
Cres
Cat Sci
entia
Vita
Exco
latur

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

Bible. O.T. Jeremiah.

נביאים אחרונים

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1890.

PRAEFATIO

FRANCISCI DELITZSCH.

Libri sacri a S. Baerio ad auctoritatem Masorae castigati, qui hucusque prodierunt, sunt hice: Genesis 1869, Jesaia 1872, Iobus 1875, Duodecim 1878, Psalmi 1880, Proverbia 1880, Daniel et Ezra 1882, Ezechiel 1884, Quinque Volumina 1886, Chronica 1888. In singulis horum librorum praefationibus rationem reddidimus de apparatu paullatim aucto quo Baerius in iis elaborandis usus est. In recensendo textu Jeremiae haec subsidia accesserunt.

1) Codex bibliothecae civitatis Moguntinae No. 130 membranaceus formae maximae grandibus literis exaratus a scriptore ut videtur Germanico seculi fere duodecimi. Hic codex libros Josuae, Judicum, Samuelis, Regum, Jeremiae et Ezechielis exhibet vocalibus et accentibus instructos, sed (si Chethib et Keri exceperis) sine Masora, quam scriptor, ut spatium relictum ostendit, addere in animo habebat, sed casu aliquo impeditus est. Perlustratio hujus codicis certe aliquos fructus tulit. Cf. Jer. 14, 14. 39, 3 atque etiam ad Gen. 12, 8.

2) Multi majoris momenti est Targum Prophetarum quod dicitur Reuchlinianum, quod antehac Pforzemi, nunc Caroliruhae sub No. 55 asservatur in bibliotheca Magniducatus Badensis. Singulari favore Brambachii, supremi bibliothecarii, Baerio concessum est, ut hunc codicem per duos menses in ipsa domo sua perscrutari atque in usum suum convertere possit. Hic est ille ipse codex ex quo Paulus de Lagarde Gottingensis, vir mirifice literatus, Targum Prophetarum edidit (Lipsiae, Teubner 1872). Textus quem exhibet vocalibus destitutus est, neque editor de indole codicis sufficienter rationem reddidit. De hebraico textu accuratius agentes ea quae ibi breviter disseruit utiliter suppleturos nos arbitramur.

ובתתרלח לחורבן בית הבחירה
ויזכינו ללמוד בהם וללמד בלי פגע וצרה
ויתקיים בי הכתוב לא ימוש ספר התורה
הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען
תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי
אז תצליח את דרכיך
ואז תשכיל.

Inde apparet quendam Serach bar Jehuda, qui modeste se זוטר[1] „parvum“ nuncupat, codicem absolvisse anno 4866 creationis mundi (=1106), qui annus est 1038us post excidium templi secundi, quod teste chronologia Judaica factum est anno 3828 creationis mundi, i. e. 68 post Chr. Itaque hic codex ante 784 annos exaratus est. Est unus de priscis illis codicibus qui ante aetatem Maimonideam orti sunt.

Praeterea in fine additus est catalogus pericoparum propheticarum a manu posteriori atramento rubro, non sine discrepantiis a vulgari usu quae observatione dignae sunt.

Denique in primo folio codicis atque in postremo binae inscriptiones exstant, quae hucusque neglectae sunt propter singularem scriptionis cursivae formam, accedit quod insuper satis expalluerunt. Baerius multum in his inscriptionibus desudavit atque sententiam earum eruisse sibi videtur. Prima inscriptio in pagina 1 summa sic ab eo legitur:

שלי אבגדור יזי"י בכמ"ר דניאל
זצ"ל שבא לחלקי כשחלקנו
הספרים עם כ'מ אחיי יי"ן
ר"ח אלול שנ' קכ"ח.

Altera in eadem pagina sinistrorsum legitur:

יחיאל בכמה"ר יקותיאל
הרופא ישר'ו.

Multo major est inscriptio in quam folium 384[a] desinit:

שלי מנחם בכמ"ר שלמה נ"ע בכמ"ר נתן הנביא
הרופא מב"ע מביתאל שהגיע לחלקי כשחלקתי עם
מוריי דודיי שאר הספרים וזה היה נערך לערכי

---

[1] Scriptor nuncupat semet ipsum זוטר ספרא, quod Hezelius aliique perperam vertunt „Soter scriptor.“ Verti oportet „parvus (=קטן, צעיר) scriptor.“

Codex constat 382 foliis membranaceis in forma quarta majori et continet omnes Nebiim cum paraphrasi Chaldaica Jonathani idque ita ut singulos versus hebraicos illico sequatur Chaldaica paraphrasis. Unaquaeque pagina bipartita est in binas columnas. Singulae columnae 30—32 lineis constant. Literae altitudinem habent quatuor mm. Forma earum eadem est quae in codicibus priscis germanicis atque gallicis. Textus punctatus est atque etiam targumicus accentibus instructus. Intervalla columnarum atque margo notis Masorae parvae referta sunt. Etiam infra columnas hic illic notae ex Masora magna adscriptae sunt vel etiam variae lectiones textus Targumici, quorum plurimae desumptae sunt e Targume Hierosolymitano deperdito (תרגום ירושלמי, cf. Zunz, *Gottesdienstliche Vorträge* p. 77).[1]

Textum Scripturae Sacrae inde a folio 383 sequuntur quinque poëmata araramaica variorum auctorum, composita eo consilio ut lectioni pericoparum propheticarum tamquam prooemia praecedant (רשוית קודם הפטרה);[2] accedunt alia quaedam quae ad has Haphtaras pertinent atque encomium paraphrastae Jonathan, haec omnia manu ejusdem scriptoris. Sub fine ipsius textus Prophetarum reperitur in folio 382 iisdem literis eodemque atramento sine ulla rasura haecce epigrapha:

נשתלם זה ספר נביאים תרגום וקרא
על ידי זרח בר יהודה זוטר ספרא
בשנת ד֗ א֗ ת֗ת֗ס֗ו֗ ליצירה

[1] Varias lectiones Paulus de Lagarde in editionem suam recepit, speramus autem eum non aegre laturum, si aliquot errores qui ei surrepserunt corrigamus. E. c. p. VI lin. 21 pro יאיל legas יאיר, p. VII lin. 6 pro בגלי l. בגלל, lin. 7 pro אבד l. אברהם, lin. 16 pro הסטר l. הספר, lin. 26 pro דמהכניא l. דמהבניא, p. X lin. 23 pro ז״ר l. מן, lin. 26 pro רחמותא l. דחיותא, p. XI lin. 11 pro מבסרנין l. מסרהבין, p. XIV lin. 31 pro דמדכירן l. דְמִדַּכְּיָין, p. XVI lin. 28 pro בפ״חת״ה l. בְּפַּחֲתֵיה, p. XX lin. 23 pro דלא l. ולכא, p. XXII lin. 7 pro תלתא l. הַלְּתָא, p. XXVI lin. 26 pro ודהון l. וכדון, p. XXXII lin. 20 pro מפקן l. פסקן; p. XVIII lin. 21 Targum quod incipit וה״כן כת״ב ad דאוריתא in lin. 25 transferendum est.

[2] Etiam in codice No. 2 bibliothecae civitatis Lipsiensis addita sunt ejusmodi poëmata lectionem pericoparum propheticarum aperientia, quamquam non aramaica, sed hebraica.

In usu dagessationis codex Reuchlini admodum prodigus est uti prisci codices ad unum omnes. Fere unaquaeque syllaba initialis dagessata est et ne Aleph quidem illud Dagesch respuit, e. c. אֲחֻזָּתָם אֲבִיהֶם, לַלְוִיִּם, נִפְלָה, לָכֶם, נָתַן, טֶרֶם, מֹשֶׁה, אוֹר, אֶת, אֶל, אָמַר, צְבָאוֹת, שָׁאוּל, תִּקְוַת, הָאֵלֶּה. Quin quod Dagesch etiam ibi impingitur, ubi nova syllaba non orditur, uti e. c. וְאֵל נִשְׁבַּע וּלְמִשְׁפְּחוֹת, וּמִשְׁפָּט, לִשְׁנַיִם (cf. Strack in libro *Catalog der hebr. Bibelhandschriften* p. 121 ad No. 86).

Formae velut וַיִּשְׁרֹק, וַיִּבְחֲרוּ, וַיִּתֵּן, וַיִּשְׂרָאֵל in hoc codice more Naphtalitico contracte scribuntur.

Etiam accentuatio habet suas proprietates. Figura Dargae similis est catenulae deorsum dependentis secundum nomen ejus priscum שישלא „catena.“[1] Ubicunque accentus semel positus de syllaba tonica incerto relinqueret, in syllaba tonica repetitus est, velut e. c. אָנֹכִי, וַתֹּאמֶר, סֵפֶר, וַיִּבֶן, וַיָּבֹאוּ, וְהָיוּ, הַיַּרְדֵּן, יְהוֹשֻׁעַ, עֹמְדִים.[2] Quoties Legarmeh occurrit, semper in margine adnotatur לג' (לגרמה); eodem modo ne quis de signo Pasek fallatur, adscribitur פסק. Etiam ad textum targumicum notae istae adjectae sunt.

In ipsa accentuatione invenimus nonnulla, quae praecepta Ben-Naphtali sequuntur, veluti quod accentus Teres (טרס), qui nostro scribendi modo in Geresch et Gerschajim dividitur, hic semper una sola virgula constat, e. c. וְאַתֶּם, וְאַתָּה, הַדָּבָר, עָכָן, עָבְרוּ, וַיִּשְׁחָטֵם, וְהִשְׁבַּתִּי, cf. *Manuel du lecteur* p. 93: ואמרו שבן נפתלי אינו עושה לעולם אלא טרס אחד.

Collocatio Gajae vulgaribus regulis adstricta est. Ubi autem Gaja ad Scheba initiale accedit (certe secundum sententiam Ben-Naphtali), in margine semper addita est nota גע' (געיא) sive גע' אחה"ע, hoc est, Gaja apud Scheba sequente gutturali, e. c. וְעַד־הָהָר cum nota: גע'; וְהַחִיִּתֶם cum nota: גע' אחה"ע; וְהַנְּשִׂאִים cum nota: גע'; בַּהֲנוֹת cum nota: גע' אחה"ע.

[1] Aliter Guil. Wickes, sed rei parum convenienter. Duo accentus nomina speciem signi spectant, שישלא antiquiorem speciem, דרגא „scala“ ad speciem nunc usitatam ⅀.

[2] Alii quoque veteres codices hanc accentuum sive praepositivorum sive postpositivorum duplicationem exhibent. In editionibus impressis neglecta est, excepto Paschta. Heidenheimius vero, quem Baerius secutus est, eam rursus introduxit, ut erronea vocabuli pronunciatio praecaveretur, cf. Praefatio ad Genesin et Wickes, טעמי כ"א ספרים p. 12.

עשרה דוק׳ זה׳ אע״בֵ ביוק׳ הדוק׳ ה׳ יזכני להגות בו אני
וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות והיה חלוקת
הספרים שלנו יום א׳ כֵ׳ ימים לחדש תשרי שנת
חמשת אלפים ומאתים לבריאת עולם והיים
ושלום יהיה לנו ולכל ישראל אכי״ר.

Paulo brevior inscriptio paginae aversae 384 [b]:

מודה אני יצחק יזיי״א בכמה״ר מנחם נבתוי״א כמו שמכרתי
זה הנביאים תרגום למ״כ יקותיאל ומחליט באי׳ אונאה זה לזה
וזה לזה אפי׳ היה שוה אלף זוז וקבלתי המעות מידו ועלי
לפטרו מכל טענה וערער הכל שריר וקיים.

Baerius hasce inscriptiones earumque abbreviaturas in singulari commentatione explicuit, quam bibliothecae Magniducatus asservandam tradidit. Colligitur ex iis inscriptionibus, codicem inde ab anno 1368 usque ad 1498 in possessione diversarum personarum fuisse, semper autem clarrissimae illius familiae Romanae degli Mansi sive Piatelli (הענוים)[1], a qua Reuchlinus eum, ut ipse codici inscripsit, 1498 pretio duodecim florenorum aureorum Rhen. emendo nactus est.

Reliquum est, ut nonnulla dicamus de punctatione codicis, quae a pervulgata varie discrepat. Pathach furtivum nusquam ponitur. Vice ejus fungitur simplex Scheba sub gutturali, e. c. וְתָקוֹעְ, מַדּוּעְ, שְׁלַחְ; sed nonnunquam ante hoc Scheba Pathach scil. furtivum interpositum est, uti e. c. in יְהוֹשֻׁעַ ְ, כְּנוּחַ ְ. Ubicunque Vav vel Cheth in exitu vocabuli vim consonae habet, Scheba ei subscriptum est, et ubi in Jod desinit, punctum vocalis Chirek adscribitur, e. c. אֵלָיוְ, בָּנָיוְ, חֲסִידָיוְ, יִבְטַחְ, מִזְבֵּחַ, בָּמוֹתֵי, יָדַי, רַגְלַי. Ubi Scheba compositum ad He, Cheth vel Resch accedit, Scheba non juxta vocalem suam, sed supra vocalem in ipsa litera injecta est, e. c. אַחֲרֵי, חֲזַק, הָאֹהֱלָה, וּלְבֶהֱמַת, חֳדָשִׁים. Kamez correptum (קמץ חטוף) eandem formam habet quam Chateph Kamez, utrumque a Kamez producto apposito Scheba distinguitur, e. c. עֳבְרָם, פָּקְדֵי, שָׁמְעוּ, יָרָבְעָם, חָפְנִי. Verum hic scribendi modus omnium priscorum codicum necnon veterum editionum communis est ac propterea a Baerio receptus. Vide notam ad Iob. 17, 9.

---

[1] Ad eandem gentem se refert Rabbi Nathan, auctor lexici Aruch. Illud מביתאל quod in antepenultima inscriptionum occurrit idem tecte significat quod e gente Piatelli.

mentionem fecit. Arripio hanc occasionem, ad librum Jesaiae quasdam varias lectiones ibi praetermissas adjicere:

10, 1 B. A: הַחֹקְקִים, B. N: הַחֹקְקִים,
14, 13 B. A: בִּלְבָבְךָ, B. N: בִּלְבָבְךָ,
24, 18 B. A: וְהָיָה, B. N: וְהָיָה,
36, 7 B. A: הֲלוֹא־הוּא, B. N: הֲלוֹא הוּא,
40, 31 B. A: יַעֲלוּ־אֵבֶר, B. N: יַעֲלוּ אֵבֶר,
44, 11 B. A: יִתְקַבְּצוּ, B. N: יִתְקַבְּצוּ,
45, 3 B. A: כִּי־אֲנִי, B. N: כִּי אֲנִי,
50, 5 B. A: פָּתַח־, B. N: פָּתַח,
52, 2 B. A: הִתְנַעֲרִי, B. N: הִתְנַעֲרִי,
54, 9 B. A. כִּי־מֵי, B. N: כִּי מֵי־,
65, 9 B. A: יִשְׁכְּנוּ־, B. N: יִשְׁכְּנוּ־.

Hinc cognoscitur necesse esse ut in textu nostro Jesaiano 36, 7. 40, 31 accentuatio Naphtalitica cum accentuatione Ben Ascheri commutetur. Addimus duo alia corrigenda: 49, 10 huncce in modum interpungendum est: חוֹמֹתַיִךְ נֶגְדִּי תָּמִיד; 55, 10 legas וְנָתַן cum Mercha in postrema. — Scripturis controversis p. 89 ex fide codicis Babylonici et Kimchii in Comm. inseri oportet: 54, 9. Occident. כִּי־מֵי תרין מלין, Orient. כִּימֵי מלה חדא.

Haec habui, quae ab editore ipso suppeditata Baeriano Jeremiae praemitterem. Quoties recens editio alicujus libri communi opera ad finem perducta est, identidem Baerium obsecravi atque obtestatus sum, ut me auxilio hucusque praestito solveret; sed semper ei contigit, me huic labori, praesertim cum mihi non injucundus esset, rursus adstringere, donec ad hunc librum Jeremiae perventum est. Ibi valetudo mea funditus corruit. Malum hypogastricum, quo multis decenniis laboro, desiit in paralysin dorsi et pedum, atque quatuor fere mensibus abhinc lecto alligatus sum, ita ut vires me deficerent, eam partem libri quae receptas scriptiones vindicat ita transformare, ut prelo subjici possit. At contigit mihi esse tam felici, ut Gustavus Dalmanus,[1]

[1] Librorum hucusque a G. Dalmano editorum nomina haec sunt: *Traditio Rabbinorum veterrima de librorum Veteris Testamenti ordine atque origine* (1884), *Die Tötung Ungläubiger nach talmudisch-rabbinischem Recht* (1885), *Jüdisches Fremdenrecht* (1886), *Der leidende und der sterbende Messias der Synagoge* (1888), *Jüdisch deutsche Volkslieder* (1888), *Der Gottesname Adonaj und seine Geschichte* (1889), *Jesaja Kap. 53, das Prophetenwort vom Sühnleiden des Heilsmittlers* (1890).

Praeterea notatu dignum est, vocali Kamez in בָּתִּים, בָּתֵּי recte Metheg adjectum esse, et בֵּיתְאֵל, בְּבֵיתְאֵל ubique non tanquam duo vocabula, sed sine Makkeph scripta esse.

Multae discrepantiae codicis a textu recepto, si eas accuratius examinaveris, orientalem textus recensionem (מדנחאי) repraesentant, e. c. 1 Reg. 3, 12 כדברֶך cum nota: חסר י׳; 14, 3 וְלָקַחְתְּ; 16, 19 הטאתָו adscripta nota: הטאתָיו ק׳; Jud. 9, 33 אֶל־הָעִיר cum nota: עַל פליג. Sic certo etiam Masora ad Jos. 19, 51 adjecta explananda est: י״ח בטעם קרני פרה וירח בן יומו; namque Masora nostra tantummodo sedecim ejusmodi locos enumerat. Huc pertinent etiam 1 Sam. 2, 14 יעשׂה cum nota: יעשׂו ק׳, contra Masoram nostram; 1 Sam. 30, 30 בְּכֹר cum nota: חסר ו׳; 2 Sam. 22, 45 יִשָּׁמְעוּ superne punctatum cum nota: ט״ו נקודות בקריאה, alia.

Certum est, hunc codicem tum propter antiquitatem, tum propter integritatem[1] et passim adnotatam varietatem lectionis (notandum est, versus duos dubios Jos. 21, 35 neque in textu, neque in Targum exstare) magnae criticae autoritatis esse, at reticere non licet, vocalisationem minore fide dignam esse. Scriptor vel punctator (si miram dagessationem non consideraveris) saepe Kamez et Pathach, Zere et Segol permiscuit, velut נָתַתִּי pro נָתַתִּי, וְאָצְמִיתֵם, וַצֵּאָה, הֶמָּה, הֶנָּה, עָלֶינוּ, מֶקִים, וּמֵאֹיְבַי, אַחֲרֶיךָ, בְּבֵל, אוֹיְבֵיהֶם, מְבַקְשֵׁי, לְנוֹשֵׂא, הַנּוֹתֵן, (pro וּמֵאֹיְבַי), קוֹדְשׁוֹ (pro קָדְשׁוֹ), alia. Etiam in scribendis singulis vocabulis menda irrepserunt, uti e. c. Jer. 6, 13 מִנָּבִיא, 6, 14 בַּת־עַמִּי, 8, 10 וַיְרַפְּאוּ idque repugnante Masora in ipso codice adscripta.

3) De collectaneis, quae Hermannus Strackius noster ex veteribus codicibus Petropolitanis confecit atque liberaliter Baerio concessit, jam in praefationibus ad Psalmos et Teresar diximus. Accessit in elaborando Jeremia catalogus variae punctationis חלופי הנקוד in Prophetis, quem A. Berliner, vir doctissimus, e Codice de Rossi No. 940 (Kenn. 417) exscripsit, quamquam non integrum, sed tantummodo usque ad Jer. 25, 16. Iam abhinc duodecim annis, cum Baerius Dikduke hateamim 1879 cum Strackio ederet, hujus catalogi a Berlinero sibi concessi

---

[1] Interciderunt unum folium Jos. 10, 12—33 et quinque 1 Sam. 12, 21—17, 1, quae posterius a nescio quodam suppleta sunt.

Liber Jeremiae. ספר ירמיהו

1 א

דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת א
בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ 2
בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ וַיְהִי 3
בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה
שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת יְרוּשָׁלִַם
בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בְּטֶרֶם אֶצּוֹרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ 4 ה
וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃ וָאֹמַר 6
אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־נַעַר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר 7
יְהוָה אֵלַי אַל־תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ
תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם 8
כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהַצִּלֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ 9
וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃
רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ י
וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר 11
מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־ 12
שֹׁקֵד אֲנִי עַל־דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ׀ אֵלַי 13
שֵׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו
מִפְּנֵי צָפוֹנָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה עַל 14
כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כִּי ׀ הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־מִשְׁפְּחוֹת מַמְלְכוֹת טו
צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח ׀ שַׁעֲרֵי

v. 5 יתיר ו'.

amicus meus, literarum Hebraicarum et Rabbinicarum peritissimus, in locum meum succederet, adsentiente ipso Baerio, qui magnopere gaudet, quod meo loco alium adjutorem operis sui critici nactus est.

Tituli quos singulis columnis superscripsi ea sententia nituntur, quam in praefatione operis Workmaniani *The Text of Jeremiah* (Edinb. 1889) exposui et comprobasse mihi videor: redactorem postremum, cui librum Jeremiae hebraicum sic ut in manibus habemus conformatum debemus, eum in novem partes digessisse, quae neglecto ordine chronologico communi argumento continentur, quod tituli nostri summam brevitatem requirentes leviter indicant.

Pertractaturi Baerianas textus ad fidem Masorae Tiberiensis recensiti vindicias speraveramus saepius occasionem oborturam esse Versionis Septuagintaviralis conferendae et ad explorandam textus Jeremiani veritatem adhibendae. Sed haec spes propemodum nos fefellit. Non possum non assentiri S. R. Drivero (*The Expositor* 1889), textum Graecum Hebraico (Masoretico) multo esse inferiorem et longe plurimarum discrepantiarum causas esse vel intelligentiae defectum vel arbitrii licentiam. Attamen cum Hollenbergio in *Theol. Litteraturzeitung* 1889 No. 23 amico nostro Canadensi grati sumus, quod de dignitate Versionis Alex. recte aestumandae admodum meruit; etenim nemo conspectum ejus tabellarium, fructum profecto immensi laboris, perlustrare potest, quin pernoscat, textum Alexandrinum masoretico neque antiquitate neque bonitate antecellere, exceptis quibusdam locis, iisque paucis, qui revera restituendae genuinae textus Jeremiani speciei inserviunt.

Quot vicissitudines liber Jeremiae expertus est! Quam dissimilis sibimet ipsi factus in Aegypto! Editio nostra exhibet eum textum qui primis seculis post Christum natum in scholis Palaestinae et Babyloniae traditus et sancitus est. Editio hellenistici textus, ex qua varias lectiones classicorum testium uno obtuto conspicere possimus, ad exemplum vere nitidi illius Psalterii secundum LXX, quod nuper H. B. Swete mandatu syndicorum Cantabrigensium edidit (*The Psalms in Greek according to the Septuagint*, Cantabrig. 1889), nondum exstat. Interim gaudemus accurata collatione Vaticani et Sinaitici quam Eberhardo Nestlio debemus.

Lipsiae, versus finem Januarii MDCCCXC.

14 הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל אִם־יְלִיד בַּיִת הוּא מַדּוּעַ הָיָה לָבַז׃ עָלָיו טו
יִשְׁאֲגוּ כְפִרִים נָתְנוּ קוֹלָם וַיָּשִׁיתוּ אַרְצוֹ לְשַׁמָּה עָרָיו נִצְּתָה
16 17 מִבְּלִי יֹשֵׁב׃ גַּם־בְּנֵי־נֹף וְתַחְפַּנֵס יִרְעוּךְ קָדְקֹד׃ הֲלוֹא־זֹאת
תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהַיִךְ בְּעֵת מוֹלִכֵךְ בַּדָּרֶךְ׃
18 וְעַתָּה מַה־לָּךְ לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מֵי שִׁחוֹר וּמַה־לָּךְ
19 לְדֶרֶךְ אַשּׁוּר לִשְׁתּוֹת מֵי נָהָר׃ תְּיַסְּרֵךְ רָעָתֵךְ וּמְשֻׁבוֹתַיִךְ
תּוֹכִחֻךְ וּדְעִי וּרְאִי כִּי־רַע וָמָר עָזְבֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהָיִךְ וְלֹא
כ פַחְדָּתִי אֵלַיִךְ נְאֻם־אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת׃ כִּי מֵעוֹלָם שָׁבַרְתִּי
עֻלֵּךְ נִתַּקְתִּי מוֹסְרוֹתַיִךְ וַתֹּאמְרִי לֹא אֶעֱבוֹד כִּי עַל־כָּל־
21 גִּבְעָה גְּבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אַתְּ צֹעָה זֹנָה׃ וְאָנֹכִי
נְטַעְתִּיךְ שֹׂרֵק כֻּלֹּה זֶרַע אֱמֶת וְאֵיךְ נֶהְפַּכְתְּ לִי סוּרֵי
22 הַגֶּפֶן נָכְרִיָּה׃ כִּי אִם־תְּכַבְּסִי בַּנֶּתֶר וְתַרְבִּי־לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם
23 עֲוֺנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה׃ אֵיךְ תֹּאמְרִי לֹא נִטְמֵאתִי
אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הָלַכְתִּי רְאִי דַרְכֵּךְ בַּגַּיְא דְּעִי מֶה עָשִׂית
24 בִּכְרָה קַלָּה מְשָׂרֶכֶת דְּרָכֶיהָ׃ פֶּרֶה ׀ לִמֻּד מִדְבָּר בְּאַוַּת
נַפְשׁוֹ שָׁאֲפָה רוּחַ תַּאֲנָתָהּ מִי יְשִׁיבֶנָּה כָּל־מְבַקְשֶׁיהָ לֹא
כה יִיעָפוּ בְּחָדְשָׁהּ יִמְצָאוּנְהָ׃ מִנְעִי רַגְלֵךְ מִיָּחֵף וּגוֹרֵנֵךְ
מִצִּמְאָה וַתֹּאמְרִי נוֹאָשׁ לוֹא כִּי־אָהַבְתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם
26 אֵלֵךְ׃ כְּבֹשֶׁת גַּנָּב כִּי יִמָּצֵא כֵּן הֹבִישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
27 מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם׃ אֹמְרִים לָעֵץ אָבִי
אַתָּה וְלָאֶבֶן אַתְּ יְלִדְתָּנִי כִּי־פָנוּ אֵלַי עֹרֶף וְלֹא פָנִים וּבְעֵת
28 רָעָתָם יֹאמְרוּ קוּמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ וְאַיֵּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
לָּךְ יָקוּמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ בְּעֵת רָעָתֶךָ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ הָיוּ
29 אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה׃ ס לָמָּה תָרִיבוּ אֵלָי כֻּלְּכֶם פְּשַׁעְתֶּם
ל בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת־בְּנֵיכֶם מוּסָר לֹא לָקָחוּ
31 אָכְלָה חַרְבְּכֶם נְבִיאֵיכֶם כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית׃ הַדּוֹר אַתֶּם רְאוּ
דְבַר־יְהוָה הֲמִדְבָּר הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה
32 מַדּוּעַ אָמְרוּ עַמִּי רַדְנוּ לוֹא־נָבוֹא עוֹד אֵלֶיךָ׃ הֲתִשְׁכַּח
בְּתוּלָה עֶדְיָהּ כַּלָּה קִשֻּׁרֶיהָ וְעַמִּי שְׁכֵחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפָּר׃

---

v. 14 פתח בס"פ. v. 15 נצתו קרי. v. 16 ותחפנחס קרי.
v. 19 קמץ בזקף. v. 20 אעבור קרי. v. 21 כלו קרי.
v. 24 נפשה ק'. v. 25 וגרונך ק'. v. 27 ילדתנו ק'. v. 31 ב' פתח.

יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה׃
16 וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ
17 לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃ וְאַתָּה תֶּאְזֹר
מָתְנֶיךָ וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ
18 אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם׃ וַאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּיךָ
הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל וּלְחֹמוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־
19 הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ׃ וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא יוּכְלוּ־לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶךָ׃ ס

ב 2

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלַםִ
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת
3 כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה׃ קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה
תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
4 שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפְּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
ה כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עָוֶל כִּי רָחֲקוּ
6 מֵעָלָי וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ׃ וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה
הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ
עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצַלְמָוֶת בְּאֶרֶץ לֹא־עָבַר בָּהּ
7 אִישׁ וְלֹא־יָשַׁב אָדָם שָׁם׃ וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכַּרְמֶל
לֶאֱכֹל פִּרְיָהּ וְטוּבָהּ וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת־אַרְצִי וְנַחֲלָתִי
8 שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה׃ הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה וְתֹפְשֵׂי
הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי וְהַנְּבִאִים נִבְּאוּ
9 בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא־יוֹעִלוּ הָלָכוּ׃ לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־
י יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב׃ כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּיִּים וּרְאוּ
11 וְקֵדָר שִׁלְחוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מְאֹד וּרְאוּ הֵן הָיְתָה כָּזֹאת׃ הַהֵימִיר
גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא
12 יוֹעִיל׃ שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ מְאֹד נְאֻם־יְהוָה׃
13 כִּי־שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר ׀ מַיִם חַיִּים
לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת בֹּארֹת נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכִלוּ הַמָּיִם׃

v. 3 תבואתו קרי.

אֶת־דְּרָכַיִךְ לַזָּרִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וּבְקוֹלִי לֹא־שְׁמַעְתֶּם
נְאֻם־יְהוָה׃ שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בָּעַלְתִּי 14
בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי
אֶתְכֶם צִיּוֹן׃ וְנָתַתִּי לָכֶם רֹעִים כְּלִבִּי וְרָעוּ אֶתְכֶם דֵּעָה טו
וְהַשְׂכֵּיל׃ וְהָיָה כִּי תִרְבּוּ וּפְרִיתֶם בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵמָּה 16
נְאֻם־יְהוָה לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְלֹא יַעֲלֶה עַל־
לֵב וְלֹא יִזְכְּרוּ־בוֹ וְלֹא יִפְקֹדוּ וְלֹא יֵעָשֶׂה עוֹד׃ בָּעֵת הַהִיא 17
יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַםִ כִּסֵּא יְהוָה וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָל־הַגּוֹיִם לְשֵׁם
יְהוָה לִירוּשָׁלָםִ וְלֹא־יֵלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃
ס בַּיָּמִים הָהֵמָּה יֵלְכוּ בֵית־יְהוּדָה עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל 18
וְיָבֹאוּ יַחְדָּו מֵאֶרֶץ צָפוֹן עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת־
אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי אֵיךְ אֲשִׁיתֵךְ בַּבָּנִים וְאֶתֶּן־לָךְ 19
אֶרֶץ חֶמְדָּה נַחֲלַת צְבִי צִבְאוֹת גּוֹיִם וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאוּ־לִי
וּמֵאַחֲרַי לֹא תָשׁוּבוּ׃ אָכֵן בָּגְדָה אִשָּׁה מֵרֵעָהּ כֵּן בְּגַדְתֶּם בִּי כ
בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה׃ קוֹל עַל־שְׁפָיִים נִשְׁמָע בְּכִי תַחֲנוּנֵי 21
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הֶעֱווּ אֶת־דַּרְכָּם שָׁכְחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם הִנְנוּ אָתָנוּ לָךְ כִּי 22
אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ אָכֵן לַשֶּׁקֶר מִגְּבָעוֹת הָמוֹן הָרִים אָכֵן 23
בַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבֹּשֶׁת אָכְלָה אֶת־יְגִיעַ 24
אֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־
בְּנוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ כִּי לַיהוָה כה
אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה
וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ פ

ד 4

אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל ׀ נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תָּסִיר א
שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תָנוּד׃ וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט 2
וּבִצְדָקָה וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ גּוֹיִם וּבוֹ יִתְהַלָּלוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר 3
יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִירוּשָׁלַםִ נִירוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ
אֶל־קֹצִים׃ הִמֹּלוּ לַיהוָה וְהָסִרוּ עָרְלוֹת לְבַבְכֶם אִישׁ יְהוּדָה 4
וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה

v. 19 תקראִי ק׳. ibid. תשובִי ק׳. v. 21 קמץ בזקף.

33 מַה־תֵּיטִבִי דַּרְכֵּךְ לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה לָכֵן גַּם אֶת־הָרָעוֹת לִמַּדְתִּי
34 אֶת־דְּרָכָיִךְ׃ גַּם בִּכְנָפַיִךְ נִמְצְאוּ דַּם נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים נְקִיִּים
לה לֹא־בַמַּחְתֶּרֶת מְצָאתִים כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה׃ וַתֹּאמְרִי כִּי נִקֵּיתִי
אַךְ שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי הִנְנִי נִשְׁפָּט אוֹתָךְ עַל־אָמְרֵךְ לֹא
36 חָטָאתִי׃ מַה־תֵּזְלִי מְאֹד לְשַׁנּוֹת אֶת־דַּרְכֵּךְ גַּם מִמִּצְרַיִם
37 תֵּבֹשִׁי כַּאֲשֶׁר־בֹּשְׁתְּ מֵאַשּׁוּר׃ גַּם מֵאֵת זֶה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ
עַל־רֹאשֵׁךְ כִּי־מָאַס יְהוָה בְּמִבְטַחַיִךְ וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם׃

ג 3

א לֵאמֹר הֵן יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ וְהָיְתָה
לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב אֵלֶיהָ עוֹד הֲלוֹא חָנוֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ
2 הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ שְׂאִי
עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגַּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ
לָהֶם כַּעֲרָבִי בַּמִּדְבָּר וַתַּחֲנִיפִי אֶרֶץ בִּזְנוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ׃
3 וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה
4 לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם׃ הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאתִי לִי אָבִי אַלּוּף נְעֻרַי
ה אָתָּה׃ הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח הִנֵּה דִבַּרְתִּי וַתַּעֲשִׂי
6 הָרָעוֹת וַתּוּכָל׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתָ אֲשֶׁר עָשְׂתָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הֹלְכָה הִיא
7 עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וַתִּזְנִי־שָׁם׃ וָאֹמַר
אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא־שָׁבָה וַתִּרְאֶה
8 בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה׃ וָאֵרֶא כִּי עַל־כָּל־אֹדוֹת אֲשֶׁר נִאֲפָה
מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ
9 וְלֹא יָרְאָה בֹּגֵדָה יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא׃ וְהָיָה
מִקֹּל זְנוּתָהּ וַתֶּחֱנַף אֶת־הָאָרֶץ וַתִּנְאַף אֶת־הָאֶבֶן וְאֶת־הָעֵץ׃
י וְגַם בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁבָה אֵלַי בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־
11 לִבָּהּ כִּי אִם־בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צִדְּקָה
12 נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל מִבֹּגֵדָה יְהוּדָה׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה לוֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֶטּוֹר
13 לְעוֹלָם׃ אַךְ דְּעִי עֲוֹנֵךְ כִּי בַּיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשָׁעַתְּ וַתְּפַזְּרִי

v. 33 לִמַּדְתְּ ק׳ v. 2 שֻׁכַּבְתְּ ק׳ v. 4 קָרָאת ק׳ v. 5 דִּבַּרְתְּ ק׳

v. 7 וַתֵּרֶא ק׳ v. 9 קמץ בטפחא

וְהִנֵּה הַכַּרְמֶל הַמִּדְבָּר וְכָל־עָרָיו נִתְּצוּ מִפְּנֵי יְהוָה מִפְּנֵי
חֲרוֹן אַפּוֹ׃ פ
27 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה תִהְיֶה כָּל־הָאָרֶץ וְכָלָה לֹא
28 אֶעֱשֶׂה׃ עַל־זֹאת תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְקָדְרוּ הַשָּׁמַיִם מִמָּעַל עַל
29 כִּי דִבַּרְתִּי זַמֹּתִי וְלֹא נִחַמְתִּי וְלֹא־אָשׁוּב מִמֶּנָּה׃ מִקּוֹל פָּרָשׁ
וְרֹמֵה קֶשֶׁת בֹּרַחַת כָּל־הָעִיר בָּאוּ בֶּעָבִים וּבַכֵּפִים עָלוּ כָּל־
ל הָעִיר עֲזוּבָה וְאֵין־יוֹשֵׁב בָּהֵן אִישׁ׃ וְאַתְּי שָׁדוּד מַה־תַּעֲשִׂי
כִּי־תִלְבְּשִׁי שָׁנִי כִּי־תַעְדִּי עֲדִי־זָהָב כִּי־תִקְרְעִי בַפּוּךְ עֵינַיִךְ
31 לַשָּׁוְא תִּתְיַפִּי מָאֲסוּ־בָךְ עֹגְבִים נַפְשֵׁךְ יְבַקֵּשׁוּ׃ כִּי קוֹל
כְּחוֹלָה שָׁמַעְתִּי צָרָה כְּמַבְכִּירָה קוֹל בַּת־צִיּוֹן תִּתְיַפֵּחַ
תְּפָרֵשׂ כַּפֶּיהָ אוֹי־נָא לִי כִּי־עָיְפָה נַפְשִׁי לְהֹרְגִים׃ ס

ה 5

א שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלִַם וּרְאוּ־נָא וּדְעוּ וּבַקְשׁוּ בִרְחוֹבוֹתֶיהָ
אִם־תִּמְצְאוּ אִישׁ אִם־יֵשׁ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט מְבַקֵּשׁ אֱמוּנָה וְאֶסְלַח
2 3 לָהּ׃ וְאִם חַי־יְהוָה יֹאמֵרוּ לָכֵן לַשֶּׁקֶר יִשָּׁבֵעוּ׃ יְהוָה עֵינֶיךָ
הֲלוֹא לֶאֱמוּנָה הִכִּיתָה אֹתָם וְלֹא־חָלוּ כִּלִּיתָם מֵאֲנוּ קַחַת
4 מוּסָר חִזְּקוּ פְנֵיהֶם מִסֶּלַע מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ
דַּלִּים הֵם נוֹאֲלוּ כִּי לֹא יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם׃
ה אֵלֲכָה־לִּי אֶל־הַגְּדֹלִים וַאֲדַבְּרָה אוֹתָם כִּי הֵמָּה יָדְעוּ דֶּרֶךְ
יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם אַךְ הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עֹל נִתְּקוּ
6 מוֹסֵרוֹת׃ עַל־כֵּן הִכָּם אַרְיֵה מִיַּעַר זְאֵב עֲרָבוֹת יְשָׁדְדֵם נָמֵר
שֹׁקֵד עַל־עָרֵיהֶם כָּל־הַיּוֹצֵא מֵהֵנָּה יִטָּרֵף כִּי רַבּוּ פִּשְׁעֵיהֶם
7 עָצְמוּ מְשֻׁבוֹתֵיהֶם׃ אֵי לָזֹאת אֶסְלוֹחַ־לָךְ בָּנַיִךְ עֲזָבוּנִי
וַיִּשָּׁבְעוּ בְּלֹא אֱלֹהִים וָאַשְׂבִּעַ אוֹתָם וַיִּנְאָפוּ וּבֵית זוֹנָה
8 יִתְגֹּדָדוּ׃ סוּסִים מְיוּזָנִים מַשְׁכִּים הָיוּ אִישׁ אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ
9 יִצְהָלוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לוֹא־אֶפְקֹד נְאֻם־יְהוָה וְאִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־
י כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס עֲלוּ בְשָׁרוֹתֶיהָ וְשַׁחֵתוּ וְכָלָה
11 אַל־תַּעֲשׂוּ הָסִירוּ נְטִישׁוֹתֶיהָ כִּי לוֹא לַיהוָה הֵמָּה׃ כִּי בָגוֹד
12 בָּגְדוּ בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה׃ כִּחֲשׁוּ בַּיהוָה
וַיֹּאמְרוּ לוֹא־הוּא וְלֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה וְחֶרֶב וְרָעָב לוֹא
13 נִרְאֶה׃ וְהַנְּבִיאִים יִהְיוּ לְרוּחַ וְהַדִּבֵּר אֵין בָּהֶם כֹּה יֵעָשֶׂה

v. 30 וְאַתְּ ק׳. v. 7 אֶסְלַח ק׳. v. 8 מְיֻזָּנִים ק׳.

ה מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם׃ הַגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַ͏ִם הַשְׁמִיעוּ
וְאִמְרוּ וְתִקְעוּ שׁוֹפָר בָּאָרֶץ קִרְאוּ מַלְאוּ וְאִמְרוּ הֵאָסְפוּ
6 וְנָבוֹאָה אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃ שְׂאוּ־נֵס צִיּוֹנָה הָעִיזוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ
7 כִּי רָעָה אָנֹכִי מֵבִיא מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ עָלָה אַרְיֵה מִסֻּבְּכוֹ
וּמַשְׁחִית גּוֹיִם נָסַע יָצָא מִמְּקֹמוֹ לָשׂוּם אַרְצֵךְ לְשַׁמָּה עָרַיִךְ
8 תִּצֶּינָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עַל־זֹאת חִגְרוּ שַׂקִּים סִפְדוּ וְהֵילִילוּ כִּי
9 לֹא־שָׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִמֶּנּוּ׃ ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
נְאֻם־יְהוָה יֹאבַד לֵב־הַמֶּלֶךְ וְלֵב הַשָּׂרִים וְנָשַׁמּוּ הַכֹּהֲנִים
י וְהַנְּבִאִים יִתְמָהוּ׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יֱהֹוִה אָכֵן הַשֵּׁא
הִשֵּׁאתָ לָעָם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלַ͏ִם לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם
11 וְנָגְעָה חֶרֶב עַד־הַנָּפֶשׁ׃ בָּעֵת הַהִיא יֵאָמֵר לָעָם־הַזֶּה
וְלִירוּשָׁלַ͏ִם רוּחַ צַח שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ בַּת־עַמִּי לוֹא לִזְרוֹת
12 וְלוֹא לְהָבַר׃ רוּחַ מָלֵא מֵאֵלֶּה יָבוֹא לִי עַתָּה גַּם־אֲנִי אֲדַבֵּר
13 מִשְׁפָּטִים אוֹתָם׃ הִנֵּה ׀ כַּעֲנָנִים יַעֲלֶה וְכַסּוּפָה מַרְכְּבוֹתָיו
14 קַלּוּ מִנְּשָׁרִים סוּסָיו אוֹי לָנוּ כִּי שֻׁדָּדְנוּ׃ כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ
יְרוּשָׁלַ͏ִם לְמַעַן תִּוָּשֵׁעִי עַד־מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ מַחְשְׁבוֹת
טו אוֹנֵךְ׃ כִּי קוֹל מַגִּיד מִדָּן וּמַשְׁמִיעַ אָוֶן מֵהַר אֶפְרָיִם׃
16 הַזְכִּירוּ לַגּוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם נֹצְרִים בָּאִים מֵאֶרֶץ
17 הַמֶּרְחָק וַיִּתְּנוּ עַל־עָרֵי יְהוּדָה קוֹלָם׃ כְּשֹׁמְרֵי שָׂדַי הָיוּ
18 עָלֶיהָ מִסָּבִיב כִּי־אֹתִי מָרָתָה נְאֻם יְהוָה׃ דַּרְכֵּךְ וּמַעֲלָלַיִךְ
עָשׂוֹ אֵלֶּה לָךְ זֹאת רָעָתֵךְ כִּי מָר כִּי נָגַע עַד־לִבֵּךְ׃ פ
19 מֵעַי ׀ מֵעַי ׀ אָחוּלָה קִירוֹת לִבִּי הֹמֶה־לִּי לִבִּי לֹא אַחֲרִישׁ
כ כִּי קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַעַתְּ נַפְשִׁי תְּרוּעַת מִלְחָמָה׃ שֶׁבֶר עַל־
שֶׁבֶר נִקְרָא כִּי שֻׁדְּדָה כָּל־הָאָרֶץ פִּתְאֹם שֻׁדְּדוּ אֹהָלַי רֶגַע
21 יְרִיעֹתָי׃ עַד־מָתַי אֶרְאֶה־נֵּס אֶשְׁמְעָה קוֹל שׁוֹפָר׃ ס
22 כִּי ׀ אֱוִיל עַמִּי אוֹתִי לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא
נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ׃
23 רָאִיתִי אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה־תֹהוּ וָבֹהוּ וְאֶל־הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם׃
24 רָאִיתִי הֶהָרִים וְהִנֵּה רֹעֲשִׁים וְכָל־הַגְּבָעוֹת הִתְקַלְקָלוּ׃
כה 26 רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם וְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם נָדָדוּ׃ רָאִיתִי

v. 5 תִּקְעוּ ק'. v. 11 פתח בס"פ. v. 18 קמץ בזקף. v. 19 אחילה ק'.
ibid. שמעתְּ ק'.

וְעֶדְרֵיהֶם תָּקְעוּ עָלֶיהָ אֹהָלִים סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת־יָדוֹ׃
קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַצָּהֳרָיִם אוֹי לָנוּ כִּי־פָנָה 4
הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי־עָרֶב׃ קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַּלָּיְלָה וְנַשְׁחִיתָה ה
אַרְמְנוֹתֶיהָ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּרְתוּ עֵצָה 6
וְשִׁפְכוּ עַל־יְרוּשָׁלִַם סֹלְלָה הִיא הָעִיר הָפְקַד כֻּלָּהּ עֹשֶׁק
בְּקִרְבָּהּ׃ ◦ כְּהָקִיר בּוֹר מֵימֶיהָ כֵּן הֵקֵרָה רָעָתָהּ חָמָס וָשֹׁד 7
יִשָּׁמַע בָּהּ עַל־פָּנַי תָּמִיד חֳלִי וּמַכָּה׃ הִוָּסְרִי יְרוּשָׁלִַם פֶּן־תֵּקַע 8
נַפְשִׁי מִמֵּךְ פֶּן־אֲשִׂימֵךְ שְׁמָמָה אֶרֶץ לוֹא נוֹשָׁבָה׃ פ
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹלֵל יְעוֹלְלוּ כַגֶּפֶן שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל 9
הָשֵׁב יָדְךָ כְּבוֹצֵר עַל־סַלְסִלּוֹת׃ עַל־מִי אֲדַבְּרָה וְאָעִידָה י
וְיִשְׁמָעוּ הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם וְלֹא יוּכְלוּ לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דְבַר־
יְהוָה הָיָה לָהֶם לְחֶרְפָּה לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ׃ וְאֵת חֲמַת יְהוָה ׀ 11
מָלֵאתִי נִלְאֵיתִי הָכִיל שְׁפֹךְ עַל־עוֹלָל בַּחוּץ וְעַל סוֹד בַּחוּרִים
יַחְדָּו כִּי גַם־אִישׁ עִם־אִשָּׁה יִלָּכֵדוּ זָקֵן עִם־מְלֵא יָמִים׃ וְנָסַבּוּ 12
בָתֵּיהֶם לַאֲחֵרִים שָׂדוֹת וְנָשִׁים יַחְדָּו כִּי־אַטֶּה אֶת־יָדִי עַל־
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי מִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם כֻּלּוֹ בּוֹצֵעַ 13
בָּצַע וּמִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃ וַיְרַפְּאוּ אֶת־שֶׁבֶר 14
עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִישׁוּ טו
כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבוֹשׁוּ גַּם־הַכְלִים לֹא יָדָעוּ לָכֵן
יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת־פְּקַדְתִּים יִכָּשְׁלוּ אָמַר יְהוָה׃ פ
כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ עַל־דְּרָכִים וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ ׀ לִנְתִבוֹת עוֹלָם 16
אֵי־זֶה דֶרֶךְ הַטּוֹב וּלְכוּ־בָהּ וּמִצְאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם וַיֹּאמְרוּ
לֹא נֵלֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם צֹפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר 17
וַיֹּאמְרוּ לֹא נַקְשִׁיב׃ לָכֵן שִׁמְעוּ הַגּוֹיִם וּדְעִי עֵדָה אֶת־אֲשֶׁר־ 18
בָּם׃ שִׁמְעִי הָאָרֶץ הִנֵּה אָנֹכִי מֵבִיא רָעָה אֶל־הָעָם הַזֶּה פְּרִי 19
מַחְשְׁבוֹתָם כִּי עַל־דְּבָרַי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמְאֲסוּ־בָהּ׃
לָמָּה־זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְּׁבָא תָבוֹא וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק כ
עֹלוֹתֵיכֶם לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם לֹא־עָרְבוּ־לִי׃ לָכֵן כֹּה אָמַר 21
יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶל־הָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים וְכָשְׁלוּ בָם אָבוֹת
וּבָנִים יַחְדָּו שָׁכֵן וְרֵעוֹ יֹאבֵדוּ׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה עַם 22

v. 5 קמץ בזקף. v. 7 חצי המקרא. ibid. בַּיִר ק׳. v. 10 קמץ בזקף.
v. 21 וְאבדו.

14 לָהֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יַעַן דַּבֶּרְכֶם
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הִנְנִי נֹתֵן דְּבָרַי בְּפִיךָ לְאֵשׁ וְהָעָם הַזֶּה עֵצִים
טו וַאֲכָלָתַם׃ הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם גּוֹי מִמֶּרְחָק בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה גּוֹי ׀ אֵיתָן הוּא גּוֹי מֵעוֹלָם הוּא גּוֹי לֹא־תֵדַע לְשֹׁנוֹ וְלֹא
16 17 תִשְׁמַע מַה־יְדַבֵּר׃ אַשְׁפָּתוֹ כְּקֶבֶר פָּתוּחַ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים׃ וְאָכַל
קְצִירְךָ וְלַחְמֶךָ יֹאכְלוּ בָּנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ יֹאכַל צֹאנְךָ וּבְקָרֶךָ
יֹאכַל גַּפְנְךָ וּתְאֵנָתֶךָ יְרֹשֵׁשׁ עָרֵי מִבְצָרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ
18 בָּהֵנָּה בֶּחָרֶב׃ וְגַם בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֶעֱשֶׂה
19 אִתְּכֶם כָּלָה׃ וְהָיָה כִּי תֹאמְרוּ תַּחַת מֶה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ
אֱלֹהֵי נֵכָר בְּאַרְצְכֶם כֵּן תַּעַבְדוּ זָרִים בְּאֶרֶץ לֹא לָכֶם׃ ס
כ 21 הַגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִיהוּדָה לֵאמֹר׃
שִׁמְעוּ־נָא זֹאת עַם־סָכָל וְאֵין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ
22 אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ׃ הַאוֹתִי לֹא־תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם
מִפָּנַי לֹא תָחִילוּ אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם חָק־עוֹלָם וְלֹא
יַעַבְרֶנְהוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא יַעַבְרֻנְהוּ׃
23 24 וְלָעָם הַזֶּה הָיָה לֵב סוֹרֵר וּמוֹרֶה סָרוּ וַיֵּלֵכוּ׃ וְלוֹא־אָמְרוּ
בִלְבָבָם נִירָא נָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם וֹיֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ
כה בְּעִתּוֹ שְׁבֻעֹת חֻקּוֹת קָצִיר יִשְׁמָר־לָנוּ׃ עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ־אֵלֶּה
26 וְחַטֹּאותֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם׃ כִּי־נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים
27 יָשׁוּר כְּשַׁךְ יְקוּשִׁים הִצִּיבוּ מַשְׁחִית אֲנָשִׁים יִלְכֹּדוּ׃ כִּכְלוּב
מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ׃
28 שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם עָבְרוּ דִבְרֵי־רָע דִּין לֹא־דָנוּ דִּין יָתוֹם
29 וְיַצְלִיחוּ וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד
ל נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס שַׁמָּה
31 וְשַׁעֲרוּרָה נִהְיְתָה בָּאָרֶץ׃ הַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַשֶּׁקֶר וְהַכֹּהֲנִים
יִרְדּוּ עַל־יְדֵיהֶם וְעַמִּי אָהֲבוּ כֵן וּמַה־תַּעֲשׂוּ לְאַחֲרִיתָהּ׃

6 ו

א הָעִזוּ ׀ בְּנֵי בִנְיָמִן מִקֶּרֶב יְרוּשָׁלִַם וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ שׁוֹפָר וְעַל־
בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ מַשְׂאֵת כִּי רָעָה נִשְׁקְפָה מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר
2 3 גָּדוֹל׃ הַנָּוָה וְהַמְּעֻנָּגָה דָּמִיתִי בַּת־צִיּוֹן׃ אֵלֶיהָ יָבֹאוּ רֹעִים

v. 24 יוֹרֶה ק׳. v. 25 מלא ו׳.

שְׁמִי שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רָעַת
13 עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה
נְאֻם־יְהוָה וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא
14 אֶתְכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם׃ וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת ׀ אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
אֲשֶׁר אַתֶּם בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם
טו כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלוֹ׃ וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָי כַּאֲשֶׁר
16 הִשְׁלַכְתִּי אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֶפְרָיִם׃ וְאַתָּה
אַל־תִּתְפַּלֵּל ׀ בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה
17 וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ הַאֵינְךָ רֹאֶה מָה הֵמָּה
18 עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים
וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנָּשִׁים לָשׁוֹת בָּצֵק לַעֲשׂוֹת
כַּוָּנִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן
19 הַכְעִסֵנִי׃ הַאֹתִי הֵם מַכְעִסִים נְאֻם־יְהוָה הֲלוֹא אֹתָם לְמַעַן
כ בֹּשֶׁת פְּנֵיהֶם׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי
נִתֶּכֶת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֵץ
21 הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרִי הָאֲדָמָה וּבָעֲרָה וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם
22 וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים
23 בְּיוֹם הוֹצִיאִ אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־דִּבְרֵי עוֹלָה וָזָבַח׃ כִּי
אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וְהָיִיתִי
לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וַהֲלַכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
24 אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ
אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ בְּמֹעֵצוֹת בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע וַיִּהְיוּ לְאָחוֹר
כה וְלֹא לְפָנִים׃ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם
26 הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ׃ וְלוֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ
27 אֶת־עָרְפָּם הֵרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם׃ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה׃
28 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו
וְלֹא לָקְחוּ מוּסָר אָבְדָה הָאֱמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם׃ ס
29 גָּזִּי נִזְרֵךְ וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי עַל־שְׁפָיִם קִינָה כִּי

v. 22 הוציאי ק'.

23 בא מארץ צפון וגוי גדול יעור מירכתי־ארץ: קשת וכידון
יחזיקו אכזרי הוא ולא ירחמו קולם כים יהמה ועל־סוסים
24 ירכבו ערוך כאיש למלחמה עליך בת־ציון: שמענו את־
כה שמעו רפו ידינו צרה החזיקתנו חיל כיולדה: אל־תצאי
26 השדה ובדרך אל־תלכי כי חרב לאיב מגור מסביב: בת־
עמי חגרי־שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי־לך מספד
27 תמרורים כי פתאם יבא השדד עלינו: בחון נתתיך בעמי
28 מבצר ותדע ובחנת את־דרכם: כלם סרי סוררים הלכי
29 רכיל נחשת וברזל כלם משחיתים המה: נחר מפח
ל מאשתם עפרת לשוא צרף צרוף ורעים לא נתקו: כסף
נמאס קראו להם כי־מאס יהוה בהם: ס

ז 7

א 2 הדבר אשר היה אל־ירמיהו מאת יהוה לאמר: עמד בשער
בית יהוה וקראת שם את־הדבר הזה ואמרת שמעו דבר־
יהוה כל־יהודה הבאים בשערים האלה להשתחות ליהוה:
3 כה־אמר יהוה צבאות אלהי ישראל היטיבו דרכיכם
4 ומעלליכם ואשכנה אתכם במקום הזה: אל־תבטחו לכם
אל־דברי השקר לאמר היכל יהוה היכל יהוה היכל יהוה
ה המה: כי אם־היטיב תיטיבו את־דרכיכם ואת־מעלליכם
6 אם־עשו תעשו משפט בין איש ובין רעהו: גר יתום
ואלמנה לא תעשקו ודם נקי אל־תשפכו במקום הזה ואחרי
7 אלהים אחרים לא תלכו לרע לכם: ושכנתי אתכם במקום
הזה בארץ אשר נתתי לאבותיכם למן־עולם ועד־עולם:
8 הנה אתם בטחים לכם על־דברי השקר לבלתי הועיל:
9 הגנב ׀ רצח ונאף והשבע לשקר וקטר לבעל והלך אחרי
י אלהים אחרים אשר לא־ידעתם: ובאתם ועמדתם לפני
בבית הזה אשר נקרא־שמי עליו ואמרתם נצלנו למען
11 עשות את כל־התועבת האלה: המערת פרצים היה הבית
הזה אשר־נקרא־שמי עליו בעיניכם גם אנכי הנה ראיתי
12 נאם־יהוה: כי לכו־נא אל־מקומי אשר בשילו אשר שכנתי

v. 25 תצאו ק׳. ibid. תלכו ק׳. v. 26 קמץ בפשטא.
v. 29 מאש תם קרי. v. 10 פתח באתנח.

י לָכֵן אֶתֵּן אֶת־נְשֵׁיהֶם לַאֲחֵרִים שְׂדוֹתֵיהֶם לְיוֹרְשִׁים כִּי מִקָּטֹן
וְעַד־גָּדוֹל כֻּלֹּה בֹּצֵעַ בָּצַע מִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלֹּה עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃
וַיְרַפּוּ אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם 11
וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִשׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבֹשׁוּ 12
וְהִכָּלֵם לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יִכָּשְׁלוּ
אָמַר יְהוָה׃ פ
אָסֹף אֲסִיפֵם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בַּגֶּפֶן וְאֵין תְּאֵנִים בַּתְּאֵנָה
וְהֶעָלֶה נָבֵל וָאֶתֵּן לָהֶם יַעַבְרוּם׃ עַל־מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים 14
הֵאָסְפוּ וְנָבוֹא אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר וְנִדְּמָה־שָּׁם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ הֲדִמָּנוּ וַיַּשְׁקֵנוּ מֵי־רֹאשׁ כִּי חָטָאנוּ לַיהוָה׃ קַוֵּה טו
לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּה וְהִנֵּה בְעָתָה׃ מִדָּן נִשְׁמַע 16
נַחְרַת סוּסָיו מִקּוֹל מִצְהֲלוֹת אַבִּירָיו רָעֲשָׁה כָּל־הָאָרֶץ
וַיָּבוֹאוּ וַיֹּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הִנְנִי 17
מְשַׁלֵּחַ בָּכֶם נְחָשִׁים צִפְעֹנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לָחַשׁ וְנִשְּׁכוּ
אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס מַבְלִיגִיתִי עֲלֵי יָגוֹן עָלַי לִבִּי 18
דַוָּי׃ הִנֵּה־קוֹל שַׁוְעַת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מַרְחַקִּים הַיהוָה אֵין 19
בְּצִיּוֹן אִם־מַלְכָּהּ אֵין בָּהּ מַדּוּעַ הִכְעִסוּנִי בִּפְסִלֵיהֶם בְּהַבְלֵי
נֵכָר׃ עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ וַאֲנַחְנוּ לוֹא נוֹשָׁעְנוּ׃ עַל־שֶׁבֶר כ 21
בַּת־עַמִּי הָשְׁבָּרְתִּי קָדַרְתִּי שַׁמָּה הֶחֱזִקָתְנִי׃ הַצֳרִי אֵין 22
בְּגִלְעָד אִם־רֹפֵא אֵין שָׁם כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַת בַּת־עַמִּי׃
מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם 23
וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי בַת־עַמִּי׃ ס

9 ט

מִי־יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים וְאֶעֶזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֵלְכָה א
מֵאִתָּם כִּי כֻלָּם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בֹּגְדִים׃ וַיַּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם 2
קַשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לֶאֱמוּנָה גָּבְרוּ בָאָרֶץ כִּי מֵרָעָה אֶל־רָעָה ׀
יָצָאוּ וְאֹתִי לֹא־יָדָעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ אִישׁ מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ 3
וְעַל־כָּל־אָח אַל־תִּבְטָחוּ כִּי כָל־אָח עָקוֹב יַעְקֹב וְכָל־רֵעַ רָכִיל
יַהֲלֹךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהָתֵלּוּ וֶאֱמֶת לֹא יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם 4
דַּבֶּר־שֶׁקֶר הַעֲוֵה נִלְאוּ׃ שִׁבְתְּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנוּ
דַעַת־אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי 6

v. 10 כֻּלֹּה ק׳. v. 21 פתח באתנח.

ל מָאַס יְהוָה וַיִּטֹּשׁ אֶת־דּוֹר עֶבְרָתוֹ׃ כִּי־עָשׂוּ בְנֵי־יְהוּדָה הָרַע
בְּעֵינַי נְאֻם־יְהוָה שָׂמוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי
31 עָלָיו לְטַמְּאוֹ׃ וּבָנוּ בָּמוֹת הַתֹּפֶת אֲשֶׁר בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם
לִשְׂרֹף אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי
32 וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וְלֹא־יֵאָמֵר עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא הַהֲרֵגָה
33 וְקָבְרוּ בְתֹפֶת מֵאֵין מָקוֹם׃ וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃
34 וְהִשְׁבַּתִּי מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמֵחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל
שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ׃

ח 8

א בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה וְיוֹצִיאוּ אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה
וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֵת ׀ עַצְמוֹת
2 הַנְּבִיאִים וְאֵת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי־יְרוּשָׁלִָם מִקִּבְרֵיהֶם׃ וּשְׁטָחוּם
לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וּלְכֹל ׀ צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אֲהֵבוּם וַאֲשֶׁר
עֲבָדוּם וַאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲשֶׁר דְּרָשׁוּם וַאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ
לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃
3 וְנִבְחַר מָוֶת מֵחַיִּים לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן־הַמִּשְׁפָּחָה
הָרָעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם
4 נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה הֲיִפְּלוּ
ה וְלֹא יָקוּמוּ אִם־יָשׁוּב וְלֹא יָשׁוּב׃ מַדּוּעַ שׁוֹבְבָה הָעָם הַזֶּה
יְרוּשָׁלִַם מְשֻׁבָה נִצַּחַת הֶחֱזִיקוּ בַּתַּרְמִת מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃
6 הִקְשַׁבְתִּי וָאֶשְׁמָע לוֹא־כֵן יְדַבֵּרוּ אֵין אִישׁ נִחָם עַל־רָעָתוֹ
לֵאמֹר מֶה עָשִׂיתִי כֻּלֹּה שָׁב בִּמְרֻצוֹתָם כְּסוּס שׁוֹטֵף
7 בַּמִּלְחָמָה׃ גַּם־חֲסִידָה בַשָּׁמַיִם יָדְעָה מוֹעֲדֶיהָ וְתֹר וְסוּס
וְעָגוּר שָׁמְרוּ אֶת־עֵת בֹּאָנָה וְעַמִּי לֹא יָדְעוּ אֵת מִשְׁפַּט
8 יְהוָה׃ אֵיכָה תֹאמְרוּ חֲכָמִים אֲנַחְנוּ וְתוֹרַת יְהוָה אִתָּנוּ
9 אָכֵן הִנֵּה לַשֶּׁקֶר עָשָׂה עֵט שֶׁקֶר סֹפְרִים׃ הֹבִשׁוּ חֲכָמִים
חַתּוּ וַיִּלָּכֵדוּ הִנֵּה בִדְבַר־יְהוָה מָאָסוּ וְחָכְמַת־מֶה לָהֶם׃

---

v. 1 יוֹצִיאוּ ק׳.   ibid. קמץ בטפחא.   v. 5 פתח באתנח.
v. 6 קמץ בפשטא.   ibid. כֻּלּוֹ ק׳.   ibid. בִּמְרוּצָתָם ק׳.
v. 7 וְסִיס ק׳.

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־כָּל־מוּל בְּעָרְלָה׃ 24
עַל־מִצְרַיִם וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־אֱדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב כה
וְעַל כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי כָל־הַגּוֹיִם
עֲרֵלִים וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי־לֵב׃ ס

10 ו

שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ א
כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אֶל־דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל־תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם 2
אַל־תֵּחָתּוּ כִּי־יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ כִּי־חֻקּוֹת הָעַמִּים הֶבֶל 3
הוּא כִּי־עֵץ מִיַּעַר כְּרָתוֹ מַעֲשֵׂה יְדֵי־חָרָשׁ בַּמַּעֲצָד׃ בְּכֶסֶף 4
וּבְזָהָב יְיַפֵּהוּ בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּם וְלוֹא יָפִיק׃
כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ נָשׂוֹא יִנָּשׂוֹא כִּי לֹא יִצְעָדוּ ה
אַל־תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי־לֹא יָרֵעוּ וְגַם־הֵיטֵיב אֵין אוֹתָם׃
מֵאֵין כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ מִי לֹא 6 7
יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־
מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ׃ וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכְסָלוּ מוּסַר הֲבָלִים 8
עֵץ הוּא׃ כֶּסֶף מְרֻקָּע מִתַּרְשִׁישׁ יוּבָא וְזָהָב מֵאוּפָז מַעֲשֵׂה 9
חָרָשׁ וִידֵי צוֹרֵף תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם מַעֲשֵׂה חֲכָמִים כֻּלָּם׃
וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִקִּצְפּוֹ י
תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יָכִלוּ גוֹיִם זַעְמוֹ׃ פ
כִּדְנָה תֵּאמְרוּן לְהוֹם אֱלָהַיָּא דִּי־שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ 11
יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן־תְּחוֹת שְׁמַיָּא אֵלֶּה׃ פ
עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה 12
שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה 13
°אָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר 14
כָּל־אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צוֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃ טו
לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט 16
נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס אִסְפִּי מֵאֶרֶץ כִּנְעָתֵךְ 17
יוֹשֶׁבֶתי° בַּמָּצוֹר׃ כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי קוֹלֵעַ אֶת־ 18
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּפַּעַם הַזֹּאת וַהֲצֵרוֹתִי לָהֶם לְמַעַן יִמְצָאוּ׃ ס

v. 2 קָמֵץ בזקף. v. 11 פתח באתנח. v. 13 הָאָרֶץ ק׳.
v. 17 יוֹשֶׁבֶת ק׳.

7 צוֹרְפָם וּבְחַנְתִּים כִּי־אֵיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַּת־עַמִּי׃ חֵץ שׁוֹחֵט
לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִבֵּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ
8 יָשִׂים אָרְבּוֹ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקָד־בָּם נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי
9 אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס עַל־הֶהָרִים אֶשָּׂא בְכִי
וָנֶהִי וְעַל־נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה כִּי נִצְּתוּ מִבְּלִי־אִישׁ עֹבֵר וְלֹא
שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֶה מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד־בְּהֵמָה נָדְדוּ הָלָכוּ׃
י וְנָתַתִּי אֶת־יְרוּשָׁלִַם לְגַלִּים מְעוֹן תַּנִּים וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן
11 שְׁמָמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב׃ ס מִי־הָאִישׁ הֶחָכָם וְיָבֵן אֶת־זֹאת
וַאֲשֶׁר דִּבֶּר פִּי־יְהוָה אֵלָיו וְיַגִּדָהּ עַל־מָה אָבְדָה הָאָרֶץ
12 נִצְּתָה כַמִּדְבָּר מִבְּלִי עֹבֵר׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־
תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא הָלְכוּ־
13 בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּם
14 אֲבוֹתָם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מַאֲכִילָם אֶת־הָעָם הַזֶּה לַעֲנָה וְהִשְׁקִיתִים מֵי־רֹאשׁ׃
טו וַהֲפִצוֹתִים בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הֵמָּה וַאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי
16 אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת הִתְבּוֹנְנוּ וְקִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת וּתְבוֹאֶינָה וְאֶל־הַחֲכָמוֹת
17 שִׁלְחוּ וְתָבוֹאנָה׃ וּתְמַהֵרְנָה וְתִשֶּׂנָה עָלֵינוּ נֶהִי וְתֵרַדְנָה
18 עֵינֵינוּ דִּמְעָה וְעַפְעַפֵּינוּ יִזְּלוּ־מָיִם׃ כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע
מִצִּיּוֹן אֵיךְ שֻׁדָּדְנוּ בֹּשְׁנוּ מְאֹד כִּי־עָזַבְנוּ אָרֶץ כִּי הִשְׁלִיכוּ
19 מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ׃ ס כִּי־שְׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח
אָזְנְכֶם דְּבַר־פִּיו וְלַמֵּדְנָה בְנוֹתֵיכֶם נֶהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ
כ קִינָה׃ כִּי־עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ לְהַכְרִית
21 עוֹלָל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת׃ דַּבֵּר כֹּה נְאֻם־יְהוָה
וְנָפְלָה נִבְלַת הָאָדָם כְּדֹמֶן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר מֵאַחֲרֵי
הַקֹּצֵר וְאֵין מְאַסֵּף׃ פ
22 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל
23 הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ כִּי אִם־בְּזֹאת
יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה
חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־
יְהוָה׃ פ

v. 7 שָׁחוּט ק׳. v. 18 קמץ בזקף.

וּבֵית יְהוּדָה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם׃ ס לָכֵן 11
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא אֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא־יוּכְלוּ
לָצֵאת מִמֶּנָּה וְזָעֲקוּ אֵלַי וְלֹא אֶשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְהָלְכוּ עָרֵי 12
יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְזָעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵם מְקַטְּרִים
לָהֶם וְהוֹשֵׁעַ לֹא־יוֹשִׁיעוּ לָהֶם בְּעֵת רָעָתָם׃ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ 13
הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ שַׂמְתֶּם מִזְבְּחוֹת
לַבֹּשֶׁת מִזְבְּחוֹת לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־ 14
הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
בְּעֵת קָרְאָם אֵלַי בְּעַד רָעָתָם׃ ס מֶה לִידִידִי בְּבֵיתִי עֲשׂוֹתָהּ טו
הַמְזִמָּתָה הָרַבִּים וּבְשַׂר־קֹדֶשׁ יַעַבְרוּ מֵעָלָיִךְ כִּי רָעָתֵכִי אָז
תַּעֲלֹזִי׃ זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְרִי־תֹאַר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ לְקוֹל ׀ 16
הֲמוּלָּה גְדֹלָה הִצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דָּלִיּוֹתָיו׃ וַיהוָה צְבָאוֹת 17
הַנּוֹטֵעַ אוֹתָךְ דִּבֶּר עָלַיִךְ רָעָה בִּגְלַל רָעַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבֵית
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסֵנִי לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וַיהוָה 18
הוֹדִיעַנִי וָאֵדָעָה אָז הִרְאִיתַנִי מַעַלְלֵיהֶם׃ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף 19
יוּבַל לִטְבוֹחַ וְלֹא יָדַעְתִּי כִּי־עָלַי ׀ חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה
עֵץ בְּלַחְמוֹ וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ לֹא־יִזָּכֵר עוֹד׃
וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ כ
מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה 21
עַל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ לֵאמֹר לֹא תִנָּבֵא
בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה 22
צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבַּחוּרִים יָמֻתוּ בַחֶרֶב בְּנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם יָמֻתוּ בָּרָעָב׃ וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא 23
רָעָה אֶל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃ ס

יב 12

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתָךְ א
מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֵחָה שָׁלוּ כָּל־בֹּגְדֵי בָגֶד׃ נְטַעְתָּם גַּם־ 2
שֹׁרָשׁוּ יֵלְכוּ גַּם־עָשׂוּ פֶרִי קָרוֹב אַתָּה בְּפִיהֶם וְרָחוֹק
מִכִּלְיוֹתֵיהֶם׃ וְאַתָּה יְהוָה יְדַעְתָּנִי תִּרְאֵנִי וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ 3
הַתִּקֵם כְּצֹאן לְטִבְחָה וְהַקְדִּשֵׁם לְיוֹם הֲרֵגָה׃ ס עַד־מָתַי 4
תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כָּל־הַשָּׂדֶה יִיבָשׁ מֵרָעַת יֹשְׁבֵי־בָהּ סָפְתָה

v. 16 הדגש אחר שורק.

19 אוֹי לִי עַל־שִׁבְרִי נַחְלָה מַכָּתִי וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ זֶה חֳלִי
כ וְאֶשָּׂאֶנּוּ׃ אָהֳלִי שֻׁדָּד וְכָל־מֵיתָרַי נִתָּקוּ בָּנַי יְצָאֻנִי וְאֵינָם
21 אֵין־נֹטֶה עוֹד אָהֳלִי וּמֵקִים יְרִיעוֹתָי׃ כִּי נִבְעֲרוּ הָרֹעִים
וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ עַל־כֵּן לֹא הִשְׂכִּילוּ וְכָל־מַרְעִיתָם
22 נְפוֹצָה׃ ס קוֹל שְׁמוּעָה הִנֵּה בָאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ
צָפוֹן לָשׂוּם אֶת־עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃ ס
23 יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ לֹא־לְאִישׁ הֹלֵךְ וְהָכִין אֶת־
24 צַעֲדוֹ׃ יַסְּרֵנִי יְהוָה אַךְ בְּמִשְׁפָּט אַל־בְּאַפְּךָ פֶּן־תַּמְעִטֵנִי׃
כה שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ וְעַל מִשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי־אָכְלוּ אֶת־יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ
וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ פ

יא 11

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ שִׁמְעוּ
אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתָּם אֶל־אִישׁ יְהוּדָה וְעַל־יֹשְׁבֵי
3 יְרוּשָׁלָםִ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
4 אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר
צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי־אוֹתָם מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם
מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר־
אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃
ה לְמַעַן הָקִים אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן וָאֹמַר אָמֵן ׀
6 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קְרָא אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר שִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי
7 הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם׃ כִּי הָעֵד הַעִדֹתִי בַּאֲבוֹתֵיכֶם
בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַשְׁכֵּם
8 וְהָעֵד לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם
וַיֵּלְכוּ אִישׁ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם הָרָע וָאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
9 הַבְּרִית־הַזֹּאת אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשׂוּ׃ ס וַיֹּאמֶר
י יְהוָה אֵלָי נִמְצָא־קֶשֶׁר בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ שָׁבוּ
עַל־עֲוֹנֹת אֲבוֹתָם הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר מֵאֲנוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי
וְהֵמָּה הָלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם הֵפֵרוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל

v. 20 קמץ בזקף. v. 25 פתח בס״פ.

הָאֵזוֹר מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־טְמַנְתִּיו שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁחַת הָאֵזוֹר
לֹא יִצְלַח לַכֹּל׃ פ
8 9 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אַשְׁחִית
אֶת־גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת־גְּאוֹן יְרוּשָׁלִַם הָרָב׃ הָעָם הַזֶּה הָרָע 10
הַמֵּאֲנִים ׀ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי הַהֹלְכִים בִּשְׁרִרוּת לִבָּם וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֺת לָהֶם וִיהִי
11 כָּאֵזוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר לֹא־יִצְלַח לַכֹּל׃ כִּי כַּאֲשֶׁר יִדְבַּק הָאֵזוֹר
אֶל־מָתְנֵי אִישׁ כֵּן הִדְבַּקְתִּי אֵלַי אֶת־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
כָּל־בֵּית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה לִהְיוֹת לִי לְעָם וּלְשֵׁם וְלִתְהִלָּה
12 וּלְתִפְאָרֶת וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן
וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הֲיָדֹעַ לֹא נֵדַע כִּי כָל־נֵבֶל יִמָּלֵא יָיִן׃ ס
13 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְמַלֵּא אֶת־כָּל־
יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת־הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ
וְאֶת־הַכֹּהֲנִים וְאֶת־הַנְּבִיאִים וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם שִׁכָּרוֹן׃
14 וְנִפַּצְתִּים אִישׁ אֶל־אָחִיו וְהָאָבוֹת וְהַבָּנִים יַחְדָּו נְאֻם־יְהוָה
לֹא־אֶחְמוֹל וְלֹא־אָחוּס וְלֹא אֲרַחֵם מֵהַשְׁחִיתָם׃ פ
טו 16 שִׁמְעוּ וְהַאֲזִינוּ אַל־תִּגְבָּהוּ כִּי יְהוָה דִּבֵּר׃ תְּנוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כָּבוֹד בְּטֶרֶם יַחְשִׁךְ וּבְטֶרֶם יִתְנַגְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־הָרֵי
17 נָשֶׁף וְקִוִּיתֶם לְאוֹר וְשָׂמָהּ לְצַלְמָוֶת יְשִׁית לַעֲרָפֶל׃ וְאִם לֹא
תִשְׁמָעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נַפְשִׁי מִפְּנֵי גֵוָה וְדָמֹעַ תִּדְמַע
18 וְתֵרַד עֵינִי דִּמְעָה כִּי נִשְׁבָּה עֵדֶר יְהוָה׃ אֱמֹר לַמֶּלֶךְ
וְלַגְּבִירָה הַשְׁפִּילוּ שֵׁבוּ כִּי יָרַד מַרְאֲשׁוֹתֵיכֶם עֲטֶרֶת
19 תִּפְאַרְתְּכֶם׃ עָרֵי הַנֶּגֶב סֻגְּרוּ וְאֵין פֹּתֵחַ הָגְלָת יְהוּדָה כֻּלָּהּ
הָגְלָת שְׁלוֹמִים׃ שְׂאִי עֵינֵיכֶם וּרְאִי הַבָּאִים מִצָּפוֹן אַיֵּה כ
21 הָעֵדֶר נִתַּן־לָךְ צֹאן תִּפְאַרְתֵּךְ׃ מַה־תֹּאמְרִי כִּי־יִפְקֹד עָלַיִךְ
וְאַתְּ לִמַּדְתְּ אֹתָם עָלַיִךְ אַלֻּפִים לְרֹאשׁ הֲלוֹא חֲבָלִים יֹאחֱזוּךְ
22 כְּמוֹ אֵשֶׁת לֵדָה׃ וְכִי תֹאמְרִי בִּלְבָבֵךְ מַדּוּעַ קְרָאֻנִי אֵלֶּה
23 בְּרֹב עֲוֺנֵךְ נִגְלוּ שׁוּלַיִךְ נֶחְמְסוּ עֲקֵבָיִךְ׃ הֲיַהֲפֹךְ כּוּשִׁי עוֹרוֹ
וְנָמֵר חֲבַרְבֻּרֹתָיו גַּם־אַתֶּם תּוּכְלוּ לְהֵיטִיב לִמֻּדֵי הָרֵעַ׃

v. 13 קמץ בטפחא. v. 16 וְשִׁית ק׳. v. 20 שְׂאוּ ק׳.
ibid. וּרְאוּ ק׳.

ה בְּהֵמוֹת וָעוֹף כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרִיתֵנוּ׃ כִּי אֶת־
רַגְלִים ׀ רַצְתָּה וַיַּלְאוּךָ וְאֵיךְ תְּתַחֲרֶה אֶת־הַסּוּסִים וּבְאֶרֶץ
6 שָׁלוֹם אַתָּה בוֹטֵחַ וְאֵיךְ תַּעֲשֶׂה בִּגְאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ כִּי גַם־אַחֶיךָ
וּבֵית־אָבִיךָ גַּם־הֵמָּה בָּגְדוּ בָךְ גַּם־הֵמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מָלֵא
7 אַל־תַּאֲמֵן בָּם כִּי־יְדַבְּרוּ אֵלֶיךָ טוֹבוֹת׃ ס עָזַבְתִּי אֶת־בֵּיתִי
נָטַשְׁתִּי אֶת־נַחֲלָתִי נָתַתִּי אֶת־יְדִדוּת נַפְשִׁי בְּכַף אֹיְבֶיהָ׃
8 הָיְתָה־לִּי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן
9 שְׂנֵאתִיהָ׃ הַעַיִט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הַעַיִט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ
י אִסְפוּ כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה הֵתָיוּ לְאָכְלָה׃ ס רֹעִים רַבִּים
שִׁחֲתוּ כַרְמִי בֹּסְסוּ אֶת־חֶלְקָתִי נָתְנוּ אֶת־חֶלְקַת חֶמְדָּתִי
11 לְמִדְבַּר שְׁמָמָה׃ שָׂמָהּ לִשְׁמָמָה אָבְלָה עָלַי שְׁמֵמָה נָשַׁמָּה
12 כָּל־הָאָרֶץ כִּי אֵין אִישׁ שָׂם עַל־לֵב׃ עַל־כָּל־שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר
בָּאוּ שֹׁדְדִים כִּי חֶרֶב לַיהוָה אֹכְלָה מִקְצֵה־אֶרֶץ וְעַד־קְצֵה
13 הָאָרֶץ אֵין שָׁלוֹם לְכָל־בָּשָׂר׃ זָרְעוּ חִטִּים וְקֹצִים קָצָרוּ
נֶחְלוּ לֹא יוֹעִלוּ וּבֹשׁוּ מִתְּבוּאֹתֵיכֶם מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ ס
14 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־כָּל־שְׁכֵנַי הָרָעִים הַנֹּגְעִים בַּנַּחֲלָה
אֲשֶׁר־הִנְחַלְתִּי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנְנִי נֹתְשָׁם מֵעַל
טו אַדְמָתָם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם׃ וְהָיָה אַחֲרֵי
נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים וַהֲשִׁבֹתִים אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ
16 וְאִישׁ לְאַרְצוֹ׃ וְהָיָה אִם־לָמֹד יִלְמְדוּ אֶת־דַּרְכֵי עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ
בִּשְׁמִי חַי־יְהוָה כַּאֲשֶׁר לִמְּדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בַּבָּעַל וְנִבְנוּ
17 בְּתוֹךְ עַמִּי׃ וְאִם לֹא יִשְׁמָעוּ וְנָתַשְׁתִּי אֶת־הַגּוֹי הַהוּא נָתוֹשׁ
וְאַבֵּד נְאֻם־יְהוָה׃ ס

יג 13

א כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלוֹךְ וְקָנִיתָ לְּךָ אֵזוֹר פִּשְׁתִּים וְשַׂמְתּוֹ
2 עַל־מָתְנֶיךָ וּבַמַּיִם לֹא תְבִאֵהוּ׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הָאֵזוֹר כִּדְבַר
3 יְהוָה וָאָשִׂם עַל־מָתְנָי׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי שֵׁנִית
4 לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר קָנִיתָ אֲשֶׁר עַל־מָתְנֶיךָ וְקוּם
ה לֵךְ פְּרָתָה וְטָמְנֵהוּ שָׁם בִּנְקִיק הַסָּלַע׃ וָאֵלֵךְ וָאֶטְמְנֵהוּ
6 בִּפְרָת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אוֹתִי׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים רַבִּים
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ פְּרָתָה וְקַח מִשָּׁם אֶת־הָאֵזוֹר
7 אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְטָמְנוֹ־שָׁם׃ וָאֵלֵךְ פְּרָתָה וָאֶחְפֹּר וָאֶקַּח אֶת־

וּבָרָעָב יִתַּמּוּ הַנְּבִאִים הָהֵמָּה׃ וְהָעָם אֲשֶׁר־הֵמָּה נִבְּאִים 16
לָהֶם יִהְיוּ מֻשְׁלָכִים בְּחֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ מִפְּנֵי ׀ הָרָעָב
וְהַחֶרֶב וְאֵין מְקַבֵּר לָהֵמָּה הֵמָּה נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
וְשָׁפַכְתִּי עֲלֵיהֶם אֶת־רָעָתָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר 17
הַזֶּה תֵּרַדְנָה עֵינַי דִּמְעָה לַיְלָה וְיוֹמָם וְאַל־תִּדְמֶינָה כִּי
שֶׁבֶר גָּדוֹל נִשְׁבְּרָה בְּתוּלַת בַּת־עַמִּי מַכָּה נַחְלָה מְאֹד׃
אִם־יָצָאתִי הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה חַלְלֵי־חֶרֶב וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה 18
תַּחֲלוּאֵי רָעָב כִּי גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן סָחֲרוּ אֶל־אֶרֶץ וְלֹא
יָדָעוּ׃ ס הֲמָאֹס מָאַסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גָּעֲלָה 19
נַפְשֶׁךָ מַדּוּעַ הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מַרְפֵּא קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב
וּלְעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה׃ יָדַעְנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ עֲוֺן אֲבוֹתֵינוּ כ
כִּי חָטָאנוּ לָךְ׃ אַל־תִּנְאַץ לְמַעַן שִׁמְךָ אַל־תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ 21
זְכֹר אַל־תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ׃ הֲיֵשׁ בְּהַבְלֵי הַגּוֹיִם מַגְשִׁמִים 22
וְאִם־הַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ רְבִבִים הֲלֹא אַתָּה־הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וּנְקַוֶּה־לָּךְ כִּי־אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ פ

טו 15

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אִם־יַעֲמֹד מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל לְפָנַי אֵין א
נַפְשִׁי אֶל־הָעָם הַזֶּה שַׁלַּח מֵעַל־פָּנַי וְיֵצֵאוּ׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ 2
אֵלֶיךָ אָנָה נֵצֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר לַמָּוֶת
לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לַחֶרֶב וַאֲשֶׁר לָרָעָב לָרָעָב וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי
לַשֶּׁבִי׃ וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת נְאֻם־יְהוָה אֶת־ 3
הַחֶרֶב לַהֲרֹג וְאֶת־הַכְּלָבִים לִסְחֹב וְאֶת־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
בֶּהֱמַת הָאָרֶץ לֶאֱכֹל וּלְהַשְׁחִית׃ וּנְתַתִּים לְזַוְעָה לְכֹל 4
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ בִּגְלַל מְנַשֶּׁה בֶן־יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל
אֲשֶׁר־עָשָׂה בִּירוּשָׁלָםִ׃ כִּי מִי־יַחְמֹל עָלַיִךְ יְרוּשָׁלַםִ וּמִי יָנוּד ה
לָךְ וּמִי יָסוּר לִשְׁאֹל לְשָׁלֹם לָךְ׃ אַתְּ נָטַשְׁתְּ אֹתִי נְאֻם־יְהוָה 6
אָחוֹר תֵּלֵכִי וָאַט אֶת־יָדִי עָלַיִךְ וָאַשְׁחִיתֵךְ נִלְאֵיתִי הִנָּחֵם׃
וָאֶזְרֵם בְּמִזְרֶה בְּשַׁעֲרֵי הָאָרֶץ שִׁכַּלְתִּי אִבַּדְתִּי אֶת־עַמִּי 7
מִדַּרְכֵיהֶם לוֹא שָׁבוּ׃ עָצְמוּ־לִי אַלְמְנוֹתָו מֵחוֹל יַמִּים הֵבֵאתִי 8
לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד בַּצָּהֳרָיִם הִפַּלְתִּי עָלֶיהָ פִּתְאֹם עִיר
וּבֶהָלוֹת׃ אֻמְלְלָה יֹלֶדֶת הַשִּׁבְעָה נָפְחָה נַפְשָׁהּ בָּאה שִׁמְשָׁהּ 9

v. 4 לְזַעֲוָה ק׳ v. 8 אַלְמְנוֹתָיו ק׳ v. 9 בָּא ק׳.

24 כה וַאֲפִיצֵם כְּקַשׁ עוֹבֵר לְרוּחַ מִדְבָּר׃ זֶה גוֹרָלֵךְ מְנָת־מִדַּיִךְ
26 מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַחַתְּ אוֹתִי וַתִּבְטְחִי בַּשָּׁקֶר׃ וְגַם־
27 אֲנִי חָשַׂפְתִּי שׁוּלַיִךְ עַל־פָּנָיִךְ וְנִרְאָה קְלוֹנֵךְ׃ נִאֻפַיִךְ
וּמִצְהֲלוֹתַיִךְ זִמַּת זְנוּתֵךְ עַל־גְּבָעוֹת בַּשָּׂדֶה רָאִיתִי שִׁקּוּצָיִךְ
אוֹי לָךְ יְרוּשָׁלַםִ לֹא תִטְהֲרִי אַחֲרֵי מָתַי עֹד׃ ס

יד 14

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ עַל־דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת׃
2 אָבְלָה יְהוּדָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻמְלְלוּ קָדְרוּ לָאָרֶץ וְצִוְחַת יְרוּשָׁלַםִ
3 עָלָתָה׃ וְאַדִּרֵיהֶם שָׁלְחוּ צְעוֹרֵיהֶם לַמָּיִם בָּאוּ עַל־גֵּבִים
לֹא־מָצְאוּ מַיִם שָׁבוּ כְלֵיהֶם רֵיקָם בֹּשׁוּ וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ רֹאשָׁם׃
4 בַּעֲבוּר הָאֲדָמָה חַתָּה כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ בֹּשׁוּ אִכָּרִים
ה חָפוּ רֹאשָׁם׃ כִּי גַם־אַיֶּלֶת בַּשָּׂדֶה יָלְדָה וְעָזוֹב כִּי לֹא־הָיָה
6 דֶּשֶׁא׃ וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שְׁפָיִם שָׁאֲפוּ רוּחַ כַּתַּנִּים כָּלוּ
7 עֵינֵיהֶם כִּי־אֵין עֵשֶׂב׃ אִם־עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן
8 שְׁמֶךָ כִּי־רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ
9 בְּעֵת צָרָה לָמָּה תִהְיֶה כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַ נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה
תִהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם כְּגִבּוֹר לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ
י יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל־תַּנִּחֵנוּ׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה
לָעָם הַזֶּה כֵּן אָהֲבוּ לָנוּעַ רַגְלֵיהֶם לֹא חָשָׂכוּ וַיהוָה לֹא רָצָם
11 עַתָּה יִזְכֹּר עֲוֹנָם וְיִפְקֹד חַטֹּאתָם׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי
12 אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃ כִּי יָצֻמוּ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
אֶל־רִנָּתָם וְכִי יַעֲלוּ עֹלָה וּמִנְחָה אֵינֶנִּי רֹצָם כִּי בַּחֶרֶב
13 וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אָנֹכִי מְכַלֶּה אוֹתָם׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יֱהֹוִה
הִנֵּה הַנְּבִאִים אֹמְרִים לָהֶם לֹא־תִרְאוּ חֶרֶב וְרָעָב לֹא־יִהְיֶה
לָכֶם כִּי־שְׁלוֹם אֱמֶת אֶתֵּן לָכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שֶׁקֶר הַנְּבִאִים נִבְּאִים בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים
וְלֹא צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן שֶׁקֶר וְקֶסֶם וֶאֱלוּל
טו וְתַרְמוּת לִבָּם הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה עַל־הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים בִּשְׁמִי וַאֲנִי לֹא־שְׁלַחְתִּים
וְהֵמָּה אֹמְרִים חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת בַּחֶרֶב

v. 2 צ׳ זעירא. v. 3 צְעִירֵיהֶם ק׳. v. 14 ואלִיל ק׳. ibid. ותרמִית ק׳.

7 לָהֶם וְלֹא יִתְגֹּדַד וְלֹא יִקָּרֵחַ לָהֶם׃ וְלֹא־יִפְרְסוּ לָהֶם עַל־אֵבֶל
לְנַחֲמוֹ עַל־מֵת וְלֹא־יַשְׁקוּ אוֹתָם כּוֹס תַּנְחוּמִים עַל־אָבִיו
8 וְעַל־אִמּוֹ׃ וּבֵית־מִשְׁתֶּה לֹא־תָבוֹא לָשֶׁבֶת אוֹתָם לֶאֱכֹל
9 וְלִשְׁתּוֹת׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי
מַשְׁבִּית מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְעֵינֵיכֶם וּבִימֵיכֶם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל
י שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה׃ וְהָיָה כִּי תַגִּיד לָעָם הַזֶּה אֵת
כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ עַל־מֶה דִבֶּר יְהוָה עָלֵינוּ
אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וּמֶה עֲוֹנֵנוּ וּמֶה חַטָּאתֵנוּ אֲשֶׁר
11 חָטָאנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם עַל אֲשֶׁר־עָזְבוּ
אֲבוֹתֵיכֶם אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וַיַּעַבְדוּם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וְאֹתִי עָזָבוּ וְאֶת־תּוֹרָתִי לֹא שָׁמָרוּ׃
12 וְאַתֶּם הֲרֵעֹתֶם לַעֲשׂוֹת מֵאֲבוֹתֵיכֶם וְהִנְּכֶם הֹלְכִים אִישׁ אַחֲרֵי
13 שְׁרִרוּת לִבּוֹ הָרָע לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֵלָי׃ וְהֵטַלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל
הָאָרֶץ הַזֹּאת עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם אַתֶּם וַאֲבוֹתֵיכֶם
וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֶת־אֱלֹהִים אֲחֵרִים יוֹמָם וָלַיְלָה אֲשֶׁר לֹא־אֶתֵּן
14 לָכֶם חֲנִינָה׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־
יֵאָמֵר עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
טו מִצְרָיִם׃ כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ צָפוֹן וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים
16 עַל־אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם׃ ס הִנְנִי שֹׁלֵחַ
לְדַוָּגִים רַבִּים נְאֻם־יְהוָה וְדִיגוּם וְאַחֲרֵי־כֵן אֶשְׁלַח לְרַבִּים
צַיָּדִים וְצָדוּם מֵעַל כָּל־הַר וּמֵעַל כָּל־גִּבְעָה וּמִנְּקִיקֵי
17 הַסְּלָעִים׃ כִּי עֵינַי עַל־כָּל־דַּרְכֵיהֶם לֹא נִסְתְּרוּ מִלְּפָנָי וְלֹא־
18 נִצְפַּן עֲוֹנָם מִנֶּגֶד עֵינָי׃ וְשִׁלַּמְתִּי רִאשׁוֹנָה מִשְׁנֵה עֲוֹנָם
וְחַטָּאתָם עַל חַלְּלָם אֶת־אַרְצִי בְּנִבְלַת שִׁקּוּצֵיהֶם וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם
מָלְאוּ אֶת־נַחֲלָתִי׃ פ
19 יְהוָה עֻזִּי וּמָעֻזִּי וּמְנוּסִי בְּיוֹם צָרָה אֵלֶיךָ גּוֹיִם יָבֹאוּ
מֵאַפְסֵי־אָרֶץ וְיֹאמְרוּ אַךְ־שֶׁקֶר נָחֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ הֶבֶל וְאֵין־
כ בָּם מוֹעִיל׃ הֲיַעֲשֶׂה־לּוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים׃
21 לָכֵן הִנְנִי מוֹדִיעָם בַּפַּעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֵם אֶת־יָדִי וְאֶת־גְּבוּרָתִי
וְיָדְעוּ כִּי־שְׁמִי יְהוָה׃ ס

v. 16 לדיגים. v. 19 קמץ בזקף.

בְּעֹד יוֹמָם בֹּושָׁה וְחָפֵרָה וּשְׁאֵרִיתָם לַחֶרֶב אֶתֵּן לִפְנֵי
י אֹיְבֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי אִישׁ
רִיב וְאִישׁ מָדוֹן לְכָל־הָאָרֶץ לֹא־נָשִׁיתִי וְלֹא־נָשׁוּ־בִי כֻּלֹּה
11 מְקַלְלַוְנִי׃ אָמַר יְהוָה אִם־לֹא שֵׁרִוֹתִךָ לְטוֹב אִם־לוֹא ׀
12 הִפְגַּעְתִּי בְךָ בְּעֵת רָעָה וּבְעֵת צָרָה אֶת־הָאֹיֵב׃ הֲיָרֹעַ בַּרְזֶל ׀
13 בַּרְזֶל מִצָּפוֹן וּנְחֹשֶׁת׃ חֵילְךָ וְאוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן לֹא בִמְחִיר
14 וּבְכָל־חַטֹּאותֶיךָ וּבְכָל־גְּבוּלֶיךָ׃ וְהַעֲבַרְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ
בְּאֶרֶץ לֹא יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי עֲלֵיכֶם תּוּקָד׃ ס
טו אַתָּה יָדַעְתָּ יְהוָה זָכְרֵנִי וּפָקְדֵנִי וְהִנָּקֶם לִי מֵרֹדְפַי
16 אַל־לְאֶרֶךְ אַפְּךָ תִּקָּחֵנִי דַּע שְׂאֵתִי עָלֶיךָ חֶרְפָּה׃ נִמְצְאוּ
דְבָרֶיךָ וָאֹכְלֵם וַיְהִי דְבָרְיךָ לִי לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת לְבָבִי כִּי־
17 נִקְרָא שִׁמְךָ עָלַי יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת׃ לֹא־יָשַׁבְתִּי בְסוֹד־
מְשַׂחֲקִים וָאֶעְלֹז מִפְּנֵי יָדְךָ בָּדָד יָשַׁבְתִּי כִּי־זַעַם מִלֵּאתָנִי׃
18 לָמָּה הָיָה כְאֵבִי נֶצַח וּמַכָּתִי אֲנוּשָׁה מֵאֲנָה הֵרָפֵא הָיוֹ
19 תִהְיֶה לִי כְּמוֹ אַכְזָב מַיִם לֹא נֶאֱמָנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה אִם־תָּשׁוּב וַאֲשִׁיבְךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד וְאִם־תּוֹצִיא יָקָר
מִזּוֹלֵל כְּפִי תִהְיֶה יָשֻׁבוּ הֵמָּה אֵלֶיךָ וְאַתָּה לֹא־תָשׁוּב
כ אֲלֵיהֶם׃ וּנְתַתִּיךָ לָעָם הַזֶּה לְחוֹמַת נְחֹשֶׁת בְּצוּרָה וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהוֹשִׁיעֲךָ וּלְהַצִּילֶךָ נְאֻם־
21 יְהוָה׃ וְהִצַּלְתִּיךָ מִיַּד רָעִים וּפְדִתִיךָ מִכַּף עָרִצִים׃ ס

16 יו

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ לֹא־תִקַּח לְךָ אִשָּׁה וְלֹא־יִהְיוּ
3 לְךָ בָּנִים וּבָנוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־
הַבָּנִים וְעַל־הַבָּנוֹת הַיִּלּוֹדִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־אִמֹּתָם הַיֹּלְדוֹת
4 אוֹתָם וְעַל־אֲבוֹתָם הַמּוֹלִדִים אוֹתָם בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ מְמוֹתֵי
תַחֲלֻאִים יָמֻתוּ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
יִהְיוּ וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב יִכְלוּ וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
ה הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תָּבוֹא
בֵּית מַרְזֵחַ וְאַל־תֵּלֵךְ לִסְפּוֹד וְאַל־תָּנֹד לָהֶם כִּי־אָסַפְתִּי אֶת־
שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה אֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הָרַחֲמִים׃
6 וּמֵתוּ גְדֹלִים וּקְטַנִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת לֹא יִקָּבֵרוּ וְלֹא־יִסְפְּדוּ

v. 10 כִּלּוֹ ק׳ ibid. פתח בס״פ v. 11 שֵׁרִיתִךָ ק׳ v. 16 דְּבָרְךָ ק׳

הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל־תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם
בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וְלֹא־תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת 22
וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם 23
וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לְבִלְתִּי שׁוֹמֵעַ וּלְבִלְתִּי קַחַת מוּסָר׃ וְהָיָה 24
אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם־יְהוָה לְבִלְתִּי ׀ הָבִיא מַשָּׂא
בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת־בֹּה כָּל־מְלָאכָה׃ וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת כה
מְלָכִים ׀ וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל־כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים ׀ בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם וְיָשְׁבָה הָעִיר
הַזֹּאת לְעוֹלָם׃ וּבָאוּ מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמִסְּבִיבוֹת יְרוּשָׁלִַם 26
וּמֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמִן־הַשְּׁפֵלָה וּמִן־הָהָר וּמִן־הַנֶּגֶב מְבִאִים
עֹלָה וְזֶבַח וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה וּמְבִאֵי תוֹדָה בֵּית יְהוָה׃ וְאִם־ 27
לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבִלְתִּי ׀ שְׂאֵת מַשָּׂא
וּבֹא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אֵשׁ בִּשְׁעָרֶיהָ
וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת יְרוּשָׁלִַם וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס

18 יח

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קוּם א 2
וְיָרַדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבָרָי׃ וָאֵרֵד בֵּית 3
הַיּוֹצֵר וְהִנֵּהוּ עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל־הָאָבְנָיִם׃ וְנִשְׁחַת הַכְּלִי 4
אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֵׂהוּ כְּלִי אַחֵר
כַּאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי ה
לֵאמוֹר׃ הֲכַיּוֹצֵר הַזֶּה לֹא־אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל 6
נְאֻם־יְהוָה הִנֵּה כַחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר כֵּן־אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
ס רֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ 7
וּלְהַאֲבִיד׃ וְשָׁב הַגּוֹי הַהוּא מֵרָעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו 8
וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ׃ ס וְרֶגַע 9
אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִבְנֹת וְלִנְטֹעַ׃ וְעָשָׂה הָרָעָה י
בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
לְהֵיטִיב אוֹתוֹ׃ ס וְעַתָּה אֱמָר־נָא אֶל־אִישׁ־יְהוּדָה וְעַל־ 11

v. 23 שְׁמוֹעַ ק׳. v. 24 בּוֹ ק׳. v. 3 וְהִנֵּה הוּא ק׳. v. 10 הָרַע ק׳.

17 יז

א חַטַּאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בַּרְזֶל בְּצִפֹּרֶן שָׁמִיר חֲרוּשָׁה
2 עַל־לוּחַ לִבָּם וּלְקַרְנוֹת מִזְבְּחוֹתֵיכֶם׃ כִּזְכֹּר בְּנֵיהֶם מִזְבְּחוֹתָם
3 וַאֲשֵׁרֵיהֶם עַל־עֵץ רַעֲנָן עַל גְּבָעוֹת הַגְּבֹהוֹת׃ הֲרָרִי בַּשָּׂדֶה
חֵילְךָ כָל־אוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן בָּמֹתֶיךָ בְּחַטָּאת בְּכָל־גְּבוּלֶיךָ׃
4 וְשָׁמַטְתָּה וּבְךָ מִנַּחֲלָתְךָ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ וְהַעֲבַדְתִּיךָ אֶת־
אֹיְבֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קְדַחְתֶּם בְּאַפִּי עַד־עוֹלָם
ה תּוּקָד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אָרוּר הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בָּאָדָם
6 וְשָׂם בָּשָׂר זְרֹעוֹ וּמִן־יְהוָה יָסוּר לִבּוֹ׃ וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה
וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יָבוֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה
7 וְלֹא תֵשֵׁב׃ ס בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה
8 יְהוָה מִבְטַחוֹ׃ וְהָיָה כְּעֵץ ׀ שָׁתוּל עַל־מַיִם וְעַל־יוּבַל יְשַׁלַּח
שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרָא כִּי־יָבֹא חֹם וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן וּבִשְׁנַת
9 בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי׃ עָקֹב הַלֵּב מִכֹּל
י וְאָנֻשׁ הוּא מִי יֵדָעֶנּוּ׃ אֲנִי יְהוָה חֹקֵר לֵב בֹּחֵן כְּלָיוֹת וְלָתֵת
11 לְאִישׁ כִּדְרָכוֹ כִּפְרִי מַעֲלָלָיו׃ קֹרֵא דָגָר וְלֹא יָלָד עֹשֶׂה
עֹשֶׁר וְלֹא בְמִשְׁפָּט בַּחֲצִי יָמָו יַעַזְבֶנּוּ וּבְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה נָבָל׃
12 13 כִּסֵּא כָבוֹד מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל
יְהוָה כָּל־עֹזְבֶיךָ יֵבֹשׁוּ יְסוּרַי בָּאָרֶץ יִכָּתֵבוּ כִּי עָזְבוּ מְקוֹר
14 מַיִם־חַיִּים אֶת־יְהוָה׃ ס רְפָאֵנִי יְהוָה וְאֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנִי
טו וְאִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתִי אָתָּה׃ הִנֵּה־הֵמָּה אֹמְרִים אֵלָי אַיֵּה
16 דְבַר־יְהוָה יָבוֹא נָא׃ וַאֲנִי לֹא־אַצְתִּי ׀ מֵרֹעֶה אַחֲרֶיךָ וְיוֹם
אָנוּשׁ לֹא הִתְאַוֵּיתִי אַתָּה יָדָעְתָּ מוֹצָא שְׂפָתַי נֹכַח פָּנֶיךָ
17 18 הָיָה׃ אַל־תִּהְיֵה־לִי לִמְחִתָּה מַחֲסִי־אַתָּה בְּיוֹם רָעָה׃ יֵבֹשׁוּ
רֹדְפַי וְאַל־אֵבֹשָׁה אָנִי יֵחַתּוּ הֵמָּה וְאַל־אֵחַתָּה אָנִי הָבִיא
19 עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבָּרוֹן שָׁבְרֵם׃ ס כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֵלַי הָלֹךְ וְעָמַדְתָּ בְּשַׁעַר בְּנֵי־עָם אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ
כ מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר יֵצְאוּ בוֹ וּבְכֹל שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכֹל
21 יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה

v. 8 יִרְאֶה ק׳. ibid. קמץ בזקף. v. 10 כִּדְרָכָיו ק׳. v. 11 קמץ בזקף.
ibid. יָמָיו ק׳. v. 13 וְסוּרַי ק׳. v. 17 ר׳ בצרי. v. 19 הָעָם ק׳.

עֲזָבֻנִי וַיְנַכְּרוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְקַטְּרוּ־בוֹ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם הֵמָּה וַאֲבוֹתֵיהֶם וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמָלְאוּ אֶת־
הַמָּקוֹם הַזֶּה דַּם נְקִיִּם׃ וּבָנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל לִשְׂרֹף אֶת־ ה
בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ עֹלוֹת לַבָּעַל אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי וְלֹא
עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־ 6
יִקָּרֵא לַמָּקוֹם הַזֶּה עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא
הַהֲרֵגָה׃ וּבַקֹּתִי אֶת־עֲצַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ בַּמָּקוֹם הַזֶּה 7
וְהִפַּלְתִּים בַּחֶרֶב לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְנָתַתִּי
אֶת־נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי 8
אֶת־הָעִיר הַזֹּאת לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה כֹּל עֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק
עַל־כָּל־מַכֹּתֶהָ׃ וְהַאֲכַלְתִּים אֶת־בְּשַׂר בְּנֵיהֶם וְאֵת בְּשַׂר 9
בְּנֹתֵיהֶם וְאִישׁ בְּשַׂר־רֵעֵהוּ יֹאכֵלוּ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר
יָצִיקוּ לָהֶם אֹיְבֵיהֶם וּמְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם׃ וְשָׁבַרְתָּ הַבַּקְבֻּק לְעֵינֵי י
הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים אוֹתָךְ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר ׀ יְהוָה 11
צְבָאוֹת כָּכָה אֶשְׁבֹּר אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר
יִשְׁבֹּר אֶת־כְּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא־יוּכַל לְהֵרָפֵה עוֹד וּבְתֹפֶת
יִקְבְּרוּ מֵאֵין מָקוֹם לִקְבּוֹר׃ כֵּן אֶעֱשֶׂה לַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־ 12
יְהוָה וּלְיוֹשְׁבָיו וְלָתֵת אֶת־הָעִיר הַזֹּאת כְּתֹפֶת׃ וְהָיוּ בָּתֵּי 13
יְרוּשָׁלַםִ וּבָתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה כִּמְקוֹם הַתֹּפֶת הַטְּמֵאִים לְכֹל
הַבָּתִּים אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־גַּגֹּתֵיהֶם לְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ
נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים׃ ס וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ מֵהַתֹּפֶת אֲשֶׁר 14
שְׁלָחוֹ יְהוָה שָׁם לְהִנָּבֵא וַיַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית־יְהוָה וַיֹּאמֶר
אֶל־כָּל־הָעָם׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל טו
הִנְנִי מֵבִי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־כָּל־עָרֶיהָ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ כִּי הִקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרָי׃

20 כ

וַיִּשְׁמַע פַּשְׁחוּר בֶּן־אִמֵּר הַכֹּהֵן וְהוּא־פָקִיד נָגִיד בְּבֵית יְהוָה א
אֶת־יִרְמְיָהוּ נִבָּא אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיַּכֶּה פַשְׁחוּר אֵת 2
יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל־הַמַּהְפֶּכֶת אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן
הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּצֵא פַשְׁחוּר אֶת־ 3

v. 15 מֵבִיא ק׳.

יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵר עֲלֵיכֶם
רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
12 וְהֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃ וְאָמְרוּ נוֹאָשׁ כִּי־אַחֲרֵי
13 מַחְשְׁבוֹתֵינוּ נֵלֵךְ וְאִישׁ שְׁרִרוּת לִבּוֹ־הָרָע נַעֲשֶׂה׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁאֲלוּ־נָא בַּגּוֹיִם מִי שָׁמַע כָּאֵלֶּה שַׁעֲרֻרִת
14 עָשְׂתָה מְאֹד בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל׃ הֲיַעֲזֹב מִצּוּר שָׂדַי שֶׁלֶג לְבָנוֹן
טו אִם־יִנָּתְשׁוּ מַיִם זָרִים קָרִים נוֹזְלִים׃ כִּי־שְׁכֵחֻנִי עַמִּי לַשָּׁוְא
יְקַטֵּרוּ וַיַּכְשִׁלוּם בְּדַרְכֵיהֶם שְׁבוּלֵי עוֹלָם לָלֶכֶת נְתִיבוֹת
16 דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה׃ לָשׂוּם אַרְצָם לְשַׁמָּה שְׁרוּקֹת עוֹלָם כֹּל
17 עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיד בְּרֹאשׁוֹ׃ כְּרוּחַ־קָדִים אֲפִיצֵם לִפְנֵי
18 אוֹיֵב עֹרֶף וְלֹא־פָנִים אַרְאֵם בְּיוֹם אֵידָם׃ ס וַיֹּאמְרוּ לְכוּ
וְנַחְשְׁבָה עַל־יִרְמְיָהוּ מַחֲשָׁבוֹת כִּי לֹא־תֹאבַד תּוֹרָה מִכֹּהֵן
וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר מִנָּבִיא לְכוּ וְנַכֵּהוּ בַלָּשׁוֹן וְאַל־נַקְשִׁיבָה
19 אֶל־כָּל־דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי וּשְׁמַע לְקוֹל יְרִיבָי׃
כ הַיְשֻׁלַּם תַּחַת־טוֹבָה רָעָה כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר ׀ עָמְדִי
לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃
21 לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב וְהַגִּרֵם עַל־יְדֵי־חֶרֶב וְתִהְיֶנָה
נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרֻגֵי מָוֶת
22 בַּחוּרֵיהֶם מֻכֵּי־חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה׃ תִּשָּׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם כִּי־
תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ שִׁיחָה לְלָכְדֵנִי וּפַחִים
23 טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם עָלַי לַמָּוֶת
אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּמְחִי וְהָיוּ
מֻכְשָׁלִים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה בָהֶם׃ ס

יט 19

א כֹּה אָמַר יְהוָה הָלֹךְ וְקָנִיתָ בַקְבֻּק יוֹצֵר חָרֶשׂ וּמִזִּקְנֵי הָעָם
2 וּמִזִּקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל־גֵּיא בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר
הַחַרְסוּת וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ׃
3 וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָם
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה
4 עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעָהּ תִּצַּלְנָה אָזְנָיו׃ יַעַן ׀ אֲשֶׁר

v. 15 שְׁבִילֵי ק׳. v. 16 שְׁרִיקֹת ק׳. v. 22 שׁוּחָה ק׳.
v. 23 וְיִהְיוּ ק׳. v. 2 הַחַרְסִית ק׳.

2 מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ דְּרָשׁ־נָא בַעֲדֵנוּ אֶת־יְהוָה כִּי
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל נִלְחָם עָלֵינוּ אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה אוֹתָנוּ
3 כְּכָל־נִפְלְאֹתָיו וְיַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֲלֵיהֶם
4 כֹּה תֹאמְרֻן אֶל־צִדְקִיָּהוּ׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מֵסֵב אֶת־כְּלֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיֶדְכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם
נִלְחָמִים בָּם אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם
מִחוּץ לַחוֹמָה וְאָסַפְתִּי אוֹתָם אֶל־תּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת׃
ה וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה וּבְאַף וּבְחֵמָה
6 וּבְקֶצֶף גָּדוֹל׃ וְהִכֵּיתִי אֶת־יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־הָאָדָם
7 וְאֶת־הַבְּהֵמָה בְּדֶבֶר גָּדוֹל יָמֻתוּ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן נְאֻם־יְהוָה אֶתֵּן
אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־עֲבָדָיו ׀ וְאֶת־הָעָם וְאֶת־
הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר הַזֹּאת מִן־הַדֶּבֶר ׀ מִן־הַחֶרֶב וּמִן־הָרָעָב בְּיַד
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם
וְהִכָּם לְפִי־חֶרֶב לֹא־יָחוּס עֲלֵיהֶם וְלֹא יַחְמֹל וְלֹא יְרַחֵם׃
8 וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם
9 אֶת־דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃ הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת יָמוּת
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיּוֹצֵא וְנָפַל עַל־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים
י עֲלֵיכֶם יְחָיָה וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל׃ כִּי שַׂמְתִּי פָנַי בָּעִיר
הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נְאֻם־יְהוָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּנָּתֵן
11 וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ ס וּלְבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃
12 בֵּית דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה דִּינוּ לַבֹּקֶר מִשְׁפָּט וְהַצִּילוּ גָזוּל
מִיַּד עוֹשֵׁק פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִפְּנֵי
13 רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ הִנְנִי אֵלַיִךְ יֹשֶׁבֶת הָעֵמֶק צוּר הַמִּישֹׁר נְאֻם־
יְהוָה הָאֹמְרִים מִי־יֵחַת עָלֵינוּ וּמִי יָבוֹא בִּמְעוֹנוֹתֵינוּ׃
14 וּפָקַדְתִּי עֲלֵיכֶם כִּפְרִי מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה וְהִצַּתִּי אֵשׁ
בְּיַעְרָהּ וְאָכְלָה כָּל־סְבִיבֶיהָ׃ ס

22 כב

א כֹּה אָמַר יְהוָה רֵד בֵּית־מֶלֶךְ יְהוּדָה וְדִבַּרְתָּ שָּׁם אֶת־הַדָּבָר
2 הַזֶּה׃ וְאָמַרְתָּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסֵּא
3 דָוִד אַתָּה וַעֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה ׀ אָמַר

v. 9 וְחָיָה ק׳ v. 12 מעלליכם ק׳

יִרְמְיָהוּ מִן־הַמַּהְפָּכֶת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ לֹא פַשְׁחוּר קָרָא
4 יְהוָה שְׁמֶךָ כִּי אִם־מָגוֹר מִסָּבִיב׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֶנְךָ לְמָגוֹר לְךָ וּלְכָל־אֹהֲבֶיךָ וְנָפְלוּ בְּחֶרֶב אֹיְבֵיהֶם
וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְאֶת־כָּל־יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִגְלָם
ה בָּבֶלָה וְהִכָּם בֶּחָרֶב׃ וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־חֹסֶן הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־
כָּל־יְגִיעָהּ וְאֶת־כָּל־יְקָרָהּ וְאֵת כָּל־אוֹצְרוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן
6 בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְזָזוּם וּלְקָחוּם וֶהֱבִיאוּם בָּבֶלָה׃ וְאַתָּה פַשְׁחוּר
וְכֹל יֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ תֵּלְכוּ בַּשֶּׁבִי וּבָבֶל תָּבוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם
תִּקָּבֵר אַתָּה וְכָל־אֹהֲבֶיךָ אֲשֶׁר־נִבֵּאתָ לָהֶם בַּשָּׁקֶר׃ פ
7 פִּתִּיתַנִי יְהוָה וָאֶפָּת חֲזַקְתַּנִי וַתּוּכָל הָיִיתִי לִשְׂחוֹק כָּל־
8 הַיּוֹם כֻּלֹּה לֹעֵג לִי׃ כִּי־מִדֵּי אֲדַבֵּר אֶזְעָק חָמָס וָשֹׁד אֶקְרָא
9 כִּי־הָיָה דְבַר־יְהוָה לִי לְחֶרְפָּה וּלְקֶלֶס כָּל־הַיּוֹם׃ וְאָמַרְתִּי
לֹא־אֶזְכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בִּשְׁמוֹ וְהָיָה בְלִבִּי כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת
י עָצֻר בְּעַצְמֹתָי וְנִלְאֵיתִי כַּלְכֵל וְלֹא אוּכָל׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִּבַּת
רַבִּים מָגוֹר מִסָּבִיב הַגִּידוּ וְנַגִּידֶנּוּ כֹּל אֱנוֹשׁ שְׁלֹמִי שֹׁמְרֵי
צַלְעִי אוּלַי יְפֻתֶּה וְנוּכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נִקְמָתֵנוּ מִמֶּנּוּ׃
11 וַיהוָה אוֹתִי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל־כֵּן רֹדְפַי יִכָּשְׁלוּ וְלֹא יֻכָלוּ
12 בֹּשׁוּ מְאֹד כִּי־לֹא הִשְׂכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ וַיהוָה
צְבָאוֹת בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כְלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי
אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ פ
13 שִׁירוּ לַיהוָה הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת־נֶפֶשׁ אֶבְיוֹן מִיַּד
14 מְרֵעִים׃ ס אָרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יֻלַּדְתִּי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר־יְלָדַתְנִי
טו אִמִּי אַל־יְהִי בָרוּךְ׃ אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בִּשַּׂר אֶת־אָבִי לֵאמֹר
16 יֻלַּד־לְךָ בֵּן זָכָר שַׂמֵּחַ שִׂמְּחָהוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא כֶּעָרִים
אֲשֶׁר־הָפַךְ יְהוָה וְלֹא נִחָם וְשָׁמַע זְעָקָה בַּבֹּקֶר וּתְרוּעָה
17 בְּעֵת צָהֳרָיִם׃ אֲשֶׁר לֹא־מוֹתְתַנִי מֵרָחֶם וַתְּהִי־לִי אִמִּי
18 קִבְרִי וְרַחְמָה הֲרַת עוֹלָם׃ לָמָּה זֶּה מֵרֶחֶם יָצָאתִי לִרְאוֹת
עָמָל וְיָגוֹן וַיִּכְלוּ בְבֹשֶׁת יָמָי׃ ס

כא 21

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּשְׁלֹחַ אֵלָיו
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה וְאֶת־צְפַנְיָה בֶן־

v. 7 כלו ק׳.   v. 8 קמץ בזקף.

כָּל־מְאַהֲבָיִךְ׃ דִּבַּרְתִּי אֵלַיִךְ בְּשַׁלְוֹתַיִךְ אָמַרְתְּ לֹא אֶשְׁמָע זֶה 21
דַרְכֵּךְ מִנְּעוּרַיִךְ כִּי לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי׃ כָּל־רֹעַיִךְ תִּרְעֶה־רוּחַ 22
וּמְאַהֲבַיִךְ בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ כִּי אָז תֵּבֹשִׁי וְנִכְלַמְתְּ מִכֹּל רָעָתֵךְ׃
יֹשַׁבְתְּי בַּלְּבָנוֹן מְקֻנַּנְתְּי בָּאֲרָזִים מַה־נֵּחַנְתְּ בְּבֹא־לָךְ חֲבָלִים 23
חִיל כַּיֹּלֵדָה׃ חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה כִּי אִם־יִהְיֶה כָּנְיָהוּ בֶן־ 24
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה חוֹתָם עַל־יַד יְמִינִי כִּי מִשָּׁם אֶתְּקֶנְךָּ׃
וּנְתַתִּיךָ בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשֶׁךָ וּבְיַד אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם כה
וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד הַכַּשְׂדִּים׃ וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ 26
וְאֶת־אִמְּךָ אֲשֶׁר יְלָדַתְךָ עַל הָאָרֶץ אַחֶרֶת אֲשֶׁר לֹא־יֻלַּדְתֶּם
שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ׃ וְעַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הֵם מְנַשְּׂאִים אֶת־נַפְשָׁם 27
לָשׁוּב שָׁם שָׁמָּה לֹא יָשׁוּבוּ׃ ס הַעֶצֶב נִבְזֶה נָפוּץ הָאִישׁ 28
הַזֶּה כָּנְיָהוּ אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ מַדּוּעַ הוּטְלוּ הוּא וְזַרְעוֹ
וְהֻשְׁלְכוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעוּ׃ אֶרֶץ אֶרֶץ אָרֶץ שִׁמְעִי 29
דְּבַר־יְהוָה׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה כִּתְבוּ אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי ל
גֶּבֶר לֹא־יִצְלַח בְּיָמָיו כִּי לֹא יִצְלַח מִזַּרְעוֹ אִישׁ יֹשֵׁב עַל־
כִּסֵּא דָוִד וּמֹשֵׁל עוֹד בִּיהוּדָה׃ ס

כג 23

הוֹי רֹעִים מְאַבְּדִים וּמְפִצִים אֶת־צֹאן מַרְעִיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ א
לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הָרֹעִים הָרֹעִים אֶת־עַמִּי 2
אַתֶּם הֲפִצֹתֶם אֶת־צֹאנִי וַתַּדִּחוּם וְלֹא פְקַדְתֶּם אֹתָם הִנְנִי
פֹקֵד עֲלֵיכֶם אֶת־רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וַאֲנִי אֲקַבֵּץ 3
אֶת־שְׁאֵרִית צֹאנִי מִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּי אֹתָם שָׁם
וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְהֶן עַל־נְוֵהֶן וּפָרוּ וְרָבוּ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם 4
רֹעִים וְרָעוּם וְלֹא־יִירְאוּ עוֹד וְלֹא־יֵחַתּוּ וְלֹא יִפָּקֵדוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד ה
צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
בָּאָרֶץ׃ בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה־שְּׁמוֹ 6
אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים 7
נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֹאמְרוּ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר 8

---

v. 22 ר' ברגש. v. 23 יתיר ר'.

יְהוָ֗ה עֲשׂ֤וּ מִשְׁפָּט֙ וּצְדָקָ֔ה וְהַצִּ֥ילוּ גָז֖וּל מִיַּ֣ד עָשׁ֑וֹק וְגֵר֩ יָת֨וֹם
וְאַלְמָנָ֜ה אַל־תֹּנ֣וּ אַל־תַּחְמֹ֗סוּ וְדָ֣ם נָקִ֔י אַֽל־תִּשְׁפְּכ֖וּ בַּמָּק֥וֹם
4 הַזֶּֽה׃ כִּ֤י אִם־עָשׂוֹ֙ תַּעֲשׂ֔וּ אֶת־הַדָּבָ֖ר הַזֶּ֑ה וּבָ֣אוּ בְשַׁעֲרֵי֩ הַבַּ֨יִת
הַזֶּ֜ה מְלָכִ֗ים יֹשְׁבִ֨ים לְדָוִ֜ד עַל־כִּסְא֗וֹ רֹֽכְבִים֙ בָּרֶ֣כֶב וּבַסּוּסִ֔ים
ה ה֥וּא וַעֲבָדָ֖ו וְעַמּֽוֹ׃ וְאִם֙ לֹ֣א תִשְׁמְע֔וּ אֶת־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה בִּ֤י
6 נִשְׁבַּ֙עְתִּי֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־לְחָרְבָּ֥ה יִהְיֶ֖ה הַבַּ֥יִת הַזֶּֽה׃ ס כִּֽי־
כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה עַל־בֵּית֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה גִּלְעָ֥ד אַתָּ֛ה לִ֖י רֹ֣אשׁ
7 הַלְּבָנ֑וֹן אִם־לֹ֤א אֲשִֽׁיתְךָ֙ מִדְבָּ֔ר עָרִ֖ים לֹ֥א נוֹשָֽׁבָה׃ וְקִדַּשְׁתִּ֤י
עָלֶ֙יךָ֙ מַשְׁחִתִ֔ים אִ֖ישׁ וְכֵלָ֑יו וְכָֽרְתוּ֙ מִבְחַ֣ר אֲרָזֶ֔יךָ וְהִפִּ֖ילוּ עַל־
8 הָאֵֽשׁ׃ וְעָֽבְרוּ֙ גּוֹיִ֣ם רַבִּ֔ים עַ֖ל הָעִ֣יר הַזֹּ֑את וְאָמְרוּ֙ אִ֣ישׁ אֶל־
9 רֵעֵ֔הוּ עַל־מֶ֙ה עָשָׂ֤ה יְהוָה֙ כָּ֔כָה לָעִ֥יר הַגְּדוֹלָ֖ה הַזֹּֽאת׃ וְאָ֣מְר֔וּ
עַ֚ל אֲשֶׁ֣ר עָזְב֔וּ אֶת־בְּרִ֥ית יְהוָ֖ה אֱלֹהֵיהֶ֑ם וַיִּשְׁתַּחֲו֛וּ לֵאלֹהִ֥ים
י אֲחֵרִ֖ים וַיַּעַבְדֽוּם׃ ס אַל־תִּבְכּ֣וּ לְמֵ֔ת וְאַל־תָּנֻ֖דוּ ל֑וֹ בְּכ֤וּ
11 בָכוֹ֙ לַהֹלֵ֔ךְ כִּ֣י לֹ֤א יָשׁוּב֙ ע֔וֹד וְרָאָ֖ה אֶת־אֶ֥רֶץ מוֹלַדְתּֽוֹ׃ כִּ֣י כֹ֣ה
אָֽמַר־יְהוָ֡ה אֶל־שַׁלֻּ֣ם בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ֩ מֶ֨לֶךְ יְהוּדָ֜ה הַמֹּלֵךְ֙ תַּ֚חַת
יֹאשִׁיָּ֣הוּ אָבִ֔יו אֲשֶׁ֥ר יָצָ֖א מִן־הַמָּק֣וֹם הַזֶּ֑ה לֹא־יָשׁ֥וּב שָׁ֖ם עֽוֹד׃
12 כִּ֗י בִּמְק֛וֹם אֲשֶׁר־הִגְל֥וּ אֹת֖וֹ שָׁ֣ם יָמ֑וּת וְאֶת־הָאָ֥רֶץ הַזֹּ֖את לֹֽא־
יִרְאֶ֥ה עֽוֹד׃ פ
13 ה֣וֹי בֹּנֶ֤ה בֵיתוֹ֙ בְּלֹא־צֶ֔דֶק וַעֲלִיּוֹתָ֖יו בְּלֹ֣א מִשְׁפָּ֑ט בְּרֵעֵ֙הוּ֙
14 יַעֲבֹ֣ד חִנָּ֔ם וּפֹעֲל֖וֹ לֹ֥א יִתֶּן־לֽוֹ׃ הָאֹמֵ֗ר אֶבְנֶה־לִּי֙ בֵּ֣ית מִדּ֔וֹת
וַעֲלִיּ֖וֹת מְרֻוָּחִ֑ים וְקָ֤רַע לוֹ֙ חַלּוֹנָ֔י וְסָפ֣וּן בָּאָ֔רֶז וּמָשׁ֖וֹחַ בַּשָּׁשַֽׁר׃
טו הֲתִֽמְלֹ֔ךְ כִּ֥י אַתָּ֖ה מְתַחֲרֶ֣ה בָאָ֑רֶז אָבִ֜יךָ הֲל֧וֹא אָכַ֣ל וְשָׁתָ֗ה
16 וְעָשָׂ֛ה מִשְׁפָּ֥ט וּצְדָקָ֖ה אָ֥ז ט֥וֹב לֽוֹ׃ דָּ֛ן דִּין־עָנִ֥י וְאֶבְי֖וֹן אָ֣ז ט֑וֹב
17 הֲלֹא־הִ֥יא הַדַּ֛עַת אֹתִ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ כִּ֣י אֵ֤ין עֵינֶ֙יךָ֙ וְלִבְּךָ֔
כִּ֥י אִֽם־עַל־בִּצְעֶ֑ךָ וְעַ֤ל דַּֽם־הַנָּקִי֙ לִשְׁפּ֔וֹךְ וְעַל־הָעֹ֥שֶׁק וְעַל־
18 הַמְּרוּצָ֖ה לַעֲשֽׂוֹת׃ ס לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֶל־יְהוֹיָקִ֤ים
בֶּן־יֹאשִׁיָּ֙הוּ֙ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֔ה לֹא־יִסְפְּד֣וּ ל֔וֹ ה֥וֹי אָחִ֖י וְה֣וֹי
19 אָח֑וֹת לֹא־יִסְפְּד֣וּ ל֔וֹ ה֥וֹי אָד֖וֹן וְה֥וֹי הֹדֹֽה׃ קְבוּרַ֥ת חֲמ֖וֹר
כ יִקָּבֵ֑ר סָח֣וֹב וְהַשְׁלֵ֔ךְ מֵהָ֖לְאָה לְשַׁעֲרֵ֥י יְרוּשָׁלִָֽם׃ ס עֲלִ֤י
הַלְּבָנוֹן֙ וּֽצְעָ֔קִי וּבַבָּשָׁ֖ן תְּנִ֣י קוֹלֵ֑ךְ וְצַעֲקִי֙ מֵעֲבָרִ֔ים כִּ֥י נִשְׁבְּר֖וּ

v. 4 וַעֲבָדָיו ק׳. v. 6 נוֹשָׁבוּ ק׳. v. 14 קמץ בזקף. ibid. פתח בס״פ.
v. 18 הֹדוֹ ק׳. v. 20 קמץ בזקף.

27 הַנְּבִאִים נִבְּאֵי הַשָּׁקֶר וּנְבִיאֵי תַּרְמִת לִבָּם׃ הַחֹשְׁבִים
לְהַשְׁכִּיחַ אֶת־עַמִּי שְׁמִי בַּחֲלוֹמֹתָם אֲשֶׁר יְסַפְּרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ
28 כַּאֲשֶׁר שָׁכְחוּ אֲבוֹתָם אֶת־שְׁמִי בַּבָּעַל׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר־אִתּוֹ
חֲלוֹם יְסַפֵּר חֲלוֹם וַאֲשֶׁר דְּבָרִי אִתּוֹ יְדַבֵּר דְּבָרִי אֱמֶת מַה־
29 לַתֶּבֶן אֶת־הַבָּר נְאֻם־יְהוָה׃ הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם־יְהוָה
ל וּכְפַטִּישׁ יְפֹצֵץ סָלַע׃ ס לָכֵן הִנְנִי עַל־הַנְּבִאִם נְאֻם־יְהוָה
31 מְגַנְּבֵי דְבָרַי אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ׃ הִנְנִי עַל־הַנְּבִיאִם נְאֻם־יְהוָה
32 הַלֹּקְחִים לְשׁוֹנָם וַיִּנְאֲמוּ נְאֻם׃ הִנְנִי עַל־נִבְּאֵי חֲלֹמוֹת שֶׁקֶר
נְאֻם־יְהוָה וַיְסַפְּרוּם וַיַּתְעוּ אֶת־עַמִּי בְּשִׁקְרֵיהֶם וּבְפַחֲזוּתָם
וְאָנֹכִי לֹא־שְׁלַחְתִּים וְלֹא צִוִּיתִים וְהוֹעֵיל לֹא־יוֹעִילוּ לָעָם־
33 הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה׃ וְכִי־יִשְׁאָלְךָ הָעָם הַזֶּה אוֹ־הַנָּבִיא אוֹ־כֹהֵן
לֵאמֹר מַה־מַּשָּׂא יְהוָה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־מַה־מַּשָּׂא וְנָטַשְׁתִּי
34 אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וְהַנָּבִיא וְהַכֹּהֵן וְהָעָם אֲשֶׁר יֹאמַר מַשָּׂא
לה יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־הָאִישׁ הַהוּא וְעַל־בֵּיתוֹ׃ כֹּה תֹאמְרוּ אִישׁ
עַל־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶל־אָחִיו מֶה־עָנָה יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
36 וּמַשָּׂא יְהוָה לֹא תִזְכְּרוּ־עוֹד כִּי הַמַּשָּׂא יִהְיֶה לְאִישׁ דְּבָרוֹ
37 וַהֲפַכְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵינוּ׃ כֹּה
38 תֹאמַר אֶל־הַנָּבִיא מֶה־עָנָךְ יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃ וְאִם־מַשָּׂא
יְהוָה תֹּאמֵרוּ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן אֲמָרְכֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה מַשָּׂא יְהוָה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תֹאמְרוּ מַשָּׂא
39 יְהוָה׃ ס לָכֵן הִנְנִי וְנָשִׁיתִי אֶתְכֶם נָשֹׁא וְנָטַשְׁתִּי אֶתְכֶם
מ וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם מֵעַל פָּנָי׃ וְנָתַתִּי
עֲלֵיכֶם חֶרְפַּת עוֹלָם וּכְלִמּוּת עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ ס

כד 24

א הִרְאַנִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי דּוּדָאֵי תְאֵנִים מוּעָדִים לִפְנֵי הֵיכַל
יְהוָה אַחֲרֵי הַגְלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־יְכָנְיָהוּ בֶן־
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת־הֶחָרָשׁ וְאֶת־
2 הַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלִַם וַיְבִאֵם בָּבֶל׃ הַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים טֹבוֹת מְאֹד
כִּתְאֵנֵי הַבַּכֻּרוֹת וְהַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־
3 תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מָה־אַתָּה רֹאֶה
יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר תְּאֵנִים הַתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת טֹבוֹת מְאֹד וְהָרָעוֹת
4 רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה

הֵבִיא אֶת־זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹנָה וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת
אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ עַל־אַדְמָתָם׃ פ
9 לַנְּבִאִים נִשְׁבַּר לִבִּי בְקִרְבִּי רָחֲפוּ כָּל־עַצְמוֹתַי הָיִיתִי כְּאִישׁ
שִׁכּוֹר וּכְגֶבֶר עֲבָרוֹ יָיִן מִפְּנֵי יְהוָה וּמִפְּנֵי דִּבְרֵי קָדְשׁוֹ׃
י כִּי מְנָאֲפִים מָלְאָה הָאָרֶץ כִּי־מִפְּנֵי אָלָה אָבְלָה הָאָרֶץ
יָבְשׁוּ נְאוֹת מִדְבָּר וַתְּהִי מְרוּצָתָם רָעָה וּגְבוּרָתָם לֹא־כֵן׃
11 כִּי־גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן חָנֵפוּ גַּם־בְּבֵיתִי מָצָאתִי רָעָתָם נְאֻם־
12 יְהוָה׃ לָכֵן יִהְיֶה דַרְכָּם לָהֶם כַּחֲלַקְלַקּוֹת בָּאֲפֵלָה יִדַּחוּ
וְנָפְלוּ בָהּ כִּי־אָבִיא עֲלֵיהֶם רָעָה שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃
13 וּבִנְבִיאֵי שֹׁמְרוֹן רָאִיתִי תִפְלָה הִנַּבְּאוּ בַבַּעַל וַיַּתְעוּ אֶת־
14 עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וּבִנְבִאֵי יְרוּשָׁלַםִ רָאִיתִי שַׁעֲרוּרָה נָאוֹף
וְהָלֹךְ בַּשֶּׁקֶר וְחִזְּקוּ יְדֵי מְרֵעִים לְבִלְתִּי שָׁבוּ אִישׁ מֵרָעָתוֹ
טו הָיוּ־לִי כֻלָּם כִּסְדֹם וְיֹשְׁבֶיהָ כַּעֲמֹרָה׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת עַל־הַנְּבִאִים הִנְנִי מַאֲכִיל אוֹתָם לַעֲנָה
וְהִשְׁקִתִים מֵי־רֹאשׁ כִּי מֵאֵת נְבִיאֵי יְרוּשָׁלַםִ יָצְאָה חֲנֻפָּה
16 לְכָל־הָאָרֶץ׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אַל־תִּשְׁמְעוּ
עַל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם מַהְבִּלִים הֵמָּה אֶתְכֶם
17 חֲזוֹן לִבָּם יְדַבֵּרוּ לֹא מִפִּי יְהוָה׃ אֹמְרִים אָמוֹר לִמְנַאֲצַי
דִּבֶּר יְהוָה שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם וְכֹל הֹלֵךְ בִּשְׁרִרוּת לִבּוֹ
18 אָמְרוּ לֹא־תָבוֹא עֲלֵיכֶם רָעָה׃ כִּי מִי עָמַד בְּסוֹד יְהוָה
וְיֵרֶא וְיִשְׁמַע אֶת־דְּבָרוֹ מִי־הִקְשִׁיב דְּבָרִי וַיִּשְׁמָע׃ ס
19 הִנֵּה ׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָה יָצְאָה וְסַעַר מִתְחוֹלֵל עַל רֹאשׁ
כ רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב אַף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ וְעַד־הֲקִימוֹ
21 מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ בִּינָה׃ לֹא־
שָׁלַחְתִּי אֶת־הַנְּבִאִים וְהֵם רָצוּ לֹא־דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְהֵם
22 נִבָּאוּ׃ וְאִם־עָמְדוּ בְּסוֹדִי וְיַשְׁמִעוּ דְבָרַי אֶת־עַמִּי וִישִׁבוּם
23 מִדַּרְכָּם הָרָע וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ ס הַאֱלֹהֵי מִקָּרֹב אָנִי
24 נְאֻם־יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי מֵרָחֹק׃ אִם־יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי
לֹא־אֶרְאֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה הֲלוֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲנִי
כה מָלֵא נְאֻם־יְהוָה׃ שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־אָמְרוּ הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים
26 בִּשְׁמִי שֶׁקֶר לֵאמֹר חָלַמְתִּי חָלָמְתִּי׃ עַד־מָתַי הֲיֵשׁ בְּלֵב

v. 18 דברו ק׳.

נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וַהֲבִאֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת
וְעַל־יֹשְׁבֶיהָ וְעַל כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהַחֲרַמְתִּים
וְשַׂמְתִּים לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה וּלְחָרְבוֹת עוֹלָם׃ וְהַאֲבַדְתִּי מֵהֶם י
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל רֵחַיִם וְאוֹר
נֵר׃ וְהָיְתָה כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה וְעָבְדוּ הַגּוֹיִם 11
הָאֵלֶּה אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וְהָיָה כִמְלֹאות שִׁבְעִים 12
שָׁנָה אֶפְקֹד עַל־מֶלֶךְ־בָּבֶל וְעַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה אֶת־
עֲוֺנָם וְעַל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתִּי אֹתוֹ לְשִׁמְמוֹת עוֹלָם׃
וְהֵבֵאוֹתִי עַל־הָאָרֶץ הַהִיא אֶת־כָּל־דְּבָרַי אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ 13
אֵת כָּל־הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה אֲשֶׁר־נִבָּא יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־
הַגּוֹיִם׃ כִּי עָבְדוּ־בָם גַּם־הֵמָּה גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדוֹלִים 14
וְשִׁלַּמְתִּי לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם׃ ס כִּי כֹה אָמַר טו
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵלַי קַח אֶת־כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה הַזֹּאת
מִיָּדִי וְהִשְׁקִיתָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אוֹתְךָ
אֲלֵיהֶם׃ וְשָׁתוּ וְהִתְגֹּעֲשׁוּ וְהִתְהֹלָלוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי 16
שֹׁלֵחַ בֵּינֹתָם׃ וָאֶקַּח אֶת־הַכּוֹס מִיַּד יְהוָה וָאַשְׁקֶה אֶת־כָּל־ 17
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־עָרֵי 18
יְהוּדָה וְאֶת־מְלָכֶיהָ אֶת־שָׂרֶיהָ לָתֵת אֹתָם לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה
לִשְׁרֵקָה וְלִקְלָלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְאֶת־ 19
עֲבָדָיו וְאֶת־שָׂרָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃ וְאֵת כָּל־הָעֶרֶב וְאֵת כָּל־ כ
מַלְכֵי אֶרֶץ הָעוּץ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן
וְאֶת־עַזָּה וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֵת שְׁאֵרִית אַשְׁדּוֹד׃ אֶת־אֱדוֹם וְאֶת־ 21
מוֹאָב וְאֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי צֹר וְאֵת כָּל־מַלְכֵי 22
צִידוֹן וְאֵת מַלְכֵי הָאִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיָּם׃ אֶת־דְּדָן וְאֶת־תֵּימָא 23
וְאֶת־בּוּז וְאֵת כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי עֲרָב וְאֵת כָּל־ 24
מַלְכֵי הָעֶרֶב הַשֹּׁכְנִים בַּמִּדְבָּר׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי זִמְרִי וְאֵת כה
כָּל־מַלְכֵי עֵילָם וְאֵת כָּל־מַלְכֵי מָדָי׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי הַצָּפוֹן 26
הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים אִישׁ אֶל־אָחִיו וְאֵת כָּל־הַמַּמְלְכוֹת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמֶלֶךְ שֵׁשַׁךְ יִשְׁתֶּה אַחֲרֵיהֶם׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתוּ 27
וְשִׁכְרוּ וּקְיוּ וְנִפְלוּ וְלֹא תָקוּמוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ

v. 13 וְהֵבֵאתִי ק׳   v. 27 וּקְיוּ ק׳

ה אֵלַי לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת
הָאֵלֶּה כֵּן־אַכִּיר אֶת־גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּי מִן־הַמָּקוֹם
6 הַזֶּה אֶרֶץ כַּשְׂדִּים לְטוֹבָה׃ וְשַׂמְתִּי עֵינִי עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה
וַהֲשִׁבֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְנִיתִים וְלֹא אֶהֱרֹס וּנְטַעְתִּים
7 וְלֹא אֶתּוֹשׁ׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב לָדַעַת אֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהָיוּ־לִי
לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי־יָשֻׁבוּ אֵלַי בְּכָל־לִבָּם׃ ס
8 וְכַתְּאֵנִים הָרָעוֹת אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ כִּי־כֹה ׀ אָמַר
יְהוָה כֵּן אֶתֵּן אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרָיו וְאֵת ׀
שְׁאֵרִית יְרוּשָׁלִַם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְהַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ
9 מִצְרָיִם׃ וּנְתַתִּים לְזַוָעָה לְרָעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְחֶרְפָּה
וּלְמָשָׁל לִשְׁנִינָה וְלִקְלָלָה בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־אַדִּיחֵם שָׁם׃
י וְשִׁלַּחְתִּי בָם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבֶר עַד־תֻּמָּם
מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם וְלַאֲבוֹתֵיהֶם׃ פ

כה 25

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה עַל־יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה בַּשָּׁנָה
הָרְבִעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה
2 הָרִאשֹׁנִית לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר׃
3 מִן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד ׀
הַיּוֹם הַזֶּה זֶה שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָי
4 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אַשְׁכֵּים וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם׃ וְשָׁלַח יְהוָה
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם
ה וְלֹא־הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם לִשְׁמֹעַ׃ לֵאמֹר שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ
הָרָעָה וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיכֶם וּשְׁבוּ עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
6 לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃ וְאַל־תֵּלְכוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֺת לָהֶם וְלֹא־תַכְעִיסוּ אוֹתִי
7 בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְלֹא אָרַע לָכֶם׃ וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי נְאֻם־
8 יְהוָה לְמַעַן הַכְעִסוּנִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם לְרַע לָכֶם׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבָרָי׃
9 הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי אֶת־כָּל־מִשְׁפְּחוֹת צָפוֹן נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־

v. 9 לְזַעֲוָה ק׳. v. 7 הַכְעִיסוּנִי ק׳.

7 וַיִּשְׁמְע֛וּ הַכֹּהֲנִ֥ים וְהַנְּבִאִ֖ים וְכָל־הָעָ֑ם אֶֽת־יִרְמְיָ֔הוּ מְדַבֵּ֛ר
8 אֶת־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה בְּבֵ֥ית יְהוָֽה׃ וַיְהִ֣י ׀ כְּכַלּ֣וֹת יִרְמְיָ֗הוּ
לְדַבֵּר֙ אֵ֣ת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה לְדַבֵּ֖ר אֶל־כָּל־הָעָ֑ם וַיִּתְפְּשׂ֨וּ
9 אֹת֜וֹ הַכֹּהֲנִ֨ים וְהַנְּבִיאִ֤ים וְכָל־הָעָם֙ לֵאמֹ֔ר מ֖וֹת תָּמֽוּת׃ מַדּ֜וּעַ
נִבֵּ֣יתָ בְשֵׁם־יְהוָ֗ה לֵאמֹר֙ כְּשִׁלוֹ֙ יִהְיֶ֣ה הַבַּ֣יִת הַזֶּ֔ה וְהָעִ֥יר
הַזֹּ֛את תֶּחֱרַ֖ב מֵאֵ֣ין יוֹשֵׁ֑ב וַיִּקָּהֵ֧ל כָּל־הָעָ֛ם אֶל־יִרְמְיָ֖הוּ בְּבֵ֥ית
10 יְהוָֽה׃ וַֽיִּשְׁמְע֣וּ ׀ שָׂרֵ֣י יְהוּדָ֗ה אֵ֚ת הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וַיַּעֲל֥וּ
מִבֵּית־הַמֶּ֖לֶךְ בֵּ֣ית יְהוָ֑ה וַיֵּשְׁב֛וּ בְּפֶ֥תַח שַֽׁעַר־יְהוָ֖ה הֶחָדָֽשׁ׃
11 וַיֹּאמְר֨וּ הַכֹּהֲנִ֜ים וְהַנְּבִאִ֗ים אֶל־הַשָּׂרִ֛ים וְאֶל־כָּל־הָעָ֖ם לֵאמֹ֑ר
מִשְׁפַּט־מָ֙וֶת֙ לָאִ֣ישׁ הַזֶּ֔ה כִּ֤י נִבָּא֙ אֶל־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את כַּאֲשֶׁ֥ר
12 שְׁמַעְתֶּ֖ם בְּאָזְנֵיכֶֽם׃ וַיֹּ֣אמֶר יִרְמְיָ֔הוּ אֶל־כָּל־הַשָּׂרִ֖ים וְאֶל־
כָּל־הָעָ֣ם לֵאמֹ֑ר יְהוָ֣ה שְׁלָחַ֗נִי לְהִנָּבֵ֞א אֶל־הַבַּ֤יִת הַזֶּה֙ וְאֶל־
13 הָעִ֣יר הַזֹּ֔את אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים אֲשֶׁ֥ר שְׁמַעְתֶּֽם׃ וְעַתָּ֗ה הֵיטִ֤יבוּ
דַרְכֵיכֶם֙ וּמַ֣עַלְלֵיכֶ֔ם וְשִׁמְע֕וּ בְּק֖וֹל יְהוָ֣ה אֱלֹהֵיכֶ֑ם וְיִנָּחֵ֣ם יְהוָ֔ה
14 אֶל־הָרָעָ֕ה אֲשֶׁ֖ר דִּבֶּ֥ר עֲלֵיכֶֽם׃ וַאֲנִ֖י הִנְנִ֣י בְיֶדְכֶ֑ם עֲשׂוּ־לִ֛י
טו כַּטּ֥וֹב וְכַיָּשָׁ֖ר בְּעֵינֵיכֶֽם׃ אַ֣ךְ ׀ יָדֹ֣עַ תֵּדְע֗וּ כִּ֠י אִם־מְמִתִ֨ים
אַתֶּ֜ם אֹתִ֗י כִּֽי־דָ֤ם נָקִיא֙ אַתֶּם֙ נֹתְנִ֣ים עֲלֵיכֶ֔ם וְאֶל־הָעִ֥יר הַזֹּ֖את
וְאֶל־יֹשְׁבֶ֑יהָ כִּ֣י בֶאֱמֶ֗ת שְׁלָחַ֤נִי יְהוָה֙ עֲלֵיכֶ֔ם לְדַבֵּר֙ בְּאָזְנֵיכֶ֔ם
16 אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ ס וַיֹּאמְר֤וּ הַשָּׂרִים֙ וְכָל־הָעָ֔ם
אֶל־הַכֹּהֲנִ֖ים וְאֶל־הַנְּבִיאִ֑ים אֵין־לָאִ֤ישׁ הַזֶּה֙ מִשְׁפַּט־מָ֔וֶת כִּ֗י
17 בְּשֵׁ֛ם יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ דִּבֶּ֥ר אֵלֵֽינוּ׃ וַיָּקֻ֣מוּ אֲנָשִׁ֔ים מִזִּקְנֵ֖י הָאָ֑רֶץ
18 וַיֹּאמְר֕וּ אֶל־כָּל־קְהַ֥ל הָעָ֖ם לֵאמֹֽר׃ מִיכָיָה֙ הַמּ֣וֹרַשְׁתִּ֔י הָיָ֣ה
נִבָּ֔א בִּימֵ֖י חִזְקִיָּ֣הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֑ה וַיֹּ֣אמֶר אֶל־כָּל־עַם֩ יְהוּדָ֨ה
לֵאמֹ֜ר כֹּה־אָמַ֣ר ׀ יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת צִיּ֞וֹן שָׂדֶ֤ה תֵחָרֵשׁ֙ וִירוּשָׁלַ֙יִם֙
19 עִיִּ֣ים תִּֽהְיֶ֔ה וְהַ֥ר הַבַּ֖יִת לְבָמ֥וֹת יָֽעַר׃ הֶהָמֵ֨ת הֱמִתֻ֜הוּ
חִזְקִיָּ֣הוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָ֗ה וְכָל־יְהוּדָה֙ הֲלֹא֙ יָרֵ֣א אֶת־יְהוָ֔ה וַיְחַל֙
אֶת־פְּנֵ֣י יְהוָ֔ה וַיִּנָּ֣חֶם יְהוָ֔ה אֶל־הָרָעָ֖ה אֲשֶׁר־דִּבֶּ֣ר עֲלֵיהֶ֑ם
כ וַאֲנַ֗חְנוּ עֹשִׂ֛ים רָעָ֥ה גְדוֹלָ֖ה עַל־נַפְשׁוֹתֵֽינוּ׃ וְגַם־אִ֗ישׁ הָיָ֤ה
מִתְנַבֵּא֙ בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה אוּרִיָּ֙הוּ֙ בֶּן־שְׁמַעְיָ֔הוּ מִקִּרְיַ֖ת הַיְּעָרִ֑ים
וַיִּנָּבֵ֞א עַל־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ וְעַל־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את כְּכֹ֖ל דִּבְרֵ֥י יִרְמְיָֽהוּ׃
21 וַיִּשְׁמַ֣ע הַמֶּֽלֶךְ־יְהוֹיָקִ֣ים וְכָל־גִּ֠בּוֹרָיו וְכָל־הַשָּׂרִים֙ אֶת־דְּבָרָ֔יו

v. 18 מִיכָה ק׳.

28 בֵּינֵיכֶם׃ וְהָיָה כִּי יְמָאֲנוּ לָקַחַת־הַכּוֹס מִיָּדְךָ לִשְׁתּוֹת
29 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שָׁתוֹ תִשְׁתּוּ׃ כִּי הִנֵּה
בָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלֶיהָ אָנֹכִי מֵחֵל לְהָרַע וְאַתֶּם הִנָּקֵה
תִנָּקוּ לֹא תִנָּקוּ כִּי חֶרֶב אֲנִי קֹרֵא עַל־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם
ל יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאַתָּה תִּנָּבֵא אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם יְהוָה מִמָּרוֹם יִשְׁאָג וּמִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ
שָׁאֹג יִשְׁאַג עַל־נָוֵהוּ הֵידָד כְּדֹרְכִים יַעֲנֶה אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃
31 בָּא שָׁאוֹן עַד־קְצֵה הָאָרֶץ כִּי רִיב לַיהוָה בַּגּוֹיִם נִשְׁפָּט
הוּא לְכָל־בָּשָׂר הָרְשָׁעִים נְתָנָם לַחֶרֶב נְאֻם־יְהוָה׃ ס
32 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנֵּה רָעָה יֹצֵאת מִגּוֹי אֶל־גּוֹי
33 וְסַעַר גָּדוֹל יֵעוֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ׃ וְהָיוּ חַלְלֵי יְהוָה בַּיּוֹם
הַהוּא מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יֵאָסְפוּ
34 וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃ ס הֵילִילוּ
הָרֹעִים וְזַעֲקוּ וְהִתְפַּלְּשׁוּ אַדִּירֵי הַצֹּאן כִּי־מָלְאוּ יְמֵיכֶם לִטְבוֹחַ
לה וּתְפוֹצוֹתִיכֶם וּנְפַלְתֶּם כִּכְלִי חֶמְדָּה׃ וְאָבַד מָנוֹס מִן־הָרֹעִים
36 וּפְלֵיטָה מֵאַדִּירֵי הַצֹּאן׃ קוֹל צַעֲקַת הָרֹעִים וִילְלַת אַדִּירֵי
37 הַצֹּאן כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־מַרְעִיתָם׃ וְנָדַמּוּ נְאוֹת הַשָּׁלוֹם
38 מִפְּנֵי חֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ עָזַב כַּכְּפִיר סֻכּוֹ כִּי־הָיְתָה אַרְצָם
לְשַׁמָּה מִפְּנֵי חֲרוֹן הַיּוֹנָה וּמִפְּנֵי חֲרוֹן אַפּוֹ׃ פ

כ׳ 26

א בְּרֵאשִׁית מַמְלְכוּת יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עֲמֹד בַּחֲצַר
בֵּית־יְהוָה וְדִבַּרְתָּ עַל־כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְהִשְׁתַּחֲוֹת
בֵּית יְהוָה אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אַל־
3 תִּגְרַע דָּבָר׃ אוּלַי יִשְׁמְעוּ וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְנִחַמְתִּי
אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִפְּנֵי רֹעַ
4 מַעַלְלֵיהֶם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ
ה אֵלַי לָלֶכֶת בְּתוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם׃ לִשְׁמֹעַ עַל־דִּבְרֵי
עֲבָדַי הַנְּבִאִים אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אֲלֵיכֶם וְהַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא
6 שְׁמַעְתֶּם׃ וְנָתַתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כְּשִׁלֹה וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאתָה
אֶתֵּן לִקְלָלָה לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ פ

v. 30 קמץ בפשטא. v. 34 ת׳ בחירק. v. 6 יתיר ה׳.

לֵאמֹר הָבִיאוּ אֶת־צַוְּארֵיכֶם בְּעֹל ׀ מֶלֶךְ בָּבֶל וְעִבְדוּ אֹתוֹ
13 וְעַמּוֹ וִחְיוּ׃ לָמָּה תָמוּתוּ אַתָּה וְעַמֶּךָ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹד אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃
14 וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הָאֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא
טו תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל כִּי שֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם׃ כִּי לֹא
שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה וְהֵם נִבְּאִים בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר לְמַעַן הַדִּיחִי
16 אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם אַתֶּם וְהַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם׃ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים
וְאֶל־כָּל־הָעָם הַזֶּה דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־תִּשְׁמְעוּ
אֶל־דִּבְרֵי נְבִיאֵיכֶם הַנִּבְּאִים לָכֶם לֵאמֹר הִנֵּה כְלֵי בֵית־יְהוָה
מוּשָׁבִים מִבָּבֶלָה עַתָּה מְהֵרָה כִּי שֶׁקֶר הֵמָּה נִבְּאִים לָכֶם׃
17 אַל־תִּשְׁמְעוּ אֲלֵיהֶם עִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וִחְיוּ לָמָּה תִהְיֶה
18 הָעִיר הַזֹּאת חָרְבָּה׃ וְאִם־נְבִאִים הֵם וְאִם־יֵשׁ דְּבַר־יְהוָה
אִתָּם יִפְגְּעוּ־נָא בַּיהוָה צְבָאוֹת לְבִלְתִּי־בֹאוּ הַכֵּלִים ׀ הַנּוֹתָרִים
19 בְּבֵית־יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ ס כִּי
כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֶל־הָעַמֻּדִים וְעַל־הַיָּם וְעַל־הַמְּכֹנוֹת
כ וְעַל יֶתֶר הַכֵּלִים הַנּוֹתָרִים בָּעִיר הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר לֹא־לְקָחָם
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בַּגְלוֹתוֹ אֶת־יְכוֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־
יְהוּדָה מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס
21 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הַכֵּלִים
22 הַנּוֹתָרִים בֵּית יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ בָּבֶלָה
יוּבָאוּ וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פָּקְדִי אֹתָם נְאֻם־יְהוָה וְהַעֲלִיתִים
וַהֲשִׁיבֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ

28 כח

א וַיְהִי ׀ בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בִּשְׁנַת הָרְבִעִית בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עַזּוּר
הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגִּבְעוֹן בְּבֵית יְהוָה לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם
2 לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שָׁבַרְתִּי
3 אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ בְּעוֹד ׀ שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מֵשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם
הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־
4 בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְבִיאֵם בָּבֶל׃ וְאֶת־יְכָנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים

v. 1 בַּשָּׁנָה ק׳.

וַיְבַקֵּשׁ הַמֶּלֶךְ הֲמִיתוֹ וַיִּשְׁמַע אוּרִיָּהוּ וַיִּרָא וַיִּבְרַח וַיָּבֹא
22 מִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים אֲנָשִׁים מִצְרָיִם אֶת־אֶלְנָתָן
23 בֶּן־עַכְבּוֹר וַאֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־מִצְרָיִם׃ וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אוּרִיָּהוּ
מִמִּצְרַיִם וַיְבִאֻהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וַיַּכֵּהוּ בֶּחָרֶב וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־
24 נִבְלָתוֹ אֶל־קִבְרֵי בְּנֵי הָעָם׃ אַךְ יַד אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן הָיְתָה
אֶת־יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תֵּת־אֹתוֹ בְיַד־הָעָם לַהֲמִיתוֹ׃ פ

כז 27

א בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת יְהוֹיָקִם בֶּן־יֹאושִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
3 אֵלַי עֲשֵׂה לְךָ מוֹסֵרוֹת וּמֹטוֹת וּנְתַתָּם עַל־צַוָּארֶךָ׃ וְשִׁלַּחְתָּם
אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם וְאֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב וְאֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶל־
מֶלֶךְ צֹר וְאֶל־מֶלֶךְ צִידוֹן בְּיַד מַלְאָכִים הַבָּאִים יְרוּשָׁלַםִ אֶל־
4 צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וְצִוִּיתָ אֹתָם אֶל־אֲדֹנֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה־
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־אֲדֹנֵיכֶם׃
ה אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת־הָאָרֶץ אֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכֹחִי הַגָּדוֹל וּבִזְרוֹעִי הַנְּטוּיָה וּנְתַתִּיהָ לַאֲשֶׁר
6 יָשַׁר בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אָנֹכִי נָתַתִּי אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ
7 לְעָבְדוֹ׃ וְעָבְדוּ אֹתוֹ כָּל־הַגּוֹיִם וְאֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בֶּן־בְּנוֹ עַד־בֹּא
עֵת אַרְצוֹ גַּם־הוּא וְעָבְדוּ בוֹ גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדֹלִים׃
8 וְהָיָה הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּ אֹתוֹ אֶת־נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל וְאֵת אֲשֶׁר לֹא־יִתֵּן אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ בָּבֶל
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אֶפְקֹד עַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה עַד־
9 תֻּמִּי אֹתָם בְּיָדוֹ׃ וְאַתֶּם אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־נְבִיאֵיכֶם וְאֶל־
קֹסְמֵיכֶם וְאֶל חֲלֹמֹתֵיכֶם וְאֶל־עֹנְנֵיכֶם וְאֶל־כַּשָּׁפֵיכֶם אֲשֶׁר־
י הֵם אֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃ כִּי שֶׁקֶר
הֵם נִבְּאִים לָכֶם לְמַעַן הַרְחִיק אֶתְכֶם מֵעַל אַדְמַתְכֶם וְהִדַּחְתִּי
11 אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם׃ וְהַגּוֹי אֲשֶׁר יָבִיא אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ־
בָּבֶל וַעֲבָדוֹ וְהִנַּחְתִּיו עַל־אַדְמָתוֹ נְאֻם־יְהוָה וַעֲבָדָהּ וְיָשַׁב
12 בָּהּ׃ וְאֶל־צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה דִּבַּרְתִּי כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

---

1 v. מלא ו׳.

הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה וְהַסָּרִיסִים שָׂרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם וְהֶחָרָשׁ
וְהַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלִָם׃ בְּיַד אֶלְעָשָׂה בֶן־שָׁפָן וּגְמַרְיָה בֶּן־ 3
חִלְקִיָּה אֲשֶׁר שָׁלַח צִדְקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי 4
יִשְׂרָאֵל לְכָל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ בְּנוּ ה
בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פִּרְיָן׃ קְחוּ נָשִׁים 6
וְהוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לִבְנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
תְּנוּ לַאֲנָשִׁים וְתֵלַדְנָה בָּנִים וּבָנוֹת וּרְבוּ־שָׁם וְאַל־תִּמְעָטוּ׃
וְדִרְשׁוּ אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ 7
בַעֲדָהּ אֶל־יְהוָה כִּי בִשְׁלוֹמָהּ יִהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם׃ ס כִּי כֹה 8
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־יַשִּׁיאוּ לָכֶם נְבִיאֵיכֶם
אֲשֶׁר־בְּקִרְבְּכֶם וְקֹסְמֵיכֶם וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲלֹמֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
אַתֶּם מַחְלְמִים׃ כִּי בְשֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי לֹא 9
שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לְפִי מְלֹאת י
לְבָבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם אֶת־דְּבָרִי
הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־ 11
הַמַּחֲשָׁבֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה מַחְשְׁבוֹת
שָׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה׃ וּקְרָאתֶם אֹתִי 12
וַהֲלַכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלָי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וּבִקַּשְׁתֶּם אֹתִי 13
וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשֻׁנִי בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם־ 14
יְהוָה וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבִיתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם
וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִי
אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם׃ כִּי אֲמַרְתֶּם טו
הֵקִים לָנוּ יְהוָה נְבִאִים בָּבֶלָה׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה 16
אֶל־הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל־כִּסֵּא דָוִד וְאֶל־כָּל־הָעָם הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אִתְּכֶם בַּגּוֹלָה׃ כֹּה אָמַר 17
יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־
הַדָּבֶר וְנָתַתִּי אוֹתָם כַּתְּאֵנִים הַשֹּׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה
מֵרֹעַ׃ וְרָדַפְתִּי אַחֲרֵיהֶם בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וּנְתַתִּים 18
לְזַוָּעָה לְכֹל ׀ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה
וּלְחֶרְפָּה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים שָׁם׃ תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־ 19

v. 14 שבותכם ק׳. v. 18 לְזַעֲוָה ק׳.

מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גָּלוּת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מֵשִׁיב
אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶשְׁבֹּר אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃
ה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים
6 וּלְעֵינֵי כָל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
אָמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה יְהוָה יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ
לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵית־יְהוָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
7 אַךְ־שְׁמַע נָא הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָּל־
8 הָעָם׃ הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנָּבְאוּ
אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת לְמִלְחָמָה וּלְרָעָה
9 וּלְדָבֶר׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִנָּבֵא לְשָׁלוֹם בְּבֹא דְּבַר הַנָּבִיא יִוָּדַע
י הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שְׁלָחוֹ יְהוָה בֶּאֱמֶת׃ וַיִּקַּח חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
11 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא וַיִּשְׁבְּרֵהוּ׃ ° וַיֹּאמֶר
חֲנַנְיָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אֶשְׁבֹּר
אֶת־עֹל ׀ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִים מֵעַל
12 צַוַּאר כָּל־הַגּוֹיִם וַיֵּלֶךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא לְדַרְכּוֹ׃ ס וַיְהִי
דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרֵי שְׁבוֹר חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
13 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ
אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה מוֹטֹת עֵץ שָׁבָרְתָּ וְעָשִׂיתָ
14 תַחְתֵּיהֶן מֹטוֹת בַּרְזֶל׃ כִּי כֹה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עֹל בַּרְזֶל נָתַתִּי עַל־צַוַּאר ׀ כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לַעֲבֹד
אֶת־נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדֻהוּ וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה
טו נָתַתִּי לוֹ׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא שְׁמַע־
נָא חֲנַנְיָה לֹא־שְׁלָחֲךָ יְהוָה וְאַתָּה הִבְטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה
16 עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְשַׁלֵּחֲךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
17 הַשָּׁנָה אַתָּה מֵת כִּי־סָרָה דִבַּרְתָּ אֶל־יְהוָה׃ וַיָּמָת חֲנַנְיָה
הַנָּבִיא בַּשָּׁנָה הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ ס

29 כט

א וְאֵלֶּה דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יִרְמְיָה הַנָּבִיא מִירוּשָׁלִָם אֶל־
יֶתֶר זִקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים וְאֶל־כָּל־הָעָם
2 אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ אַחֲרֵי צֵאת יְכָנְיָה

v. 11 חצי הספר בפסוקים.

וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אָמַר יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם וִירֵשׁוּהָ׃ פ
וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל וְאֶל־יְהוּדָה׃ 4
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה קוֹל חֲרָדָה שָׁמָעְנוּ פַּחַד וְאֵין שָׁלוֹם׃ ה
שַׁאֲלוּ־נָא וּרְאוּ אִם־יֹלֵד זָכָר מַדּוּעַ רָאִיתִי כָל־גֶּבֶר יָדָיו עַל־ 6
חֲלָצָיו כַּיּוֹלֵדָה וְנֶהֶפְכוּ כָל־פָּנִים לְיֵרָקוֹן׃ הוֹי כִּי גָדוֹל 7
הַיּוֹם הַהוּא מֵאַיִן כָּמֹהוּ וְעֵת־צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה
יִוָּשֵׁעַ׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ׀ יְהוָה צְבָאוֹת אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ 8
מֵעַל צַוָּארֶךָ וּמוֹסְרוֹתֶיךָ אֲנַתֵּק וְלֹא־יַעַבְדוּ־בוֹ עוֹד זָרִים׃
וְעָבְדוּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃ 9
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל י
כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב
יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה 11
לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀ אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָׁם
אַךְ אֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא
אֲנַקֶּךָּ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃ 12
אֵין־דָּן דִּינֵךְ לְמָזוֹר רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין לָךְ׃ כָּל־מְאַהֲבַיִךְ 13 14
שְׁכֵחוּךְ אוֹתָךְ לֹא יִדְרֹשׁוּ כִּי מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ מוּסַר אַכְזָרִי
עַל רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתָיִךְ׃ מַה־תִּזְעַק עַל־שִׁבְרֵךְ אָנוּשׁ טו
מַכְאֹבֵךְ עַל ׀ רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ׃
לָכֵן כָּל־אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ וְכָל־צָרַיִךְ כֻּלָּם בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ וְהָיוּ 16
שֹׁאסַיִךְ לִמְשִׁסָּה וְכָל־בֹּזְזַיִךְ אֶתֵּן לָבַז׃ כִּי אַעֲלֶה אֲרֻכָה לָךְ 17
וּמִמַּכּוֹתַיִךְ אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה כִּי נִדָּחָה קָרְאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא
דֹּרֵשׁ אֵין לָהּ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי־שָׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי 18
יַעֲקוֹב וּמִשְׁכְּנֹתָיו אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ וְאַרְמוֹן עַל־
מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב׃ וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה וְקוֹל מְשַׂחֲקִים וְהִרְבִּתִים 19
וְלֹא יִמְעָטוּ וְהִכְבַּדְתִּים וְלֹא יִצְעָרוּ׃ וְהָיוּ בָנָיו כְּקֶדֶם וַעֲדָתוֹ כ
לְפָנַי תִּכּוֹן וּפָקַדְתִּי עַל כָּל־לֹחֲצָיו׃ וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ 21
וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי הוּא־זֶה
עָרַב אֶת־לִבּוֹ לָגֶשֶׁת אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ וִהְיִיתֶם לִי לְעָם 22
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ פ

v. 16 מלא א׳. ibid. פתח בס״פ. v. 18 מלא ו׳.

שִׁמְעוּ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת־עֲבָדַי
כ הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם נְאֻם־יְהוָה׃ וְאַתֶּם
שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה כָּל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתִּי מִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה׃
21 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אַחְאָב בֶּן־
קוֹלָיָה וְאֶל־צִדְקִיָּהוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַנִּבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי שָׁקֶר
הִנְנִי ׀ נֹתֵן אֹתָם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִכָּם לְעֵינֵיכֶם׃
22 וְלֻקַּח מֵהֶם קְלָלָה לְכֹל גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּבָבֶל לֵאמֹר
יְשִׂמְךָ יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ וּכְאֶחָב אֲשֶׁר־קָלָם מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאֵשׁ׃
23 יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנַאֲפוּ אֶת־נְשֵׁי רֵעֵיהֶם
וַיְדַבְּרוּ דָבָר בִּשְׁמִי שֶׁקֶר אֲשֶׁר לוֹא צִוִּיתִם וְאָנֹכִי הַוֹּידֵעַ
24 וָעֵד נְאֻם־יְהוָה׃ ס וְאֶל־שְׁמַעְיָהוּ הַנֶּחֱלָמִי תֹּאמַר לֵאמֹר׃
כה כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יַעַן אֲשֶׁר אַתָּה
שָׁלַחְתָּ בְשִׁמְכָה סְפָרִים אֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַםִ וְאֶל־
26 צְפַנְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן וְאֶל כָּל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר׃ יְהוָה
נְתָנְךָ כֹהֵן תַּחַת יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לִהְיוֹת פְּקִדִים בֵּית יְהוָה
לְכָל־אִישׁ מְשֻׁגָּע וּמִתְנַבֵּא וְנָתַתָּה אֹתוֹ אֶל־הַמַּהְפֶּכֶת וְאֶל־
27 הַצִּינֹק׃ וְעַתָּה לָמָּה לֹא גָעַרְתָּ בְּיִרְמְיָהוּ הָעַנְּתֹתִי הַמִּתְנַבֵּא
28 לָכֶם׃ כִּי עַל־כֵּן שָׁלַח אֵלֵינוּ בָּבֶל לֵאמֹר אֲרֻכָּה הִיא בְּנוּ
29 בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פְּרִיהֶן׃ וַיִּקְרָא צְפַנְיָה
ל הַכֹּהֵן אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה בְּאָזְנֵי יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ ס וַיְהִי
31 דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ שְׁלַח עַל־כָּל־הַגּוֹלָה לֵאמֹר
כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה הַנֶּחֱלָמִי יַעַן אֲשֶׁר נִבָּא לָכֶם
32 שְׁמַעְיָה וַאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּיו וַיַּבְטַח אֶתְכֶם עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה־
אָמַר יְהוָה הִנְנִי פֹקֵד עַל־שְׁמַעְיָה הַנֶּחֱלָמִי וְעַל־זַרְעוֹ לֹא־
יִהְיֶה לוֹ אִישׁ ׀ יוֹשֵׁב ׀ בְּתוֹךְ־הָעָם הַזֶּה וְלֹא־יִרְאֶה בַטּוֹב
אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה־לְעַמִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי־סָרָה דִבֶּר עַל־יְהוָה׃ ס

ל 30

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּתָב־לְךָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־
3 דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־סֵפֶר׃ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה

v. 23 הַיּוֹדֵעַ ק׳

16 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ
17 שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ־תִּקְוָה
18 לְאַחֲרִיתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃ שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי
אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי וָאִוָּסֵר כְּעֵגֶל לֹא לֻמָּד הֲשִׁבֵנִי
19 וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃ כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי
הִוָּדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יָרֵךְ בֹּשְׁתִּי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת
כ נְעוּרָי׃ הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים כִּי־מִדֵּי
דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ
נְאֻם־יְהוָה׃ פ
21 הַצִּיבִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂמִי לָךְ תַּמְרוּרִים שִׁתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ
22 הָלָכְתְּי שׁוּבִי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שֻׁבִי אֶל־עָרַיִךְ אֵלֶּה׃ עַד־מָתַי
תִּתְחַמָּקִין הַבַּת הַשּׁוֹבֵבָה כִּי־בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה
23 תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עוֹד יֹאמְרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרָיו בְּשׁוּבִי
24 אֶת־שְׁבוּתָם יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה־צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ
כה יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים וְנָסְעוּ בַּעֵדֶר׃ כִּי הִרְוֵיתִי
26 נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה מִלֵּאתִי׃ עַל־זֹאת הֱקִיצֹתִי
27 וָאֶרְאֶה וּשְׁנָתִי עָרְבָה לִּי׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וְזָרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע
28 בְּהֵמָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרֹס
וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם־יְהוָה׃
29 בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים
ל תִּקְהֶינָה׃ כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֺנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר
31 תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי
32 אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית
אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם נְאֻם־
33 יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי
הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם
34 אֶכְתֲּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְלֹא
יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־

v. 21 יתיר י׳.

23 הִנֵּה ׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָה יָצְאָה סַעַר מִתְגּוֹרֵר עַל רֹאשׁ
24 רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב חֲרוֹן אַף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ
וְעַד־הֲקִימוֹ מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ׃

לא 31

א בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה אֶהְיֶה לֵאלֹהִים לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל
וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ פ
2 כֹּה אָמַר יְהוָה מָצָא חֵן בַּמִּדְבָּר עַם שְׂרִידֵי חָרֶב הָלוֹךְ
3 לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל׃ מֵרָחוֹק יְהוָה נִרְאָה־לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם
4 אֲהַבְתִּיךְ עַל־כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד׃ עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית בְּתוּלַת
ה יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעְדִּי תֻפַּיִךְ וְיָצָאת בִּמְחוֹל מְשַׂחֲקִים׃ עוֹד
6 תִּטְּעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ׃ כִּי יֶשׁ־יוֹם
קָרְאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרָיִם קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה
7 אֱלֹהֵינוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה רָנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה
וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה
8 אֶת־עַמְּךָ אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ
צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ הָרָה וְיֹלֶדֶת
9 יַחְדָּו קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה׃ בִּבְכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם
אוֹלִיכֵם אֶל־נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הָיִיתִי
לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא׃ פ
י שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֵה
11 יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ וּשְׁמָרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃ כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־
12 יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃ וּבָאוּ וְרִנְּנוּ בִמְרוֹם־צִיּוֹן
וְנָהֲרוּ אֶל־טוּב יְהוָה עַל־דָּגָן וְעַל־תִּירֹשׁ וְעַל־יִצְהָר וְעַל־
בְּנֵי־צֹאן וּבָקָר וְהָיְתָה נַפְשָׁם כְּגַן רָוֶה וְלֹא־יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה
13 עוֹד׃ אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּו
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם׃
14 וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת־טוּבִי יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ פ
טו כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל
מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃ ס

---

v. 8 קמץ בסגולתא.

הוּא׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת 9
וָאֶשְׁקֲלָה־לּוֹ אֶת־הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה הַכָּסֶף׃
וָאֶכְתֹּב בַּסֵּפֶר וָאֶחְתֹּם וָאָעֵד עֵדִים וָאֶשְׁקֹל הַכֶּסֶף בְּמֹאזְנָיִם׃ י
וָאֶקַּח אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת־הֶחָתוּם הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְאֶת־ 11
הַגָּלוּי׃ וָאֶתֵּן אֶת־הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בֶּן־ 12
מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל דֹּדִי וּלְעֵינֵי הָעֵדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר
הַמִּקְנָה לְעֵינֵי כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃
וָאֲצַוֶּה אֶת־בָּרוּךְ לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת 13 14
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָקוֹחַ אֶת־הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֵת סֵפֶר הַמִּקְנָה
הַזֶּה וְאֵת הֶחָתוּם וְאֵת סֵפֶר הַגָּלוּי הַזֶּה וּנְתַתָּם בִּכְלִי־חָרֶשׂ
לְמַעַן יַעַמְדוּ יָמִים רַבִּים׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת טו
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקָּנוּ בָתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בָּאָרֶץ
הַזֹּאת׃ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה 16
אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה לֵאמֹר׃ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה ׀ אַתָּה 17
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ
הַנְּטוּיָה לֹא־יִפָּלֵא מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ עֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים 18
וּמְשַׁלֵּם עֲוֺן אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה 19
אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְקֻחוֹת עַל־כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם לָתֵת לְאִישׁ
כִּדְרָכָיו וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו׃ אֲשֶׁר שַׂמְתָּ אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ כ
מִצְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ שֵׁם
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַתֹּצֵא אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם 21
בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה וּבְאֶזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא
גָּדוֹל׃ וַתִּתֵּן לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם 22
לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ 23
וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבתרותך לֹא־הָלָכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ וַתַּקְרֵא אֹתָם אֵת כָּל־הָרָעָה
הַזֹּאת׃ הִנֵּה הַסֹּלְלוֹת בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד 24
הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבֶר
וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ הָיָה וְהִנְּךָ רֹאֶה׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנָי כה

---

v. 23 וּבְתוֹרָתְךָ ק׳.

יְהוָה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה
לה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר
יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקֹּת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה
36 רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי
37 לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אִם־יִמַּדּוּ שָׁמַיִם
מִלְמַעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־
38 זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃ ס הִנֵּה
יָמִים ° נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל
39 שַׁעַר הַפִּנָּה׃ וְיָצָא עוֹד קָוֵה הַמִּדָּה נֶגְדּוֹ עַל גִּבְעַת גָּרֵב וְנָסַב
מ גֹּעָתָה׃ וְכָל־הָעֵמֶק הַפְּגָרִים ׀ וְהַדֶּשֶׁן וְכָל־הַשְּׁרֵמוֹת עַד־נַחַל
קִדְרוֹן עַד־פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ
וְלֹא־יֵהָרֵס עוֹד לְעוֹלָם׃ פ

לב 32

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בַּשְׁנַת הָעֲשִׂרִית
לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
2 לִנְבוּכַדְרֶאצַּר׃ וְאָז חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל־יְרוּשָׁלָםִ
וְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא הָיָה כָלוּא בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה אֲשֶׁר בֵּית־מֶלֶךְ
3 יְהוּדָה׃ אֲשֶׁר כְּלָאוֹ צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר מַדּוּעַ אַתָּה
נִבָּא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד
4 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יִמָּלֵט מִיַּד
הַכַּשְׂדִּים כִּי־הִנָּתֹן יִנָּתֵן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְדִבֶּר־פִּיו עִם־פִּיו
ה וְעֵינָיו אֶת־עֵינוֹ תִּרְאֶינָה׃ וּבָבֶל יוֹלִךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ וְשָׁם
יִהְיֶה עַד־פָּקְדִי אֹתוֹ נְאֻם־יְהוָה כִּי תִלָּחֲמוּ אֶת־הַכַּשְׂדִּים לֹא
6 תַצְלִיחוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
7 הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן־שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ לֵאמֹר קְנֵה לְךָ אֶת־
8 שָׂדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת׃ וַיָּבֹא אֵלַי
חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי כִּדְבַר יְהוָה אֶל־חֲצַר הַמַּטָּרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי
קְנֵה־נָא אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר־בַּעֲנָתוֹת אֲשֶׁר ׀ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִין כִּי־לְךָ
מִשְׁפַּט הַיְרֻשָּׁה וּלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה־לָךְ וָאֵדַע כִּי דְבַר־יְהוָה

v. 34 דגש אחר שורק. v. 38 בָּאִים קרי ולא כתיב. v. 39 קָו קרי.
v. 40 הַשְּׁדֵמוֹת ק׳. v. 1 בַּשָּׁנָה ק׳. ibid. פתח בס״פ. v. 4 עֵינָיו ק׳.

וּבְכָל־נַפְשִׁי׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר הֵבֵאתִי אֶל־ 42
הָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת כֵּן אָנֹכִי מֵבִיא
עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר עֲלֵיהֶם׃ וְנִקְנָה 43
הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים שְׁמָמָה הִיא
מֵאֵין אָדָם וּבְהֵמָה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ שָׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ 44
וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר ׀ וְחָתוֹם וְהָעֵד עֵדִים בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי
יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ ס

לג 33

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ שֵׁנִית וְהוּא עוֹדֶנּוּ עָצוּר בַּחֲצַר א
הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה עֹשָׂהּ יְהוָה יוֹצֵר אוֹתָהּ 2
לַהֲכִינָהּ יְהוָה ׀ שְׁמוֹ׃ קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָּ וְאַגִּידָה לְךָ גְּדֹלוֹת 3
וּבְצֻרוֹת לֹא יְדַעְתָּם׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 4
עַל־בָּתֵּי הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־בָּתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה הַנְּתֻצִים אֶל־
הַסֹּלְלוֹת וְאֶל־הֶחָרֶב׃ בָּאִים לְהִלָּחֵם אֶת־הַכַּשְׂדִּים וּלְמַלְאָם ה
אֶת־פִּגְרֵי הָאָדָם אֲשֶׁר־הִכֵּיתִי בְאַפִּי וּבַחֲמָתִי וַאֲשֶׁר הִסְתַּרְתִּי
פָנַי מֵהָעִיר הַזֹּאת עַל כָּל־רָעָתָם׃ הִנְנִי מַעֲלֶה־לָּהּ אֲרֻכָה 6
וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים וְגִלֵּיתִי לָהֶם עֲתֶרֶת שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ וַהֲשִׁבֹתִי 7
אֶת־שְׁבוּת יְהוּדָה וְאֵת שְׁבוּת יִשְׂרָאֵל וּבְנִתִים כְּבָרִאשֹׁנָה׃
וְטִהַרְתִּים מִכָּל־עֲוֺנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וְסָלַחְתִּי לְכוֹל־ 8
עֲוֺנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃ וְהָיְתָה לִּי 9
לְשֵׁם שָׂשׂוֹן לִתְהִלָּה וּלְתִפְאֶרֶת לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ
אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה אוֹתָם וּפָחֲדוּ וְרָגְזוּ עַל כָּל־
הַטּוֹבָה וְעַל כָּל־הַשָּׁלוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לָּהּ׃ פ
כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עוֹד יִשָּׁמַע בַּמָּקוֹם־הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים י
חָרֵב הוּא מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
יְרוּשָׁלִַם הַנְשַׁמּוֹת מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֵמָה׃
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל אֹמְרִים 11
הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת כִּי־טוֹב יְהוָה כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ
מְבִאִים תּוֹדָה בֵּית יְהוָה כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת הָאָרֶץ

v. 8 יתיר ו׳.

יְהוִה קְנֵה־לְךָ הַשָּׂדֶה בַּכֶּסֶף וְהָעֵד עֵדִים וְהָעִיר נִתְּנָה
בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ פ
26 27 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ הִנֵּה אֲנִי יְהוָה
28 אֱלֹהֵי כָּל־בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָּל־דָּבָר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר
29 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל־הָעִיר
הַזֹּאת וְהִצִּיתוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהָ וְאֵת הַבָּתִּים
אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־גַּגּוֹתֵיהֶם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נְסָכִים לֵאלֹהִים
ל אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה
אַךְ עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֻרֹתֵיהֶם כִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אַךְ מַכְעִסִים
31 אֹתִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי עַל־אַפִּי וְעַל־חֲמָתִי
הָיְתָה־לִּי הָעִיר הַזֹּאת לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם
32 הַזֶּה לַהֲסִירָהּ מֵעַל פָּנָי׃ עַל כָּל־רָעַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם כֹּהֲנֵיהֶם
33 וּנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְנוּ אֵלַי עֹרֶף
וְלֹא פָנִים וְלַמֵּד אֹתָם הַשְׁכֵּם וְלַמֵּד וְאֵינָם שֹׁמְעִים לָקַחַת
34 מוּסָר׃ וַיָּשִׂימוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
לה לְטַמְּאוֹ׃ וַיִּבְנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל אֲשֶׁר ׀ בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם
לְהַעֲבִיר אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לַמֹּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִים
וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת לְמַעַן הַחֲטִי אֶת־
36 יְהוּדָה׃ ס וְעַתָּה לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל
37 בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר׃ הִנְנִי מְקַבְּצָם מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר
הִדַּחְתִּים שָׁם בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־
38 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהֹשַׁבְתִּים לָבֶטַח׃ וְהָיוּ לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
39 לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדֶרֶךְ אֶחָד לְיִרְאָה
מ אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים לְטוֹב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם׃ וְכָרַתִּי
לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־אָשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהֵיטִיבִי אוֹתָם
41 וְאֶת־יִרְאָתִי אֶתֵּן בִּלְבָבָם לְבִלְתִּי סוּר מֵעָלָי׃ וְשַׂשְׂתִּי עֲלֵיהֶם
לְהֵטִיב אוֹתָם וּנְטַעְתִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת בֶּאֱמֶת בְּכָל־לִבִּי

---

v. 35 הַחֲטִיא ק׳.

וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהֹוָ֔ה הִנְנִ֨י נֹתֵ֜ן אֶת־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ בְּיַ֣ד
3 מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל וּשְׂרָפָ֖הּ בָּאֵֽשׁ׃ וְאַתָּ֗ה לֹ֤א תִמָּלֵט֙ מִיָּד֔וֹ כִּ֚י תָּפֹ֣שׂ
תִּתָּפֵ֔שׂ וּבְיָד֖וֹ תִּנָּתֵ֑ן וְעֵינֶ֗יךָ אֶת־עֵינֵ֨י מֶלֶךְ־בָּבֶ֜ל תִּרְאֶ֗ינָה
4 וּפִ֛יהוּ אֶת־פִּ֥יךָ יְדַבֵּ֖ר וּבָבֶ֥ל תָּבֽוֹא׃ אַ֛ךְ שְׁמַ֥ע דְּבַר־יְהֹוָ֖ה
צִדְקִיָּ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהֹוָה֙ עָלֶ֔יךָ לֹ֥א תָמ֖וּת בֶּחָֽרֶב׃
ה בְּשָׁל֣וֹם תָּמ֗וּת וּבְמִשְׂרְפ֣וֹת אֲ֠בוֹתֶיךָ הַמְּלָכִ֨ים הָרִאשֹׁנִ֜ים
אֲשֶׁר־הָי֣וּ לְפָנֶ֗יךָ כֵּ֚ן יִשְׂרְפוּ־לָ֔ךְ וְה֥וֹי אָד֖וֹן יִסְפְּדוּ־לָ֑ךְ כִּֽי־
6 דָבָ֥ר אֲנִֽי־דִבַּ֖רְתִּי נְאֻם־יְהֹוָֽה׃ ס וַיְדַבֵּר֙ יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֔יא אֶל־
צִדְקִיָּ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה אֵ֛ת כָּל־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה בִּירוּשָׁלִָֽם׃
7 וְחֵ֣יל ׀ מֶלֶךְ בָּבֶ֗ל נִלְחָמִים֙ עַל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וְעַ֛ל כָּל־עָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה
הַנּֽוֹתָר֑וֹת אֶל־לָכִישׁ֙ וְאֶל־עֲזֵקָ֔ה כִּ֣י הֵ֗נָּה נִשְׁאֲר֛וּ בְּעָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה
8 עָרֵ֥י מִבְצָֽר׃ ס הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־הָיָ֥ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ מֵאֵ֣ת יְהֹוָ֑ה
אַחֲרֵ֡י כְּרֹת֩ הַמֶּ֨לֶךְ צִדְקִיָּ֜הוּ בְּרִ֗ית אֶת־כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר
9 בִּירֽוּשָׁלִַ֔ם לִקְרֹ֥א לָהֶ֖ם דְּרֽוֹר׃ לְשַׁלַּ֡ח אִ֣ישׁ אֶת־עַבְדּוֹ֩ וְאִ֨ישׁ
אֶת־שִׁפְחָת֜וֹ הָעִבְרִ֧י וְהָעִבְרִיָּ֛ה חָפְשִׁ֑ים לְבִלְתִּ֧י עֲבָד־בָּ֛ם
י בִּיהוּדִ֥י אָחִ֖יהוּ אִֽישׁ׃ וַֽיִּשְׁמְעוּ֩ כָל־הַשָּׂרִ֨ים וְכָל־הָעָ֜ם אֲשֶׁר־
בָּ֣אוּ בַבְּרִ֗ית לְשַׁלַּ֞ח אִ֣ישׁ אֶת־עַבְדּ֤וֹ וְאִישׁ֙ אֶת־שִׁפְחָת֔וֹ
11 חָפְשִׁ֔ים לְבִלְתִּ֥י עֲבָד־בָּ֖ם ע֑וֹד וַֽיִּשְׁמְע֖וּ וַיְשַׁלֵּֽחוּ׃ וַיָּשׁ֙וּבוּ֙
אַֽחֲרֵי־כֵ֔ן וַיָּשִׁ֙בוּ֙ אֶת־הָֽעֲבָדִים֙ וְאֶת־הַשְּׁפָח֔וֹת אֲשֶׁ֥ר שִׁלְּח֖וּ
12 חָפְשִׁ֑ים וַיִּכְבִּישׁ֕וּם לַעֲבָדִ֖ים וְלִשְׁפָחֽוֹת׃ ס וַיְהִ֤י דְבַר־יְהֹוָה֙
13 אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהֹוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ כֹּֽה־אָמַ֥ר יְהֹוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל
אָנֹכִ֗י כָּרַ֤תִּֽי בְרִית֙ אֶת־אֲב֣וֹתֵיכֶ֔ם בְּי֨וֹם הוֹצִאִ֤י אוֹתָם֙ מֵאֶ֣רֶץ
14 מִצְרַ֔יִם מִבֵּ֥ית עֲבָדִ֖ים לֵאמֹֽר׃ מִקֵּ֣ץ שֶׁ֣בַע שָׁנִ֡ים תְּֽשַׁלְּח֡וּ אִישׁ֩
אֶת־אָחִ֨יו הָעִבְרִ֜י אֲשֶׁר יִמָּכֵ֣ר לְךָ֗ וַעֲבָֽדְךָ֙ שֵׁ֣שׁ שָׁנִ֔ים וְשִׁלַּחְתּ֥וֹ
חָפְשִׁ֖י מֵעִמָּ֑ךְ וְלֹֽא־שָׁמְע֤וּ אֲבֽוֹתֵיכֶם֙ אֵלַ֔י וְלֹ֥א הִטּ֖וּ אֶת־אָזְנָֽם׃
טו וַתָּשֻׁ֨בוּ אַתֶּ֜ם הַיּ֗וֹם וַתַּעֲשׂ֤וּ אֶת־הַיָּשָׁר֙ בְּעֵינַ֔י לִקְרֹ֥א דְר֖וֹר אִ֣ישׁ
לְרֵעֵ֑הוּ וַתִּכְרְת֤וּ בְרִית֙ לְפָנַ֔י בַּבַּ֕יִת אֲשֶׁר־נִקְרָ֥א שְׁמִ֖י עָלָֽיו׃
16 וַתָּשֻׁ֙בוּ֙ וַתְּחַלְּל֣וּ אֶת־שְׁמִ֔י וַתָּשִׁ֗בוּ אִ֤ישׁ אֶת־עַבְדּוֹ֙ וְאִ֣ישׁ אֶת־
שִׁפְחָת֔וֹ אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּ֥ם חָפְשִׁ֖ים לְנַפְשָׁ֑ם וַתִּכְבְּשׁ֣וּ אֹתָ֗ם
17 לִֽהְי֣וֹת לָכֶ֔ם לַעֲבָדִ֖ים וְלִשְׁפָחֽוֹת׃ ס לָכֵ֞ן כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהֹוָ֗ה

v. 11 וַיִּכְבְּשׁוּם ק׳.

12 כְּבָרִאשֹׁנָה אָמַר יְהוָה׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד
יִהְיֶה ׀ בַּמָּקוֹם הַזֶּה הֶחָרֵב מֵאֵין־אָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־עָרָיו
13 נְוֵה רֹעִים מַרְבִּצִים צֹאן׃ בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עֹד
14 תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל־יְדֵי מוֹנֶה אָמַר יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים
בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
טו אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא
אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃
16 בַּיָּמִים הָהֵם תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם תִּשְׁכּוֹן לָבֶטַח וְזֶה
17 אֲשֶׁר־יִקְרָא־לָהּ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־
18 יִכָּרֵת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא בֵית־יִשְׂרָאֵל׃ וְלַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ מִלְּפָנָי מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר מִנְחָה
19 וְעֹשֶׂה זֶּבַח כָּל־הַיָּמִים׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ
כ לֵאמוֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־תָּפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי הַיּוֹם וְאֶת־
21 בְּרִיתִי הַלָּיְלָה וּלְבִלְתִּי הֱיוֹת יוֹמָם־וָלַיְלָה בְּעִתָּם׃ גַּם־בְּרִיתִי
תֻפַר אֶת־דָּוִד עַבְדִּי מִהְיוֹת־לוֹ בֵן מֹלֵךְ עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־
22 הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים מְשָׁרְתָי׃ אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר צְבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא
יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן אַרְבֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד עַבְדִּי וְאֶת־הַלְוִיִּם
23 מְשָׁרְתֵי אֹתִי׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
24 הֲלוֹא רָאִיתָ מָה־הָעָם הַזֶּה דִּבְּרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי הַמִּשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם וַיִּמְאָסֵם וְאֶת־עַמִּי יִנְאָצוּן מִהְיוֹת
כה עוֹד גּוֹי לִפְנֵיהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
26 וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי׃ גַּם־זֶרַע יַעֲקוֹב וְדָוִד
עַבְדִּי אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ מֹשְׁלִים אֶל־זֶרַע אַבְרָהָם יִשְׂחָק
וְיַעֲקֹב כִּי־אָשׁוּב אֶת־שְׁבוּתָם וְרִחַמְתִּים׃ ס

לד 34

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וּנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־
בָּבֶל ׀ וְכָל־חֵילוֹ וְכָל־מַמְלְכוֹת אֶרֶץ מֶמְשֶׁלֶת יָדוֹ וְכָל־
2 הָעַמִּים נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל־כָּל־עָרֶיהָ לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה

v. 26 מלא ר׳. ibid. אָשִׁיב ק׳.

י לֹא יִהְיֶה־לָּנוּ׃ וַנֵּשֶׁב בָּאֳהָלִים וַנִּשְׁמַע וַנַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ
11 יוֹנָדָב אָבִינוּ׃ וַיְהִי בַּעֲלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶל־הָאָרֶץ
וַנֹּאמֶר בֹּאוּ וְנָבוֹא יְרוּשָׁלַםִ מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים וּמִפְּנֵי חֵיל
אֲרָם וַנֵּשֶׁב בִּירוּשָׁלָםִ׃ פ
12 13 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ לְאִישׁ יְהוּדָה וּלְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ
14 הֲלוֹא תִקְחוּ מוּסָר לִשְׁמֹעַ אֶל־דְּבָרַי נְאֻם־יְהוָה׃ הוּקַם אֶת־
דִּבְרֵי יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אֲשֶׁר־צִוָּה אֶת־בָּנָיו לְבִלְתִּי שְׁתוֹת־יַיִן
וְלֹא שָׁתוּ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה כִּי שָׁמְעוּ אֵת מִצְוַת אֲבִיהֶם וְאָנֹכִי
טו דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי׃ וָאֶשְׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִאִים ׀ הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ ׀ לֵאמֹר שֻׁבוּ־
נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְהֵיטִיבוּ מַעַלְלֵיכֶם וְאַל־תֵּלְכוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּשְׁבוּ אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם
16 וְלַאֲבֹתֵיכֶם וְלֹא הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם אֵלָי׃ כִּי
הֵקִימוּ בְּנֵי יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אֶת־מִצְוַת אֲבִיהֶם אֲשֶׁר צִוָּם
17 וְהָעָם הַזֶּה לֹא שָׁמְעוּ אֵלָי׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא אֶל־יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יוֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלַםִ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עֲלֵיהֶם יַעַן דִּבַּרְתִּי
18 אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ וָאֶקְרָא לָהֶם וְלֹא עָנוּ׃ וּלְבֵית הָרֵכָבִים
אָמַר יִרְמְיָהוּ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר
שְׁמַעְתֶּם עַל־מִצְוַת יְהוֹנָדָב אֲבִיכֶם וַתִּשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו
19 וַתַּעֲשׂוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה אֶתְכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ לְיוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב עֹמֵד
לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס

36 לו

א וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קַח־לְךָ מְגִלַּת־
סֵפֶר וְכָתַבְתָּ אֵלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ עַל־
יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִם מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ מִימֵי
3 יֹאשִׁיָּהוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אוּלַי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֵת כָּל־
הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וְסָלַחְתִּי לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם׃ פ

אַתֶּם לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְאָחִיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ
הִנְנִי קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם־יְהוָה אֶל־הַחֶרֶב אֶל־הַדֶּבֶר וְאֶל־
18 הָרָעָב וְנָתַתִּי אֶתְכֶם לְזַוְעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְנָתַתִּי
אֶת־הָאֲנָשִׁים הָעֹבְרִים אֶת־בְּרִתִי אֲשֶׁר לֹא־הֵקִימוּ אֶת־דִּבְרֵי
הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְפָנָי הָעֵגֶל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִשְׁנַיִם וַיַּעַבְרוּ
19 בֵּין בְּתָרָיו׃ שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַםִ הַסָּרִסִים וְהַכֹּהֲנִים
כ וְכֹל עַם הָאָרֶץ הָעֹבְרִים בֵּין בִּתְרֵי הָעֵגֶל׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם בְּיַד
אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
21 הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ וְאֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־
שָׂרָיו אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ
22 בָּבֶל הָעֹלִים מֵעֲלֵיכֶם׃ הִנְנִי מְצַוֶּה נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחֲמוּ עָלֶיהָ וּלְכָדוּהָ וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ וְאֶת־
עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מֵאֵין יֹשֵׁב׃ ס

לה 35

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־
2 יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ אֶל־בֵּית הָרֵכָבִים וְדִבַּרְתָּ
אוֹתָם וַהֲבִאוֹתָם בֵּית יְהוָה אֶל־אַחַת הַלְּשָׁכוֹת וְהִשְׁקִיתָ
3 אוֹתָם יָיִן׃ וָאֶקַּח אֶת־יַאֲזַנְיָה בֶן־יִרְמְיָהוּ בֶּן־חֲבַצִּנְיָה וְאֶת־
4 אֶחָיו וְאֶת־כָּל־בָּנָיו וְאֵת כָּל־בֵּית הָרֵכָבִים׃ וָאָבִא אֹתָם בֵּית
יְהוָה אֶל־לִשְׁכַּת בְּנֵי חָנָן בֶּן־יִגְדַּלְיָהוּ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־
אֵצֶל לִשְׁכַּת הַשָּׂרִים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְלִשְׁכַּת מַעֲשֵׂיָהוּ בֶן־שַׁלֻּם
ה שֹׁמֵר הַסַּף׃ וָאֶתֵּן לִפְנֵי ׀ בְּנֵי בֵית־הָרֵכָבִים גְּבִעִים מְלֵאִים
6 יַיִן וְכֹסוֹת וָאֹמַר אֲלֵיהֶם שְׁתוּ־יָיִן׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה־יָּיִן
כִּי יוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ צִוָּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ־יַיִן
7 אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וּבַיִת לֹא־תִבְנוּ וְזֶרַע לֹא־תִזְרָעוּ
וְכֶרֶם לֹא־תִטָּעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָּאֳהָלִים תֵּשְׁבוּ כָּל־
יְמֵיכֶם לְמַעַן תִּחְיוּ יָמִים רַבִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם
8 גָּרִים שָׁם׃ וַנִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ לְכֹל אֲשֶׁר
צִוָּנוּ לְבִלְתִּי שְׁתוֹת־יַיִן כָּל־יָמֵינוּ אֲנַחְנוּ נָשֵׁינוּ בָּנֵינוּ
9 וּבְנֹתֵינוּ׃ וּלְבִלְתִּי בְּנוֹת בָּתִּים לְשִׁבְתֵּנוּ וְכֶרֶם וְשָׂדֶה וָזֶרַע

v. 17 לְזַעֲוָה ק׳. v. 4 פתח בס״פ. v. 7 קמץ בפשטא. ibid. קמץ בזקף.

21 הַדְּבָרִים׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוּדִי לָקַחַת אֶת־הַמְּגִלָּה
וַיִּקָּחֶהָ מִלִּשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאֶהָ יְהוּדִי בְּאָזְנֵי
22 הַמֶּלֶךְ וּבְאָזְנֵי כָּל־הַשָּׂרִים הָעֹמְדִים מֵעַל הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ
יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי וְאֶת־הָאָח לְפָנָיו מְבֹעָרֶת׃
23 וַיְהִי ׀ כִּקְרוֹא יְהוּדִי שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה יִקְרָעֶהָ בְּתַעַר
הַסֹּפֵר וְהַשְׁלֵךְ אֶל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר אֶל־הָאָח עַד־תֹּם כָּל־הַמְּגִלָּה
24 עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הָאָח׃ וְלֹא פָחֲדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם
כה הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו הַשֹּׁמְעִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם
אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ וּגְמַרְיָהוּ הִפְגִּעוּ בַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי שְׂרֹף אֶת־
26 הַמְּגִלָּה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֶת־יְרַחְמְאֵל בֶּן־
הַמֶּלֶךְ וְאֶת־שְׂרָיָהוּ בֶן־עַזְרִיאֵל וְאֶת־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶּן־עַבְדְּאֵל לָקַחַת
אֶת־בָּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיַּסְתִּרֵם יְהוָה׃ ס
27 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אַחֲרֵי ׀ שְׂרֹף הַמֶּלֶךְ אֶת־
הַמְּגִלָּה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּתַב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
28 שׁוּב קַח־לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף
29 יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וְעַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה תֹּאמַר כֹּה
אָמַר יְהוָה אַתָּה שָׂרַפְתָּ אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת לֵאמֹר מַדּוּעַ
כָּתַבְתָּ עָלֶיהָ לֵאמֹר בֹּא־יָבוֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִשְׁחִית אֶת־הָאָרֶץ
ל הַזֹּאת וְהִשְׁבִּית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה עַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
דָוִד וְנִבְלָתוֹ תִּהְיֶה מֻשְׁלֶכֶת לַחֹרֶב בַּיּוֹם וְלַקֶּרַח בַּלָּיְלָה׃
31 וּפָקַדְתִּי עָלָיו וְעַל־זַרְעוֹ וְעַל־עֲבָדָיו אֶת־עֲוֺנָם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם
וְעַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם וְאֶל־אִישׁ יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־
32 דִּבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס וְיִרְמְיָהוּ לָקַח ׀ מְגִלָּה
אַחֶרֶת וַיִּתְּנָהּ אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ הַסֹּפֵר וַיִּכְתֹּב עָלֶיהָ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בָּאֵשׁ וְעוֹד נוֹסַף עֲלֵיהֶם דְּבָרִים רַבִּים כָּהֵמָּה׃ פ

לז 37

א וַיִּמְלָךְ־מֶלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת כָּנְיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָקִים
2 אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וְלֹא
שָׁמַע הוּא וַעֲבָדָיו וְעַם הָאָרֶץ אֶל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר

4 וַיִּקְרָא יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה וַיִּכְתֹּב בָּרוּךְ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו עַל־מְגִלַּת־סֵפֶר׃
ה וַיְצַוֶּה יִרְמְיָהוּ אֶת־בָּרוּךְ לֵאמֹר אֲנִי עָצוּר לֹא אוּכַל לָבוֹא
6 בֵּית יְהוָה׃ וּבָאתָ אַתָּה וְקָרָאתָ בַמְּגִלָּה אֲשֶׁר־כָּתַבְתָּ מִפִּי
אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה בְּאָזְנֵי הָעָם בֵּית יְהוָה בְּיוֹם צוֹם וְגַם בְּאָזְנֵי
7 כָל־יְהוּדָה הַבָּאִים מֵעָרֵיהֶם תִּקְרָאֵם׃ אוּלַי תִּפֹּל תְּחִנָּתָם
לִפְנֵי יְהוָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה כִּי־גָדוֹל הָאַף וְהַחֵמָה
8 אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הָעָם הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לִקְרֹא בַסֵּפֶר דִּבְרֵי יְהוָה בֵּית
9 יְהוָה׃ ס וַיְהִי בַשָּׁנָה הַחֲמִשִׁית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי קָרְאוּ צוֹם לִפְנֵי יְהוָה כָּל־הָעָם
י בִּירוּשָׁלָםִ וְכָל־הָעָם הַבָּאִים מֵעָרֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיִּקְרָא
בָרוּךְ בַּסֵּפֶר אֶת־דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֵּית יְהוָה בְּלִשְׁכַּת גְּמַרְיָהוּ
בֶן־שָׁפָן הַסֹּפֵר בֶּחָצֵר הָעֶלְיוֹן פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הֶחָדָשׁ
11 בְּאָזְנֵי כָּל־הָעָם׃ וַיִּשְׁמַע מִכָיְהוּ בֶן־גְּמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן אֶת־כָּל־
12 דִּבְרֵי יְהוָה מֵעַל הַסֵּפֶר׃ וַיֵּרֶד בֵּית־הַמֶּלֶךְ עַל־לִשְׁכַּת הַסֹּפֵר
וְהִנֵּה־שָׁם כָּל־הַשָּׂרִים יוֹשְׁבִים אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וּדְלָיָהוּ בֶן־
שְׁמַעְיָהוּ וְאֶלְנָתָן בֶּן־עַכְבּוֹר וּגְמַרְיָהוּ בֶן־שָׁפָן וְצִדְקִיָּהוּ בֶן־
13 חֲנַנְיָהוּ וְכָל־הַשָּׂרִים׃ וַיַּגֵּד לָהֶם מִכָיְהוּ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
14 אֲשֶׁר שָׁמֵעַ בִּקְרֹא בָרוּךְ בַּסֵּפֶר בְּאָזְנֵי הָעָם׃ וַיִּשְׁלְחוּ כָל־
הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ אֶת־יְהוּדִי בֶּן־נְתַנְיָהוּ בֶּן־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶן־
כּוּשִׁי לֵאמֹר הַמְּגִלָּה אֲשֶׁר קָרָאתָ בָּהּ בְּאָזְנֵי הָעָם קָחֶנָּה בְיָדְךָ
וָלֵךְ וַיִּקַּח בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ אֶת־הַמְּגִלָּה בְּיָדוֹ וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם׃
טו וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו שֵׁב נָא וּקְרָאֶנָּה בְּאָזְנֵינוּ וַיִּקְרָא בָרוּךְ בְּאָזְנֵיהֶם׃
16 וַיְהִי כְּשָׁמְעָם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים פָּחֲדוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ
17 אֶל־בָּרוּךְ הַגֵּיד נַגִּיד לַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְאֶת־
בָּרוּךְ שָׁאֲלוּ לֵאמֹר הַגֶּד־נָא לָנוּ אֵיךְ כָּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
18 הָאֵלֶּה מִפִּיו׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם בָּרוּךְ מִפִּיו יִקְרָא אֵלַי אֵת כָּל־
19 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כֹּתֵב עַל־הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ׃ ס וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־בָּרוּךְ לֵךְ הִסָּתֵר אַתָּה וְיִרְמְיָהוּ וְאִישׁ אַל־יֵדַע
כ אֵיפֹה אַתֶּם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ חָצֵרָה וְאֶת־הַמְּגִלָּה הִפְקִדוּ
בְּלִשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיַּגִּידוּ בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־

21 אָמוּת שָׁם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיַּפְקִדוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וְנָתֹן לוֹ כִכַּר־לֶחֶם לַיּוֹם מִחוּץ הָאֹפִים
עַד־תֹּם כָּל־הַלֶּחֶם מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃

לח 38

א וַיִּשְׁמַע שְׁפַטְיָה בֶן־מַתָּן וּגְדַלְיָהוּ בֶּן־פַּשְׁחוּר וְיוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָהוּ וּפַשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִרְמְיָהוּ
2 מְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הַיֹּשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיֹּצֵא אֶל־הַכַּשְׂדִּים יִחְיֶה
3 וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל וָחָי׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנָּתֹן
4 תִּנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד חֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־הַמֶּלֶךְ יוּמַת נָא אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה כִּי־עַל־כֵּן הוּא
מְרַפֵּא אֶת־יְדֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַנִּשְׁאָרִים ׀ בָּעִיר הַזֹּאת
וְאֵת יְדֵי כָל־הָעָם לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי ׀ הָאִישׁ
ה הַזֶּה אֵינֶנּוּ דֹרֵשׁ לְשָׁלוֹם לָעָם הַזֶּה כִּי אִם־לְרָעָה׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ הִנֵּה־הוּא בְּיֶדְכֶם כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוּכַל אֶתְכֶם
6 דָּבָר׃ וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר ׀ מַלְכִּיָּהוּ
בֶן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים
וּבַבּוֹר אֵין־מַיִם כִּי אִם־טִיט וַיִּטְבַּע יִרְמְיָהוּ בַּטִּיט׃ ס
7 וַיִּשְׁמַע עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אִישׁ סָרִיס וְהוּא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ
כִּי־נָתְנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן׃
8 9 וַיֵּצֵא עֶבֶד־מֶלֶךְ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ הֵרֵעוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ לְיִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵת אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֶל־הַבּוֹר וַיָּמָת תַּחְתָּיו מִפְּנֵי
י הָרָעָב כִּי אֵין הַלֶּחֶם עוֹד בָּעִיר׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֵת עֶבֶד־
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר קַח בְּיָדְךָ מִזֶּה שְׁלֹשִׁים אֲנָשִׁים וְהַעֲלִיתָ
11 אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִן־הַבּוֹר בְּטֶרֶם יָמוּת׃ וַיִּקַּח ׀ עֶבֶד־
מֶלֶךְ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וַיָּבֹא בֵית־הַמֶּלֶךְ אֶל־תַּחַת הָאוֹצָר
וַיִּקַּח מִשָּׁם בְּלוֹיֵ הַסְּחָבוֹת וּבְלוֹיֵ מְלָחִים וַיְשַׁלְּחֵם אֶל־
12 יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר בַּחֲבָלִים׃ וַיֹּאמֶר עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אֶל־
יִרְמְיָהוּ שִׂים נָא בְּלוֹאֵי הַסְּחָבוֹת וְהַמְּלָחִים תַּחַת אַצִּלוֹת

---

v. 2 יְחיה ק׳. v. 11 יתיר ה׳.

3 בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־יְהוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָה וְאֶת־צְפַנְיָהוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא
4 לֵאמֹר הִתְפַּלֶּל־נָא בַעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְיִרְמְיָהוּ בָּא
ה וְיֹצֵא בְּתוֹךְ הָעָם וְלֹא־נָתְנוּ אֹתוֹ בֵּית הַכְּלִיא׃ וְחֵיל פַּרְעֹה
יָצָא מִמִּצְרָיִם וַיִּשְׁמְעוּ הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עַל־יְרוּשָׁלִַם אֶת־
שִׁמְעָם וַיֵּעָלוּ מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃ פ
6 7 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם
אֵלַי לְדָרְשֵׁנִי הִנֵּה ׀ חֵיל פַּרְעֹה הַיֹּצֵא לָכֶם לְעֶזְרָה שָׁב לְאַרְצוֹ
8 מִצְרָיִם׃ וְשָׁבוּ הַכַּשְׂדִּים וְנִלְחֲמוּ עַל־הָעִיר הַזֹּאת וּלְכָדֻהָ
9 וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תַּשִּׁאוּ נַפְשֹׁתֵיכֶם
י לֵאמֹר הָלֹךְ יֵלְכוּ מֵעָלֵינוּ הַכַּשְׂדִּים כִּי־לֹא יֵלֵכוּ׃ כִּי אִם־
הִכִּיתֶם כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים אִתְּכֶם וְנִשְׁאֲרוּ־בָם אֲנָשִׁים
מְדֻקָּרִים אִישׁ בְּאָהֳלוֹ יָקוּמוּ וְשָׂרְפוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ׃
וְהָיָה בְּהֵעָלוֹת חֵיל הַכַּשְׂדִּים מֵעַל יְרוּשָׁלִָם מִפְּנֵי חֵיל
12 פַּרְעֹה׃ ס וַיֵּצֵא יִרְמְיָהוּ מִירוּשָׁלִַם לָלֶכֶת אֶרֶץ בִּנְיָמִן
13 לַחֲלִק מִשָּׁם בְּתוֹךְ הָעָם׃ וַיְהִי־הוּא בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן וְשָׁם בַּעַל
פְּקִדֻת וּשְׁמוֹ יִרְאִיָּיה בֶּן־שֶׁלֶמְיָה בֶּן־חֲנַנְיָה וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־
14 יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר אֶל־הַכַּשְׂדִּים אַתָּה נֹפֵל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
שֶׁקֶר אֵינֶנִּי נֹפֵל עַל־הַכַּשְׂדִּים וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו וַיִּתְפֹּשׂ יִרְאִיָּיה
טו בְּיִרְמְיָהוּ וַיְבִאֵהוּ אֶל־הַשָּׂרִים׃ וַיִּקְצְפוּ הַשָּׂרִים עַל־יִרְמְיָהוּ
וְהִכּוּ אֹתוֹ וְנָתְנוּ אוֹתוֹ בֵּית הָאֵסוּר בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר כִּי־
16 אֹתוֹ עָשׂוּ לְבֵית הַכֶּלֶא׃ כִּי בָא יִרְמְיָהוּ אֶל־בֵּית הַבּוֹר וְאֶל־
17 הַחֲנֻיוֹת וַיֵּשֶׁב־שָׁם יִרְמְיָהוּ יָמִים רַבִּים׃ ס וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקָּחֵהוּ וַיִּשְׁאָלֵהוּ הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ בַּסֵּתֶר וַיֹּאמֶר
הֲיֵשׁ דָּבָר מֵאֵת יְהוָה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ יֵשׁ וַיֹּאמֶר בְּיַד־מֶלֶךְ
18 בָּבֶל תִּנָּתֵן׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ מֶה חָטָאתִי
לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלָעָם הַזֶּה כִּי־נְתַתֶּם אוֹתִי אֶל־בֵּית הַכֶּלֶא׃
19 וְאַיֵּו נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־נִבְּאוּ לָכֶם לֵאמֹר לֹא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל
כ עֲלֵיכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ תִּפָּל־
נָא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ וְאַל־תְּשִׁבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא

v. 4 הַכְּלוּא ק׳. v. 13 14 יְתִיר י׳. v. 19 וְאַיֵּה ק׳.

28 צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲרִשׁוּ מִמֶּנּוּ כִּי לֹא־נִשְׁמַע הַדָּבָר׃ וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה עַד־יוֹם אֲשֶׁר־נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָםִ ° פ
וְהָיָה כַּאֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָםִ׃

39 לט

א בַּשָּׁנָה הַתְּשִׁעִית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂרִי בָּא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְכָל־חֵילוֹ אֶל־יְרוּשָׁלַםִ וַיָּצֻרוּ עָלֶיהָ׃
2 בְּעַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה
3 לַחֹדֶשׁ הָבְקְעָה הָעִיר׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וַיֵּשְׁבוּ
בְּשַׁעַר הַתָּוֶךְ נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר סַמְגַּר־נְבוּ שַׂרְסְכִים רַב־סָרִיס
4 נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג וְכָל־שְׁאֵרִית שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר רָאָם צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכֹל ׀ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וַיִּבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ לַיְלָה מִן־הָעִיר דֶּרֶךְ גַּן הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַר בֵּין
ה הַחֹמֹתָיִם וַיֵּצֵא דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵיהֶם
וַיַּשִּׂגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וַיִּקְחוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלֻהוּ אֶל־
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר אִתּוֹ
6 מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ בְּרִבְלָה
7 לְעֵינָיו וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה שָׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וְאֶת־עֵינֵי
8 צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לָבִיא אֹתוֹ בָּבֶלָה׃ וְאֶת־
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּית הָעָם שָׂרְפוּ הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ וְאֶת־חוֹמוֹת
9 יְרוּשָׁלַםִ נָתָצוּ׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים הֶגְלָה
י נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים בָּבֶל׃ וּמִן־הָעָם הַדַּלִּים אֲשֶׁר אֵין־
לָהֶם מְאוּמָה הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
11 וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים וִיגֵבִים בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְצַו נְבוּכַדְרֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־יִרְמְיָהוּ בְּיַד נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים לֵאמֹר׃
12 קָחֶנּוּ וְעֵינֶיךָ שִׂים עָלָיו וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רָּע כִּי אִם
13 כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אֵלֶיךָ כֵּן עֲשֵׂה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח נְבוּזַרְאֲדָן רַב־
טַבָּחִים וּנְבוּשַׁזְבָּן רַב־סָרִיס וְנֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג וְכֹל רַבֵּי
14 מֶלֶךְ־בָּבֶל׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ מֵחֲצַר הַמַּטָּרָה
וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן לְהוֹצִאֵהוּ אֶל־

v. 28 פיסקא באמצע פסוק. v. 12 ר׳ בדגש. ibid. אם כתיב ולא קרי.
v. 13 נו״ן זעירא.

13 יָדֶיךָ מִתַּחַת לַחֲבָלִים וַיַּעַשׂ יִרְמְיָהוּ כֵּן׃ וַיִּמְשְׁכוּ אֶת־
יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ מִן־הַבּוֹר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר
14 הַמַּטָּרָה׃ ס וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקַּח אֶת־יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵלָיו אֶל־מָבוֹא הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־יִרְמְיָהוּ שֹׁאֵל אֲנִי אֹתְךָ דָּבָר אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי
טו דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כִּי אַגִּיד לְךָ הֲלוֹא הָמֵת
16 תְּמִיתֵנִי וְכִי אִיעָצְךָ לֹא תִשְׁמַע אֵלָי׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ
אֶל־יִרְמְיָהוּ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר חַי־יְהוָה אֹת אֲשֶׁר עָשָׂה־לָנוּ אֶת־
הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת אִם־אֲמִיתֶךָ וְאִם־אֶתֶּנְךָ בְּיַד הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
17 אֲשֶׁר מְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־יָצֹא תֵצֵא
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחָיְתָה נַפְשֶׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא תִשָּׂרֵף
18 בָּאֵשׁ וְחָיִתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְאִם־לֹא תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ
בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּשְׂרָפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה
19 לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם׃ ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ
אֲנִי דֹאֵג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פֶּן־יִתְּנוּ
כ אֹתִי בְּיָדָם וְהִתְעַלְּלוּ־בִי׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתֵּנוּ שְׁמַע־
נָא ׀ בְּקוֹל יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב־לְךָ וּתְחִי
21 נַפְשֶׁךָ׃ וְאִם־מָאֵן אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי יְהוָה׃
22 וְהִנֵּה כָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוּצָאוֹת
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְהֵנָּה אֹמְרוֹת הִסִּיתוּךָ וְיָכְלוּ לְךָ אַנְשֵׁי
23 שְׁלֹמֶךָ הָטְבְּעוּ בַבֹּץ רַגְלֶךָ נָסֹגוּ אָחוֹר׃ וְאֶת־כָּל־נָשֶׁיךָ
וְאֶת־בָּנֶיךָ מוֹצִאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם כִּי
בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס
24 וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
כה וְלֹא תָמוּת׃ וְכִי־יִשְׁמְעוּ הַשָּׂרִים כִּי־דִבַּרְתִּי אִתָּךְ וּבָאוּ
אֵלֶיךָ וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הַגִּידָה־נָּא לָנוּ מַה־דִּבַּרְתָּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנּוּ וְלֹא נְמִיתֶךָ וּמַה־דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ׃
26 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם מַפִּיל־אֲנִי תְחִנָּתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי
27 הֲשִׁיבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן לָמוּת שָׁם׃ ס וַיָּבֹאוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־
יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד לָהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר

v. 16 את כתיב ולא קרי.

בֶּן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם 9
בֶּן־שָׁפָן וּלְאַנְשֵׁיהֶם לֵאמֹר אַל־תִּירְאוּ מֵעֲבוֹד הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ
בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃ וַאֲנִי הִנְנִי יֹשֵׁב י
בַּמִּצְפָּה לַעֲמֹד לִפְנֵי הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר יָבֹאוּ אֵלֵינוּ וְאַתֶּם אִסְפוּ
יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂמוּ בִּכְלֵיכֶם וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר־תְּפַשְׂתֶּם׃
וְגַם כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־בְּמוֹאָב ׀ וּבִבְנֵי־עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וַאֲשֶׁר 11
בְּכָל־הָאֲרָצוֹת שָׁמְעוּ כִּי־נָתַן מֶלֶךְ־בָּבֶל שְׁאֵרִית לִיהוּדָה וְכִי
הִפְקִיד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ וַיָּשֻׁבוּ כָל־ 12
הַיְּהוּדִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר נִדְּחוּ־שָׁם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ־יְהוּדָה
אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה וַיַּאַסְפוּ יַיִן וָקַיִץ הַרְבֵּה מְאֹד׃ פ
וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בָּאוּ אֶל־ 13
גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדֹעַ תֵּדַע כִּי בַּעֲלִיס ׀ 14
מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן שָׁלַח אֶת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה לְהַכֹּתְךָ נֶפֶשׁ
וְלֹא־הֶאֱמִין לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם׃ וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אָמַר טו
אֶל־גְּדַלְיָהוּ בַסֵּתֶר בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אֵלְכָה־נָּא וְאַכֶּה אֶת־
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וְאִישׁ לֹא יֵדָע לָמָּה יַכֶּכָּה נֶּפֶשׁ וְנָפֹצוּ
כָל־יְהוּדָה הַנִּקְבָּצִים אֵלֶיךָ וְאָבְדָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר 16
גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אַל־°תַּעַשׂ אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה כִּי־שֶׁקֶר אַתָּה דֹבֵר אֶל־יִשְׁמָעֵאל׃ ס

41 מא

וַיְהִי ׀ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶן־אֱלִישָׁמָע א
מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וְרַבֵּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ
בֶּן־אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה וַיֹּאכְלוּ שָׁם לֶחֶם יַחְדָּו בַּמִּצְפָּה׃ וַיָּקָם 2
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַעֲשֶׂרֶת הָאֲנָשִׁים ׀ אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ וַיַּכּוּ
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן בַּחֶרֶב וַיָּמֶת אֹתוֹ אֲשֶׁר־
הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ 3
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בַּמִּצְפָּה וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ־שָׁם אֵת
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הִכָּה יִשְׁמָעֵאל׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לְהָמִית 4
אֶת־גְּדַלְיָהוּ וְאִישׁ לֹא יָדָע׃ וַיָּבֹאוּ אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם מִשִּׁלוֹ ה
וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמֹנִים אִישׁ מְגֻלְּחֵי זָקָן וּקְרֻעֵי בְגָדִים וּמִתְגֹּדְדִים

v. 16 תַּעֲשֵׂה ק׳.

טו הַבָּ֑יִת וַיֵּ֖שֶׁב בְּת֥וֹךְ הָעָֽם׃ ס וְאֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ הָיָ֣ה דְבַר־יְהוָ֑ה
16 בִּֽהְיֹת֣וֹ עָצ֔וּר בַּחֲצַ֥ר הַמַּטָּרָ֖ה לֵאמֹֽר׃ הָל֣וֹךְ וְאָמַרְתָּ֡ לְעֶבֶד־
מֶלֶךְ֩ הַכּוּשִׁ֨י לֵאמֹ֜ר כֹּה־אָמַ֨ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל
הִנְנִ֨י מֵבִ֧י אֶת־דְּבָרַ֛י אֶל־הָעִ֥יר הַזֹּ֛את לְרָעָ֖ה וְלֹ֣א לְטוֹבָ֑ה
17 וְהָי֥וּ לְפָנֶ֖יךָ בַּיּ֥וֹם הַהֽוּא׃ וְהִצַּלְתִּ֥יךָ בַיּוֹם־הַה֖וּא נְאֻם־יְהוָ֑ה
18 וְלֹ֤א תִנָּתֵן֙ בְּיַ֣ד הָאֲנָשִׁ֔ים אֲשֶׁר־אַתָּ֖ה יָג֥וֹר מִפְּנֵיהֶֽם׃ כִּ֤י
מַלֵּ֣ט אֲמַלֶּטְךָ֔ וּבַחֶ֖רֶב לֹ֣א תִפֹּ֑ל וְהָיְתָ֨ה לְךָ֤ נַפְשְׁךָ֙ לְשָׁלָ֔ל
כִּֽי־בָטַ֥חְתָּ בִּ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס

40 מ

א הַדָּבָ֞ר אֲשֶׁ֣ר הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֗הוּ מֵאֵ֤ת יְהוָה֙ אַחַ֣ר ׀ שַׁלַּ֣ח אֹת֔וֹ
נְבוּזַרְאֲדָ֖ן רַב־טַבָּחִ֑ים מִן־הָֽרָמָ֑ה בְּקַחְתּ֣וֹ אֹת֗וֹ וְהֽוּא־אָס֤וּר
בָּֽאזִקִּים֙ בְּת֨וֹךְ כָּל־גָּל֤וּת יְרוּשָׁלַ֙͏ִם֙ וִֽיהוּדָ֔ה הַמֻּגְלִ֖ים בָּבֶֽלָה׃
2 וַיִּקַּ֥ח רַב־טַבָּחִ֖ים לְיִרְמְיָ֑הוּ וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו יְהוָ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ דִּבֶּר֙
3 אֶת־הָרָעָ֣ה הַזֹּ֔את אֶל־הַמָּק֖וֹם הַזֶּֽה׃ וַיָּבֵ֥א וַיַּ֛עַשׂ יְהוָ֖ה כַּאֲשֶׁ֣ר
דִּבֵּ֑ר כִּֽי־חֲטָאתֶ֤ם לַֽיהוָה֙ וְלֹא־שְׁמַעְתֶּ֣ם בְּקוֹל֔וֹ וְהָיָ֥ה לָכֶ֖ם
4 °דָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃ וְעַתָּ֞ה הִנֵּ֧ה פִתַּחְתִּ֣יךָ הַיּ֗וֹם מִן־הָֽאזִקִּים֮ אֲשֶׁ֣ר
עַל־יָדֶךָ֒ אִם־ט֨וֹב בְּעֵינֶ֜יךָ לָב֧וֹא אִתִּ֣י בָבֶ֗ל בֹּ֚א וְאָשִׂ֣ים אֶת־עֵינִי֮
עָלֶיךָ֒ וְאִם־רַ֧ע בְּעֵינֶ֛יךָ לָבֽוֹא־אִתִּ֥י בָבֶ֖ל חֲדָ֑ל רְאֵה֙ כָּל־הָאָ֣רֶץ
ה לְפָנֶ֔יךָ אֶל־ט֨וֹב וְאֶל־הַיָּשָׁ֧ר בְּעֵינֶ֛יךָ לָלֶ֥כֶת שָׁ֖מָּה לֵֽךְ׃ וְעוֹדֶ֣נּוּ
לֹֽא־יָשׁ֗וּב וְשֻׁ֡בָה אֶל־גְּדַלְיָה֩ בֶן־אֲחִיקָ֨ם בֶּן־שָׁפָ֜ן אֲשֶׁ֨ר הִפְקִ֜יד
מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֗ל בְּעָרֵ֤י יְהוּדָה֙ וְשֵׁ֤ב אִתּוֹ֙ בְּת֣וֹךְ הָעָ֔ם א֠וֹ אֶל־כָּל־
הַיָּשָׁ֧ר בְּעֵינֶ֛יךָ לָלֶ֖כֶת לֵ֑ךְ וַיִּתֶּן־ל֧וֹ רַב־טַבָּחִ֛ים אֲרֻחָ֥ה וּמַשְׂאֵ֖ת
6 וַֽיְשַׁלְּחֵֽהוּ׃ וַיָּבֹ֧א יִרְמְיָ֛הוּ אֶל־גְּדַלְיָ֥ה בֶן־אֲחִיקָ֖ם הַמִּצְפָּ֑תָה
7 וַיֵּ֤שֶׁב אִתּוֹ֙ בְּת֣וֹךְ הָעָ֔ם הַנִּשְׁאָרִ֖ים בָּאָֽרֶץ׃ ס וַיִּשְׁמְע֨וּ כָל־
שָׂרֵ֜י הַחֲיָלִ֗ים אֲשֶׁ֤ר בַּשָּׂדֶה֙ הֵ֣מָּה וְאַנְשֵׁיהֶ֔ם כִּֽי־הִפְקִ֧יד מֶלֶךְ־
בָּבֶ֛ל אֶת־גְּדַלְיָ֥הוּ בֶן־אֲחִיקָ֖ם בָּאָ֑רֶץ וְכִ֣י ׀ הִפְקִ֣יד אִתּ֗וֹ אֲנָשִׁ֤ים
8 וְנָשִׁים֙ וָטָ֔ף וּמִדַּלַּ֣ת הָאָ֔רֶץ מֵאֲשֶׁ֥ר לֹא־הָגְל֖וּ בָּבֶֽלָה׃ וַיָּבֹ֥אוּ
אֶל־גְּדַלְיָ֖ה הַמִּצְפָּ֑תָה וְיִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֡הוּ וְיוֹחָנָ֣ן וְיוֹנָתָ֣ן
בְּֽנֵי־קָ֠רֵחַ וּשְׂרָיָ֨ה בֶן־תַּנְחֻ֜מֶת וּבְנֵ֣י ׀ עוֹפַ֣י הַנְּטֹפָתִ֗י וִֽיזַנְיָ֙הוּ֙

v. 16 מֵבִיא ק׳. v. 1 א׳ נחה. v. 3 הַדָּבָר ק׳. v. 7 קמץ בזקף.
v. 8 עֵיפַי ק׳.

42 מב

וַיִּגְּשׁוּ כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וִיזַנְיָה בֶּן־הוֹשַׁעְיָה א
וְכָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא 2
תִּפָּל־נָא תְחִנָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּעַד כָּל־הַשְּׁאֵרִית הַזֹּאת כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה כַּאֲשֶׁר
עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֹתָנוּ׃ וְיַגֶּד־לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר 3
נֵלֶךְ־בָּהּ וְאֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִרְמְיָהוּ 4
הַנָּבִיא שָׁמַעְתִּי הִנְנִי מִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּדִבְרֵיכֶם
וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם אַגִּיד לָכֶם לֹא־אֶמְנַע
מִכֶּם דָּבָר׃ וְהֵמָּה אָמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ יְהִי יְהוָה בָּנוּ לְעֵד ה
אֱמֶת וְנֶאֱמָן אִם־לֹא כְּכָל־הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵלֵינוּ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ אִם־טוֹב וְאִם־רָע בְּקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ 6
אֲשֶׁר אֲנוּ שֹׁלְחִים אֹתְךָ אֵלָיו נִשְׁמָע לְמַעַן אֲשֶׁר יִיטַב־לָנוּ כִּי
נִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ עֲשֶׂרֶת יָמִים 7
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְאֶל 8
כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וּלְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם 9
אֹתִי אֵלָיו לְהַפִּיל תְּחִנַּתְכֶם לְפָנָיו׃ אִם־שׁוֹב תֵּשְׁבוּ בָּאָרֶץ י
הַזֹּאת וּבָנִיתִי אֶתְכֶם וְלֹא אֶהֱרֹס וְנָטַעְתִּי אֶתְכֶם וְלֹא אֶתּוֹשׁ
כִּי נִחַמְתִּי אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לָכֶם׃ אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵי 11
מֶלֶךְ בָּבֶל אֲשֶׁר־אַתֶּם יְרֵאִים מִפָּנָיו אַל־תִּירְאוּ מִמֶּנּוּ נְאֻם־
יְהוָה כִּי־אִתְּכֶם אֲנִי לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וּלְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃
וְאֶתֵּן לָכֶם רַחֲמִים וְרִחַם אֶתְכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם׃ 12
וְאִם־אֹמְרִים אַתֶּם לֹא נֵשֵׁב בָּאָרֶץ הַזֹּאת לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹל 13
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֵאמֹר לֹא כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם נָבוֹא אֲשֶׁר לֹא־ 14
נִרְאֶה מִלְחָמָה וְקוֹל שׁוֹפָר לֹא נִשְׁמָע וְלַלֶּחֶם לֹא־נִרְעָב וְשָׁם
נֵשֵׁב׃ וְעַתָּה לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה כֹּה־אָמַר טו
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־אַתֶּם שׂוֹם תְּשִׂמוּן פְּנֵיכֶם
לָבֹא מִצְרַיִם וּבָאתֶם לָגוּר שָׁם׃ וְהָיְתָה הַחֶרֶב אֲשֶׁר אַתֶּם 16
יְרֵאִים מִמֶּנָּה שָׁם תַּשִּׂיג אֶתְכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָרָעָב אֲשֶׁר־

v. 6 אֲנַחְנוּ קרי.

6 וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה בְּיָדָם לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ וַיֵּצֵא יִשְׁמָעֵאל
בֶּן־נְתַנְיָה לִקְרָאתָם מִן־הַמִּצְפָּה הֹלֵךְ הָלֹךְ וּבֹכֶה וַיְהִי כִּפְגֹשׁ
7 אֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֹּאוּ אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם׃ וַיְהִי כְּבוֹאָם
אֶל־תּוֹךְ הָעִיר וַיִּשְׁחָטֵם יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה אֶל־תּוֹךְ הַבּוֹר
8 הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ׃ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים נִמְצְאוּ־בָם
וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִשְׁמָעֵאל אַל־תְּמִתֵנוּ כִּי־יֶשׁ־לָנוּ מַטְמֹנִים בַּשָּׂדֶה
חִטִּים וּשְׂעֹרִים וְשֶׁמֶן וּדְבָשׁ וַיֶּחְדַּל וְלֹא הֱמִיתָם בְּתוֹךְ
9 אֲחֵיהֶם׃ וְהַבּוֹר אֲשֶׁר הִשְׁלִיךְ שָׁם יִשְׁמָעֵאל אֵת ׀ כָּל־פִּגְרֵי
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִכָּה בְּיַד־גְּדַלְיָהוּ הוּא אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
אָסָא מִפְּנֵי בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ מִלֵּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־
י נְתַנְיָהוּ חֲלָלִים׃ וַיִּשְׁבְּ ׀ יִשְׁמָעֵאל אֶת־כָּל־שְׁאֵרִית הָעָם אֲשֶׁר
בַּמִּצְפָּה אֶת־בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־כָּל־הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בַּמִּצְפָּה
אֲשֶׁר הִפְקִיד נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם
וַיִּשְׁבֵּם יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַיֵּלֶךְ לַעֲבֹר אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן׃ ס
11 וַיִּשְׁמַע יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֵת
12 כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־
הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַיִּמְצְאוּ אֹתוֹ
13 אֶל־מַיִם רַבִּים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת כָּל־הָעָם אֲשֶׁר
אֶת־יִשְׁמָעֵאל אֶת־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְאֵת כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר
14 אִתּוֹ וַיִּשְׂמָחוּ׃ וַיָּסֹבּוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־שָׁבָה יִשְׁמָעֵאל מִן־
טו הַמִּצְפָּה וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ׃ וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־
נְתַנְיָה נִמְלַט בִּשְׁמֹנָה אֲנָשִׁים מִפְּנֵי יוֹחָנָן וַיֵּלֶךְ אֶל־בְּנֵי
16 עַמּוֹן׃ ס וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־
אִתּוֹ אֵת כָּל־שְׁאֵרִית הָעָם אֲשֶׁר הֵשִׁיב מֵאֵת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־
נְתַנְיָה מִן־הַמִּצְפָּה אַחַר הִכָּה אֶת־גְּדַלְיָה בֶּן־אֲחִיקָם גְּבָרִים
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וְנָשִׁים וְטַף וְסָרִסִים אֲשֶׁר הֵשִׁיב מִגִּבְעוֹן׃
17 וַיֵּלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ בְּגֵרוּת כִּמוֹהָם אֲשֶׁר־אֵצֶל בֵּית לָחֶם לָלֶכֶת
18 לָבוֹא מִצְרָיִם׃ מִפְּנֵי הַכַּשְׂדִּים כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי־
הִכָּה יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם אֲשֶׁר־
הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ׃ ס

---

v. 17 כְּמֹהָם ק׳.

8 9 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפַּנְחֵס לֵאמֹר׃ קַח בְּיָדְךָ
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּטְמַנְתָּם בַּמֶּלֶט בַּמַּלְבֵּן אֲשֶׁר בְּפֶתַח בֵּית־
י פַּרְעֹה בְּתַחְפַּנְחֵס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי
אֶת־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְשַׂמְתִּי כִסְאוֹ מִמַּעַל
לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמָנְתִּי וְנָטָה אֶת־שַׁפְרוּרוֹ עֲלֵיהֶם׃
11 וּבָאה וְהִכָּה אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר
12 לַשְּׁבִי לַשֶּׁבִי וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב׃ וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּבָתֵּי
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וּשְׂרָפָם וְשָׁבָם וְעָטָה אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם
13 כַּאֲשֶׁר יַעְטֶה הָרֹעֶה אֶת־בִּגְדוֹ וְיָצָא מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם׃ וְשִׁבַּר
אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֶת־בָּתֵּי
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס

מד 44

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחְפַּנְחֵס וּבְנֹף וּבְאֶרֶץ
2 פַּתְרוֹס לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם
רְאִיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־
3 עָרֵי יְהוּדָה וְהִנָּם חָרְבָּה הַיּוֹם הַזֶּה וְאֵין בָּהֶם יוֹשֵׁב׃ מִפְּנֵי
רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד לֵאלֹהִים
4 אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם הֵמָּה אַתֶּם וַאֲבֹתֵיכֶם׃ וָאֶשְׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ לֵאמֹר אַל־נָא
ה תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתֹּעֵבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂנֵאתִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ
וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם לָשׁוּב מֵרָעָתָם לְבִלְתִּי קַטֵּר לֵאלֹהִים
6 אֲחֵרִים׃ וַתִּתַּךְ חֲמָתִי וְאַפִּי וַתִּבְעַר בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
7 יְרוּשָׁלִָם וַתִּהְיֶינָה לְחָרְבָּה לִשְׁמָמָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וְעַתָּה
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָמָה אַתֶּם
עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה אֶל־נַפְשֹׁתֵכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה
עוֹלֵל וְיוֹנֵק מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׁאֵרִית׃
8 לְהַכְעִסֵנִי בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים לָגוּר שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם

v. 10 שַׁפְרִירוֹ ק׳.   v. 11 וּבָא ק׳.

אַתֶּם ׀ דֹּאֲגִים מִמֶּנּוּ שָׁם יִדְבַּק אַחֲרֵיכֶם מִצְרַיִם וְשָׁם תָּמֻתוּ׃
17 וְיִהְיוּ כָל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׂמוּ אֶת־פְּנֵיהֶם לָבוֹא מִצְרַיִם
לָגוּר שָׁם יָמוּתוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְלֹא־יִהְיֶה לָהֶם שָׂרִיד
18 וּפָלִיט מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עֲלֵיהֶם׃ ס כִּי כֹה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר נִתַּךְ אַפִּי וַחֲמָתִי
עַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ כֵּן תִּתַּךְ חֲמָתִי עֲלֵיכֶם בְּבֹאֲכֶם מִצְרָיִם
וִהְיִיתֶם לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה וְלֹא־תִרְאוּ עוֹד
19 אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם שְׁאֵרִית יְהוּדָה אַל־
כ תָּבֹאוּ מִצְרָיִם יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי־הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם׃ כִּי
הִתְעֵתֶים בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לֵאמֹר הִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּכְכֹל
21 אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כֵּן הַגֶּד־לָנוּ וְעָשִׂינוּ׃ וָאַגִּד לָכֶם
הַיּוֹם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְכֹל אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי
22 אֲלֵיכֶם׃ וְעַתָּה יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדֶּבֶר תָּמוּתוּ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר חֲפַצְתֶּם לָבוֹא לָגוּר שָׁם׃ פ

43 מג

א וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
2 הָאֵלֶּה׃ ס וַיֹּאמֶר עֲזַרְיָה בֶן־הוֹשַׁעְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ
וְכָל־הָאֲנָשִׁים הַזֵּדִים אֹמְרִים אֶל־יִרְמְיָהוּ שֶׁקֶר אַתָּה מְדַבֵּר
לֹא שְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר לֹא־תָבֹאוּ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם׃
3 כִּי בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה מַסִּית אֹתְךָ בָּנוּ לְמַעַן תֵּת אֹתָנוּ בְיַד־
4 הַכַּשְׂדִּים לְהָמִית אֹתָנוּ וּלְהַגְלוֹת אֹתָנוּ בָּבֶל׃ וְלֹא־שָׁמַע
יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְכָל־הָעָם בְּקוֹל יְהוָה
ה לָשֶׁבֶת בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי
הַחֲיָלִים אֵת כָּל־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁבוּ מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
6 נִדְּחוּ־שָׁם לָגוּר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ אֶת־הַגְּבָרִים וְאֶת־הַנָּשִׁים
וְאֶת־הַטַּף וְאֶת־בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר הִנִּיחַ
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֵת
7 יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וְאֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ׃ וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ מִצְרַיִם
כִּי לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וַיָּבֹאוּ עַד־תַּחְפַּנְחֵס׃ פ

v. 20 הִתְעֵיתֶם ק׳.

מַעַלְלֵיכֶם מִפְּנֵי הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם וַתְּהִי אַרְצְכֶם
23 לְחָרְבָּה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה מֵאֵין יוֹשֵׁב כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ מִפְּנֵי
אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם וַאֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַיהוָה וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל
יְהוָה וּבְתֹרָתוֹ וּבְחֻקֹּתָיו וּבְעֵדְוֺתָיו לֹא הֲלַכְתֶּם עַל־כֵּן
24 קָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה הַזֹּאת כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־כָּל־הָעָם וְאֶל כָּל־הַנָּשִׁים שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה
כה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אַתֶּם וּנְשֵׁיכֶם וַתְּדַבֵּרְנָה בְּפִיכֶם וּבִידֵיכֶם מִלֵּאתֶם ׀
לֵאמֹר עָשֹׂה נַעֲשֶׂה אֶת־נְדָרֵינוּ אֲשֶׁר נָדַרְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים הָקֵים תָּקִימְנָה אֶת־נִדְרֵיכֶם
26 וְעָשֹׂה תַעֲשֶׂינָה אֶת־נִדְרֵיכֶם׃ ס לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה
כָּל־יְהוּדָה הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הִנְנִי נִשְׁבַּעְתִּי בִּשְׁמִי
הַגָּדוֹל אָמַר יְהוָה אִם־יִהְיֶה עוֹד שְׁמִי נִקְרָא ׀ בְּפִי ׀ כָּל־
27 אִישׁ יְהוּדָה אֹמֵר חַי־אֲדֹנָי יְהוִה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ הִנְנִי
שֹׁקֵד עֲלֵיהֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתַמּוּ כָל־אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר
28 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֶרֶב וּבָרָעָב עַד־כְּלוֹתָם׃ וּפְלִיטֵי חֶרֶב
יְשֻׁבוּן מִן־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מְתֵי מִסְפָּר וְיָדְעוּ כָּל־
שְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לְאֶרֶץ־מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם דְּבַר־מִי
29 יָקוּם מִמֶּנִּי וּמֵהֶם׃ וְזֹאת לָכֶם הָאוֹת נְאֻם־יְהוָה כִּי־פֹקֵד
אֲנִי עֲלֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי קוֹם יָקוּמוּ דְבָרַי
ל עֲלֵיכֶם לְרָעָה׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־פַּרְעֹה
חָפְרַע מֶלֶךְ־מִצְרַיִם בְּיַד אֹיְבָיו וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשׁוֹ כַּאֲשֶׁר
נָתַתִּי אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
אֹיְבוֹ וּמְבַקֵּשׁ נַפְשׁוֹ׃ פ

45 מה

א הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בְּכָתְבוֹ
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יִרְמְיָהוּ בַּשָּׁנָה הָרְבִעִית
2 לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
3 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ בָּרוּךְ׃ אָמַרְתָּ אוֹי־נָא לִי כִּי־יָסַף
יְהוָה יָגוֹן עַל־מַכְאֹבִי יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי׃
4 כֹּה ׀ תֹּאמַר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־בָּנִיתִי אֲנִי הֹרֵס
ה וְאֵת אֲשֶׁר־נָטַעְתִּי אֲנִי נֹתֵשׁ וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ הִיא׃ וְאַתָּה

9 וּלְמַעַן הֱיוֹתְכֶם לִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה בְּכֹל גּוֹיֵ הָאָרֶץ׃ הֲשְׁכַחְתֶּם
אֶת־רָעוֹת אֲבוֹתֵיכֶם וְאֶת־רָעוֹת ׀ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֵת רָעוֹת
נָשָׁיו וְאֵת רָעֹתֵכֶם וְאֵת רָעֹת נְשֵׁיכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּאֶרֶץ
י יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ לֹא דֻכְּאוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא
יָרְאוּ וְלֹא־הָלְכוּ בְתוֹרָתִי וּבְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר־נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְלִפְנֵי
11 אֲבוֹתֵיכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
12 הִנְנִי שָׂם פָּנַי בָּכֶם לְרָעָה וּלְהַכְרִית אֶת־כָּל־יְהוּדָה׃ וְלָקַחְתִּי
אֶת־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׂמוּ פְנֵיהֶם לָבוֹא אֶרֶץ־מִצְרַיִם
לָגוּר שָׁם וְתַמּוּ כֹל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם יִפֹּלוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב יִתַּמּוּ
מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל בַּחֶרֶב וּבָרָעָב יָמֻתוּ וְהָיוּ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה
13 וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה׃ וּפָקַדְתִּי עַל הַיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
14 כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עַל־יְרוּשָׁלִָם בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר׃ וְלֹא
יִהְיֶה פָּלִיט וְשָׂרִיד לִשְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לָגוּר־שָׁם בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם וְלָשׁוּב ׀ אֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר־הֵמָּה מְנַשְּׂאִים אֶת־
נַפְשָׁם לָשׁוּב לָשֶׁבֶת שָׁם כִּי לֹא־יָשׁוּבוּ כִּי אִם־פְּלֵטִים׃ ס
טו וַיַּעֲנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּדְעִים כִּי־מְקַטְּרוֹת נְשֵׁיהֶם
לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וְכָל־הַנָּשִׁים הָעֹמְדוֹת קָהָל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם
16 הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּפַתְרוֹס לֵאמֹר׃ הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ
17 אֵלֵינוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֵינֶנּוּ שֹׁמְעִים אֵלֶיךָ׃ כִּי עָשֹׂה נַעֲשֶׂה
אֶת־כָּל־הַדָּבָר ׀ אֲשֶׁר־יָצָא מִפִּינוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם
וְהַסֵּיךְ־לָהּ נְסָכִים כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבֹתֵינוּ מְלָכֵינוּ
וְשָׂרֵינוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם וַנִּשְׂבַּע־לֶחֶם וַנִּהְיֶה
18 טוֹבִים וְרָעָה לֹא רָאִינוּ׃ וּמִן־אָז חָדַלְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ־לָהּ נְסָכִים חָסַרְנוּ כֹל וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב תָּמְנוּ׃
19 וְכִי־אֲנַחְנוּ מְקַטְּרִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים
הֲמִבַּלְעָדֵי אֲנָשֵׁינוּ עָשִׂינוּ לָהּ כַּוָּנִים לְהַעֲצִבָהּ וְהַסֵּךְ לָהּ
כ נְסָכִים׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם עַל־הַגְּבָרִים וְעַל־
21 הַנָּשִׁים וְעַל־כָּל־הָעָם הָעֹנִים אֹתוֹ דָּבָר לֵאמֹר׃ הֲלֹא אֶת־
הַקִּטֵּר אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם אַתֶּם
וַאֲבוֹתֵיכֶם מַלְכֵיכֶם וְשָׂרֵיכֶם וְעַם הָאָרֶץ אֹתָם זָכַר יְהוָה
22 וַתַּעֲלֶה עַל־לִבּוֹ׃ וְלֹא־יוּכַל יְהוָה עוֹד לָשֵׂאת מִפְּנֵי רֹעַ

v. 19 ה׳ רפה.

חַי־אָנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְּתָבוֹר בֶּהָרִים 18
וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא׃ כְּלֵי גוֹלָה עֲשִׂי־לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת־מִצְרָיִם 19
כִּי־נֹף לְשַׁמָּה תִהְיֶה וְנִצְּתָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עֶגְלָה יְפֵה־ כ
פִיָּה מִצְרָיִם קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָא׃ גַּם־שְׂכִרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כְּעֶגְלֵי 21
מַרְבֵּק כִּי גַם־הֵמָּה הִפְנוּ נָסוּ יַחְדָּיו לֹא עָמָדוּ כִּי יוֹם אֵידָם
בָּא עֲלֵיהֶם עֵת פְּקֻדָּתָם׃ קוֹלָהּ כַּנָּחָשׁ יֵלֵךְ כִּי־בְחַיִל יֵלֵכוּ 22
וּבְקַרְדֻּמּוֹת בָּאוּ לָהּ כְּחֹטְבֵי עֵצִים׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ נְאֻם־יְהוָה 23
כִּי לֹא יֵחָקֵר כִּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וְאֵין לָהֶם מִסְפָּר׃ הֹבִישָׁה 24
בַּת־מִצְרָיִם נִתְּנָה בְּיַד עַם־צָפוֹן׃ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי כה
יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פוֹקֵד אֶל־אָמוֹן מִנֹּא וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם
וְעַל־אֱלֹהֶיהָ וְעַל־מְלָכֶיהָ וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל הַבֹּטְחִים בּוֹ׃
וּנְתַתִּים בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל 26
וּבְיַד־עֲבָדָיו וְאַחֲרֵי־כֵן תִּשְׁכֹּן כִּימֵי־קֶדֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי 27
מוֹשִׁעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב יַעֲקוֹב וְשָׁקַט
וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ ס אַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב 28
נְאֻם־יְהוָה כִּי אִתְּךָ אָנִי כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ
לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃ פ

מז 47

אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־פְּלִשְׁתִּים א
בְּטֶרֶם יַכֶּה פַרְעֹה אֶת־עַזָּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה־מַיִם 2
עֹלִים מִצָּפוֹן וְהָיוּ לְנַחַל שׁוֹטֵף וְיִשְׁטְפוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ
עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ וְזָעֲקוּ הָאָדָם וְהֵילִל כֹּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃
מִקּוֹל שַׁעֲטַת פַּרְסוֹת אַבִּירָיו מֵרַעַשׁ לְרִכְבּוֹ הֲמוֹן גַּלְגִּלָּיו 3
לֹא־הִפְנוּ אָבוֹת אֶל־בָּנִים מֵרִפְיוֹן יָדָיִם׃ עַל־הַיּוֹם הַבָּא 4
לִשְׁדוֹד אֶת־כָּל־פְּלִשְׁתִּים לְהַכְרִית לְצֹר וּלְצִידוֹן כֹּל שָׂרִיד
עֹזֵר כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים שְׁאֵרִית אִי כַפְתּוֹר׃ בָּאָה ה
קָרְחָה אֶל־עַזָּה נִדְמְתָה אַשְׁקְלוֹן שְׁאֵרִית עִמְקָם עַד־מָתַי
תִּתְגּוֹדָדִי׃ הוֹי חֶרֶב לַיהוָה עַד־אָנָה לֹא תִשְׁקֹטִי הֵאָסְפִי 6

v. 27 מלא ו'.

תְּבַקֶּשׁ־לְךָ֥ גְדֹל֖וֹת אַל־תְּבַקֵּ֑שׁ כִּי֩ הִנְנִ֨י מֵבִ֜יא רָעָ֤ה עַל־
כָּל־בָּשָׂר֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְנָתַתִּ֨י לְךָ֤ אֶת־נַפְשְׁךָ֙ לְשָׁלָ֔ל עַ֥ל
כָּל־הַמְּקֹמ֖וֹת אֲשֶׁ֥ר תֵּֽלֶךְ־שָֽׁם׃ ס

מו 46

א אֲשֶׁ֨ר הָיָ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִ֖יא עַל־הַגּוֹיִֽם׃
2 לְמִצְרַ֗יִם עַל־חֵ֞יל פַּרְעֹ֤ה נְכוֹ֙ מֶ֣לֶךְ מִצְרַ֔יִם אֲשֶׁר־הָיָ֥ה עַל־
נְהַר־פְּרָ֖ת בְּכַרְכְּמִ֑שׁ אֲשֶׁ֣ר הִכָּ֗ה נְבוּכַדְרֶאצַּר֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל
3 בִּשְׁנַת֙ הָֽרְבִיעִ֔ית לִיהוֹיָקִ֥ים בֶּן־יֹאשִׁיָּ֖הוּ מֶ֥לֶךְ יְהוּדָֽה׃ עִרְכ֥וּ
4 מָגֵ֖ן וְצִנָּ֑ה וּגְשׁ֖וּ לַמִּלְחָמָֽה׃ אִסְר֣וּ הַסּוּסִ֗ים וַעֲלוּ֙ הַפָּ֣רָשִׁ֔ים
ה וְהִֽתְיַצְּב֖וּ בְּכ֣וֹבָעִ֑ים מִרְקוּ֙ הָֽרְמָחִ֔ים לִבְשׁ֖וּ הַסִּרְיֹנֹֽת׃ מַדּ֣וּעַ
רָאִ֗יתִי הֵ֣מָּה חַתִּים֮ נְסֹגִ֣ים אָחוֹר֒ וְגִבּוֹרֵיהֶ֣ם יֻכַּ֔תּוּ וּמָנ֥וֹס
6 נָ֖סוּ וְלֹ֣א הִפְנ֑וּ מָג֥וֹר מִסָּבִ֖יב נְאֻם־יְהוָֽה׃ אַל־יָנ֣וּס הַקַּ֔ל
וְאַל־יִמָּלֵ֖ט הַגִּבּ֑וֹר צָפ֙וֹנָה֙ עַל־יַ֣ד נְהַר־פְּרָ֔ת כָּשְׁל֖וּ וְנָפָֽלוּ׃
7 8 מִי־זֶ֖ה כַּיְאֹ֣ר יַעֲלֶ֑ה כַּנְּהָר֔וֹת יִתְגָּעֲשׁ֖וּ מֵימָֽיו׃ מִצְרַ֙יִם֙ כַּיְאֹ֣ר
יַעֲלֶ֔ה וְכַנְּהָר֖וֹת יִתְגֹּ֣עֲשׁוּ מָ֑יִם וַיֹּ֗אמֶר אַעֲלֶ֙ה֙ אֲכַסֶּה־אֶ֔רֶץ
9 אֹבִ֥ידָה עִ֖יר וְיֹ֥שְׁבֵי בָֽהּ׃ עֲל֣וּ הַסּוּסִ֗ים וְהִתְהֹלְל֙וּ הָרֶ֔כֶב
וְיֵצְא֖וּ הַגִּבּוֹרִ֑ים כּ֤וּשׁ וּפוּט֙ תֹּפְשֵׂ֣י מָגֵ֔ן וְלוּדִ֕ים תֹּפְשֵׂ֖י דֹּ֥רְכֵי
י קָֽשֶׁת׃ וְהַיּ֨וֹם הַה֜וּא לַאדֹנָ֧י יְהוִ֣ה צְבָא֗וֹת י֤וֹם נְקָמָה֙ לְהִנָּקֵ֣ם
מִצָּרָ֔יו וְאָכְלָ֥ה חֶ֙רֶב֙ וְשָׂבְעָ֔ה וְרָוְתָ֖ה מִדָּמָ֑ם כִּ֣י זֶ֡בַח לַאדֹנָ֣י
11 יְהוִ֧ה צְבָא֛וֹת בְּאֶ֥רֶץ צָפ֖וֹן אֶל־נְהַר־פְּרָֽת׃ עֲלִ֤י גִלְעָד֙ וּקְחִ֣י
צֳרִ֔י בְּתוּלַ֖ת בַּת־מִצְרָ֑יִם לַשָּׁ֙וְא֙ הִרְבֵּ֣יתִי רְפֻא֔וֹת תְּעָלָ֖ה אֵ֥ין
12 לָֽךְ׃ שָׁמְע֤וּ גוֹיִם֙ קְלוֹנֵ֔ךְ וְצִוְחָתֵ֖ךְ מָלְאָ֣ה הָאָ֑רֶץ כִּֽי־גִבּ֤וֹר
13 בְּגִבּוֹר֙ כָּשָׁ֔לוּ יַחְדָּ֖יו נָפְל֥וּ שְׁנֵיהֶֽם׃ ס הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר דִּבֶּ֣ר
יְהוָ֔ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ הַנָּבִ֑יא לָב֗וֹא נְבוּכַדְרֶאצַּר֙ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֔ל
14 לְהַכּ֖וֹת אֶת־אֶ֥רֶץ מִצְרָֽיִם׃ הַגִּ֤ידוּ בְמִצְרַ֙יִם֙ וְהַשְׁמִ֣יעוּ בְמִגְדּ֔וֹל
וְהַשְׁמִ֥יעוּ בְנֹ֖ף וּבְתַחְפַּנְחֵ֑ס אִמְרוּ֙ הִתְיַצֵּ֣ב וְהָכֵ֣ן לָ֔ךְ כִּֽי־אָכְלָ֥ה
טו חֶ֖רֶב סְבִיבֶֽיךָ׃ מַדּ֖וּעַ נִסְחַ֣ף אַבִּירֶ֑יךָ לֹ֣א עָמַ֔ד כִּ֥י יְהוָ֖ה
16 הֲדָפֽוֹ׃ הִרְבָּ֖ה כּוֹשֵׁ֑ל גַּם־נָפַ֞ל אִ֣ישׁ אֶל־רֵעֵ֗הוּ וַיֹּֽאמְרוּ֙ ק֣וּמָה ׀
וְנָשֻׁ֣בָה אֶל־עַמֵּ֗נוּ וְאֶל־אֶ֙רֶץ֙ מֽוֹלַדְתֵּ֔נוּ מִפְּנֵ֖י חֶ֥רֶב הַיּוֹנָֽה׃
17 קָֽרְא֖וּ שָׁ֑ם פַּרְעֹ֤ה מֶֽלֶךְ־מִצְרַ֙יִם֙ שָׁא֔וֹן הֶעֱבִ֖יר הַמּוֹעֵֽד׃

---

v. 11 יתיר י׳.

22 יַהְצָה וְעַל־מוֹפָעַת׃ וְעַל־דִּיבוֹן וְעַל־נְבוֹ וְעַל־בֵּית דִּבְלָתָיִם׃
23 24 וְעַל־קִרְיָתַיִם וְעַל־בֵּית גָּמוּל וְעַל־בֵּית מְעוֹן׃ וְעַל־קְרִיּוֹת
וְעַל־בָּצְרָה וְעַל כָּל־עָרֵי אֶרֶץ מוֹאָב הָרְחֹקוֹת וְהַקְּרֹבוֹת׃
כה 26 נִגְדְּעָה קֶרֶן מוֹאָב וּזְרֹעוֹ נִשְׁבָּרָה נְאֻם יְהוָה׃ הַשְׁכִּירֻהוּ כִּי
עַל־יְהוָה הִגְדִּיל וְסָפַק מוֹאָב בְּקִיאוֹ וְהָיָה לִשְׂחֹק גַּם־הוּא׃
27 וְאִם ׀ לוֹא הַשְּׂחֹק הָיָה לְךָ יִשְׂרָאֵל אִם־בְּגַנָּבִים נִמְצָאָה כִּי־
28 מִדֵּי דְבָרֶיךָ בּוֹ תִּתְנוֹדָד׃ עִזְבוּ עָרִים וְשִׁכְנוּ בַּסֶּלַע יֹשְׁבֵי
29 מוֹאָב וִהְיוּ כְיוֹנָה תְּקַנֵּן בְּעֶבְרֵי פִי־פָחַת׃ שָׁמַעְנוּ גְאוֹן־מוֹאָב
ל גֵּאֶה מְאֹד גָּבְהוֹ וּגְאוֹנוֹ וְגַאֲוָתוֹ וְרֻם לִבּוֹ׃ אֲנִי יָדַעְתִּי נְאֻם־
31 יְהוָה עֶבְרָתוֹ וְלֹא־כֵן בַּדָּיו לֹא־כֵן עָשׂוּ׃ עַל־כֵּן עַל־מוֹאָב
32 אֲיֵלִיל וּלְמוֹאָב כֻּלֹּה אֶזְעָק אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ יֶהְגֶּה׃ מִבְּכִי
יַעְזֵר אֶבְכֶּה־לָּךְ הַגֶּפֶן שִׂבְמָה נְטִישֹׁתַיִךְ עָבְרוּ יָם עַד יָם יַעְזֵר
33 נָגָעוּ עַל־קֵיצֵךְ וְעַל־בְּצִירֵךְ שֹׁדֵד נָפָל׃ וְנֶאֶסְפָה שִׂמְחָה וָגִיל
מִכַּרְמֶל וּמֵאֶרֶץ מוֹאָב וְיַיִן מִיקָבִים הִשְׁבַּתִּי לֹא־יִדְרֹךְ הֵידָד
34 הֵידָד לֹא הֵידָד׃ מִזַּעֲקַת חֶשְׁבּוֹן עַד־אֶלְעָלֵה עַד־יַהַץ נָתְנוּ
קוֹלָם מִצֹּעַר עַד־חֹרֹנַיִם עֶגְלַת שְׁלִשִׁיָּה כִּי גַּם־מֵי נִמְרִים
לה לִמְשַׁמּוֹת יִהְיוּ׃ וְהִשְׁבַּתִּי לְמוֹאָב נְאֻם־יְהוָה מַעֲלֶה בָמָה
36 וּמַקְטִיר לֵאלֹהָיו׃ עַל־כֵּן לִבִּי לְמוֹאָב כַּחֲלִלִים יֶהֱמֶה וְלִבִּי
אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ כַּחֲלִילִים יֶהֱמֶה עַל־כֵּן יִתְרַת עָשָׂה
37 אָבָדוּ׃ כִּי כָל־רֹאשׁ קָרְחָה וְכָל־זָקָן גְּרֻעָה עַל כָּל־יָדַיִם גְּדֻדֹת
38 וְעַל־מָתְנַיִם שָׂק׃ עַל כָּל־גַּגּוֹת מוֹאָב וּבִרְחֹבֹתֶיהָ כֻּלֹּה מִסְפֵּד
39 כִּי־שָׁבַרְתִּי אֶת־מוֹאָב כִּכְלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ נְאֻם־יְהוָה׃ אֵיךְ
חַתָּה הֵילִילוּ אֵיךְ הִפְנָה־עֹרֶף מוֹאָב בּוֹשׁ וְהָיָה מוֹאָב לִשְׂחֹק
מ וְלִמְחִתָּה לְכָל־סְבִיבָיו׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה כַנֶּשֶׁר
41 יִדְאֶה וּפָרַשׂ כְּנָפָיו אֶל־מוֹאָב׃ נִלְכְּדָה הַקְּרִיּוֹת וְהַמְּצָדוֹת
נִתְפָּשָׂה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה
42 43 מְצֵרָה׃ וְנִשְׁמַד מוֹאָב מֵעָם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל׃ פַּחַד וָפַחַת
44 וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאָב נְאֻם־יְהוָה׃ הַנִּיס מִפְּנֵי הַפַּחַד יִפֹּל
אֶל־הַפַּחַת וְהָעֹלֶה מִן־הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח כִּי־אָבִיא אֵלֶיהָ
מה אֶל־מוֹאָב שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ בְּצֵל חֶשְׁבּוֹן עָמְדוּ מִכֹּחַ

v. 21 מֵיפעת ק׳. v. 27 יתיר ה׳. v. 31 כֻּלּוֹ ק׳. v. 38 כֻּלּוֹ ק׳.
v. 44 הַנָּס ק׳.

7 אֶל־תַּעַרֵךְ הֵרָגְעִי וָדֹמִּי׃ אֵיךְ תִּשְׁקֹטִי וַיהוָה צִוָּה־לָהּ אֶל־
אַשְׁקְלוֹן וְאֶל־חוֹף הַיָּם שָׁם יְעָדָהּ׃ ס

מח 48

א לְמוֹאָב כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹי אֶל־נְבוֹ כִּי
2 שֻׁדָּדָה הֹבִישָׁה נִלְכְּדָה קִרְיָתָיִם הֹבִישָׁה הַמִּשְׂגָּב וָחָתָּה׃ אֵין
עוֹד תְּהִלַּת מוֹאָב בְּחֶשְׁבּוֹן חָשְׁבוּ עָלֶיהָ רָעָה לְכוּ וְנַכְרִיתֶנָּה
3 מִגּוֹי גַּם־מַדְמֵן תִּדֹּמִּי אַחֲרַיִךְ תֵּלֶךְ חָרֶב׃ קוֹל צְעָקָה מֵחוֹרֹנָיִם
4 ה שֹׁד וָשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ נִשְׁבְּרָה מוֹאָב הִשְׁמִיעוּ זְּעָקָה צְעוֹרֶיהָ׃ כִּי
מַעֲלֵה הַלֻּחוֹת בִּבְכִי יַעֲלֶה־בֶּכִי כִּי בְּמוֹרַד חוֹרֹנַיִם צָרֵי
6 צַעֲקַת־שֶׁבֶר שָׁמֵעוּ׃ נֻסוּ מַלְּטוּ נַפְשְׁכֶם וְתִהְיֶינָה כַּעֲרוֹעֵר
7 בַּמִּדְבָּר׃ כִּי יַעַן בִּטְחֵךְ בְּמַעֲשַׂיִךְ וּבְאוֹצְרוֹתַיִךְ גַּם־אַתְּ תִּלָּכֵדִי
8 וְיָצָא כְמִישׁ בַּגּוֹלָה כֹּהֲנָיו וְשָׂרָיו יַחַד׃ וְיָבֹא שֹׁדֵד אֶל־כָּל־
עִיר וְעִיר לֹא תִמָּלֵט וְאָבַד הָעֵמֶק וְנִשְׁמַד הַמִּישֹׁר אֲשֶׁר אָמַר
9 יְהוָה׃ תְּנוּ־צִיץ לְמוֹאָב כִּי נָצֹא תֵּצֵא וְעָרֶיהָ לְשַׁמָּה תִהְיֶינָה
י מֵאֵין יוֹשֵׁב בָּהֵן׃ אָרוּר עֹשֶׂה מְלֶאכֶת יְהוָה רְמִיָּה וְאָרוּר
11 מֹנֵעַ חַרְבּוֹ מִדָּם׃ שַׁאֲנַן מוֹאָב מִנְּעוּרָיו וְשֹׁקֵט הוּא אֶל־שְׁמָרָיו
וְלֹא־הוּרַק מִכְּלִי אֶל־כֶּלִי וּבַגּוֹלָה לֹא הָלָךְ עַל־כֵּן עָמַד טַעְמוֹ
12 בּוֹ וְרֵיחוֹ לֹא נָמָר׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
13 וְשִׁלַּחְתִּי־לוֹ צֹעִים וְצֵעֻהוּ וְכֵלָיו יָרִיקוּ וְנִבְלֵיהֶם יְנַפֵּצוּ׃ וּבֹשׁ
מוֹאָב מִכְּמוֹשׁ כַּאֲשֶׁר־בֹּשׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִבֵּית אֵל מִבְטֶחָם׃
14 טו אֵיךְ תֹּאמְרוּ גִּבּוֹרִים אֲנָחְנוּ וְאַנְשֵׁי חַיִל לַמִּלְחָמָה׃ שֻׁדַּד
מוֹאָב וְעָרֶיהָ עָלָה וּמִבְחַר בַּחוּרָיו יָרְדוּ לַטָּבַח נְאֻם־הַמֶּלֶךְ
16 יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ קָרוֹב אֵיד־מוֹאָב לָבוֹא וְרָעָתוֹ מִהֲרָה
17 מְאֹד׃ נֻדוּ לוֹ כָּל־סְבִיבָיו וְכֹל יֹדְעֵי שְׁמוֹ אִמְרוּ אֵיכָה נִשְׁבַּר
18 מַטֵּה־עֹז מַקֵּל תִּפְאָרָה׃ רְדִי מִכָּבוֹד יִשְׁבִי בַצָּמָא יֹשֶׁבֶת בַּת־
19 דִּיבוֹן כִּי־שֹׁדֵד מוֹאָב עָלָה בָךְ שִׁחֵת מִבְצָרָיִךְ׃ אֶל־דֶּרֶךְ
עִמְדִי וְצַפִּי יוֹשֶׁבֶת עֲרוֹעֵר שַׁאֲלִי־נָס וְנִמְלָטָה אִמְרִי מַה־
כ נִּהְיָתָה׃ הֹבִישׁ מוֹאָב כִּי־חַתָּה הֵילִילִי וּזְעָקִי הַגִּידוּ בְאַרְנוֹן
21 כִּי שֻׁדַּד מוֹאָב׃ וּמִשְׁפָּט בָּא אֶל־אֶרֶץ הַמִּישֹׁר אֶל־חֹלוֹן וְאֶל־

v. 4 צְעִירֶיהָ ק'. v. 5 הַלֻּחִית ק'. v. 7 כְּמוֹשׁ ק'. ibid. יַחְדָּו ק'.
v. 18 וּשְׁבִי ק'. v. 20 הֵילִילוּ ק'. ibid. וְזַעֲקוּ ק'.

17 כִּֽי־תַגְבִּ֤יהַּ כַּנֶּ֙שֶׁר֙ קִנֶּ֔ךָ מִשָּׁ֥ם אֽוֹרִידְךָ֖ נְאֻם־יְהוָֽה׃ וְהָיְתָ֥ה
אֱד֖וֹם לְשַׁמָּ֑ה כֹּ֚ל עֹבֵ֣ר עָלֶ֔יהָ יִשֹּׁ֥ם וְיִשְׁרֹ֖ק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶֽהָ׃
18 כְּמַהְפֵּכַ֧ת סְדֹ֛ם וַעֲמֹרָ֥ה וּשְׁכֵנֶ֖יהָ אָמַ֣ר יְהוָ֑ה לֹֽא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ
19 וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ הִנֵּ֡ה כְּאַרְיֵ֞ה יַעֲלֶ֨ה מִגְּא֣וֹן הַיַּרְדֵּן֮ אֶל־
נְוֵ֣ה אֵיתָן֒ כִּֽי־אַרְגִּ֤יעָה אֲרִיצֶ֙נּוּ֙ מֵֽעָלֶ֔יהָ וּמִ֥י בָח֖וּר אֵלֶ֣יהָ אֶפְקֹ֑ד
כִּ֣י מִ֣י כָמ֗וֹנִי וּמִ֤י יֹֽעִדֶ֙נִּי֙ וּמִי־זֶ֣ה רֹעֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר יַעֲמֹ֖ד לְפָנָֽי׃
כ לָכֵ֞ן שִׁמְע֣וּ עֲצַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יָעַץ֙ אֶל־אֱד֔וֹם וּמַ֨חְשְׁבוֹתָ֔יו
אֲשֶׁ֥ר חָשַׁ֖ב אֶל־יֹשְׁבֵ֣י תֵימָ֑ן אִם־לֹ֤א יִסְחָבוּם֙ צְעִירֵ֣י הַצֹּ֔אן
21 אִם־לֹ֥א יַשִּׁ֛ים עֲלֵיהֶ֖ם נְוֵהֶֽם׃ מִקּ֣וֹל נִפְלָ֔ם רָעֲשָׁ֖ה הָאָ֑רֶץ
22 צְעָקָ֕ה בְּיַם־ס֖וּף נִשְׁמַ֥ע קוֹלָֽהּ׃ הִנֵּ֤ה כַנֶּ֙שֶׁר֙ יַעֲלֶ֣ה וְיִדְאֶ֔ה
וְיִפְרֹ֥שׂ כְּנָפָ֖יו עַל־בָּצְרָ֑ה וְֽהָיָה֩ לֵ֨ב גִּבּוֹרֵ֤י אֱדוֹם֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
כְּלֵ֖ב אִשָּׁ֥ה מְצֵרָֽה׃ פ
23 לְדַמֶּ֗שֶׂק בּ֤וֹשָׁה חֲמָת֙ וְאַרְפָּ֔ד כִּֽי־שְׁמֻעָ֥ה רָעָ֛ה שָׁמְע֖וּ נָמֹ֑גוּ
24 בַּיָּ֣ם דְּאָגָ֔ה הַשְׁקֵ֖ט לֹ֥א יוּכָֽל׃ רָפְתָ֥ה דַמֶּ֛שֶׂק הִפְנְתָ֥ה לָנ֖וּס
כה וְרֶ֣טֶט ׀ הֶחֱזִ֑יקָה צָרָ֧ה וַחֲבָלִ֛ים אֲחָזַ֖תָּה כַּיּוֹלֵדָֽה׃ אֵ֥יךְ לֹֽא־
26 עֻזְּבָ֖ה עִ֣יר תְּהִלָּ֑ה קִרְיַ֖ת מְשׂוֹשִֽׂי׃ לָכֵ֛ן יִפְּל֥וּ בַחוּרֶ֖יהָ בִּרְחֹבֹתֶ֑יהָ
וְכָל־אַנְשֵׁ֨י הַמִּלְחָמָ֤ה יִדַּ֙מּוּ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃
27 וְהִצַּ֥תִּי אֵ֖שׁ בְּחוֹמַ֣ת דַּמָּ֑שֶׂק וְאָכְלָ֖ה אַרְמְנ֥וֹת בֶּן־הֲדָֽד׃ פ
28 לְקֵדָ֣ר ׀ וּֽלְמַמְלְכ֣וֹת חָצ֗וֹר אֲשֶׁ֤ר הִכָּה֙ נְבוּכַדְרֶאצּ֣וֹר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל
כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה ק֚וּמוּ עֲל֣וּ אֶל־קֵדָ֔ר וְשָׁדְד֖וּ אֶת־בְּנֵי־קֶֽדֶם׃
29 אָהֳלֵיהֶ֤ם וְצֹאנָם֙ יִקָּ֔חוּ יְרִיעוֹתֵיהֶ֥ם וְכָל־כְּלֵיהֶ֛ם וּגְמַלֵּיהֶ֖ם
ל יִשְׂא֣וּ לָהֶ֑ם וְקָרְא֧וּ עֲלֵיהֶ֛ם מָג֖וֹר מִסָּבִֽיב׃ נֻ֣סוּ נֻּ֤דוּ מְאֹד֙
הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת יֹשְׁבֵ֥י חָצ֖וֹר נְאֻם־יְהוָ֑ה כִּֽי־יָעַ֨ץ עֲלֵיכֶ֜ם
31 נְבוּכַדְרֶאצַּ֤ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֙ עֵצָ֔ה וְחָשַׁ֥ב עֲלֵיהֶ֖ם מַחֲשָׁבָֽה׃ ק֣וּמוּ
עֲל֗וּ אֶל־גּ֥וֹי שְׁלֵ֛יו יוֹשֵׁ֥ב לָבֶ֖טַח נְאֻם־יְהוָ֑ה לֹֽא־דְלָתַ֧יִם וְלֹֽא־
32 בְרִ֛יחַ ל֖וֹ בָּדָ֥ד יִשְׁכֹּֽנוּ׃ וְהָי֨וּ גְמַלֵּיהֶ֜ם לָבַ֗ז וַהֲמ֤וֹן מִקְנֵיהֶם֙
לְשָׁלָ֔ל וְזֵרִתִ֥ים לְכָל־ר֖וּחַ קְצוּצֵ֣י פֵאָ֑ה וּמִכָּל־עֲבָרָ֛יו אָבִ֥יא
33 אֶת־אֵידָ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ וְהָיְתָ֨ה חָצ֜וֹר לִמְע֥וֹן תַּנִּ֛ים שְׁמָמָ֖ה
עַד־עוֹלָ֑ם לֹֽא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ פ
34 אֲשֶׁ֨ר הָיָ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִ֖יא אֶל־עֵילָ֑ם בְּרֵאשִׁ֗ית

v. 25 תְּהִלַּת ק׳ v. 28 יתיר ר׳ v. 30 עליכם ק׳

נָסִ֑ים כִּי־אֵ֞שׁ יָצָ֣א מֵֽחֶשְׁבּ֗וֹן וְלֶֽהָבָה֙ מִבֵּ֣ין סִיח֔וֹן וַתֹּ֙אכַל֙ פְּאַ֣ת
46 מוֹאָ֔ב וְקָדְקֹ֖ד בְּנֵ֥י שָׁאֽוֹן׃ אוֹי־לְךָ֣ מוֹאָ֔ב אָבַ֖ד עַם־כְּמ֑וֹשׁ כִּֽי־
47 לֻקְּח֤וּ בָנֶ֙יךָ֙ בַּשֶּׁ֔בִי וּבְנֹתֶ֖יךָ בַּשִּׁבְיָֽה׃ וְשַׁבְתִּ֧י שְׁבוּת־מוֹאָ֛ב
בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה עַד־הֵ֖נָּה מִשְׁפַּ֥ט מוֹאָֽב׃ פ

מט 49

א לִבְנֵ֣י עַמּ֗וֹן כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הֲבָנִ֥ים אֵין֙ לְיִשְׂרָאֵ֔ל אִם־יוֹרֵ֖שׁ אֵ֣ין
2 ל֑וֹ מַדּ֗וּעַ יָרַ֤שׁ מַלְכָּם֙ אֶת־גָּ֔ד וְעַמּ֖וֹ בְּעָרָ֥יו יָשָֽׁב׃ לָכֵ֞ן הִנֵּ֨ה
יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְהִשְׁמַעְתִּ֞י אֶל־רַבַּ֤ת בְּנֵֽי־עַמּוֹן֙ תְּרוּעַ֣ת
מִלְחָמָ֔ה וְהָיְתָה֙ לְתֵ֣ל שְׁמָמָ֔ה וּבְנֹתֶ֖יהָ בָּאֵ֣שׁ תִּצַּ֑תְנָה וְיָרַ֧שׁ
3 יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־יֹרְשָׁ֖יו אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ הֵילִ֤ילִי חֶשְׁבּוֹן֙ כִּ֣י שֻׁדְּדָה־עַ֔י
צְעַקְנָה֮ בְּנ֣וֹת רַבָּה֒ חֲגֹ֣רְנָה שַׂקִּ֔ים סְפֹ֕דְנָה וְהִתְשׁוֹטַ֖טְנָה
4 בַּגְּדֵר֑וֹת כִּ֤י מַלְכָּם֙ בַּגּוֹלָ֣ה יֵלֵ֔ךְ כֹּהֲנָ֥יו וְשָׂרָ֖יו יַחְדָּֽיו׃ מַה־
תִּתְהַֽלְלִי֙ בָּֽעֲמָקִ֔ים זָ֣ב עִמְקֵ֔ךְ הַבַּ֖ת הַשּׁוֹבֵבָ֑ה הַבֹּֽטְחָה֙
ה בְּאֹ֣צְרֹתֶ֔יהָ מִ֖י יָב֥וֹא אֵלָֽי׃ הִנְנִי֩ מֵבִ֨יא עָלַ֜יִךְ פַּ֗חַד נְאֻם־אֲדֹנָ֤י יְהוִה֙
צְבָא֔וֹת מִכָּל־סְבִיבָ֑יִךְ וְנִדַּחְתֶּם֙ אִ֣ישׁ לְפָנָ֔יו וְאֵ֥ין מְקַבֵּ֖ץ לַנֹּדֵֽד׃
6 וְאַחֲרֵי־כֵ֕ן אָשִׁ֖יב אֶת־שְׁב֣וּת בְּנֵֽי־עַמּ֑וֹן נְאֻם־יְהוָֽה׃ פ
7 לֶאֱד֗וֹם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַאֵ֥ין ע֛וֹד חָכְמָ֖ה בְּתֵימָ֑ן
8 אָבְדָ֤ה עֵצָה֙ מִבָּנִ֔ים נִסְרְחָ֖ה חָכְמָתָֽם׃ נֻ֤סוּ הָפְנוּ֙ הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת
9 יֹשְׁבֵ֖י דְּדָ֑ן כִּ֣י אֵ֥יד עֵשָׂ֛ו הֵבֵ֥אתִי עָלָ֖יו עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיו׃ אִם־בֹּֽצְרִים֙
בָּ֣אוּ לָ֔ךְ לֹ֥א יַשְׁאִ֖רוּ עֽוֹלֵל֑וֹת אִם־גַּנָּבִ֣ים בַּלַּ֔יְלָה הִשְׁחִ֖יתוּ דַיָּֽם׃
י כִּֽי־אֲנִ֞י חָשַׂ֣פְתִּי אֶת־עֵשָׂ֗ו גִּלֵּ֙יתִי֙ אֶת־מִסְתָּרָ֔יו וְנֶחְבָּ֖ה לֹ֣א
11 יוּכָ֑ל שֻׁדַּ֥ד זַרְע֛וֹ וְאֶחָ֥יו וּשְׁכֵנָ֖יו וְאֵינֶֽנּוּ׃ עָזְבָ֥ה יְתֹמֶ֖יךָ אֲנִ֣י
12 אֲחַיֶּ֑ה וְאַלְמְנֹתֶ֖יךָ עָלַ֥י תִּבְטָֽחוּ׃ ס כִּי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה
הִנֵּה֩ אֲשֶׁר־אֵ֨ין מִשְׁפָּטָ֜ם לִשְׁתּ֤וֹת הַכּוֹס֙ שָׁת֣וֹ יִשְׁתּ֔וּ וְאַתָּ֣ה
13 ה֔וּא נָקֹ֖ה תִּנָּקֶ֑ה לֹ֣א תִנָּקֶ֔ה כִּ֥י שָׁתֹ֖ה תִּשְׁתֶּֽה׃ כִּ֣י בִ֤י נִשְׁבַּ֙עְתִּי֙
נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־לְשַׁמָּ֧ה לְחֶרְפָּ֛ה לְחֹ֥רֶב וְלִקְלָלָ֖ה תִּהְיֶ֣ה בָצְרָ֑ה
14 וְכָל־עָרֶ֕יהָ תִֽהְיֶ֖ינָה לְחָרְב֥וֹת עוֹלָֽם׃ שְׁמוּעָ֤ה שָׁמַ֙עְתִּי֙ מֵאֵ֣ת
יְהוָ֔ה וְצִ֖יר בַּגּוֹיִ֣ם שָׁל֑וּחַ הִֽתְקַבְּצוּ֙ וּבֹ֣אוּ עָלֶ֔יהָ וְק֖וּמוּ
טו 16 לַמִּלְחָמָֽה׃ כִּֽי־הִנֵּ֥ה קָטֹ֛ן נְתַתִּ֖יךָ בַּגּוֹיִ֑ם בָּז֖וּי בָּאָדָֽם׃ תִּֽפְלַצְתְּךָ֞
הִשִּׁ֣יא אֹתָךְ֮ זְד֣וֹן לִבֶּךָ֒ שֹֽׁכְנִי֙ בְּחַגְוֵ֣י הַסֶּ֔לַע תֹּֽפְשִׂ֖י מְר֣וֹם גִּבְעָ֑ה

---

2 v. פתח באתנח.

אִמְּכֶם מְאֹד חָפְרָה יוֹלַדְתְּכֶם הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם מִדְבָּר צִיָּה
13 וַעֲרָבָה׃ מִקֶּצֶף יְהוָה לֹא תֵשֵׁב וְהָיְתָה שְׁמָמָה כֻּלָּהּ כֹּל
14 עֹבֵר עַל־בָּבֶל יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶיהָ׃ עִרְכוּ עַל־בָּבֶל
סָבִיב כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת יְדוּ אֵלֶיהָ אַל־תַּחְמְלוּ אֶל־חֵץ כִּי
טו לַיהוָה חָטָאָה׃ הָרִיעוּ עָלֶיהָ סָבִיב נָתְנָה יָדָהּ נָפְלוּ אָשְׁוִיֹתֶיהָ
נֶהֶרְסוּ חוֹמוֹתֶיהָ כִּי נִקְמַת יְהוָה הִיא הִנָּקְמוּ בָהּ כַּאֲשֶׁר
16 עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ׃ כִּרְתוּ זוֹרֵעַ מִבָּבֶל וְתֹפֵשׂ מַגָּל בְּעֵת קָצִיר
מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִפְנוּ וְאִישׁ לְאַרְצוֹ יָנֻסוּ׃ ס
17 שֶׂה פְזוּרָה יִשְׂרָאֵל אֲרָיוֹת הִדִּיחוּ הָרִאשׁוֹן אֲכָלוֹ מֶלֶךְ
18 אַשּׁוּר וְזֶה הָאַחֲרוֹן עִצְּמוֹ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ לָכֵן
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פֹקֵד אֶל־
19 מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶל־אַרְצוֹ כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי אֶל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ וְשֹׁבַבְתִּי
אֶת־יִשְׂרָאֵל אֶל־נָוֵהוּ וְרָעָה הַכַּרְמֶל וְהַבָּשָׁן וּבְהַר אֶפְרַיִם
כ וְהַגִּלְעָד תִּשְׂבַּע נַפְשׁוֹ׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־
יְהוָה יְבֻקַּשׁ אֶת־עֲוֺן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת־חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא
21 תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃ ס עַל־הָאָרֶץ
מְרָתַיִם עֲלֵה עָלֶיהָ וְאֶל־יוֹשְׁבֵי פְּקוֹד חֲרֹב וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם
22 נְאֻם־יְהוָה וַעֲשֵׂה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ קוֹל מִלְחָמָה בָּאָרֶץ
23 וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ אֵיךְ נִגְדַּע וַיִּשָּׁבֵר פַּטִּישׁ כָּל־הָאָרֶץ אֵיךְ הָיְתָה
24 לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃ יָקֹשְׁתִּי לָךְ וְגַם־נִלְכַּדְתְּ בָּבֶל וְאַתְּ לֹא
כה יָדָעַתְּ נִמְצֵאת וְגַם־נִתְפַּשְׂתְּ כִּי בַיהוָה הִתְגָּרִית׃ פָּתַח יְהוָה
אֶת־אוֹצָרוֹ וַיּוֹצֵא אֶת־כְּלֵי זַעְמוֹ כִּי־מְלָאכָה הִיא לַאדֹנָי
26 יֱהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים׃ בֹּאוּ־לָהּ מִקֵּץ פִּתְחוּ מַאֲבֻסֶיהָ
27 סָלּוּהָ כְמוֹ־עֲרֵמִים וְהַחֲרִימוּהָ אַל־תְּהִי־לָהּ שְׁאֵרִית׃ חִרְבוּ
כָּל־פָּרֶיהָ יֵרְדוּ לַטָּבַח הוֹי עֲלֵיהֶם כִּי־בָא יוֹמָם עֵת פְּקֻדָּתָם׃
28 קוֹל נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לְהַגִּיד בְּצִיּוֹן אֶת־נִקְמַת
29 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ ס הַשְׁמִיעוּ אֶל־בָּבֶל
רַבִּים כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל־יְהִי־° פְּלֵיטָה
שַׁלְּמוּ־לָהּ כְּפָעֳלָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ כִּי אֶל־
ל יְהוָה זָדָה אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ לָכֵן יִפְּלוּ בַחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ

---

v. 15 אָשְׁיוֹתֶיהָ ק׳. v. 29 לָהּ קרי ולא כתיב.

לה מַלְכוּת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
36 הִנְנִי שֹׁבֵר אֶת־קֶשֶׁת עֵילָם רֵאשִׁית גְּבוּרָתָם׃ וְהֵבֵאתִי
אֶל־עֵילָם אַרְבַּע רוּחוֹת מֵאַרְבַּע קְצוֹת הַשָּׁמַיִם וְזֵרִתִים
לְכֹל הָרֻחוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא־יִהְיֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא שָׁם
37 נִדְּחֵי עוֹלָם׃ וְהַחְתַּתִּי אֶת־עֵילָם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וְלִפְנֵי ׀
מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם ׀ רָעָה אֶת־חֲרוֹן אַפִּי
נְאֻם־יְהוָה וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃
38 וְשַׂמְתִּי כִסְאִי בְּעֵילָם וְהַאֲבַדְתִּי מִשָּׁם מֶלֶךְ וְשָׂרִים נְאֻם־
39 יְהוָה׃ וְהָיָה ׀ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים אָשׁוּב אֶת־שְׁבִית עֵילָם
נְאֻם־יְהוָה׃ פ

נ 50

א הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־בָּבֶל אֶל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים בְּיַד יִרְמְיָהוּ
2 הַנָּבִיא׃ הַגִּידוּ בַגּוֹיִם וְהַשְׁמִיעוּ וּשְׂאוּ־נֵס הַשְׁמִיעוּ אַל־
תְּכַחֵדוּ אִמְרוּ נִלְכְּדָה בָבֶל הֹבִישׁ בֵּל חַת מְרֹדָךְ הֹבִישׁוּ
3 עֲצַבֶּיהָ חַתּוּ גִּלּוּלֶיהָ׃ כִּי עָלָה עָלֶיהָ גּוֹי מִצָּפוֹן הוּא־יָשִׁית
אֶת־אַרְצָהּ לְשַׁמָּה וְלֹא־יִהְיֶה יוֹשֵׁב בָּהּ מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה
4 נָדוּ הָלָכוּ׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה יָבֹאוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה וּבְנֵי־יְהוּדָה יַחְדָּו הָלוֹךְ וּבָכוֹ יֵלֵכוּ וְאֶת־
ה יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם יְבַקֵּשׁוּ׃ צִיּוֹן יִשְׁאָלוּ דֶּרֶךְ הֵנָּה פְנֵיהֶם בֹּאוּ
6 וְנִלְווּ אֶל־יְהוָה בְּרִית עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ ס צֹאן אֹבְדוֹת
הָיָה עַמִּי רֹעֵיהֶם הִתְעוּם הָרִים שׁוֹבֵבִים מֵהַר אֶל־גִּבְעָה
7 הָלָכוּ שָׁכְחוּ רִבְצָם׃ כָּל־מוֹצְאֵיהֶם אֲכָלוּם וְצָרֵיהֶם אָמְרוּ
לֹא נֶאְשָׁם תַּחַת אֲשֶׁר חָטְאוּ לַיהוָה נְוֵה־צֶדֶק וּמִקְוֵה
8 אֲבוֹתֵיהֶם יְהוָה׃ ס נֻדוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים יֵצְאוּ
9 וִהְיוּ כְּעַתּוּדִים לִפְנֵי־צֹאן׃ כִּי הִנֵּה אָנֹכִי מֵעִיר וּמַעֲלֶה עַל־
בָּבֶל קְהַל־גּוֹיִם גְּדֹלִים מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְעָרְכוּ לָהּ מִשָּׁם תִּלָּכֵד
י חִצָּיו כְּגִבּוֹר מַשְׁכִּיל לֹא יָשׁוּב רֵיקָם׃ וְהָיְתָה כַשְׂדִּים לְשָׁלָל
11 כָּל־שֹׁלְלֶיהָ יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי תִשְׂמְחִי כִּי תַעַלְזִי שֹׁסֵי
12 נַחֲלָתִי כִּי תָפוּשִׁי כְּעֶגְלָה דָשָׁה וְתִצְהֲלִי כָּאַבִּרִים׃ בּוֹשָׁה

v. 36 עֵילָם ק׳. v. 39 אָשִׁיב ק׳. ibid. שְׁבוּת ק׳. v. 6 הָיוּ ק׳.
ibid. שובבום ק׳. v. 8 צְאוּ ק׳. v. 11 תשמחו ק׳. ibid. תעלזו ק׳.
ibid. תפושו ק׳. ibid. ותצהלו ק׳.

הָיוּ עָלֶיהָ מִסָּבִיב בְּיוֹם רָעָה׃ אֶל־יִדְרֹךְ יִדְרֹךְ הַדֹּרֵךְ קַשְׁתּוֹ 3
וְאֶל־יִתְעַל בְּסִרְיֹנוֹ וְאַל־תַּחְמְלוּ אֶל־בַּחֻרֶיהָ הַחֲרִימוּ כָּל־
צְבָאָהּ׃ וְנָפְלוּ חֲלָלִים בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים וּמְדֻקָּרִים בְּחוּצוֹתֶיהָ׃ 4
כִּי לֹא־אַלְמָן יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה מֵאֱלֹהָיו מֵיְהוָה צְבָאוֹת כִּי ה
אַרְצָם מָלְאָה אָשָׁם מִקְּדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ נֻסוּ ׀ מִתּוֹךְ בָּבֶל 6
וּמַלְּטוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ אַל־תִּדַּמּוּ בַּעֲוֺנָהּ כִּי עֵת נְקָמָה הִיא
לַיהוָה גְּמוּל הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ׃ כּוֹס־זָהָב בָּבֶל בְּיַד־יְהוָה 7
מְשַׁכֶּרֶת כָּל־הָאָרֶץ מִיֵּינָהּ שָׁתוּ גוֹיִם עַל־כֵּן יִתְהֹלְלוּ גוֹיִם׃
פִּתְאֹם נָפְלָה בָבֶל וַתִּשָּׁבֵר הֵילִילוּ עָלֶיהָ קְחוּ צֳרִי לְמַכְאוֹבָהּ 8
אוּלַי תֵּרָפֵא׃ רִפִּאנוּ אֶת־בָּבֶל וְלֹא נִרְפָּתָה עִזְבוּהָ וְנֵלֵךְ 9
אִישׁ לְאַרְצוֹ כִּי־נָגַע אֶל־הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ וְנִשָּׂא עַד־שְׁחָקִים׃
הוֹצִיא יְהוָה אֶת־צִדְקֹתֵינוּ בֹּאוּ וּנְסַפְּרָה בְצִיּוֹן אֶת־מַעֲשֵׂה י
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס הָבֵרוּ הַחִצִּים מִלְאוּ הַשְּׁלָטִים הֵעִיר 11
יְהוָה אֶת־רוּחַ מַלְכֵי מָדַי כִּי עַל־בָּבֶל מְזִמָּתוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
כִּי־נִקְמַת יְהוָה הִיא נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ אֶל־חוֹמֹת בָּבֶל שְׂאוּ־ 12
נֵס הַחֲזִיקוּ הַמִּשְׁמָר הָקִימוּ שֹׁמְרִים הָכִינוּ הָאֹרְבִים כִּי
גַּם־זָמַם יְהוָה גַּם־עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל׃
שֹׁכַנְתְּי עַל־מַיִם רַבִּים רַבַּת אוֹצָרֹת בָּא קִצֵּךְ אַמַּת בִּצְעֵךְ׃ 13
נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ כִּי אִם־מִלֵּאתִיךְ אָדָם כַּיֶּלֶק 14
וְעָנוּ עָלַיִךְ הֵידָד׃ פ
עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה טו
שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעַל נְשִׂאִים מִקְצֵה 16
אֶרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר כָּל־ 17
אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃ 18
לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְשֵׁבֶט נַחֲלָתוֹ 19
יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ פ
מַפֵּץ־אַתָּה לִי כְּלֵי מִלְחָמָה וְנִפַּצְתִּי בְךָ גּוֹיִם וְהִשְׁחַתִּי כ
בְךָ מַמְלָכוֹת׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ סוּס וְרֹכְבוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֶכֶב 21
וְרֹכְבוֹ׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִישׁ וְאִשָּׁה וְנִפַּצְתִּי בְךָ זָקֵן וָנָעַר 22
וְנִפַּצְתִּי בְךָ בָּחוּר וּבְתוּלָה וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֹעֶה וְעֶדְרוֹ 23

v. 3 ידרך כתיב ולא קרי. v. 13 יתיר י׳. v. 19 מלא ו׳.

וְכָל־אַנְשֵׁ֥י מִלְחַמְתָּ֛הּ יִדַּ֖מּוּ בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
31 הִנְנִ֤י אֵלֶ֙יךָ֙ זָד֔וֹן נְאֻם־אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה צְבָא֑וֹת כִּ֛י בָּ֥א יוֹמְךָ֖
32 עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיךָ׃ וְכָשַׁ֤ל זָדוֹן֙ וְנָפַ֔ל וְאֵ֥ין ל֖וֹ מֵקִ֑ים וְהִצַּ֤תִּי
33 אֵשׁ֙ בְּעָרָ֔יו וְאָכְלָ֖ה כָּל־סְבִיבֹתָֽיו׃ ס כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
צְבָא֔וֹת עֲשׁוּקִ֛ים בְּנֵי־יִשְׂרָאֵ֥ל וּבְנֵי־יְהוּדָ֖ה יַחְדָּ֑ו וְכָל־שֹׁבֵיהֶם֙
34 הֶחֱזִ֣יקוּ בָ֔ם מֵאֲנ֖וּ שַׁלְּחָֽם׃ גֹּאֲלָ֣ם ׀ חָזָ֗ק יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙
שְׁמ֔וֹ רִ֥יב יָרִ֖יב אֶת־רִיבָ֑ם לְמַ֙עַן֙ הִרְגִּ֣יעַ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְהִרְגִּ֖יז
לה לְיֹשְׁבֵ֥י בָבֶֽל׃ חֶ֥רֶב עַל־כַּשְׂדִּ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה וְאֶל־יֹשְׁבֵ֣י בָבֶ֔ל
36 וְאֶל־שָׂרֶ֖יהָ וְאֶל־חֲכָמֶֽיהָ׃ חֶ֥רֶב אֶל־הַבַּדִּ֖ים וְנֹאָ֑לוּ חֶ֥רֶב
37 אֶל־גִּבּוֹרֶ֖יהָ וָחָֽתּוּ׃ חֶ֜רֶב אֶל־סוּסָ֣יו וְאֶל־רִכְבּ֗וֹ וְאֶל־כָּל־
הָעֶ֛רֶב אֲשֶׁ֥ר בְּתוֹכָ֖הּ וְהָי֣וּ לְנָשִׁ֑ים חֶ֥רֶב אֶל־אוֹצְרֹתֶ֖יהָ וּבֻזָּֽזוּ׃
38 חֹ֥רֶב אֶל־מֵימֶ֖יהָ וְיָבֵ֑שׁוּ כִּ֣י אֶ֤רֶץ פְּסִלִים֙ הִ֔יא וּבָאֵימִ֖ים
39 יִתְהֹלָֽלוּ׃ ס לָכֵ֗ן יֵשְׁב֤וּ צִיִּים֙ אֶת־אִיִּ֔ים וְיָ֥שְׁבוּ בָ֖הּ בְּנ֣וֹת
יַעֲנָ֑ה וְלֹא־תֵשֵׁ֥ב עוֹד֙ לָנֶ֔צַח וְלֹ֥א תִשְׁכּ֖וֹן עַד־דּ֥וֹר וָדֹֽר׃
מ כְּמַהְפֵּכַ֨ת אֱלֹהִ֜ים אֶת־סְדֹ֧ם וְאֶת־עֲמֹרָ֛ה וְאֶת־שְׁכֵנֶ֖יהָ נְאֻם־
41 יְהוָ֑ה לֹא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ ס הִנֵּ֛ה
עַ֥ם בָּ֖א מִצָּפ֑וֹן וְג֤וֹי גָּדוֹל֙ וּמְלָכִ֣ים רַבִּ֔ים יֵעֹ֖רוּ מִיַּרְכְּתֵי־
42 אָֽרֶץ׃ קֶ֣שֶׁת וְכִידֹ֞ן יַחֲזִ֗יקוּ אַכְזָרִ֥י הֵ֙מָּה֙ וְלֹ֣א יְרַחֵ֔מוּ קוֹלָם֙
כַּיָּ֣ם יֶהֱמֶ֔ה וְעַל־סוּסִ֖ים יִרְכָּ֑בוּ עָר֗וּךְ כְּאִישׁ֙ לַמִּלְחָמָ֔ה
43 עָלַ֖יִךְ בַּת־בָּבֶֽל׃ שָׁמַ֧ע מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל אֶת־שִׁמְעָ֖ם וְרָפ֣וּ יָדָ֑יו
44 צָרָה֙ הֶחֱזִיקַ֔תְהוּ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃ הִנֵּ֗ה כְּאַרְיֵה֙ יַעֲלֶ֜ה מִגְּא֣וֹן
הַיַּרְדֵּ֗ן אֶל־נְוֵ֣ה אֵיתָן֒ כִּֽי־אַרְגִּ֤עָה אֲרוּצֵם֙ מֵעָלֶ֔יהָ וּמִ֥י בָח֖וּר
אֵלֶ֣יהָ אֶפְקֹ֑ד כִּ֣י מִ֤י כָמ֙וֹנִי֙ וּמִ֣י יוֹעִדֶ֔נִּי וּמִי־זֶ֣ה רֹעֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר
מה יַעֲמֹ֖ד לְפָנָֽי׃ ס לָכֵ֞ן שִׁמְע֣וּ עֲצַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יָעַץ֙ אֶל־בָּבֶ֔ל
וּמַ֨חְשְׁבוֹתָ֔יו אֲשֶׁ֥ר חָשַׁ֖ב אֶל־אֶ֣רֶץ כַּשְׂדִּ֑ים אִם־לֹ֤א יִסְחָבוּם֙
46 צְעִירֵ֣י הַצֹּ֔אן אִם־לֹ֛א יַשִּׁ֥ים עֲלֵיהֶ֖ם נָוֶֽה׃ מִקּ֗וֹל נִתְפְּשָׂה֙
בָבֶ֔ל נִרְעֲשָׁ֖ה הָאָ֑רֶץ וּזְעָקָ֖ה בַּגּוֹיִ֥ם נִשְׁמָֽע׃ פ

51 נא

א כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנְנִי֙ מֵעִ֣יר עַל־בָּבֶ֔ל וְאֶל־יֹשְׁבֵ֖י לֵ֣ב קָמָ֑י ר֖וּחַ
2 מַשְׁחִֽית׃ וְשִׁלַּחְתִּ֨י לְבָבֶ֤ל ׀ זָרִים֙ וְזֵר֔וּהָ וִיבֹקְק֖וּ אֶת־אַרְצָ֑הּ כִּֽי־

v. 44 אֲרִיצֵם ק׳.

גַּלָּיו נִכְסָתָה׃ הָיוּ עָרֶיהָ לְשַׁמָּה אֶרֶץ צִיָּה וַעֲרָבָה אֶרֶץ 43
לֹא־יֵשֵׁב בָּהֵן כָּל־אִישׁ וְלֹא־יַעֲבֹר בָּהֵן בֶּן־אָדָם׃ וּפָקַדְתִּי 44
עַל־בֵּל בְּבָבֶל וְהֹצֵאתִי אֶת־בִּלְעוֹ מִפִּיו וְלֹא־יִנְהֲרוּ אֵלָיו
עוֹד גּוֹיִם גַּם־חוֹמַת בָּבֶל נָפָלָה׃ צְאוּ מִתּוֹכָהּ עַמִּי וּמַלְּטוּ מה
אִישׁ אֶת־נַפְשׁוֹ מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ וּפֶן־יֵרַךְ לְבַבְכֶם וְתִירְאוּ 46
בַּשְּׁמוּעָה הַנִּשְׁמַעַת בָּאָרֶץ וּבָא בַשָּׁנָה הַשְּׁמוּעָה וְאַחֲרָיו
בַּשָּׁנָה הַשְּׁמוּעָה וְחָמָס בָּאָרֶץ וּמֹשֵׁל עַל־מֹשֵׁל׃ ס לָכֵן 47
הִנֵּה יָמִים בָּאִים וּפָקַדְתִּי עַל־פְּסִילֵי בָבֶל וְכָל־אַרְצָהּ
תֵּבוֹשׁ וְכָל־חֲלָלֶיהָ יִפְּלוּ בְתוֹכָהּ׃ וְרִנְּנוּ עַל־בָּבֶל שָׁמַיִם 48
וָאָרֶץ וְכֹל אֲשֶׁר בָּהֶם כִּי מִצָּפוֹן יָבוֹא־לָהּ הַשּׁוֹדְדִים
נְאֻם־יְהוָה׃ גַּם־בָּבֶל לִנְפֹּל חַלְלֵי יִשְׂרָאֵל גַּם־לְבָבֶל נָפְלוּ 49
חַלְלֵי כָל־הָאָרֶץ׃ פְּלֵטִים מֵחֶרֶב הִלְכוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ זִכְרוּ נ
מֵרָחוֹק אֶת־יְהוָה וִירוּשָׁלַם תַּעֲלֶה עַל־לְבַבְכֶם׃ בֹּשְׁנוּ 51
כִּי־שָׁמַעְנוּ חֶרְפָּה כִּסְּתָה כְלִמָּה פָּנֵינוּ כִּי בָּאוּ זָרִים
עַל־מִקְדְּשֵׁי בֵּית יְהוָה׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־ 52
יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־פְּסִילֶיהָ וּבְכָל־אַרְצָהּ יֶאֱנֹק חָלָל׃ כִּי־ 53
תַעֲלֶה בָבֶל הַשָּׁמַיִם וְכִי תְבַצֵּר מְרוֹם עֻזָּהּ מֵאִתִּי יָבֹאוּ
שֹׁדְדִים לָהּ נְאֻם־יְהוָה׃ קוֹל זְעָקָה מִבָּבֶל וְשֶׁבֶר גָּדוֹל 54
מֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים׃ כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־בָּבֶל וְאִבַּד מִמֶּנָּה קוֹל נה
גָּדוֹל וְהָמוּ גַלֵּיהֶם כְּמַיִם רַבִּים נִתַּן שְׁאוֹן קוֹלָם׃ כִּי בָא 56
עָלֶיהָ עַל־בָּבֶל שׁוֹדֵד וְנִלְכְּדוּ גִּבּוֹרֶיהָ חִתְּתָה קַשְּׁתוֹתָם כִּי
אֵל גְּמֻלוֹת יְהוָה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם׃ וְהִשְׁכַּרְתִּי שָׂרֶיהָ וַחֲכָמֶיהָ 57
פַּחוֹתֶיהָ וּסְגָנֶיהָ וְגִבּוֹרֶיהָ וְיָשְׁנוּ שְׁנַת־עוֹלָם וְלֹא יָקִיצוּ
נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ פ
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת חוֹמֹת בָּבֶל הָרְחָבָה עַרְעֵר תִּתְעַרְעָר 58
וּשְׁעָרֶיהָ הַגְּבֹהִים בָּאֵשׁ יִצַּתּוּ וְיִגְעוּ עַמִּים בְּדֵי־רִיק וּלְאֻמִּים
בְּדֵי־אֵשׁ וְיָעֵפוּ׃ פ
הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה ׀ יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶת־שְׂרָיָה בֶן־נֵרִיָּה 59
בֶּן־מַחְסֵיָה בְּלֶכְתּוֹ אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּבֶל בִּשְׁנַת
הָרְבִעִית לְמָלְכוֹ וּשְׂרָיָה שַׂר־מְנוּחָה׃ וַיִּכְתֹּב יִרְמְיָהוּ ס
אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־תָּבוֹא אֶל־בָּבֶל אֶל־סֵפֶר אֶחָד אֵת

v. 58 פתח באתנח.

ונפצתי בך אכר וצמדו ונפצתי בך פחות וסגנים:
24 ושלמתי לבבל ולכל ׀ יושבי כשדים את כל־רעתם אשר־
כה עשו בציון לעיניכם נאם יהוה: ס הנני אליך הר
המשחית נאם־יהוה המשחית את־כל־הארץ ונטיתי את־
ידי עליך וגלגלתיך מן־הסלעים ונתתיך להר שרפה:
26 ולא־יקחו ממך אבן לפנה ואבן למוסדות כי־שממות
27 עולם תהיה נאם־יהוה: שאו־נס בארץ תקעו שופר
בגוים קדשו עליה גוים השמיעו עליה ממלכות אררט
מני ואשכנז פקדו עליה טפסר העלו־סוס כילק סמר:
28 קדשו עליה גוים את־מלכי מדי את־פחותיה ואת־כל־
29 סגניה ואת כל־ארץ ממשלתו: ותרעש הארץ ותחל כי
קמה על־בבל מחשבות יהוה לשום את־ארץ בבל לשמה
ל מאין יושב: חדלו גבורי בבל להלחם ישבו במצדות
נשתה גבורתם היו לנשים הציתו משכנתיה נשברו
31 בריחיה: רץ לקראת־רץ ירוץ ומגיד לקראת מגיד להגיד
32 למלך בבל כי־נלכדה עירו מקצה: והמעברות נתפשו
ואת־האגמים שרפו באש ואנשי המלחמה נבהלו: ס
33 כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל בת־בבל כגרן
34 עת הדריכה עוד מעט ובאה עת־הקציר לה: אכלנו הממנו
נבוכדראצר מלך בבל הציגנו כלי ריק בלענו כתנין מלא
לה כרשו מעדני הדיחנו: חמסי ושארי על־בבל תאמר
ישבת ציון ודמי אל־ישבי כשדים תאמר ירושלם: ס
36 לכן כה אמר יהוה הנני־רב את־ריבך ונקמתי את־
37 נקמתך והחרבתי את־ימה והובשתי את־מקורה: והיתה
38 בבל ׀ לגלים ׀ מעון־תנים שמה ושרקה מאין יושב: יחדו
39 ככפרים ישאגו נערו כגורי אריות: בחמם אשית את־
משתיהם והשכרתים למען יעלזו וישנו שנת־עולם ולא
מ יקיצו נאם יהוה: אורידם ככרים לטבוח כאילים עם־
41 עתודים: איך נלכדה ששך ותתפש תהלת כל־הארץ
42 איך היתה לשמה בבל בגוים: עלה על־בבל הים בהמון

v. 27 פתח באתנח. v. 34 אכלַנִי ק'. ibid. הממַנִי ק'. ibid. הציגַנִי ק'.
ibid. בלעַנִי ק'. ibid. הדיחַנִי ק'.

נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
13 וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־בָּתֵּי
14 יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־בֵּית הַגָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־כָּל־חוֹמֹת
יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר אֶת־רַב־טַבָּחִים׃
טו וּמִדַּלּוֹת הָעָם וְאֶת־יֶתֶר הָעָם ׀ הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֵת יֶתֶר הָאָמוֹן הֶגְלָה
16 נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים׃ וּמִדַּלּוֹת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן
17 רַב טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְיֹגְבִים׃ וְאֶת־עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
לְבֵית־יְהוָה וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית־
18 יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת־כָּל־נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה׃ וְאֶת־
הַסִּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת וְאֶת־
הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְתוּ בָהֶם לָקָחוּ׃
19 וְאֶת־הַסִּפִּים וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֶת־הַסִּירוֹת
וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת וְאֶת־הַמְּנַקִּיּוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב
כ וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כָּסֶף לָקַח רַב טַבָּחִים׃ הָעַמּוּדִים ׀ שְׁנַיִם הַיָּם
אֶחָד וְהַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר נְחֹשֶׁת אֲשֶׁר־תַּחַת הַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר
עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה מִשְׁקָל לִנְחֻשְׁתָּם
21 כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ וְהָעַמּוּדִים שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמָה
הָעַמֻּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יְסֻבֶּנּוּ וְעָבְיוֹ
22 אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת נָבוּב׃ וְכֹתֶרֶת עָלָיו נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת
הָאַחַת חָמֵשׁ אַמּוֹת וּשְׂבָכָה וְרִמּוֹנִים עַל־הַכּוֹתֶרֶת סָבִיב
23 הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לַעַמּוּד הַשֵּׁנִי וְרִמּוֹנִים׃ וַיִּהְיוּ הָרִמֹּנִים
תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה רוּחָה כָּל־הָרִמּוֹנִים מֵאָה עַל־הַשְּׂבָכָה
24 סָבִיב׃ ס וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹּהֵן הָרֹאשׁ
כה וְאֶת־צְפַנְיָה כֹּהֵן הַמִּשְׁנֶה וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסַּף׃ וּמִן־
הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הָיָה פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וְשִׁבְעָה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת
סֹפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּצְבִּא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ
26 מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים בְּתוֹךְ הָעִיר׃ וַיִּקַּח אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן
27 רַב טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אוֹתָם אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּכֶּה

v. 21 קוֹמַת ק׳   v. 23 מלעיל.

61 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַכְּתֻבִים אֶל־בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־שְׂרָיָה כְּבֹאֲךָ בָבֶל וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
62 הָאֵלֶּה׃ וְאָמַרְתָּ יְהוָה אַתָּה דִבַּרְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְהַכְרִיתוֹ
לְבִלְתִּי הֱיוֹת־בּוֹ יוֹשֵׁב לְמֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה כִּי־שִׁמְמוֹת
63 עוֹלָם תִּהְיֶה׃ וְהָיָה כְּכַלֹּתְךָ לִקְרֹא אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה תִּקְשֹׁר
64 עָלָיו אֶבֶן וְהִשְׁלַכְתּוֹ אֶל־תּוֹךְ פְּרָת׃ וְאָמַרְתָּ כָּכָה תִּשְׁקַע
בָּבֶל וְלֹא־תָקוּם מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ
וְיָעֵפוּ עַד־הֵנָּה דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃ פ

נב 52

א בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
2 3 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ כִּי ׀
עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלִַם וִיהוּדָה עַד־הִשְׁלִיכוֹ אוֹתָם
4 מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי בַשָּׁנָה
הַתְּשִׁעִית לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלִַם וַיַּחֲנוּ
ה עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד
6 עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה
לַחֹדֶשׁ וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃
7 וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ מֵהָעִיר
לַיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין־הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים
8 עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים
אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂיגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבֹת יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹ
9 נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ
י בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט
מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ לְעֵינָיו וְגַם אֶת־כָּל־שָׂרֵי יְהוּדָה
11 שָׁחַט בְּרִבְלָתָה׃ וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַנְחֻשְׁתַּיִם
וַיְבִאֵהוּ מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה וַיִּתְּנֵהוּ בְבֵית־הַפְּקֻדֹּת עַד־יוֹם
12 מוֹתוֹ׃ ס וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת
תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא

v. 1 חמוטל ק׳. v. 11 בֵּית ק׳.

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[B. = Cod. Babylonicus. Berol. = Cod. Berolinensis. C 1. 2. 3. 4. = Cod. Curtisianus primus, secundus, tertius, quartus. E 1. 2. 3. = Cod. Erfurtensis prim. sec. tert. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. M. = Moguntinus. Mrg. = Margolisianus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R 1. 2. = Reuchlinianus, primus (Biblia Hebraica tota) et secundus (Prophetae). S. — Sappiri Parisiensis. Sabar. = Sabarianus.]

1, 10 לִנְתוֹשׁ Thav non dagessatum, sed raphatum pariter ac וְלִנְתוֹץ et לִשְׁדּוֹד (47, 3), contra regulam. Cf. *Abodath Jisrael* (Liber Precum cum comm.) p. 331.

1, 14 עַל כָּל־יֹשְׁבֵי Tiphcha Mercha. Sic omnes boni libri, tum manu scripti tum typis excusi, uti et v. 15.

1, 15 חוֹמֹתֶיהָ sine Vav medio ut Ps. 55, 11. At 50, 15 cum Vav duplice.

1, 16 לְמַעֲשֵׂי exiens in Jod plurale, ut praeter h. l. decies, vide Masoram finalem p. 51. B. adnotat י״ד, perperam pro י״ז (17), namque Orientales eam vocem etiam Mi. 5, 12. Ps. 8, 4. Job. 14, 15. Cant. 7, 2. Thr. 4, 2. Eccles. 5, 5 in Jod terminant.

1, 17 תְּאַזֹּר sine Vav in Brix. uti in C 1. 2. Hier. Sabar. Aleph primae radicalis quiescit.

Ibid. אֱלֹהֵיהֶם ubique in l. Jerem. plene cum Jod.

1, 18 הִנֵּה Brix. ut J. Mrg. ׀ הִנֵּה cum accentu Legarmeh.

Ibid. וּלְחוֹמֹת sine Vav ultimae in Brix., Ven. 1515 sicut Berol. F. H. J. M. R 2. Vide Ez. 26, 4.

1, 19 וְלֹא יוּכְלוּ־ Sic recte interpungitur in F. J. R 1. hoc loco et 15, 20. Cf. ad Iob. p. 59 not. 2.

2, 2 הָלֹךְ sine Vav in codd. veteribusque edd. Non refertur ad sex in hoc libro plene scribenda.

2, 3 תְּבוּאָתֹה cum He in fine sicut Ez. 48, 18.

אוֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיִּגֶל
28 יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹ׃ ס זֶה הָעָם אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְרֶאצַּר
בִּשְׁנַת־שֶׁבַע יְהוּדִים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃
29 בִּשְׁנַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מִירוּשָׁלַםִ נֶפֶשׁ
ל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וּשְׁנָיִם׃ בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים
לִנְבוּכַדְרֶאצַּר הֶגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים יְהוּדִים נֶפֶשׁ
שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבַּעַת אֲלָפִים
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ פ
31 וַיְהִי בִשְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְגָלוּת יְהוֹיָכִן מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל
מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל בִּשְׁנַת מַלְכֻתוֹ אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־
32 יְהוּדָה וַיֹּצֵא אֹתוֹ מִבֵּית הַכְּלִיא׃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן
33 אֶת־כִּסְאוֹ מִמַּעַל לְכִסֵּא מְלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃ וְשִׁנָּה
אֵת בִּגְדֵי כִלְאוֹ וְאָכַל לֶחֶם לְפָנָיו תָּמִיד כָּל־יְמֵי חַיָּו׃
34 וַאֲרֻחָתוֹ אֲרֻחַת תָּמִיד נִתְּנָה־לּוֹ מֵאֵת מֶלֶךְ־בָּבֶל דְּבַר־יוֹם
בְּיוֹמוֹ עַד־יוֹם מוֹתוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּו׃

---

v. 28 פתח באתנח. v. 29 פתח באתנח. v. 31 הכלוא ק'.
v. 32 הַמְּלָכִים ק'. v. 33 חַיָּיו ק'.

חזק.

סכום הפסוקים של ספר ירמיהו אלף ושלש מאות וששים וארבעה, וסמן א"שה כטל, ותצין ויאמר חנניה (28, 11). וסדריו אחד ושלשים, וסמן אל. ופסקותיו שלשים ושתים וסמן לב. שנות הספר מן שלש עשרה שנה ליאשיה בן אמון מלך יהודה עד שחרב הבית הראשון, ארבעים ואחת שנה וששה חדשים ועשרת ימים.

2, 31 הַמִּדְבָּר Beth pathachatum in C 2. J. M., adsentiente Punctatore Mose in libro דרכי הנקוד (p. 10. ed. Frensdorff).

Ibid. אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה sic interpungitur in C 2. Hier. J. M. Mrg. idque recte, teste Ben-Bileamo in טעמי המקרא. Vide *Mischpete hateamim* 32 b.

Ibid. מַאְפֵּלְיָה J. Mrg. R 1. scribunt מַאְפֵּלְיָה, cf. Kimchium in Lex. sub אפל. He in fine raphatum, vide ad Ps. 118, 5. Accentus Athnach cum servo Meajla (Mas. ad Num. 28, 26), quem omnes codd. editionesque penultimae adponunt, non antepenultimae (מַאְפֵּלְיה), ut scribit Heidenheimius in *Mischpete hateamim*, regula Ben-Bileami male intellecta.

Ibid. מַדּוּעַ sexies cum Geresch: h. l. Jud. 11, 7. 1 Sam. 20, 27. 2 Sam. 12, 9. Neh. 2, 3. 13, 21, teste Masora ms.

3, 1 אִשְׁתּוֹ cum Telischa magno.

Ibid. וְהָיְתָה ׀ לְאִישׁ his cum accentibus in Sonc. Brix. subfragantibus J. R 2.

Ibid. וְשׁוֹב cum Cholem Infinitivi. Hier. habet notam כן בחולם במוגה. Idem testantur Raschi in Comm. et Kimchi in *Michlol* 112 b. Lombroso et Norzi perperam exhibent וְשׁוּב. Buxtorf. in Concord. formas שׁוֹב et שׁוּב negligenter commiscuit.

3, 5 דִּבַּרְתִּי cum Jod otioso Chethibi in codd. veteribusque edd., confirmante Kimchio in Comm. Enumeratio masoretica ad 1 Reg. 1, 1, quae hoc vocabulum omisit, aliis ejus mendis unum addit.

3, 9 וַתֶּחֱנַף Nun kamezatum, cf. *Michlol* 19 b.

3, 10 וְגַם cum Munach in codd. veteribusque edd.

3, 12 אֲנִי Hieros. addit notam כֵּן במוגה.

3, 15 וְהַשְׂכֵּיל cum Jod ultimae, uti Job. 34, 35.

3, 16 לֹא־יֹאמְרוּ Milel ad regulam נסג אחור, item 31, 26 omnibusque in locis, quibus יֹאמְרוּ atque וַיֹּאמְרוּ antecedunt vocabulum, cujus prima syllaba premitur accentu, si excipis 23, 7. 2 Reg. 9, 12. Ps. 41, 5.

Ibid. בוֹ R 2. notat עוד פליג Etiam Chaldaeus legit עוֹד.

Ibid. וְלֹא duo versus praeter huncce exhibent quina לֹא, quorum primum solum legitur sine Vav copulativo, Num. 11, 19. Deut. 13, 9.

3, 17 וְלֹא יֵלְכוּ־ sic interpungunt codd., vide ad 1, 19.

Ibid. שְׁרִרוּת sine Jod, quod solummodo in 11, 8 et Ps. 81, 13 exstat.

2, 3 יֶאְשָׁמוּ Aleph quiescit quemadmodum in כָּאְשָׁמוּ Jo. 1, 18. Kimchi in Comm. et *Michlol* 95 b.

2, 6 וְלֹא אָמְרוּ his cum accentibus in Berol. E 2. 3. R 1. 2. Ven. 1525 idque recte.

2, 7 ותחללו שִׁמְחָתָם Tiphcha Mercha. Sic recte Sonc. Brix. Ven. 1515 cum E 1. 2. R 1. 2.

2, 8 וְהַנְּבִאִים sine Jod penultimae. Non pertinet ad octo hoc in libro plene scribenda, vide ad 5, 13.

2, 11 הֵהֵימִיר cum Jod etiam post He. Masora: לית ומלא. Idem testatur Kimchi in Comm. et Lex. sub מיר.

Ibid. כְּבוֹדוֹ Masora adnotat י״ח מלין תקון סופרים. Cf. *Dikduke hateamim* § 57 et Aruch sub כבד.

2, 12 חָרְבוּ Cheth cum Kamez chatuph Imperativi. Masora: לית קמץ חטף. Cf. Kimchium in Comm., *Michlol* 18 b et Lex.

2, 15 כְּפִרִים Masora ד׳ חסר יו״ד קדמא. Vide Neh. 6, 2.

2, 16 וְתַחְפַּנְס Cheth extremum in Chethib omissum, exstat h. l. in Kerî וְתַחְפַּנְחֵס et 43, 7 in ipso textu.

2, 29 נְאֻם־ Sonc. et Brix. scribunt נְאֻם adstipulante J.

2, 20 אעבוד ad Masorae praeceptum cum Daleth cujus loco legendum Resch, scilicet אעבור, quemadmodum וזבוד (Ezr. 8, 14). Vocalis extremae plene uti Ps. 141, 10. Job. 19, 8.

2, 23 אַחֲרֵי Sonc. et Pisaur. cum Comm. Abrabanelii exhibent וְאַחֲרֵי sicut E 1. 2. Mrg.

Ibid. עָשִׂית Thav cum Scheba in Sonc. Brix. et codd. pariter ac זָנִית 3, 1. Vide ad Ruth 2, 9.

2, 24 שָׁאֲפָה prima syllaba cum Munach in Berol. E 1. 2. 3. ad regulam נסג אחור. Brix. exhibet שָׁאֲפָה־ makkephatum.

2, 26 הוֹבִישׁוּ omnino plene in omnibus edd. veteribus, attestantibus B. F. J. R 1. 2. Sabar. B. diserte adscribit: מלא.

Ibid. וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם cum Vav copul., adnotante Masora: לית. Contra 32, 32 כֹּהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם, itidem adjecta nota masoretica לית. Hi loci pertinent ad quinquaginta illos, qui e duobus vocabulis consociatis prius exhibent semel cum Vav copul., semel sine eo. Vide Mas. fin. p. 28. Insuper refertur hic versus ad י״ד פסוקין מיחדין Mas. fin. p. 28 b. Vide etiam חלופי קריאה.

2, 27 אָבִי Milel, jubente regula נסג אחור, sicut Ps. 89, 27. Mi. 1, 15.

9, 5. 23. 13, 5. 25. 16, 11. 20, 11. 25, 6. 31, 34. 32, 39. 37, 18. Masora parva in Bibl. rabbin. Ven. 1525 adnotat hic et 9, 5: ל״ מלא, i. e. tricies plene in tota scriptura.

4, 26 מִפְּנֵי חֲרוֹן Sonc. et Ven. 1515. 1521 sicut C 1. F. J. Mrg. R 1. habent וּמִפְּנֵי, adversante Masora quae notat: ב׳ פסוקין בספרא מפני מפני „duo versus libri Jer. exhibent מפני duplex" h. l. et 44, 22.

4, 28 עַל כִּי cum Munach et Mehuppach in J.

4, 30 כִּי־תַעְדִּי aliquot codd. perperam וְכִי־. Vide ad 14, 12.

4, 31 לְהֹרְגִים Sonc. et Brix. habent לַהוֹרְגִים.

5, 1 בִּרְחוֹבוֹתֶיהָ h. l. dupliciter plene. Masora: לית מלא בספרא. Reliquis libri locis omnibus haec vox sine Vav prioris scripta est.

Ibid. עֹשֵׂה cum Zere postremae in J. Mrg., quippe unum ex octo eodem modo scribendis, quae sunt: Ex. 15. 11. Jes. 64, 4. Jer. 5, 1. 10, 12. 17, 11. 51, 15. Iob. 9, 9. Prov. 22, 2.

5, 2 לָכֵן h. l. idem valet, quod אָכֵן. Masora ad 1 Sam. 27, 6.

5, 5 עַל sine Vav in codd. veteribusque edd. omnibus, ad similitudinem vocum כֹּל, חֹק, תֹּם. F. diserte adnotat: כל לישנא חסר.

5, 6 יְשָׁדְדֵם Schin cum Kamez chatuph, quemadmodum וְשָׁדְדוּ (49,28). Cf. *Michlol* 147.

Ibid. וְאֶשְׂבִּעַ Sic cum Sin ad fidem codicum Brix. Genuensis 1618. Nissel. Majus et Norzi. Etiam Targum et Commentatores huic lectioni patrocinantur.

5, 13 וְהַנְּבִיאִים cum Jod duplice octies hoc in libro, scilicet h. l. 7, 25. 8, 1. 26, 8. 16. 28, 8. 29, 1. 44, 4. Ceteris in locis Jod penultimae omittitur. Vide Masoram ad 26, 16. Cf. etiam ad Dan. 9, 6 et infra ad 23, 30.

5, 15 לְשֹׁנוֹ defective in penultima, testibus B. J. Hier. R 1. Haec vox non refertur ad septem plene scribendas.

5, 17 בֹּטֵחַ sine Vav omnibus in edd., nec non in F. H. J. Hier. R 1. 2, idque jure ad praeceptum Masorae, quae in Prophetis tantummodo 12, 5 et Jes. 37, 10 hoc verbum plene scribi jubet. Vide et חלופי מערבאי.

5, 19 אֱלֹהֵיהֶם haec vox toto in libro Jer. nusquam defective.

5, 22 הַאוֹתִי h. l. cum Vav; at 7, 19 defective.

5, 25 עֲוֹנוֹתֵיכֶם antepenultima plene, uti Ez. 36, 33, ex auctoritate Masorae.

Ibid. וְחַטֹּאותֵיכֶם Masora: ד׳ מלאין, i. e. quater plene cum Vav post Aleph: h. l. Jes. 59, 2. Ez. 21, 29. Jos. 24, 19.

3, 19 וְאֶתֶּן־לָךְ cum Gaja in Brix., idque recte. F. habet וָאֶתֵּן cum Mercha. Sonc. cum R 1. falso לָךְ.

3, 22 אֹרְפָּה cum He in fine convenienter Masorae.

3, 23 הָמוֹן He kamezatum. Vide Kimchium in Lex. sub המן.

3, 25 וּתְכַסֵּנוּ in codd. cum Gaja. Idem testatur Jekuthiel in דרכי הנקוד. Cf. *Metheg-Setzung* § 33.

4, 2 וְהִתְבָּרְכוּ Resch cum Scheba quiescente. Vide ad Ps. 72, 17.

4, 5 מַלְאוּ Lamed raphatum, sicut Ez. 9, 7, confirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 64. Cf. Heidenheimium ad *En hakore* Gen. 42, 25.

4, 6 הָעִיזוּ intus plene, sed defective in 6, 1, ex fide Masorae.

4, 7 מִסֻּבְּכוֹ Beth dagessatum atque Mem cum Gaja in Hier. M. Mrg. Assentitur Jekuthiel in דרכי הנקוד. J. מִסֻּבֳּכוֹ cum Chateph Kamez, similiter ac סֻבֳּכוֹ Jes. 9, 31; cf. *Harikma* 66, *Michlol* 174 et Norzium.

4, 8 מִמֶּנּוּ B. notat כ״ד. Vide ad Iob. p. 57 not. 4.

4, 9 והיה ביום his cum accentibus in Brix., praeeuntibus Hier. J.

Ibid. והנבאים penultima defective in Hier. Mrg. ut supra 2, 8. B. addit notam חסר יו״ד קדמא. Hic locus non est in numero plene scribendorum hujus libri. Vide ad 5, 13.

4, 11 לָעָם־ cum Metheg in Sonc. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

Ibid. לְהָבַר Beth pathachatum, prout postulat Masora.

4, 12 יָבוֹא milel ad regulam נסוג אחור in codd., pariter atque Iob. 3, 25, nec non יָבֹא 17, 15.

4, 18 עָשׂוֹ Vav cum Cholem Infinitivi in edd. accuratis omnibus ex fide codicum, adnotante Masora ד׳ כתיב ו״ו, i. e.: h. l. 7, 5. 22, 4. Ez. 31, 11. Idem affirmant Raschi et Kimchi in Comm. et *Michlol* 125.

Ibid. עַד־לִבֵּךְ Masora לית. Perperam igitur in Ven. 1515. 1521. et E 3. Hier. עַל־לִבֵּךְ.

4, 19 מֵעַי ׀ prius cum distinctivo Legarmeh; posterius post se habet Pasek, postulante Masora ad h. l. et Gen. 28, 9.

Ibid. אֹחוּלָה prima syllaba defective in veteribus edd., adstipulante Norzio.

Ibid. הֹמֶה־ Cholem defective. Sic codd. veteresque edd. h. l. et Prov. 20, 1. Masora ב׳ וחסר.

4, 20 פִּתְאֹם sine Vav in Sonc. Brix. secundum codd. Solummodo Ps. 64, 8 plene scriptum est.

4, 22 אוֹתִי cum Vav hoc in libro terdecies, h. l. 5, 19. 22.

7, 2 כָּל־יְהוּדָה cum Paschta in edd. veteribus nec non J. Hier. R 1. 2.

7, 3 וַאֲשַׁכְּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם sic interpungitur in C 2. J. Hier. Mrg. idque recte.

7, 10 הַתּוֹעֵבֹת sine Vav ultimae in Hier. R 2. pariter ac 44, 23, adstipulantibus Ven. 1525 et Norzio. In Masora parva typis impressa exstat nota ב׳ מלאין בנביאים, quod mutandum in ב׳ כן כתיבין בנביאים. Etenim his duobus solis Prophetarum locis vocabulum scribitur defective in ultima.

7, 11 אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי sic recte interpungunt Sonc. Brix. Ven. 1525 Nissel. et Norzi, subfragantibus C 2. Hier. J. R 1. Item v. 30. 32, 34.

7, 12 עַמִּי sic R 2. in margine, at in textu בָּנַי.

7, 14 וְלַאֲבוֹתֵיכֶם Vide 35, 15.

7, 17 הֵמָּה R 2. hoc loco et 9, 15 scribit הֵם, adjecta marginali הֵמָּה קרי, contra Masoram nostram. Vide Mas. final. p. 22. *Ochla* 111.

Ibid. וּבְחֻצוֹת sic scribendum ad exemplum F. Hier. J. Mrg. R 1. 2. Brix. Ven. 1515. 1521. Vide ad 5, 1.

7, 18 לִמְלֶכֶת Sonc. et Brix. uti et Hier. J. R 2. exhibent למלאכת cum Aleph quiescente. At Kimchi expresse adnotat חסר אל״ף, non sine Targumistae assensu, qui h. l. et 44, 17. 18. 19. 25 habet לכוכבת.

Ibid. הַכְעִסֵנִי defective ad praeceptum Masorae, quam sequuntur Hier. Mrg. Omnes radicis כעס formae hiphilicae hoc in libro carent medio Jod, si excipis 25, 6.

7, 19 מַכְעִסִים sine Jod penultimae in Ven. 1515. 1521 sicut in B. Hier. J. Mrg. R 1. idque recte. In Mas. magna impr. ad 1 Sam. 1, 7 legi oportet: וכל מכעסים דכוותה חסר במ״א מלא, quod exhibet F. ad Jud. 2, 12. Vide etiam Norzium ad Ez. 16, 26.

7, 24 בְּמֹועֵצוֹת omnino plene in Sonc. Brix., adsentientibus F. Hier. J. M. R 1. Masora: ב׳ חד מלא וחד חסר. Vide Prov. 22, 20.

7, 28 לוֹא־שָׁמְעוּ cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 67. Sonc. et Brix. interpungunt proprium in modum: אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל.

Ibid. מִפִּיהֶם H. et Kennicott 290 habent notam: בבבלי מפיכם.

7, 31 צִוִּיתִי Sonc. et Brix. צִוִּיתִים.

6, 1 וְהַמְעֻנָּגָה Mem raphatum apud Norzium, sicut in F. J. Hier. Similiter הַמְעֻשָּׁקָה Jes. 23, 12, teste Jekuthiele. Cf. *Metheg-Setzung* § 20.

6, 3 רָעוּ F. habet וְרָעוּ.

6, 4 צִלְלֵי־ Brix. צְלָלֵי, item Lombros. Ben-Ascher contra expresse docet, hanc vocem cum Scheba quiescente scribi, vide *Dikduke* § 33. — In *Michlol* 79 ᵇ pro צְלָלֵי restituendum צִלְלוֹ (Iob. 40, 26), ut recte in cod. manuscripto.

6, 5 בַּלַּיְלָה Lamed kamezatum. Masora: לַ׳ וכל אס״ף דכותה.

6, 7 כְּהָקִיר F. R 1. et Mas. parva ms. addunt notam: חצי המקרא. Vide *Dikduke* § 68. Aliter R 2: חצי אותיות של כ״ד ספרים ביו״ד של בַּיִר.

6, 8 פֶּן־תֵּקַע Hier. notat: כן מלרע במוגה.

6, 10 לֹא יחפצו uti Jes. 13, 17. B. habet notam: בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis; non וְלֹא quod perperam exhibent Sonc. et Concordant. H. l. ad CXXIII cum וְלֹא duplice non pertinet.

6, 11 וְעַל In Sonc. et Brix. sicut in Mrg. R 2. וְעַל־ makkephatum.

6, 13 שָׁקֶר cum Dagesch ad praeceptum regulae דחיק in C 2. Hier. editionibusque veteribus aeque ac 8, 10.

Ibid. כֻּלּוֹ bis in hoc versu cum Vav, alias per totum librum cum He in fine, suadente Masora.

6, 14 אֶת־שֶׁבֶר עַמִּי sic h. l., at 8, 11 אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי. Utrumque locum Mas. magna ad Ez. 11, 13 numero sex parium adcenset. Cf. חלופי קריאה.

6, 15 יֵבוֹשׁוּ cum Vav mediae. Masora לית מלא.

6, 17 וַהֲקִמֹתִי dupliciter defective.

6, 18 אֶת־ in Brix. אֵת.

6, 19 מחשבותם penultima plene. Hier. adjicit notam: לית כותה מלא.

6, 20 לֹא עָרְבוּ־ his cum accentibus in F. R 1. 2, pariter atque 9, 12 וְלֹא הָלְכוּ־. Vide ad 1, 19.

6, 24 החזקתנו J. R 2. החזקתנו cum syllaba tonica kamezata.

6, 26 וְהִתְפַּלְּשִׁי Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 cum R 1. exhibent הִתְפַּלְּשִׁי sine Vav copul.

6, 27 דַּרְכָּם Biblia magna rabbin. adjiciunt notam: ס״א לִבָּם.

6, 28 מַשְׁחִיתִים dupliciter plene in Sonc. Brix., uti in B. Hier. R 2. M. Mrg. et F. qui adnotat ד׳ מלאין, scilicet h. l. Jud. 2, 42. Jes. 1, 4. 2 Chr. 27, 2.

8, 23 חֲלֲלֵי Lamed cum Chateph pathach, ut praecipit Kimchi in Lex. Simson in חבור הקונים diserte dicit: חֲלֲלֵי בת עמי הח' במתג והלמד בחטף פתח, ושארא בשוא לבד.

9, 1 מְנָאֲפִים Nun kamezatum (*Michlol* 64).

9, 3 יַעְקֹב Ajin cum Scheba simplice quiescente et Koph dagessatum pariter ac יַחְמֹד, ut verbum a nomine proprio discernatur. Masora in F: לית חטף, in Mrg: לְ, in R 1: לית דגש, R 2: ל' חטף דגש. Cf. Kimchium in Comm.

9, 4 יְהָתֵלּוּ Lamed dagessatum in C 2. Hier. J. Mrg., approbante *Michlol* 3. Cod. de Rossi 413 adscribit כן בהללי.

9, 7 שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ sic interpungunt E 2. R 1. et recte quidem.

9, 9 עֹבֵר absque Vav in codd. editionibusque veteribus. Haec vox non est in numero octo plene scribendarum. Biblia magna perperam adnotant ח' מלא.

9, 12 יְהוָה sic codd. cum acc. Zakeph.

9, 15 וַהֲפִצוֹתִים sine Jod secundae in codd. et edd. veteribus. Contraque plene Ez. 11, 16.

9, 16 הִתְבּוֹנְנוּ Tebîr cum servo Mercha, quod praecedit Gaja in syllaba prima, uti postulant F. J. R.

9, 17 וְתִשֶּׂנָה sine Aleph tertiae radicalis atque Nun raphatum, aeque ac Sach. 5, 9. Ruth 1, 14. Sabar. jure adnotat: לית רפי וחסר אל"ף.

9, 18 כִּי השליכו Sonc. cum E 3. R 2. habet וְכִי השליכו, adversante tamen Masora, quippe quae locum non refert inter ל' יחידאין (Mas. fin. p. 38 col. 6). Immo prorsus hic versus est in numero XL illorum cum triplice כִּי.

9, 19 בנותיכם convenienter Masorae cum Vav antepenultimae, ut ubique in libris Prophetarum.

9, 21 הַשָּׂדֶה Sonc. et E 1. 3. scribunt הָאֲדָמָה, Orientalem modum secuti.

9, 22 אַל־יתהלל עשיר Sonc. Brix. atque aliquot codd. exhibent וְאַל idque falso. Namque locus pertinet ad numerum versuum, qui vocabulo in uno eodemque versu ter repetito tantummodo semel, idque in medio, praemittunt Vav copulativum. Vide Masoram ad Gen. 9, 5. Jes. 49, 21. Etiam Mas. fin. p. 7 col. 2 et Mas. marg. codicis B. ad Jer. 14, 17 alterum וְאַל־יתהלל in versu, non illud, de quo agimus, enumerant inter XXII vocabula semel cum וְאַל (alioquin cum אַל) conjuncta.

9, 23 מִשְׁפָּט vide חלופי מערבאי et Ez. 45, 9.

7, 43 וְהִשְׁבַּתִּי sic F. H. J. M. R 1. 2. cum Gerschajim.

8, 1 וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו cum Makkeph duplice in Ven. 1525 et Hier., idque jure, vide *Mischpete hateamim* p. 10. 22.

Ibid. וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי his cum accentibus in Sonc. Brix., adstipulantibus J. R 2.

Ibid. יוֹשְׁבֵי plene (cum Vav) in codd. veteribusque edd., uti in l. Jer. septies: h. l. et 10, 18. 18, 11. 21, 6. 35, 17. 50, 21. 51, 24. Quae Mas. fin. p. 37 habet, corrupta sunt; ibidem superscriptum ל"ד in ל"ז mutari oportet. Cf. praef. ad Ps. p. VIII.

Ibid. יְרוּשָׁלָ͏ִם Lamed kamezatum, teste Masora.

8, 3 וְנִבְחַר־מָוֶת makkephatum, ut fieri oportet, in Sonc. Brix., quemadmodum in H. Cf. Num. 11, 1. 24, 7.

8, 5 בְּתַרְמִת sine Jod in codd. veteribusque edd., pariter ac 23, 36. Masora adnotat: ב' חסר.

8, 6 שָׁב Parchon sub סור exhibet שַׁב pathachatum (tanquam derivandum a radice שבב ad similitudinem חַם, סַר), quod F. R 1 .2. confirmant. Nostra tamen Masora non adcenset hoc vocabulum verbis semel pathachandis. Vide Mas. fin. p. 52 b.

8, 7 וְתֹר defective in F. J. sicuti Gen. 15, 9, prout postulat Masora ad Cant. 2, 12.

Ibid. וסוס sic scribendum, legendum וְסִיס. Cf. Mas. fin. p. 34 et Kimchium in Comm. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. וְעָגוּר cum Sakeph magno in Ven. 1525. Stephan. 1544 uti in E 1. J., et recte quidem.

8, 12 יֵבֹשׁוּ intus defective. Vide 6, 15.

8, 14 הֲדִמָּנוּ cum Mem dagessato atque Chateph pathach primae. Testis Kimchi in Comm. et *Michlol* 146. Sabar. adnotat: כן במוגה הֲדִמָּנוּ, ובמוגה אחר הֲדִמָּנוּ ,ובמוגה אחר הֲדִמָּנוּ.

8, 18 מַבְלִיגִיתִי Tiphcha cum servo Mercha h. l. adponitur uni idemque vocabulo.

8, 19 הַיהוָה Jod h. l. sine Scheba, confirmante *Michlol* 45. Hier. notat expresse: כל מש"ה מפיק, בר מן דין.

Ibid. בְּפְסִילֵיהֶם omnino plene in edd. veteribus, uti in B. F. J. R 1. 2. Itidem Ps. 78, 58. Utrique loco Masora adjicit notam: ב'.

8, 20 לוֹא plene in codd. veteribusque edd., adnotante Masora ל"ה מלא. Idem praecipit Masora ad Lev. 5, 1.

8, 22 הֲצֳרִי Zade raphatum, quia He interrogativum antecedit, ad codd. veterumque edd. exemplum.

busque codd. emendatis, et recte quidem, praecipiente Masora, quae in libro Jeremiae solummodo quater 7, 24. 32, 20. 35, 14. 44, 10 jubet scribi עַד־הַיּוֹם, omnibus ceteris in locis וְעַד הַיּוֹם. Vide Mas. ad 2 Reg. 21, 16.

11, 10 שָׁבוּ Milel.

11, 14 כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ Sonc. Brix., uti E 3. interpungunt: כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ.

Ibid. בְּעַד רָעָתָם Masora לית. Perperam igitur in E 3. בְּעֵת רָעָתָם. Cf. Kimchium in Comm.

11, 15 עֲשׂוֹתָהּ h. l. plene, pariter ac 3, 7, attestantibus codd. B. diserte adnotat מלא.

11, 19 לִטְבוֹחַ Beth raphatum ad exemplum edd. veterum, non sine assensu Norzii. Item 25, 34. 51, 40. Vide Ps. 37, 14.

11, 22 יָמֻתוּ sine Vav penultimae in Brix. et codd. B. addit notam: ב' בפסוק חסר. Solummodo 42, 10 hoc in libro plene scribendum est, ut docet Masora.

Ibid. וּבְנוֹתֵיהֶם Cholem plene in codd. veteribusque edd. Locus non est unus de quinque defective scribendis.

12, 2 מִכִּלְיוֹתֵיהֶם omnino plene ad codd. veterumque edd. exemplum. F. B. etiam suppeditant notam לית ומלא.

12, 5 בּוֹטֵחַ Mas. parva h. l. et Jes. 37, 10 addit ב' מלאין, convenienter Masorae magnae ad Prov. 28, 25. Nota codicis B. ג' מלאין cum Orientalibus facit, qui verbum etiam supra 5, 17 plene scribunt.

12, 7 בְּכַף־ makkephatum, teste Punctatore Jekuthiele.

12, 10 בֹּסְסוּ defective. Contra vero Jes. 63, 18 plene.

12, 13 נֶחְלוּ Cheth cum Scheba quiescente, uti Am. 6, 6, quod Kimchi testimonio suo confirmat.

Ibid. לֹא יוֹעִלוּ Sonc. Brix. nec non F. R 1. habent וְלֹא. At Masora adcenset locum numero eorum, qui omnes antecedun-tur mera particula לֹא sine Vav copulativo (Mas. fin. p. 42 col. 5).

Ibid. יוֹעִלוּ Vide Iob. 30, 13.

12, 15 וַהֲשִׁבֹתִים defective. Vide 27, 22.

12, 16 דַּרְכֵי Daleth cum Gaja in Ven. 1525, adsentientibus C 2. F. Hier. R 1. Similiter חַסְדֵי Jes. 55, 3. Vide ad h. l. Idem testantur Masora parva, quae notat לית געיא, et Kimchi in Comm. et Lex.

13, 7 שָׁמָּה R 2. etiam h. l. exhibet שָׁם, adjecta nota שָׁמָּה פליג.

10, 5 כִּי לֹא utrumque cum Munach in Hier. idque jure, pariter atque Exod. 12, 39. 1 Sam. 17, 39. Jes. 54, 4 aliisque in locis.

10, 10 וַיהוָה nota Mas. parvae ה' כ"ב mutanda est in ה' כן כתיבין בנביאים i. e. nomen divinum tetragrammatum יְהוִה solummodo quinquies in Prophetis post se habet nomen אלהים, scilicet: h. l. 2 Sam. 7, 22. 25. 2 Reg. 19, 19. Jon. 4, 6. Omnibus reliquis locis scribi oportet אֲדֹנָי אלהים. Vide Dalman „*Der Gottesname Adonaj*“ (Berol. 1889) p. 89.

10, 11 כִּדְנָה cum He in fine. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. וּמִן־תְּחוֹת R 2. וּמִתְּחוֹת, sed in margine וּמִן־פליג.

10, 13 וַיּוֹצֵא cum Metheg postremae in H., quemadmodum in 51, 16 et Num. 17, 23.

Ibid. מֵאֹצְרֹתָיו dupliciter defective. Hier. adnotat: ג' חסר בנביאים scilicet: h. l. 51, 16. Jes. 2, 7.

10, 16 וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט Sonc. Brix. atque aliquot codd. interpungunt וישראֵל שֵׁבט.

10, 18 וַהֲצֵרוֹתִי h. l. Milel. Vide Zeph. 1, 7.

10, 19 נַחְלָה Cheth cum Scheba quiescente, uti in 14, 17. 30, 12, ut verbum discernatur a nomine. Cf. Kimchium in Comm. et Abenesram ad Ps. 124, 4. Vide etiam 12, 13.

10, 22 בָּאָה accentu ad praeceptum Masorae ultimae superposito indicatur, formam verbi esse participium, non perfectum.

11, 2 וְעַל־יֹשְׁבֵי Masora habet notam ג' i. e. hae voces ter occurrunt consociatae: h. l. 18, 11. 36, 31. Falso igitur Ven. 1515. 1521 וְאֶל־יושבי. Insuper hic locus refertur inter octo qui exhibent ישבי praeposita particula עַל (Mas. fin. p. 37 col. 4). Vide etiam Kimchium in Comm.

11, 4 הוֹצִיאִי־ Hier. adnotat כן מלרע ונ"א מלעיל i. e. ultima methegata, in aliquot codicibus penultima הוֹצִיאִי־; quod convenit cum sententia Ben-Naphtali, cf. ad Gen. 45, 14. At Sonc. Ven. 1515. 1521, sicuti E 3. J. R 2. Mrg. exhibent הוֹצִיאִי cum Munach.

11, 7 הַעֲלֹתִי penultima defective in J. R 1. 2. F., adstipulante Masora, quae notat: ד' ג' חסר וחד מלא i. e. hoc verbum quater reperitur, ter defective: h. l. 1 Sam. 8, 8. 2 Sam. 7, 6, semel plene: Ez. 37, 13. Quod Masora Bibl. rabbin. h. l. habet, valde corruptum est.

Ibid. וְעַד־הַיּוֹם cum Vav copul. in Sonc. Brix. Complut. omni-

14, 14 חֹזוֹן שֶׁקֶר R 2. scribit in textu חזוֹן שָׁוְא, sed in margine שֶׁקֶר פלוג.

Ibid. לָכֶם Athias et H. suppeditant notam: כך נמצא בס"מ לָכֶם. C 2. et Hier. contra patrocinantur lectioni לָהֶם, itidem Bibl. rabbin. quae adnotant: ס"א לָכֶם. Sed scriptionem לָכֶם agnoscunt codd. editionesque plurimae, adsentiente Kimchio, confirmante Chaldaeo. Mirum est, M. exhibere nec לָכֶם nec לָהֶם, sed tantummodo: המה מתנבאים.

14, 16 בְּחֻצוֹת defective sine Vav penultimae in codd. veteribusque edd. omnibus. Vide ad 5, 1.

Ibid. וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם Masora 'ג i. e. sic ter reperimus scriptum, h. l. 1 Sam. 30, 3. 2 Chron. 31, 18. Falso igitur in Sonc. et Brix. uti in R 2. בְּנֵיהֶם sine Vav copulativo.

14, 18 וְאִם aliquot codd. quorum in numero R 1. perperam אִם. Masora versum non adcenset duodecim locis, qui habent אִם אִם. Vide Mas. ad Ex. 22, 22.

Ibid. וְלֹא יָדָעוּ sic bis, h. l. et Iob. 9, 5, teste Masora.

14, 21 אַל־תְּנַבֵּל particula אַל h. l. reperitur semel in principio versus et bis in medio, quemadmodum in Ps. 62, 11, convenienter Masorae; itaque falso R 2. Sonc. et Brix. וְאַל־תנבל.

14, 22 רְבִבִים penultima defective sicuti 3, 3. Testes C 2. E 1. 3. F. Mrg. R 1. Hier. adjecta nota 'ב חסר, non sine assensu Mas. parvae ms. et Mas. fin. p. 55 col. 7.

15, 8 עַל־אֵם E 1. huncce in modum interpungit: הֵבֵאתִי לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד.

Ibid. עִיר Masora ad 1 Sam. 28, 16. Mi. 5, 14 refert hoc verbum ad octo significatione hostilitatis, non oppidi, praedita. Cf. Kimchium in Comm. et Lex.

15, 9 בְּעֹד defective sicuti Ps. 39, 2. Quod dicit Mas. magna, valde corruptum est.

15, 10 אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי his cum accentibus recte in C 2. Hier. J. R 1. 2, quibus adsentitur Ben-Bileam. Vide *Mischpete hateamim* 36.

Ibid. מְקַלְלַוְנִי vocabulum refertur ad פתחין באס"ק; Mas. parva ms. etiam adnotat: לית ופתח בס"פ, item Levita in ספר ההרכבה.

15, 13 וְאוֹצְרוֹתֶיךָ dupliciter defective sine Vav in Sonc. uti in F. J. R 1. Eundem in modum ubique scribendum esse testatur Masora.

15, 14 וְהַעֲבַרְתִּי cum Resch sicut Ez. 20, 37. Orientales scribunt וְהַעֲבַדְתִּי cum Daleth. Cf. Kimchium et Norzium.

13, 7 לֹא יִצְלַח Biblia magna rabbin. adnotant: כן בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis. Itaque perperam וְלֹא in Sonc. 1486 et E 2. R 1. Vide Mas. fin. p. 42 col. 5.

13, 10 הָרָע Resch cum Kamez in codd. veteribusque edd. Hic locus non pertinet ad duodecim pathachandos.

Ibid. לִשְׁמוֹעַ plene in edd. veteribus, idque jure. Namque F. Hier. J. R 1. adscribunt: ד׳ מלאין quatuor plene: h. l. 11, 10. 2 Sam. 22, 44. 2 Chr. 6, 20.

13, 12 הֲיָדֹעַ sine Vav uti 40, 14. Contraque Gen. 43, 7 plene. Testes sunt F. Mrg. h. l. et J. ad 40, 14, qui notant ג׳ ב׳ חסר וא׳ מלא. Cf. Norzium.

13, 14 אֶחְמוֹל Masora ה׳ מלא quinque plene, scilicet h. l. Ez. 5, 11. 7, 4. 9. Sach. 11, 6.

13, 15 שִׁמְעוּ Hier. adnotat expresse: ריש לפתוחה i. e. exordium sectionis quae dicitur aperta.

13, 16 יַחְשִׁךְ sine Jod extremae; at Ps. 139, 12 plene. Vide h. l.

13, 18 מְרַאֲשׁוֹתֵיכֶם Masora: לית ומלא.

13, 20 שְׂאִי legendum שְׂאוּ, eodem modo pro וראי legas וּרְאוּ, ex auctoritate Kimchii in Comm. In enumeratione excusa ad Jer. 1, 1 et in Mas. fin. p. 34 hic locus deest; in *Ochla* 137, ut fieri debet, exstat.

13, 21 לַמֵּדְתְּ sic in Sonc. ad exemplum codd. Cf. Norzium.

Ibid. יֹאחֱזוּךְ Hier. notat: לית וחטף סגול, item Mas. parva ms.

13, 25 מְנָת־ Nun kamezatum in libris bonis omnibus. Vide *Dikduke hateamim* § 38.

Ibid. שָׁכַחַתְּ Cheth quippe gutturalis cum Pathach, praecipientibus *Harikma* 99. *Michlol* 10 [b]. Vide etiam Ez. 16, 4.

14, 5 כִּי לֹא־הָיָה דֶּשֶׁא his cum accentibus in J. et recte quidem, teste *Michlol* 5 [b].

14, 6 שָׁאֲפוּ־רוּחַ makkephatum in codd. veteribusque edd. Vide Ez. 15, 8.

14, 7 עֲוֹנֵינוּ Masora: לית מלא. Vide ad Jes. 64, 6. Quae dicit Kimchi, errore nituntur.

14, 12 כִּי יָצֻמוּ hic locus et 1 Sam. 22, 17 habent tria כִּי, quorum soli secundo Vav copul. adponitur, suadente Masora.

14, 13 הַנְּבִאִים recte sine Jod penultimae in Hier. Mrg. pariter atque v. 14. 15. 23, 31. 35, 15. Vide etiam 23, 30.

14, 14 שֶׁקֶר cum distinctivo Jethib, jubente Masora. Vide *Mischpete hateamim* p. 20.

17, 11 עֹשֵׂה Sin cum Zere in J., adstipulante Punctatore Simsone in חבור הקונים. Enumerat enim h. l. inter octo vocali Zere instruendos. Vide 5, 1.

17, 17 מַחְסִי־ makkephatum in J. Mrg. quemadmodum Ps. 71, 7. Vide etiam Ps. 46, 2.

17, 19 הָלֹךְ defective, uti 2, 2, Item 19, 1.

17, 23 אֶת־אָזְנָם in Sonc. et Brix. excidit particula אֶת.

17, 26 עוֹלָה plene cum Vav in Hier., idque recte. Solummodo 14, 12 hoc in libro mater lectionis omittitur ex fide Masorae.

18, 3 וָאֵרֵד H. notat ס״א ואקום.

Ibid. וְהִנֵּהוּ sic Chethîb, cujus Kerî וְהִנֵּה־הוּא. Masora ad 1 Chr. 27, 12.

18, 4 בַּחֹמֶר cum Beth. Mas. parva ms. diserte adscribit: בחמר רמסי, ב׳ bis huncce in modum, h. l. et Nah. 3, 14, ubi etiam Mas. parva excusa habet notam: ב׳. Contra כַּחמר cum Caph reperitur teste Masora in Jer. 18, 6 et Iob. 10, 9.

18, 5 לֵאמוֹר h. l. plene uti et 33, 19 atque Gen. 48, 20. Masora.

18, 7 רֶגַע B. notat: קרח ו׳ i. e. h. l. sine ו, aliter ac v. 9.

Ibid. ולהאביד Sonc. et Brix. וְלַהֲרוֹס ולהאביד (uti 31, 28)?

18, 9 וְלִנְטֹעַ defective ad exemplum codd. B. suppeditat notam חסר. At Mas. parva ad 1, 10 habet ב׳ מלאין i. e. bis plene, scilicet 1, 10. 31, 28, quod Hier. testimonio notae: ג׳ ב׳ מלא וא׳ חסר confirmat.

18, 10 הָרָעָה viginti vocabula praeter hoc desinunt in He supervacaneum, ut docet Masora, vide Mas. fin. p. 22 et *Ochla* 112.

Ibid. אוֹתוֹ plene, item 37, 15, ex fide Masorae.

18, 15 שְׁבוּלֵי sic Chethîb, at Kerî שְׁבִילֵי. Cf. Kimchium in Comm.

18, 17 כְּרוּחַ cum Caph, praecipientibus Mas. fin. p. 38 et *Ochla* 19.

18, 21 וְתִהְיֶינָה cum Jod simplice sicuti 48, 6 et וַתִּהְיֶינָה 1 Chr. 7, 15. Respice ad חלופי מערבאי. Adponitur accentus Kadma veasla in Sonc.

19, 1 וּמִזִּקְנֵי הָעָם pertinet ad octodecim locos, ubi unum idemque vocabulum Vav copulativo instructum bis repetitur, uno solo verbo intercedente (מסורתא מכא ומסורתא מכא נסבין ר״ו ומלה בינידהון, Mas. fin. p. 28 col. 7). Falso igitur Sonc. מִזִּקְנֵי.

19, 3 עַל־הַמָּקוֹם Mrg. ad Orientales spectans adnotat: ס״א מוג׳ אֶל. At Masora nostra enumerat tria עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה,

15, 21 עָרִיצִים Hier. et Mrg. עָרִצִים sine Jod penultimae; adsentitur B. qui addit notam: חסר ופלג׳. Itaque Orientales et Occidentales hoc in verbo scribendo differunt.

16, 3 הַיִּלּוֹדִים plene cum Vav in edd. veteribus omnibus, non sine assensu codd. F. et Mas. parva ms. notant: ג׳ ב׳ חסר דין מלא. Cf. Norzium.

16, 5 תָּנֹד h. l. Nun cum Cholem; at supra 4, 1 תנוּד cum Schurek, praecipientibus Mas. fin. p. 27 col. 3 et Kimchio in Comm. et Lex.

16, 6 יִתְגֹּדַד Brix. et J. R 1. 2. exhibent יתגודד i. e. extremam syllabam kamezatam.

16, 7 אוֹתָם R 2. לָהֶם adjecta nota: אוֹתָם פליג.

16, 11 עָזָבוּ aliquot codd. perperam scribunt עָזָבוּ, obstante etiam accentu Munach qui praecedit.

16, 12 אִישׁ cum distinctivo Jethib, item 22, 30. Vide 14, 14.

16, 13 עַל־הָאָרֶץ R 2. אֶל־הָאָרֶץ, sed in margine עַל פליג.

16, 15 וַהֲשִׁבֹתִים sic in codd. veteribusque edd. F. diserte notat חסר דחסר. Vide 27, 22.

Ibid. הִדִּיחָם Kimchi in Comm. sequitur lectionem הִדִּיחָם.

Ibid. עַל־אַדְמָתָם R 2. exhibet אֶל־אדמתם.

17, 1 מִזְבְּחוֹתֵיכֶם Hier. suppeditat notam כן במוגה בכ״ת, R 1. לבסי׳, B: דחזי ליה מזבחותם, כֶם.

17, 2 עַל־עֵץ in R 1. legimus כָּל־עֵץ.

Ibid. עַל גְּבָעוֹת haec lectio est genuina, non וְעַל, teste Kimchio. R 1. 2. intericiunt lineolam Makkeph עַל־גְּבָעוֹת.

17, 3 הֲרָרִי cum distinctivo Paschta in codd. veteribusque edd.

Ibid. כָּל־אוֹצְרוֹתֶיךָ Biblia magna rabbin. addunt notam: יפה i. e. et recte quidem. וְכָל, quod exhibent nonnulli codd., errore nititur. Cf. Kimchium.

Ibid. גְּבוּלֶיךָ plene cum Jod aeque ac 15, 13, quod F. Mrg. Sabar. nota ב׳ ומלא expresse confirmant.

17, 6 כְּעַרְעָר aliquot codd. editionesque exhibent כערער pathachatum. At Bibl. magna notant: קמץ; insuper non est unum de verbis singulis pathachandis.

Ibid. בָּעֲרָבָה prima kamezata, jubentibus Masora et *Michlol* 45[b].

Ibid. כִּי־יָבוֹא Munach manet in extrema, uti Jes. 60, 20, neque retrocedit ad penultimam, ne submoveatur Metheg semitonum indicans. At 4, 12. 17, 15 Milel.

17, 7 מִבְטַחוֹ Teth pathachatum. Vide Iob. 8, 14.

21, 9 וּבָרָעָב aliter 44, 13 בָּרָעָב sine Vav. Vide חלופי קריאה.

21, 12 עוֹשֵׁק plene uti Ps. 72, 4. Masora.

22, 3 אַל־תֹּחמסו. Sonc. Brix. et aliquot codd. perperam וְאַל־ תחמסו.

22, 11 הַמֶּלֶךְ cum Paschta quemadmodum Est. 1, 1, jubente Masora.

22, 12 כִּי בִּמְקוֹם unus e quinque locis, ubi post כִּי exspectaveris particulam אִם, quam nihilosecius inserere vetat Masora ad Gen. 24, 4 (ה׳ דמטעין).

Ibid. לֹא יִרְאֶה־ sic recte interpungunt Sonc. uti F. J. R 1. Similiter לֹא יִתֵּן־ in versu subsequente. Cf. 1, 19. 6, 20.

22, 14 בַּשָּׁשַׁר vide Ez. 23, 14.

22, 15 הֲתִמְלֹךְ Mem cum Chateph pathach in Ven. 1515. 1521 adsentientibus F. J. R 1. et Kimchio in Lex. Cf. Ps. 12, 7

22, 20 וְצַעֲקִי Chateph Kamez in antepenultima. Testes *Harikma* 196 et Kimchi in Comm., *Michlol* 18 b et Lex.

22, 22 תִּרְעֶה־רוּחַ Resch dagessatum ad regulam דחיק in H Vide 2 Chr. 26, 10.

22, 23 נֵּחַנְתְּ sic in omnibus libris bonis. Cf. Norzium.

22, 24 אֶתְּקֶנְךָּ Caph finale hic contra regulam dagessatum ess diserte affirmat Joseph Kimchi in ספר זכרון (Berol. 1888 p. 9 quem sequuntur Levita in ספר ההרכבה et Immanuel i לוית חן p. 71.

22, 26 וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ cum Kadma veasla atque יֹלַדְתְּךָ cu Rebia, uti recte Hier., qui ad אֹתְךָ habet notam: ובמוגה, ן אתך.

22, 28 אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ sic jure interpungunt Sonc. Bri Vide חלופי נקוד.

Ibid. הוּטְלוּ Teth cum Chateph pathach in codd. veteribusqu edd. omnibus. Vide Iob. 33, 25 et *Dikduke* p. 84 in fine.

22, 30 וּמֹשֵׁל defective ad exemplum codd. editionumque veterun Hoc enim verbum non recensetur inter quatuordecim plen scribenda Masorae.

23, 3 וַהֲשִׁבֹתִי dupliciter defective in edd. veteribus uti in Hie Mrg. R 1. 2. Sic ubique praeter Am. 1, 8.

Ibid. נְוֵהֶן sine Jod in Sonc. Ven. 1525, adstipulantibus C 2 E 2. 3. Hier. R 1., confirmante Norzio. B. expresse nota לית חסר.

23, 5 וּמָלַךְ penultima cum accentu ad regulam נסג אחור, test Masora: לית בטעם מלעיל.

h. l. 2 Reg. 18, 25. 22, 20. Adde omnes locos, quibus וְעַל יוֹשְׁבָיו sequitur, si excipis 2 Reg. 22, 16.

19, 7 וּבַקֹּתִי Milra, similiter ac וְגַנּוֹתִי 1 Reg. 20, 6. Brix. exhibet וּבַקֹּתִי cum Telischa parvo.

19, 8 וְיִשְׁרֹק Brix. יִשְׁרֹק sine Vav copulativo.

Ibid. מַכֹּתֶהָ dupliciter defective. Hier. addit notam: לית כוותה חסר דחסר. Vide 49, 17. 50, 13.

19, 12 כֵּן cum Munach in codd. editionibusque veteribus.

19, 13 גַּגֹּתֵיהֶם לְכָל־ his cum accentibus in edd. veteribus omnibus ad exemplum J. R 1. 2. E 3.

20, 1 אֶת־יִרְמְיָהוּ cum Kadma apud secundam syllabam ante tonum in Jablonsk. uti in E 1. Idem valet de 26, 7, ad praeceptum regulae Ben-Ascheri.

20, 8 כִּלְכֹל Caph initiale dagessatum, medium raphatum, contra regulam generalem. Vide ad Jes. 54, 12 et *Dikduke hateamim* § 29.

20, 15 בֵּן cum Zere.

20, 17 וְרַחְמָהּ He raphatum.

20, 18 בְּבֹשֶׁת Beth cum Dagesch.

21, 2 בַּעֲדֵנוּ ubique defective praeterquam Am. 9, 10.

Ibid. נְבוּכַדְרֶאצַּר nomen regis Babylonici hoc in libro scribendum cum Resch usque ad 27, 1, illinc ad 29, 20 cum Nun (נבוכדנֶאצַּר), deinde usque ad finem iterum cum Resch (נבוכדרֶאצַּר), ut a Masora edocti sumus. Nusquam diffinditur in duo verba, teste Kimchio in Comm. ad 39, 9.

21, 6 וְהִכֵּתִי penultima defective in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 Basil. 1531. Hutter., adstipulantibus Hier. R 2.

Ibid. וְאֶת־הָאָדָם Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 12.

21, 7 יְהוּדָה in B. J. deficiente Pasek, cujus locus revera post ואחרי־כֵן ׀, uti recte Sonc. Brix., propter duo Nun, quae illic concurrunt.

Ibid. לֹא־יָחוּס sine Vav copul., quippe in numero triginta quatuor לֹא וְלֹא וְלֹא, ex fide Mas. fin. p. 41 col. 8. — Hic versus est maximus in libris Prophetarum, constat enim ex XLII verbis et CLX literis. Masora ms. notat: הדין פסוקא רבא דבכל נביאים והוא מן מ״ב מלין וק״ס אותיות. Majorem tamen versum exhibent Hagiographa Est. 8, 9. Maximus in tota scriptura reperitur Deut. 5, 12 (secundum accentuationem supernam), qui comprehendit LXIV verba et CCLIV literas.

et J., exhibent יְכָנְיָה addita nota: ס"א יכניהו. At tuentur lectionem יְכָנְיָהוּ ceterae editiones omnes uti et F. Mrg. R 1. 2. et plerique codicum. B. et Mas. parva ms. addunt notam: לית.

24, 9 לִשְׁנִינָה sine Vav copulativo, ut docet Kimchi in Comm. Aliquot codd. atque Brix. perperam exhibent וְלִשְׁנִינָה quod solummodo Deut. 28, 37. 1 Reg. 9, 7. 2 Chr. 7, 20 occurrit.

24, 10 אֶת־הָרָעָב sicut 29, 17. Undecim versus praeter huncce habent bis אֶת atque deinde וְאֶת (Masora ad Ex. 21, 5).

25, 1 הָרְבִעִית sine Jod penultimae in Hier. Mrg. R 1, jubente Masora.

25, 2 עַל־כָּל־עַם Bibl. magn. rabb. 1525 addunt glossam: פי אל שרקי על עם i. e. in codice Orientali עַל־עַם sine כָּל. الشرقي אלשרקי arabice pro hebraico מדנחאי=המזרחי.

Ibid. וְאֶל Masora לית i. e. hoc solo loco cum accentu Tebir.

25, 3 זֶה cum distinctivo Jethib, quem illico sequitur Mehuppach. Similiter Gen. 22, 16. Ez. 14, 13.

Ibid. אַשְׁכֵּים h. l. cum praeformativo Aleph pro He et cum Jod quiescente in Zere.

25, 5 שׁוּבוּ־ plene in Brix. sicut in B. Hier. M. Mrg. R 1. 2. postulante Masora, quae non h. l. sed 35, 15 שֻׁבוּ scribendum praecipit. Hoc שֻׁבוּ refertur ad quinque defectiva in Prophetis et Hagiographis.

Ibid. עַל־הָאֲדָמָה Hier. habet notam: כן במוגה, ובקדמון אֶל.

25, 7 הַכְעִסוּנִי cum Vav post Samech Chethib, cujus Keri הַכְעִסֵנִי, similiter יְכַסּוּמוֹ Ps. 104, 6. In Mas. fin. p. 34 per errorem הכעוסני cum Vav post Ajin כתיב esse dicitur, cujus קרי esset הַכְעִיסֵנִי, sed adversante Masora, qua testante omnes formae hiphilicae verbi כעס in l. Jeremiae defectivae sunt, excepto uno תַּכְעִיסוּ 25, 6. Frensdorff in *Masor. Wörterbuch* p. 307 not. 3 id non perspexit.

25, 9 וַהֲבִאֹתִים vide Neh. 1, 9.

25, 11 לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה Masora notat: ב' i. e. bis ad hunc modum deficiente Vav copulativo, scilicet h. l. et v. 18. Falso igitur in Sonc. Brix. uti in R 2. וּלְשַׁמָּה.

25, 12 שִׁבְעִים שָׁנָה R 2. interpungit שִׁבְעִים שָׁנָה, addens notam: ר"ח בטעמא בירח בן יומו ובקרני פרה (?).

Ibid. וְעַל־אֶרֶץ R 2. וְאֶל־אֶרֶץ, attamen adnotans: וְעַל פליג.

23, 7 וְלֹא־יֹאמְרוּ Mercha apud extremam in Brix. et Mrg. Id hoc loco et Jos. 22, 27 genuinam esse accentuationem docet Masora.

23, 8 צָפֹנָה plene in codd. veteribusque edd. Quae Masora in Bibl. magn. rabbin. h. l. habet, nihili sunt. Cf. Norzium.

23, 9 עַצְמֹתַי defective pariter ac 20, 9. Vide ad Ps. 35, 10.

Ibid. עֲבָרוֹ Munach apud penultimam jubente regula נסג אחור in Brix. Ven. 1525 uti in codd., et recte quidem. Similiter אֲכָלוֹ Iob. 13, 28.

23, 12 בָּאֲפֵלָה sic h. l. uti Deut. 28, 29 ad fidem Masorae.

23, 13 וּבִנְבִיאֵי Hier. et Mrg. adjiciunt: ב׳ ובעניין א׳ מלא וא׳ חסר i. e. bis hoc in connexu, alterum plene, alterum defective, scilicet hoc loco et v. 14.

Ibid. הִנַּבְּאוּ Nun pathachatum et Beth dagessatum, utpote Hithpael. Cf. *Harikma* 145.

23, 14 לְבִלְתִּי cum Munach, non makkephatum, in Sonc. Brix. uti in R 2.

23, 19 יָצְאָה F. adscribit: יָצְאָה ס״א.

23, 22 וְיַשְׁמִעוּ defective in Hier. Mrg. B., adjecta nota: חסר יוד. Adsentitur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

23, 29 וּכְפַטִּישׁ Sonc. scribit וּכְפָטִישׁ quemadmodum E 2, ubi adnotatur: ס״א וּכְפַטִּישׁ.

Ibid. יְפֹצֵץ cum Mercha apud penultimam, quippe tonicam, ad regulam נסג אחור et cum signo העמדה ultimae, ne festinanter corripiatur (*Thorath emeth* 21). Vide ad Ps. 37, 7.

23, 30 הַנְּבִיאִם sine Jod ultimae ut praeter h. l. 1 Sam. 19, 25. 28, 5, teste Mas. ms. nec non Masora parva impressa, quae ad tria ista adnotat: ג׳ כ״ב.

23, 32 וְהוֹעִיל extrema plene, similiter ac וְהוֹלִיד Jes. 59, 4. F. habet notam: לית יתיר יוד, Mrg.: לית ומלא.

23, 39 נָשֹׁא cum Schin atque sine Vav. Hieros. adscribit: לית כוותה וחסר ו״ו וכתיב אלף.

Ibid. וְאֶת־הָעִיר cum Paschta, deinde אֲשֶׁר cum Kadma, uti recte in C 1. 2. Hier. Mrg. R 1. 2. Ven. 1525. At accentuum consecutio in Sonc. Brix. Ven. 1515 אֶתְכֶם וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר־ pariter convenit cum regula.

Ibid. וְלַאֲבוֹתֵיכֶם omnino plene ex auctoritate Masorae, item 25, 5. Vide 35, 15.

23, 40 וּכְלִמּוּת Mem dagessatum atque Vav cum Schurek, attestantibus *Harikma* 66 et Kimchio in Comm., *Michlol* 181 et Lex.

24, 1 יְכָנְיָהוּ Biblia magna rabb., quibus adstipulantur C 2. Hier.

sed adjiciens אַל פליג. Teste Masora nonnisi quater 18, 18. 25, 1. 37, 15. 39, 11 עַל genuina lectio est.

26, 21 יְהוֹיָקִים ultima plene in codd. veteribusque edd. deficiente nota masoretica. Tantummodo 27, 1 et 52, 2 apud יְהוֹיָקִם exstat nota: ב׳ חסר.

26, 23 וַיְבִאֻהוּ sic edd. veteres, praeeuntibus B. Hier. Mrg. Vide Norzium.

26, 24 בֶּן־ F. et E 3. scribunt בְּנֵי cum marginali בֶּן קרי. B. exhibet in textu בֶּן־, sed in margine בני כת׳ בן ק׳. At Masora ad 1 Reg. 1, 1 vocem non hoc loco, sed 2 Reg. 23, 10 obviam refert ad verba in Jod supervacuum exeuntia (cf. *Ochla* 127). Etenim Kimchi lectionum varietatis non mentionem facit. Illud igitur Chetib certe Orientales sequitur.

27, 1 יֹאשִׁיָּהוּ cum Vav post Aleph. Mas. fin. p. 29.

27, 17 חָרְבָּה Sonc. et Brix. perperam חֲרָבָה. Vide Mas. ad Prov. 17, 1.

27, 20 יְכוֹנְיָה Cholem plene, notante Masora: לית ומלא. Mas. fin. p. 29 enumerat vocabulum inter nomina propria, quae semel occurrunt cum Cholem plene scripto. Falso igitur edd. יְכָנְיָה, namque non est unum de יתירין ו״ו וחטפין קמץ.

27, 21 בֵּית In Sonc. Brix. et aliquot codd. בְּבֵית, adversante tamen Masora ad Ps. 135, quippe quae h. l. non adcenseat triginta novem בְּבֵית יהוה. Vide etiam חלופי קריאה.

27, 22 וַהֲשִׁיבֹתִים h. l. plene cum Jod post Schin in Sonc. Brix. nec non R 1. 2. Hier. ubi adnotatur לית כוותה כתיב כן.

28, 1 יְהוּדָה Vide comm. Josephi Karo (Paris. 1881).

Ibid. הָרְבִעִית sine Jod penultimae et h. l. et 25, 1. 36, 1 in Hier. Mrg. R 1. ad exemplum Masorae.

Ibid. מִגִּבְעוֹן Sonc. Brix. habent בְּגִבְעוֹן nempe per errorem.

28, 7 אַךְ־שְׁמַע his cum accentibus in edd. veteribus, subfragantibus C 1. Hier.

28, 8 אֶל־אֲרָצוֹת Masora adnotat לית, idem Ez. 32, 9, ubi עַל־אֲרָצוֹת scriptum est. Cf. Mas. fin. p. 7 col. 4.

28, 11 וַיֹּאמֶר In C 2. E 1. H. Hier. Mrg. R 1. atque in B. adjecta est nota: חצי הספר בפסוקים. Vide Norzium.

28, 12 אֶל־יִרְמְיָה sic scribunt Sonc. Brix. uti et B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. 2. convenienter Masorae, quae in libro Jer. a 27, 1 usque ad 29, 1 nomen Prophetae huncce in modum, non יִרְמְיָהוּ scribendum esse docet.

25, 18 אֶת־שְׂרָיָה Masora ad 1 Reg. 7, 14 enumerat versum inter octodecim illos cum אֶת וְאֵת וְאֵת אֶת; etiam catalogus LXXII parium semel cum אֶת, semel cum וְאֵת conjunctorum h. l. אֶת, at Ez. 17, 12 וְאֶת ponere jubet (Mas. fin. p. 12).

25, 20 הָעֶרֶב cum Zere secundae in Sonc. Brix. sicut in C 1. M. Mrg. Eodem modo scriptum 50, 37, auctore Masora, quae huic vocabulo nonnisi ubi vesperam significat vel nomen proprium duplex Segol impertit, contraque Zere ubi vim miscendi texendive continet. Cf. Kimchium in Comm., Lex. et *Michlol* 167 [b]. Vide Masoram ad Ex. 12, 38.

Ibid. וְאֵת מַלְכֵי הָאִי H. addit notam: בספר מוגה, Hier: כן במוגה בלא כל. Cf. Kimchium in Comm.

25, 26 הַקְּרֹבִים a Masora ad Est. 9, 20 hoc verbum per errorem refertur ad quinque plene scribenda. Substitui oportet 1 Chr. 12, 41.

25, 27 וּקְיוּ sic Chethib, cujus Kerî וְקִיו, ut praecipit Mas. parva ms. Itidem in B. Insuper Masora impr. ad Exod. 39, 4 et Est. 4, 8 adcenset verbum scribendis cum Vav duplice.

25, 29 אֲשֶׁר נִקְרָא־ sic recte interpungitur in Sonc. Brix. quemadmodum 2 Chr. 7, 14.

Ibid. עָלֶיהָ F. notat: ס"א עָלָיו.

25, 30 יִשְׁאַג prius hoc in versu pathachatum, posterius kamezatum יִשְׁאָג, testibus *Michlol* 19 [b] et Masora, quae adnumerat posterius solum tribus יִשְׁאָג kamezatis (Mas. fin. p. 56 col. 6). Notam Mas. parvae hujus loci esse loco suo motam, et ex Masora ad Gen. 31, 18 perspicitur.

25, 34 וּתְפוֹצוֹתִיכֶם hic cum vocalibus, suadente Kimchio in Comm. et *Michlol* 121 [b].

25, 36 וִילְלַת sic interpungitur in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti in E 1. 2. 3. F. R 1., et recte quidem. Lectio edd. recentiorum וִיְלְלַת cum Ben-Naphtali facit. Vide ad Gen. 27, 28.

25, 38 חֲרוֹן Sonc. uti E 3. חֶרֶב, quod et E 2. exhibet, addita tamen marginali: ס"א חֲרוֹן.

26, 1 בְּרֵאשִׁית In R 2. antecedit nota: פליג ספרא חצי הספר בפסוקין. At vide quae ad 28, 11 annotavimus.

26, 6 גּוֹיֵי sic B. C 2. Hier. R 1. et Norzi. Pariter 44, 8.

26, 9 אֶל־יִרְמְיָהוּ Sonc. uti E 3. habet עַל־יִרְמְיָהוּ, item R 2.,

30, 11 ויסרתיך J. R 2. ויסרתיך cum Jod quiescente, quae est Naphtalitica pronuntiandi ratio. Vide Norzium.

30, 16 לכן Masora :י״ד בטעם בספר.

30, 18 ומשכנותיו vide Iob. 36, 6.

30, 24 תתבוננו Sonc. Brix. התבוננו.

31, 1 אהיה Jod in Zere exiens in J. atque Hier. addita nota כן נקוד בהללי.

31, 2 מצא cum Mercha posterioris (itaque non נסוג אחור) quemadmodum Gen. 2, 20. 1 Sam. 16, 22.

31, 3 נראה־לי makkephatum in Sonc. sicut F. H. Mrg. R 1. aeque ac נגלה־למו Jes. 23, 1.

31, 5 בהרי vide 2 Chr. 21, 11.

31, 9 אל־נחלי Munach in penultima ut Deut. 8, 7.

31, 10 מזרה Resch cum Zere. Masora notat ל׳, cf. Mas. fin. p. 54 col. 4. *Michlol* 129 b.

31, 12 ורננו Nun raphatum et chatephatum in Brix. ut in F. H. Item 51, 48, similiter והללו Jes. 62, 9.

Ibid. יוסיפו dupliciter plene. Masora: ג׳ מלאין, scil. h. l. et 1 Chr. 17, 9. Prov. 3, 2. H. adnotat: לית מלא בנביאים. Id quod ad 1 Reg. 20, 10 typis exscriptum additur, depravatum est.

31, 18 השבני F. notat: ב׳, Mrg. accuratius: ב׳ חסר h. e. bis ea vox Jod medio caret: h. l. et Gen. 37, 14.

31, 22 תסובב vide 23, 29.

31, 28 לנתש defective in Sonc. Brix. uti in F. R 1. et recte quidem. Aliter 1, 10. 18, 7 plene, adjiciente Masora: ב׳ מלאין.

Ibid. ולנתץ sine Vav in Sonc. Brix. et F. Contra 1, 10. 18, 7 plene ex fide Masorae.

31, 32 החזיקי, non החזיקי quod aliquot edd. perperam exhibent.

31, 33 אכתבנה Mrg. addit notam: ל׳ ס״א חטף פתח. Vide חלופי נקוד.

31, 34 כולם Schurek plene ante Lamed dagessatum, praecipiente Masora, affirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 88.

31, 38 חננאל שער sic scriptum in Sonc. 1486, sicut in B. C 2. E 3. Mrg. R 1. Hier., ubi adnotatur: כן בלא עד, ומאן דקרי עד טעי וכן פי׳ הקמחי. Namque Kimchi in Comm. (ed. Sonc. 1486) diserte dicit: ממגדל חננאל שער הפנה, ר״ל עד שער הפנה, וכן אמר בנבואת זכרי׳ וגו׳. In edd. posterioribus

28, 13 מֹוטֹת sic prius hujus versus scriptum, ad quod Masora: לית כתיב כן. Posterius vero מוֹטוֹת dupliciter plene scribendum et h. l. et Ez. 30, 18. Sic in J. Quae Mas. fin. p. 45 habet, huncce in modum emendanda sunt: מוטות ב׳ מלא דמלא וסמנהון, מוטות עץ שברת תנינא דפסוק, בשברי שם את מוטות. מוטת עץ קדמא דפסוק מוטת כתיב, מטת עלכם (Lev. 26, 13) ושאלא מטות כתיבין, חסר דחסר.

29, 3 צִדְקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה ita recte interpungitur in R 2. et Brix.

29, 9 בַּשֶּׁקֶר cum Rebia ad exemplum edd. veterum.

29, 10 כִּי cum Telischa magno in Sonc. Ven. 1525 atque codd.

29, 14 שָׁם Sonc. Brix. Ven. 1515 uti E 1. M. scribunt שָׁמָּה, repugnante Masora, quae verbum הִדִּיחַ solummodo 16, 15. 46, 28. Deut. 30, 1 particula שָׁמָּה excipi dicit.

29, 16 אֶל־כִּסֵּא Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 7. *Ochla* 77.

29, 17 אֶת־הָרָעָב F. adscribit: י״ב פסוקין אֶת אֶת וְאֶת, vide Mas. ad Exod. 21, 5.

29, 18 בָּרָעָב sic septem in locis praeter hunc (Masora ad 38, 2).

29, 19 אֶל־דְּבָרַי Mrg. אֶת־דְּבָרַי, ad marginem notans ס״א אֶל.

Ibid. אֲלֵיהֶם Sonc. et Brix. atque E 1. אֲלֵיכֶם.

29, 20 שִׁלַּחְתִּי J. scribit הִגְלֵיתִי uti v. 4, quam lectionem confirmant tum B. marginali: הגליתי מירוש׳ ג׳ ד׳ (גירסא דוקנית), tum Targumista versione דאגליתי. Verumtamen חלופי קריאה exhibent שִׁלַּחְתִּי.

29, 23 וַיְנַאֲפוּ Nun pathachatum (*Michlol* 66 [b]).

29, 25 וְאֶל cum Mercha. Vide Eccl. 9, 4.

29, 27 הָעַנְּתֹתִי sine Vav uti et 2 Sam. 23, 27. 1 Chr. 12, 3. Nun dagessandum (*Harikma* 145).

29, 32 יוֹשֵׁב ׀ plene in Sonc. Brix. cum B. Hier. J. M. Mrg. R 1. 2. Haec vox non est in numero quinque defectivarum in l. Jeremiae.

30, 4 וְאֶל־יְהוּדָה Masora notat לית. Itaque falso F. Mrg. וִיהוּדָה. Cf. Masoram ad 35, 17.

30, 6 לְיֵרָקוֹן F. cum articulo לַיֵּרָקוֹן. Etiam in B. initio sic scriptum erat.

30, 11 אֲשֶׁר cum Darga ut 46, 28.

Ibid. הֲפִצוֹתִיךָ Mas. parva: לית חסר יוד קדמא.

33, 6 וּרְפָאתִים sic edd. veteres, ducibus B. C 2. J. Mrg. R 1. 2. Hier. adjecta nota: כן מלא, ובקדמון חסר. Cf. Norzium.

33, 8 לְכָל־ cum Vav otioso post Kamez chatuph (Mas. fin. p. 28).

33, 9 גּוֹיִי h. l. cum Jod duplice. Masora. Vide Ezr. 6, 21.

33, 10 הַנְּשַׁמּוֹת Nun raphatum, vide ad Ez. 36, 34. Accentus Gerschajim in Brix.

33, 11 אָשִׁיב C 1. et Hier. אָשׁוּב, addita nota אשיב קרי, refragante Masora, qui solummodo v. 26. 49, 39 et Jo. 4, 1 exhibet scriptum אשׁוב, cujus loco legendum אשׁיב. — Interpungitur in Sonc: כִּי אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת.

33, 15 וְעָשָׂה Sonc. et Brix. h. l. cum 23, 5 confundentes praemittunt: וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל. Vide חלופי קריאה.

33, 24 עוֹד גּוֹי Tebir et Tiphcha in Brix. ut in E 2. Mrg. idque recte.

34, 1 ונבוכדרֶאצר cum Resch in codd. veteribusque edd. omnibus, jubente Masora. Vide ad 21, 2. Nota quam adiciunt Bibl. magn.: ב׳, מלכא, non spectat modum scribendi nominis seu cum Nun seu cum Resch, sed Vav copulativum nomini antepositum, quod tantummodo h. l. et Dan. 3, 2 occurrit. Quae *Basila* h. l. habet apud Norzium, ne vexent te.

34, 7 וְחֵיל ׀ מֶלֶךְ his cum accentibus in Sonc. Brix. cum E 1. 3. J. Mrg. R 2.

34, 11 וַיָּשֻׁבוּ defective sine Jod, testibus E 1. 2. 3. H. Mrg. R 1, utpote unum de septem huncce in modum scribendis (Masora ad Num. 13, 26. 2 Chr. 34, 28).

Ibid. וַיִּכְבִּישׁוּם cum Jod otioso Chethibi. Accentus Sakeph, ut praescribit Punctator Jekuthiel in דרכי הנקוד.

34, 17 אֶל־הַדָּבָר Sonc. et Brix. וְאֶל־הדבר, confirmantibus C 1. H. J. R 1. 2. Sabar. At F. Hier. E 1. 2. 3. edd. recentioribus adstipulantur non sine assensu codd. C 2. et B. qui Vav expuncto adscribunt in margine ל׳ דחסר ו״ו.

34, 18 בְּרִתִי Masora: לית חסר.

35, 4 וָאָבִא sine Jod, aeque ac Ex. 19, 4. Jos. 24, 8. Masora.

35, 5 גְּבִיעִים dupliciter plene in Sonc. Brix. uti R 1. 2. auctore Masora fin. p. 4 col. 4.

35, 6 נִשְׁתֶּה־יַּיִן Hier. adnotat ג׳ דגשין. Vide Mi. 6, 15.

35, 15 ולַאֲבֹתֵיכֶם h. l. et 44, 3 defective sine Vav ad Masorae praeceptum at ubique alias in libro Jer. plene.

hic locus Kimchianus depravatus est, quo factum ut Norzi in eo haereret.

31, 39 קַוֶּה pathachatum in codd. omnibusque edd. accuratis. Vide Jes. 18, 2. Sach. 1, 16 et Abenesram in שפה ברורה 20[b].

32, 1 הָעֲשִׂרִית sic ubique in Prophetis et Hagiographis praeter Ez. 45, 11.

32, 4 וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו discrimen Scripti et Legendi pertinet ad עֵינָו posterius ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. R 1, adstipulante Masora tum impressa ad 1 Sam. 3, 2, tum manuscripta ad locum, de quo agimus.

32, 5 יוֹלֵךְ defective sine Jod in omnibus bonis libris. At Eccl. 10, 20 plene. Pro nota masoretica in Bibl. magn. substitui oportet: ב׳ דין חסר, uti recte in H. et Mas. parva ms.

32, 7 בַּעֲנָתוֹת Beth pathachatum quemadmodum v. 8. 9. 1, 1 in codd. veteribusque edd. Quod Bibl. magn. adscribunt: קמץ, errore nititur.

32, 8 דֹּדִי defective in Ven. 1515. 1521 necnon edd. Athiae, Jablonskii et Michaelis ad exemplum codd., pariter ac v. 9. 12. F. habet notam: ג׳ חסר. Nota in Bibl. magn. etiam h. l. non recte se habet.

Ibid. הַיְרֻשָּׁה Jod raphatum atque He sine Gaja, vide *Metheg-Setzung* § 21.

32, 9 וָאֶשְׁקְלָה־ Hier. adscribit בֵּן וְגַ״א, F: ג׳ ב׳ פתח וחד קמץ. Vide ad Ezr. 8, 25.

32, 12 מַחְסֵיָה Cheth cum Chateph pathach in Sonc., praeeuntibus codd. Item 51, 59. Brix. scribit מַחֲסֵיָה.

Ibid. הַכֹּתְבִים Masora: לית. Cf. Norzium.

32, 20 וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ his cum accentibus in Sonc. uti in F. H. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

32, 21 אֶת־יִשְׂרָאֵל Hier. expunxit particulam אֶת.

32, 22 לַאֲבוֹתָם Lamed dagessandum ad regulam אתי מרחיק, uti etiam docet Simson in חבור הקונים.

32, 29 וְהִצִּיתוּ cum Geresch secundum codd.

Ibid. הִכְעִסֻנִי antepenultima defective, sicut v. 32. Vide 7, 18. 25, 7.

32, 32 עַל cum Telischa parvo in Sonc. atque codd.

32, 42 אָנֹכִי adponitur accentus Rebia in Brix.

33, 2 יְהוָה ׀ שְׁמוֹ cum Pasek in E 1. F. J. Hier. similiter ac v. 16. 23, 6. Ex. 17, 15. Ez. 48, 35.

deest pariter atque אם 39, 12. ידרך 51, 3. Vide *Dikduke hateamim* §§ 62. 64.

38, 22 מוֹצָאוֹת C 2. adnotat: בהללי מוצאות.

Ibid. רַגְלֶךָ sine Jod plurali, praecipiente Masora, cf. לוית חן 20ᵇ.

38, 24 אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים his cum accentibus in E 1. 2. R 2. Sonc. Brix.

38, 28 ירוּשָׁלִָם Post hoc vocabulum spatium vacuum relinquitur in Brix. et ita ediderunt quoque Athias, Simonis, van der Hooght, Jablonski, addita nota: פיסקא באמצע פסוק sicut in E 1. 3. M. J. — R 2. habet hancce notam: פסיק ולא גמיר. Etiam textus Kimchii, ut ex ejus Comm. conspicitur, hanc speciem prae se ferebat. Cf. ad Hos. 1, 3. — Soncinas spatium vacuum exhibet, ita vero ut cum nonnullis codd. loco Athnachi (ירושָׁלִָם) Silluk scribat (ירושלִָם׃). Quod si recte se haberet, liber Jeremiae constaret ex 1365 versibus, quae est Orientalium sententia, uti apparet e cod. Tschufutkale 95, qui diserte dicit: סכום פסוקים של ס׳ ירמי׳ אלף ושש מאות וס״ד למערבאי (vide *Catalog der Petersburger Hebr. Bibelhandschriften* p. 85).

39, 3 נֵרְגַל Nun cum Zere et Metheg et Gimel raphatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. שַׂרְאֶצֶר cum Sin, vide Jes. 37, 38. Brix. habet שַׂרְאֵצֶר (Aleph cum Zere) uti et J. Mrg. R 1. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. סַמְגַּר־נְבוֹ duo vocabula et נְבוֹ cum Cholem ad fidem optimorum librorum. R 1. habet סַמְגַּר נְבוֹ cum Kadma veasla.

Ibid. שַׂרְסְכִים Ven. 1515. 1521 cum B. Berol. Hier. M. Mrg. nomen שַׂר־סְכִים per Makkeph in duo vocabula dissolvunt. Rursus aliter Sonc. Brix: שַׂר־סְכִיס cum Samech pro Mem finali sicut J. R 2. Kimchi in Comm. confirmat terminationem in Mem finale, etiam Mrg. hanc lectionem praefert: בספר מוגה במ״ם ,ויש ספרים בסמ״ך.

39, 5 יְרֵחוֹ Resch sine Jod medio et in Vav exiens aeque ac 52, 8 in Brix. Ven. 1515. 1521 sicut E 1. 2. 3. F., idque recte, quoniam Masora praecipit, hoc urbis nomen in Pentateucho et Hagiographis per medium Zere, in Prophetis per Chirek efferri excepto uno loco 2 Reg. 25, 5. Formula memorialis haec est: הַרֵרִים, חומש וכתובים רֵ׳, שאר מקרא רִ׳. Mas. magn. ad 2 Reg. 25, 5 typis exscripta mendis deformata est.

Ibid. נבוכדרֶאצַּר recte cum Resch in omnibus edd. veteribus

35, 18 כְּכֹל R 2. אֶת־כָּל־, subfragante Chaldaeo qui vertit: יָת־כָּל־דפקיד; at in margine adnotatur: כְּכֹל פליג.
36, 1 הָרְבִעִית penultimam sine Jod uti in 25, 1 exhibent Ven. 1525 et B. Hier. Mrg.
36, 6 כָּל־יְהוּדָה F. hunc in modum mutavit textum: כל־בֵּית־יהודה.
36, 9 הַחֲמִשִׁית Hier. notat: לית כוותה כתיב כן i. e. hoc solo loco sine Jod penultimae.
36, 13 מִכָיְהוּ sine Jod in prima uti et v. 11 in Sonc. Brix. Hier. ex fide Masorae.
36, 16 הַגֵּיד plene cum Jod (Masora fin. p. 20 col. 8). Vide etiam Eccl. 10, 20.
36, 20 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים׃ duodecim versus praeter huncce sic terminantur sine הָאֵלֶּה, quod perperam exhibent Sonc. et Brix.
36, 23 כִּקְרוֹא plene in Brix. nec non in M. Mrg. R 2. Contra defective 2 Reg. 5, 7. Cf. Norzium. Etiam Masora ms. adscribit: כִּקְרֹא לִקְרֹא כל לישנא חסר ו״ו בר מן חד מלא כקרוא יהודי. Orientales habent בִּקְרוֹא cum Beth in Chethibo, quod et illi plene scribunt.
36, 26 עַבְדְּאֵל h. l. Daleth cum Scheba. At 1 Chr. 5, 15 עַבְדִּיאֵל.
36, 28 אַחֶרֶת Sonc. et Brix. hunc versum singulariter interpungunt: שׁוּב קַח־לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה׃.
37, 13 יִרְאִיָּיה item v. 14. Jod alterum non auditur, similiter atque in וּמְחִיָּיאֵל. (Gen. 4, 18.)
37, 15 אוֹתוֹ h. l. plene, uti 18, 10.
37, 16 הַחֲנֻיּוֹת Jod dagessatum in edd. Lombrosi et Athiae, idque recte. Vide *Abodath Jisrael* 92.
37, 17 צִדְקִיָּהוּ Sonc. Brix. interpungunt וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ.
37, 19 וְאַיּוֹ sic cum Vav postrema in Chethibo, cujus Kerî וְאַיֵּה, suadentibus Masora ad Dan. 5, 5 et *Ochla* 115. Vide חלופי מערבאי.
38, 4 וַיֹּאמְרוּ pertinet ad quinque versus quadraginta voces comprehendentes. Vide Dan. 3, 15.
38, 7 וַיִּשְׁמַע Sonc. et Mrg. interpungunt: וַיִּשְׁמַע.
Ibid. וְהַמֶּלֶךְ cum Sakeph magno uti in E 2. Hier.
38, 11 וַיִּקַּח ׀ cum Legarmeh ex auctoritate Masorae ad Gen. 28, 9.
38, 18 אֵת אֲשֶׁר Vocula אֵת non legitur, quapropter vocalis

adnotatur: לית מלא, וחד חסר. Etenim exstat defective 2 Reg. 6, 20. Cf. Norzium.

41, 9 בַּעְשָׂא cum Sin in F. H. Mrg. R 2. Brix. Vide ad 2 Chr. 16, 1.

41, 10 אֶל־בְּנֵי in Sonc. 1486 uti in C 1. R 2. אֶת־בְּנֵי. Adstipulantur Kimchi et Concord., praeeuntibus et Hier. qui adjicit notam: כן במוגה וכן פי' הקמחי, et correctore codicis J. Nihilosecius est lectio genuina אֶל־בני, namque Masora ad Gen. 11, 27. 2 Sam. 3, 25, quae h. l. adnumerat duodecim versibus cum אֶת אֶת וְאֶת אֶת (quatuor אֶת et tertium solum cum Vav copul.), refragatur quinto אֶת hoc in versu obvio, itaque vult scribi אֶל־בני, ut exhibet Sonc. 1488.

41, 12 אֶל־מַיִם רַבִּים, sic ter, auctore Masora, scilicet h. l. Ez. 17, 18. 31, 7.

42, 1 הוֹשַׁעְיָה Ajin cum Chateph pathach in edd. veteribus sicuti in H. J. M. Item 43, 2. Neh. 12, 32.

42, 2 מֵהַרְבֵּה cum Zere ultimae in Sonc. Ven. 1515 nec non C 1. 2. F. Mrg. R 1. ad fidem Masorae, ut statuit Kimchi in *Michlol* 195.

42, 6 אִם־טוֹב quemadmodum Eccl. 12, 15. Masora.

Ibid. אֲנוּ sic Chethib, cujus Keri apud Occidentales אֲנַחְנוּ.

42, 14 נִרְעָב Ajin pathachatum in codd. veteribusque edd.

42, 20 הִתְעֵתִים Keri הִתְעֵיתֶם. Pertinet igitur hoc vocabulum tum ad voces cum literis transpositis (מוקדם ומאוחר Mas. fin. p. 27), tum ad verba cum Jod superfluo (Mas. fin. p. 34. Mas. magn. ad 2 Sam. 21, 9).

42, 22 בָּרָעָב in Sonc. Brix. uti in B. E 1. 3. R 2. perperam וּבָרָעָב. Vide 29, 18.

43, 1 וַיְהִי cum Telischa parvo in Sonc. non sine assensu codd.

43, 12 ועטה ׀ את־ארץ מצרים cum Legarmeh ante Rebia in Berol., idque recte.

44, 3 להכעסני sine Jod, sicuti v. 8. Vide 7, 18.

44, 8 לָכֶם Bibl. magn. adjiciunt: בספר מוגה לָהֶם. R 2. exhibet in textu אִתְּכֶם, sed in margine לָכֶם פליג.

Ibid. גּוֹיֵי ita scribunt Ven. 1515. 1521. Nissel., ducibus F. Mrg. R 1. Hier. ubi adnotatur: כן במוגה חסר יו"ד הרבים.

44, 9 רָעֹתֵכֶם dupliciter defective in Sonc. Brix. Compl. atque E 1. F. Mrg. Hier. qui addit notam לית כוותה חסר דחסר. Idem testantur Mas. parva ms. et B.

ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. Hier. M. Mrg. R 1. 2. Vide 21, 2.

39, 12 רָֽע Resch dagessatum convenienter regulae אתי מרחיק pariter atque Ps. 52, 5. Prov. 11, 21. Cf. *Michlol* 63 [b].

39, 13 וּנְבֽוּשַׁזְבָּן et Schin et Beth pathachata in codd. veteribusque edd. atque Beth plane raphatum in M. Hier. Haec vox non exit in Zajin, ut credere potuisti, sed in Nun finale parvulum, aeque ac אֹרֶן Jes. 44, 14. וְנִרְגָּן Prov. 16, 28. Testes Masora ad h. l. et *Ochla* 178. Masora in R 2 h. l. copiose docet: ג׳ נוני״ן כתב׳ זעירין מנו״ן מעט וגדולים מזי״ן מעט וסימ׳ אורן ונבושזבן ונרגן.

40, 1 בָּאזִקִּים Aleph quiescit in Kamez, uti in הָאזִקִּים v. 4. Similiter וְהָאסַפְסֻף Num. 11, 4. בָּארוּמָה Jud. 9, 14.

40, 5 וְעֹדֶנּוּ defective sine Vav in Sonc. idque recte, suadente Masora ms., quae ter ita scribi jubet scilicet h. l. Iob. 2, 3. 8, 12. Idem dicit Masora ad h. l. in B.

40, 8 וְיוֹנָתָן E 2. hocce vocabulo expuncto scribit בֶּן־ pro בְּנֵי. Etiam R 2. principio solummodo habuit וְיוֹחָנָן בֶּן־, quocum concordat Targum ejusdem codicis. At postmodo deleatum verbulum בֶּן et in margine subsistutum וְיוֹנָתָן בְּנֵי. Id ipsum testatur Masora, quae locum refert ad septem וְיוֹנָתָן. R 1. exhibet ויוחנן ויונתן בֶּן־, itidem repugnante Masora.

40, 10 וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם cum Tiphcha et Mercha in codd. veteribusque edd. — Hier. ad וּשְׁבוּ habet notam: כֵּן.

40, 11 אשר־במואב vide ad 38, 11.

40, 14 בַּעְלִיס Ajin cum Scheba quiescente in edd. veteribus, praeeuntibus J. Mrg. R 1., subfragante Ben-Bileamo in טעמי המקרא sect. 6.

40, 15 אֵלְכָה־נָּא makkephatum quemadmodum Ex. 4, 18 in E 1. 3. F. Mrg. R 2.

Ibid. נֶּפֶשׁ Nun dagessatum.

40, 16 תעשׂ Kerî תַּעֲשֵׂה. Sin cum Zere, uti Gen. 26, 29, testibus Masora et *Michlol* 125 [b].

41, 1 וַיֹּאכְלוּ Asla apud extremam in Brix. et recte quidem ad exemplum וַיֵּצְאוּ 39, 4. Cf. Ez. 26, 2.

41, 5 אִישׁ Sonc. et Brix. אֲנָשִׁים.

41, 6 וּבֹכָה penultima h. l. defective, at 2 Sam. 15, 30 plene. Masora.

Ibid. כִּפְגֹשׁ Hier. adscribit: כן ברפי בגמ״ל.

41, 7 כְּבוֹאָם plene cum Vav in E 1. 2. J. Mrg. R 1. F. ubi

cedente J. Mrg. R 1. 2. Sonc. Brix. ad praeceptum Masorae. Jod raphatum.

46, 11 עֲלִ֫י R 2. exhibet in Chethib: עֲלָ֫ו et notam: עֲלִי ק׳.

46, 13 דְּבַר יְהֹוָה R 2. substituit in textu הָיָה, sed adjecta nota: דְּבַר יְהֹוָה פליג.

46, 17 הֶעֱבִיר H. habet notam: עְ כן נקוד בהללי, quam secutus scribit Sabar. הֶעְבִיר.

46, 18 וּכְכַרְמֶל בַּיָּם Mercha Tiphcha in H. Mrg.

46, 19 עֲשִׂי־לָךְ makkephatum sicuti 6, 26 in F. H. J. Mrg. R 1. 2.

46, 20 בָּא Sonc. et C 1. בָּה. cum He. At Masora solummodo Ez. 14, 4 scribit בָה. Huncce locum cum בָּא בָא componit cum Ez. 7, 6.

46, 21 שְׂכִירֶיהָ omnino plene in Sonc. Brix. ad exemplum codd.

46, 23 יַעְרָהּ Ajin cum Scheba simplici, pariter ac 1 Chr. 9, 42. Vide ad Cant. 4, 1.

47, 4 כַּפְתּוֹר ubique defective praeter Am. 9, 1. 7.

48, 3 מֵחוֹרֹנַיִם antepenultima plene in codd. veteribusque edd. Vide Jes. 15, 5.

48, 13 מִבֵּיתאֵל sic in Sonc. et codd.

48, 14 וְאַנְשֵׁי cum Mercha aeque ac Jes. 5, 22 in Sonc. Brix. F., attestante Punctatore Jekuthiele.

48, 20 הֵילִילִי Keri הֵילִילוּ. Etiam prima plene sicuti v. 39. B. expresse notat: מלא.

Ibid. וּזְעָקִי Keri וּזְעָקוּ, Zajin cum Chateph pathach in F.

48, 32 שִׂבְמָה cum Gaja ex fide codd. ut diserte docuit Jekuthiel: כל צקלג כִּנרות שִׂבמה מתוגים.

48, 36 כַּחֲלִלִים alterum in versu omnino plene. F. habet notam: ב׳ בפסוק, קדמא חסר תנינא מלא. Id ipsum testatur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

Ibid. יִתְרַת Resch kamezatum auctore Kimchio in *Michlol* 15[b] et Lex. Hier. adscribit: רָ.

48, 37 כִּי כָל־רֹאשׁ Sonc. et Brix. כִּי עַל־כָּל־ראש idque falso. Etenim Masora inter novem עַל־כָּל, quae a 36, 9 usque ad finem libri reperiri dicit, tantummodo עַל כל־ידים 48, 37 in ratione ducit. Insuper Kimchi et חלופי קריאה legunt כי כל ראש.

Ibid. גְּרֻעָה defective, contraque Jes. 15, 2 plene. Vide ad h. l.

Ibid. וְעַל־מָתְנַיִם Hier. notat: כן בלא כל. Perperam igitur in Sonc. Brix. ועל־כָּל־מתנים.

48, 40 אֶל־ R 2. in textu עַל־, in margine אֶל פליג.

44, 12 אֶרֶץ־ Sonc. et Brix. אֶל־אֶרֶץ־. Etiam Mrg. habet אל, sed vocalibus non adscriptis.

Ibid. וְתַמּוּ Accentus cadit in ultimam, pariter atque in וְתַמּוּ v. 27, prout postulat Vav convers. Cf. וְקַלּוּ וְחַדּוּ (Hab. 1, 8) וְחַתּוּ (Obad. v. 9) וְרַבּוּ (Ps. 38, 20).

Ibid. וּלְשַׁמָּה cum Vav copul. in Ven. 1515. 1521. 1615 atque edd. Nisselii et Hutteri. Assentiunt E 1. 3. R 2. Hier., ubi adscriptum est: כן בוי"ו, ונ"א בלא וי"ו. Masora tuetur Vav copul., neque enim indicat, dispositionem vocum h. l. et 42, 18 diversam esse. Accedit quod Jer. 44, 12 non commemoratur in illa Masora, quae quatuordecim versus singulares enumerat, in quibus quatuor voces ita sese excipiunt, ut duae priores Vav copulativo careant, reliquae eo instructae sint (uti e. c. Jos. 15, 45, cf. Mas. fin. p. 28 col. 7). Itaque Masora hic et 42, 18 legit וּלְשַׁמָּה.

44, 13 בַּחֶרֶב בָּרָעָב sic recte interpungunt omnes edd. veteres.

44, 17 לִמְלֶכֶת Hier. notat: כלהון דענינא חסר אלף.

Ibid. וְהַסֵּיךְ־ h. l. plene cum Jod. Masora ms. testatur: וּלְהַסֵּךְ סמן למערבאי, קדמאַ וְהַסֵּיךְ, תנינא וְהַסֵּךְ (44, 18) תליתאָ, וּלְהַסֵּךְ רביעאה' וְהַסֵּךְ, תרוידהון בפסוק (44, 19) חמישא', (44, 25) וּלְהַסֵּךְ. Illud למערבאי quod praemittunt, indicat, computationem sequi Occidentales, non Orientales. Cf. חלופי מערבאי.

44, 19 לִמְלֶכֶת הַעֲצִבָה He raphatum. Kimchi in Comm. et *Michlol* 31.

44, 22 וּלְשַׁמָּה cum Vav copul. Masora. Vide 25, 11.

44, 23 וּבְעֵדְוֹתָיו Vav h. l. consonans vocali Cholem instructa. Vide Masoram ad 1 Reg. 2, 3 et Kimchium in Comm.

44, 25 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת his cum accentibus Brix.

44, 27 כְּלוֹתָם F. notat: לית רפי, i. e. Caph cum Scheba.

44, 28 וּפְלִיטֵי tonus premit postremam. Vide Ez. 19, 14.

44, 30 חָפְרַע cum Cheth, utpote unum ex octo vocabulis, quae exhibent et Cheth et Ajin. Vide ad 1 Chron. 2, 34. Midrasch Tanchuma ad Ex. 7, 1 (edit. Buber p. 24) affirmat, Cheth h. l. idem valere quod He חָפְרַע=הָפְרַע. Cf. Raschium et Kimchium.

45, 4 וְאֶת כָּל־הָאָרֶץ הִיא sic interpungit F. addens notam לית. Sonc. et Brix. scribunt וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ לִי־הִיא orientalem in modum.

46, 4 בְּכוֹבָעִים Sonc. uti E 1. J. בַּכּוֹבָעִים.

46, 8 כַּיְאֹר defective sine Vav quemadmodum in versu prae-

postulat Masora ad h. l. et 27, 12. Itaque falso Athias et Jablonsk. צדקיהו.

49, 36 נִדְּחֵי Daleth dagessatum, at Ps. 147, 2 raphatum, teste Kimchio.

49, 37 וְהַחְתַּתִּי F. R 1. 2. scribunt וְהַחִתֹּתִי.

50, 2 בַּגּוֹיִם nonnulli codd. בָּעַמִּים.

50, 3 דֶּרֶךְ הֵנָּה cum Mercha Tiphcha, ut recte in R 2. Cf. Raschium et Kimchium.

50, 9 מַשְׁכִּיל cum Schin quemadmodum Hos. 9, 14, suadente Masora.

50, 11 דָשָׁא Aleph in fine in codd. veteribusque edd. omnibus. Hier. et Berol. etiam adnotant: לית כוות׳ כתיב אל״ף. Adstipulantur Kimchi in Comm. et Lex., Ben-Saruk sub דוש, Dunasch in *Responsis* p. 59, Ben-Bileam in *Taame hamikra*, Abenesra in *Mosnajim* 15, *Zachoth* 13[b] et in Comm. ad Ruth 1, 20. Eccl. 10, 15. Cf. etiam Balmasi p. 80.

Ibid. כְּאַבִּירִים omnino plene in edd. veteribus ex auctoritate codd. Cf. חלופי מערבאי.

50, 13 מַכּוֹתֶיהָ dupliciter plene sicuti Mi. 1, 9. Masora: ב׳ מלאין.

50, 16 לְאַרְצוֹ Sonc. 1486. Brix. Ven. 1515. 1521 ducibus E 1. J. R 1. אֶל־אַרְצוֹ, idque falso, quia Masora ad וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ 1 Reg. 22, 36. Jes. 13, 14 notat: ב׳, itaque h. l. legit לְאַרְצוֹ.

Ibid. יָנֻסוּ penultima defective in J. Mrg. R 1. et recte quidem, teste Masora, quae duobus solis locis Deut. 28, 7 et Jes. 13, 14 plene scribi jubet.

50, 26 סָלּוּהָ Brix. et Ven. 1515 cum Mrg. סַלּוּהָ. At Kimchi in פתח דברי 87 tuetur Kamez chatuph.

50, 29 כְּפָעֳלָהּ Sonc. Brix. huncce in modum interpungunt: שַׁלְּמוּ לָהּ כְּפָעֳלָהּ כְּכֹל אשר־עשתה עשו־לָהּ.

50, 32 סְבִיבֹתָיו R 2. סְבִיבָיו. Item Hier., sed adjiciens notam: בקדמון ובמוגה סְבִיבֹתָיו.

50, 37 הָעֵרֶב Ajin cum Zere in C 1. Mrg. quemadmodum 25, 20.

50, 38 פְּסִלִים penultima absque Jod in edd. veteribus. Non enim refertur ad quatuor omnino plene scribenda.

50, 45 אֶל־אֶרֶץ Sonc. Brix. perperam אל־יוֹשְׁבֵי ארץ־. Vide חלופי קריאה.

51, 3 אֶל־יִדְרֹךְ Cod. Oxon. 69 suppeditat notam: אֶל ב׳ בלישנא בפסוק דסבירין אֵלָיו ומטעין בהון „pro duobus אֶל in versu

48, 44 מִן־הַפַּחַת Sonc. Brix. מִתּוֹךְ הפחת, hoc versu cum Jes. 24, 18 confuso.

48, 45 סִיחוֹן plene cum Vav, ut ubique in Prophetis et Hagiographis, excepto uno loco Jos. 2, 10, teste Masora ms.

49, 2 וְהִשְׁמַעְתִּי accentus apud ultimam, uti sibi vult Masora in F: לית מלרע. Contra Jes. 43, 12 tonus occupat penultimam.

Ibid. יֹרְשָׁיו Masora in F. diserte adnotat: לית וחסר.

49, 3 סִפֹּדְנָה in edd. omnibus plurimisque codd. cum Samech. R 1. scribit שִׂפֹּדְנָה adjecta nota: לית וכתב ש׳. Etiam Masora typis exscripta ad Hos. 2, 8 adcenset vocabulum vocibus scribendis cum Sin (שִׂפדנה); at haec nihili sunt. Enumeratio in *Ochla* 191 hanc vocem jure praetermittit.

Ibid. כֹּהֲנָיו Sonc. Brix. substituunt מַלְכָּיו!

49, 4 בָּאֲצָרֹתֶיהָ in Sonc. Brix. additur: הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ, contra Masoram (Mas. fin. p. 42 col. 8).

49, 7 נִסְרְחָה Resch cum Chateph-Kamez, teste Kimchio. F. diserte notat: כן הוא בס׳ מדויק, Hier. כֵּן.

49, 8 הֶעְמִקוּ sine Jod. Masora in F. Hier: לית חסר. Ajin cum Scheba quiescente in codd. pariter ac v. 30. Vide Jes. 7, 10.

49, 9 יַשְׁאִרוּ sine Jod in codd. Masora: לית חסר.

49, 11 עָזְבָה Ajin cum Kamez chatuph in edd. veteribus ad exemplum codd. Item 2 Reg. 8, 6.

49, 17 מַכֹּתֶהָ F. adscribit diserte: לית חסר יו״ד. Vide 19, 8. 50, 13.

49, 19 יְעִדֵנִי sic hoc loco. Hier. habet notam: כן בדגש במוגה וכן בקמחי חסר דהסר. At 50, 44 יוֹעִדֵנִי plene cum Vav, suadente Masora: ב׳ דגשין. Cf. *Michlol* 40.

49, 21 קוֹלָהּ Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti E. 1. 2. J. R. 1. 2. קוֹלָם. Idem habuit B., at correxit in קוֹלָהּ.

49, 24 וְרֶטֶט ׀ cum Pasek.

49, 28 וְשָׁדְדוּ Schin cum Kamez chatuph. Testes *Michlol* 18 b et Masora: לית חטף. Vide 5, 6.

49, 30 נֻּדוּ Nun dagessatum in Ven. 1525, adsentientibus C 2. J. H. Hier., ubi insuper notatur: כן בדגש.

Ibid. עֲלֵיהֶם Keri עֲלֵיכֶם. Mas. fin. p. 22 col. 4. *Ochla* 151. Mas. parva ms.

49, 32 וְזֵרִתִים penultima defective, pariter atque v. 36. Vide Ez. 30, 23.

49, 34 צִדְקִיָּה sic nomen regis scribitur sexies praeter h. l., prout

וְרָאִ֤ית וְקָרָ֗אתָ cum Sakeph parvo et Gaja, rationem Ben-Naphtali secutae. Vide *Metheg-Setzung* § 39 not. Sonc. Brix.: וְרָאִית וְקָרָאתָ.

51, 64 הָֽרָעָ֑ה cum Rebia, vide *Thorath emeth* 68.

52, 1 בְּמָלְכוֹ Beth dagessatum in Sonc. Brix. Mrg. R 2. Vide Ps. 23, 3.

52, 2 יְהוֹיָקִם defective sine Jod pariter atque 27, 1. Masora: ב׳ חסר. Vide חלופי מערבאי.

52, 3 הָֽיְתָ֖ה בִּֽירוּשָׁלִַ֣ם his cum accentibus in Sonc. Brix. et codd. quemadmodum 2 Reg. 24, 20.

Ibid. הִשְׁלִיכוֹ h. l. penultima plene, contra 2 Reg. 24, 20 defective. He cum vocali Chirek, similiter ac הִשְׁמִדוּ (2 Reg. 10, 17), teste *Michlol* 72 b.

52, 6 וְלֹֽא־הָ֥יָה Mercha apud postremam in J. Hier. R 2. sicut 14, 4. 5. 1 Reg. 17, 7. 2 Reg. 25, 3. Cf. *Michlol* 5 b.

52, 8 יְרֵחוֹ vide 39, 5.

52, 11 הַפְּקֻדּוֹת plene cum Vav in codd. veteribusque edd.

52, 12 רַ֣ב cum Munach, non makkephatum in Sonc. Brix. R 2. Item v. 16. 26. 30 et רַ֣ב v. 14. 15. 19.

52, 20 הַיָּ֣ם אֶחָ֗ד sic h. l. in Brix. attestantibus B. C 1. E 1. F. J. Mrg. Masora: ב׳ i. e. bis huncce in modum, h. l. et 2 Chr. 4, 15. At 1 Reg. 7, 44 et 2 Reg. 25, 16 הַיָּם הָאֶחָד. Vide חלופי קריאה. Edd. vulgatae exhibent הָאֶחָד, addita nota: יתיר ה׳, repugnante tamen Masora. Vide Mas. fin. p. 22.

52, 23 הָרִמֹּנִים F. notat: ב׳ חסר, i. e. duo defective sine Vav, h. l. et Cant. 6, 11. Alterum in versu plene. Vide Masoram ad Ex. 28, 33.

Ibid. ר֫וּחָה Milel jubente Masora.

52, 29 שְׁמוֹנָה prius in versu pertinet ad tria plene scribenda ex fide Mas. parvae ad h. l. Nota Mas. magnae impr. ad h. l. et Ez. 40, 31 תנינא דפסוק est mutanda in קדמא דפסוק, teste Masora ms.

Ibid. מִירוּשָׁלִַם Sonc. Ven. 1515. 1521. 1615. Genuens. 1618. Plantin. Nissel. Hartman. Ben-Jsrael. Lombroso. Concord. et aliquot codd. הִגְלָה מירושלם. At plerique codd. quorum in numero B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. non agnoscunt הִגְלָה, quod etiam R 2. exhibet vocalibus carens et expunctum.

qui legunt אֱלֶיהָ, in errore versantur." Revera Targum ms. habet: לַהּ ימתח, יסק וְלַהּ. Cf. Kimchium in Comm. et חלופי מערבאי.

51, 3 ידרך alterum in versu, quippe non legendum, vocalibus caret. Vide 38, 16 et Nissim ad Talmud Nedarim 38.

51, 22 אִישׁ R 2. in textu אִשָּׁה, in margine אִישׁ ק׳.

51, 27 ואשכנז Nun pathachatum. Hier. notat: כֵּן.

51, 28 אֶת־פַּחוֹתֶיהָ Sonc. Brix. uti E 2. J. וְאֶת־ idque falso. Namque solummodo Num. 35, 5 et Ez. 34, 4 reperitur אֶת וְאֵת וְאֵת וְאֵת ex fide Masorae. Versus, de quo agimus, est unus de octodecim cum אֶת אֶת וְאֵת וְאֵת.

51, 34 כָּרְשׂוֹ Hier. addit: כֵּן בהללי.

51, 37 בָּבֶל׀ cum Pasek pariter atque post לְגַלִּים׀ duce Masora.

51, 38 כַּגּוֹרֵי cum Cholem.

51, 43 כָּל־אִישׁ Mas. parva: סמן „indicium," sic h. l. esse scribendum, aliter ac 50, 40. Vide חלופי קריאה.

51, 46 וּמֹשֵׁל sic in edd. veteribus omnibus, uti E 1. 2. F. M. Mrg. Hier. R 1. 2. una cum Occidentalibus, at Orientales מֹשֵׁל sine Vav copul., testibus Mas. parva ms. et F., qui diserte adnotant: למדינ׳ מֹשל, ומֹשל.

51, 50 הִלְכוּ Lamed raphatum ut postulat Imperativ. Kal, Masora.

51, 51 כְּלִמָּה Mem dagessatum, convenienter קְהִלָּה (*Michlol* 179). Athias et Jablonsk. perperam כְּלִימָה.

51, 55 כַּתַּן שְׁאוֹן Tiphcha Mercha secundum Sonc. Brix. R 1. 2.

51, 56 קַשְּׁתוֹתָם Schin dagessatum et Thav raphatum ex fide codd. Vide Jes. 5, 28. Ps. 37, 15.

51, 57 וְגִבּוֹרֶיהָ plene in codd. veteribusque edd. omnibus, et recte quidem.

51, 58 חוֹמֹת sine Vav postremae in Sonc. Brix. subfragantibus F. Hier. Sic ubique toto in libro Jer. ad praeceptum Masorae. Vide 1, 18.

51, 59 בִּשְׁנַת R 2 בִּשְׁנָה, sed adjecta nota: בִּשְׁנַת ק׳, contra Masoram ad Jud. 1, 1 et *Ochla* 162. 163. Vide autem חלופי מערבאי.

51, 61 כְּבֹאֲךָ cum Caph quemadmodum 1 Sam. 10, 5. Masora.

Ibid. וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ cum Sakeph magno in editione Jablonsk. et R 2. convenienter regulae. Edd. plurimae interpungunt:

II.

חלופי ספר ירמיהו

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Jeremiae intra scholas Occidentales et Orientales controversae.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
3, 13.	פָּשַׁ֑עַתְּ	פָּשַׁ֑עְתְּ[1]
4, 8. 38, 25.	מִמֶּנּוּ דגש	מִמֶּנֿוּ רפי
4, 30.	בַּפּ֑וּךְ	בפיך כתיב בַּפּ֑וּךְ קרי[2]
5, 6.	יְשָׁדְדֵם	ישודדם כתיב, יְשָׁדְדֵם קרי[3]
5, 8.	מוזנים כתיב, מְיֻזָּנִים קרי	מְיֻזָּנִים כתיב וקרי[4]
5, 17.	בֹּטֵחַ חסר	בּוֹטֵחַ מלא[5]
6, 6.	עֵצָֿה ה"א רפי	עֵצָהּ ה"א מפיק
Ibid.	כֻּלָּהּ	כלה כתיב כֻּלּוֹ קרי
7, 28.	מִפִּיהֶם	מִפִּיכֶם[6]
8, 4.	אִם־יָשׁוּב	אם־ישוב כתיב, אִם־יָשׁוּבוּ קרי[7]
8, 7.	וסוס כתיב וְסִיס קרי	וְסִיס כתיב וקרי[8]
9, 21.	הַשָּׂדֶה	האדמה כתיב, הַשָּׂדֶה קרי[9]

---

[1] Sic B. Item 13, 25. 50, 24.

[2] Sic B.

[3] Sic B.

[4] Sic B.

[5] Ita recte. Vide Argumenta ad h. l. et 12, 5. In Bibliis magnis haec varia lectio alieno loco posita est, id quod Norzium in errorem induxit.

[6] Vide Argumenta.

[7] Sic B.

[8] Ita recte secundum Masoram finalem p. 34 col. 1. Adstipulantur Cod. Tschufutkale No. 18[a] et B. In Tschuf. No. 7 de varietate lectionis adnotatur: מערב׳ ותור וסיס ועגור, למדנחא׳ ועגיר כתיב ועגור ק׳, unde concluseris Orientales et Occidentales etiam nomen avis ועגור diverse pronuntiavisse.

[9] Sic B.

52, 30 הִגְלָ֫ה cum Rebia in Sonc. Brix. Ven. 1526 uti in C 2. E 2. Hier. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

52, 32 מִמַּ֫עַל ut fieri oportet, cum Rebia in Sonc., ducibus C 2. E 1. Hier. J., pariter atque מֵעַ֫ל 2 Reg. 25, 28.

52, 33 וְשִׁנָּה h. l. desinens in He, at 2 Reg. 25, 29 in Aleph.

Ibid. וְאָכַל tonus haeret in ultima, neque retrocedit, utpote iterum sequente servo, similiter ac יִשָּׁמַע בָּהּ 6, 7, וְשָׁכַב אִישׁ Num. 5, 13, וְנָתַן עֵץ Ez. 34, 27, פָּרַשׂ רֶשֶׁת Thren. 1, 13, וּמֵאָה אֶלֶף 1 Chr. 21, 5.

Ibid. חַיָּו cum Jod simplici in Chethib, sed in Keri חַיָּיו uti versu subsequente in ipso textu cum Jod duplice. Aliter 2 Reg. 25, 29. 30, ubi plene scriptum praecedit defectivo.

Clausula masoretica. Summa versuum mille et trecenti et sexaginta et quatuor, אלף ושלש מאות וששים וארבעה. Sic in C 2. F. P. Editiones vulgatae habent 1365, Orientalium rationem secutae. Cf. ad 38, 28.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
27, 1.	יהויקם חסר יו״ד	יהויקים מלא [1]
27, 5.	על פני הארץ	על פני כָל־הארץ [2]
27, 12.	ואל צִדְקִיָּה	ואל צִדְקִיָּהוּ [3]
27, 19.	אֶל העמודים	עַל העמודים [4]
28, 3.	ויביאם בָּבֶל	ויביאם בָּבֶלָה [5]
28, 17.	הַהִיא	ההוא כתיב הַהִיא קרי [6]
29, 7.	הִגְלֵיתִי	הגילתי כתיב, הִגְלֵיתִי קרי
29, 22.	וּכְאֶחָב כתיב וקרי	וכאחב כתיב, וּכְאַחְאָב קרי [7]
32, 11.	החתום המצוה	החתום וְאֶת־המצוה כתיב ולא קרי [8]
32, 12.	הַסֵּפֶר המקנה כתיב וקרי	הספר המקנה כתיב, סֵפֶר המקנה קרי [9]
32, 19.	בני אָדָם	בני אדם כתיב, בני הָאָדָם קרי [10]
32, 34.	וַיָּשִׂימוּ	ושימו כתיב, וַיָּשִׂימוּ קרי
33, 3.	וּבְצֻרוֹת	ונצרות כתיב, וּבְצֻרוֹת קרי
34, 2.	צִדְקִיָּהוּ	צִדְקִיָּה [11]

1 Vide ad 52, 2.

2 In B. Itaque in textu ab Orientalibus recensito על פני הארץ tantummodo quater reperitur, id quod in B. ad Am. 5,8 expresse notatur (ד׳). Masora occidentalis quinque locos numerat, Mas. ms. ad Num. 11, 31.

3 Sic B. Nostra Masora facit cum Occidentalibus. Vide etiam ad 34, 2.

4 Sic B. et Varietas Lectionis in Tschufutk. No. 7. et P. Vide etiam Argumenta ad Ez. 13, 2.

5 B. et Tschufutk. 7.

6 Sic B.

7 Ita recte cum B. Cf. *Zeitschr. für luther. Theologie* 1875. p. 611.

8 Talmud quoque Babylonicus, recensionem Orientalium sequens, sic hunc locum in *Nedarim* 38 adducit. Aliter Masora nostra Occidentalis, vide *Dikduke hateamim* 62.

9 Sic B.

10 Recte B; id quod typis expressum exhibetur, obscuritate laborat.

11 Ex auctoritate Masorae parvae ad h. l. Aliter 27, 12, ubi contraria varietas obtinet.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
9, 23.	חֶסֶד מִשְׁפָּט	חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
10, 13.	ארץ כתיב, הָאָרֶץ קרי	אֶרֶץ כתיב וקרי
10, 18.	וַהֲצֵרֹתִי חסר	וַהֲצֵרוֹתִי מלא
11, 11.	וְלֹא אשמע	וְאַל אשמע
13, 18.	הַשְׁפִּילוּ מלא	הַשְׁפִּלוּ חסר [1]
13, 25.	שֻׁכַּחַתְּ	שְׁכַחַתְּ [2]
15, 14.	והעברְתי בר"ש	והעבדְתי בדל"ת [3]
15, 21.	עָרִיצִים מלא	עָרִצִים חסר [4]
17, 4.	תּוּקָד	תיקד כתיב, תּוּקָד קרי
18, 17.	אֶרְאֵם	אַרְאֵם בפתח [5]
18, 21.	וְתִתְהִיֶּנָה חסר יו"ד	ותתהייֶנה מלא [6]
19, 3.	עַל המקום	אֶל המקום [7]
22, 14.	וספון	וספין כתיב, וספון קרי [8]
22, 16.	הִיא	הוא כתיב, הִיא קרי [9]
23, 35.	עַל רעהו	אֶל רעהו [10]
24, 1.	וַיְבִאֵם חסר	וַיְבִיאֵם מלא [11]
25, 2.	עַל־כָּל־עָם	עַל־עָם [12]
26, 8.	לדבר אֶל כל העם, קדמא דספרא	לדבר עַל כל העם
26, 24.	בֶּן שפן	בני שפן כתיב, בֶּן קרי [13]

[1] Sic P.

[2] Sic B. Cf. Argumenta ad Ez. 16, 4.

[3] Sic B.

[4] Vide Argumenta.

[5] Sic B. Vide לקוטי קדמוניות p. 142. אוצר נחמד III. p. 125.

[6] Sic Masora in F. ad Lev. 23, 17.

[7] Sic B. Vide Argumenta.

[8] Sic B.

[9] Sic B.

[10] Sic B. et P. in Variis Lectionibus atque Tschufutk. No. 7.

[11] Teste Masora in C. 4 (Pentateucho) ad Deut. 26, 9.

[12] Vide argumenta.

[13] Sic B. et Varietas Lectionis in P.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
48, 36.	כחִלִילִים, תנינא דפסוק מלא דמלא	כחִלִלִים חסר יוד קדמא
48, 41.	נתְפָּשָׂה	נתפשו כתיב, נתְפָּשָׂה קרי
48, 44.	הניס כתיב, הַנָּס קרי	הַנָּס כתיב וקרי
49, 12.	יִשְׁתּוּ	ושתו כתיב, יִשְׁתּוּ קרי[1]
49, 19.	יְעִדֶנִּי קדמא דאדום	יעדנו כתיב, יְעִידֶנִּי קרי
49, 20.	ומחשבותיו מלא וו׳	ומחשבֹתיו חסר[2]
50, 6.	שובבים כתיב, שׁוֹבְבוּם קרי	שׁוֹבְבוּם כתיב וקרי
50, 9.	עַל בבל	אֶל בבל[3]
50, 11.	כאבִירים מלא דמלא	כאבִרים חסר יוד קדמא
50, 20.	בימים הָהֵם	בימים הָהֵמָּה[4]
50, 24.	ידַעַתְּ	ידעתְּ[5]
51, 3.	אֶל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאֶל יתעל	אַל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאַל יתעל[6]
51, 29.	קָמָה כתיב וקרי	קמה כתיב, קָמוּ קרי[7]
51, 46.	ומֹשֵׁל על משל	מֹשֵׁל על משל[8]
51, 59.	בִּשְׁנַת כתיב וקרי	בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי[9]
52, 2.	יהויקִם חסר יו״ד	יהויקִים מלא[10]

[1] Sic B.

[2] Ita recte. Cf. Norzium.

[3] Ita recte teste B. Cf. Pinsker, *Einleitung* p. 128.

[4] Masora (ad 3, 16), utpote Occidentales sequens, hunc locum non habet in numero octo בימים הָהֵמָּה.

[5] Sic B. Vide 3, 13.

[6] Tschufutkale 7, itemque B.

[7] Sic B. Eodemque modo variat 1 Sam. 4, 15.

[8] Sic differunt teste Masora parva ms. Vide Argumenta.

[9] Sic B. Vide Argumenta.

[10] Sic F. P, quamquam inverso ordine. Occidentales hoc nomen hic et 27, 1 sine Jod ultimae scribunt, Orientales contra ubique plene יהויקים. Secundum indicem typis expressum varietas ad כְּכֹל pertineret, cujus loco כֹּל esset lectio Orientalium, at contradicit B.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
35, 11.	אֶל הארץ	עַל הארץ [1]
36, 23.	כִּקרוא	בקרוא כתיב, כִּקרוא קרי
Ibid.	יִקרעה	וקרעה כתיב, יִקרעה קרי [2]
37, 19.	ואיו כתיב, וְאַיֵּה קרי	ואיי כתיב, וְאַיֵּה קרי [3]
38, 28.	ירושלָם אתנחתא	ירושלָם סוף פסוק [4]
39, 3.	שַׂרְאֶצֶר	שַׂר־אֶצֶר ב׳ מלין [5]
Ibid.	שַׂרְסְכִים	שַׂר־סְכִים ב׳ מלין [5]
39, 11.	עַל ירמיהו	אֶל ירמיהו [6]
42, 6.	אנו כתיב, אֲנַחְנוּ קרי	אָנוּ כתיב וקרי [7]
44, 18.	וְהַסֵּךְ	וּלְהַסֵּךְ [8]
45, 1.	בַּשָּׁנָה	בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי
45, 4.	ואת כל הארץ הִיא	ואת כל הארץ לִי הִיא כתיב, ואת כל הארץ היא קרי [9]
46, 2.	עַל נהר פרת	אֶל נהר פרת
46, 16.	קוּמָה כתיב וקרי	קומה כתיב, קוּמוּ קרי [10]
48, 17.	אֵיכָה	איך כתיב, אֵיכָה קרי
48, 31.	יֶהְגֶּה	יהגה כתיב, אֶהְגֶּה קרי [11]

---

1 In P. et Tschufutkale 7, sed transposito ordine. Cf. Norzium.

2 Sic B.

3 Chethib Occidentalium exit in Vav, Orientalium in Jod, Keri utrorumque est וְאַיֵּה. Cf. Masoram ad Dan. 5. 2 Sam. 21.

4 Vide Argumenta.

5 Sic B. et Masora ms.

6 Masora nostra, quae textum Occidentalem tuetur, hunc locum refert ad quatuor עַל־ירמיהו libri (Mas. ad 18,18). Orientales legunt אֶל ac proinde nonnisi tria עַל־ירמיהו numerant.

7 Sic et P. in Varietate Lectionis.

8 Vide Argumenta ad v. 17.

9 Sic B.

10 Item Jud. 18, 9 teste B, qui h. l. adnotat ב׳ דכתיב קומה וקרי קומו, ונעלה דשופטים׃.

11 Sic B.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לַמְקוֹנְנ֖וֹת [1]	לַֽמְקוֹנְנ֖וֹת	9, 16.
וְאֵינָ֑ם	וְֽאֵינָ֑ם	10, 20.
אַֽל־בְּאַפְּךָ֖	אַל־בְּאַפְּךָ֖	10, 24.*
הוֹצִיאִי־אוֹתָ֤ם [2]	הֽוֹצִיאִֽי־אוֹתָ֤ם	11, 4.*
וְעַד־הַיּ֣וֹם	וְֽעַד־הַיּ֣וֹם	11, 7.*
יִתְנַגְּפ֛וּ	יִֽתְנַגְּפ֛וּ	13, 16.*
מִתְנַבְּאִ֥ים	מִֽתְנַבְּאִ֥ים	14, 14.*
גַּֽם־כֹּהֵ֣ן	גַּם־כֹּהֵ֣ן	14, 18.*
בֶּֽן־יְחִזְקִיָּ֙הוּ֙	בֶּן־יְחִזְקִיָּ֙הוּ֙	15, 4.
לֹ֥א יָשַׁ֥בְתִּי בְסוֹד מְשַׂחֲקִ֖ים	לֹא־יָשַׁ֥בְתִּי בְסוֹד־ מְשַׂחֲקִ֖ים	15, 17.*
הֶ֥בֶל וְאֵ֖ין בָּֽם	הֶ֥בֶל וְאֵין־בָּ֖ם	16, 19.
וְֽהָיָ֙ה [3]	וְהָיָ֙ה	17, 6.
אֶֽל־אִ֤ישׁ יְהוּדָ֙ה	אֶל־אִישׁ־יְהוּדָ֙ה	18, 11.
לְֽהִנָּבֵ֑א [4]	לְהִנָּבֵ֑א	19, 14.
עַל־הַכַּשְׂדִּ֙ים	עַל־הַכַּשְׂדִּ֙ים	21, 9.*
בֵּ֣ית מֶ֣לֶךְ	בֵּית־מֶ֣לֶךְ	22, 1.
כִּ֣י־אִם יִֽהְיֶ֞ה [5]	כִּ֣י אִם־יִֽהְיֶ֞ה	22, 24.*
אֵ֥ין חֵ֣פֶץ	אֵין־חֵ֣פֶץ	22, 28.
הַֽנִּבְּאִ֔ים	הַנִּבְּאִ֔ים	23, 16. 25.
אֵ֚ת אֲשֶׁ֣ר אָמְר֔וּ	אֵ֚ת אֲשֶׁר־אָֽמְר֔וּ	23, 25.
לָעָם־הַזֶּ֖ה	לָֽעָם־הַזֶּ֖ה	23, 32.*
מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֜ל	מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֜ל	24, 1.
אֶֽת־כָּל־עֲבָדָ֧יו	אֶת־כָּל־עֲבָדָ֧יו	25, 4.
וּֽבְמַעֲשֵׂ֥ה [6]	וּבְמַעֲשֵׂ֥ה	25, 14.

[1] Vide 2 Chr. 5, 13.

[2] Vide 4, 11.

[3] Vide ad Hos. 2, 1.

[4] Verum 26, 12 etiam Ben-Ascher Gaja adjicit (*Metheg-Setzung* §. 39).

[5] Item Num. 24, 22. Jes. 10, 22.

[6] Similiter Ps. 90, 17. Vide ibi ad 19, 11.

III.

חלופי נקוד בספר ירמיהו

בין בן אשר ובין בן נפתלי.

Loci libri Jeremiae a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עדת דבורים, de quo vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
עַֽל־כָּל־אֲשֶׁר	עַל־כָּל־אֲשֶׁר	1, 7.*
הַֽמַּעֲלֶה	הַֽמַּֽעֲלֶה	2, 6.
כִּֽי־אִם תְּכַבְּסִי[1]	כִּי אִם־תְּכַבְּסִי	2, 22.
וַֽתֶּֽחֱנַף[2]	וַתֶּֽחֱנַף	3, 9.*
לָֽעָם־הַזֶּה[3]	לָעָֽם־הַזֶּה	4, 11.*
הַֽמֶּרְחָק	הַמֶּרְחָק	4, 16.
לֽוֹא הֽוּא[4]	לוֹא־הוּא	5, 12.*
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי[5]	אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי	7, 10.
אֶת־כָּל־הַֽמַּעֲשִׂים	אֶת־כָּל־הַמַּֽעֲשִׂים	7, 13.
לְֽמִן־הַיּוֹם	לְמִן־הַיּוֹם	7, 25.*
וְֽהַשְׁלִיכִי[6]	וְהַשְׁלִיכִי	7, 29.*
וְהָיְתָה[7]	וְהָֽיְתָה	7, 33.
וַֽיַּדְרְכוּ	וַיַּדְרְכוּ	9, 2.
יַֽעְקֹב[8]	יַעְקֹב	9, 3.*

[1] Item 22, 24. 37, 10. Vide ad Jes. 10, 22.

[2] Similiter Deut. 6, 15. Jos. 24, 27. Jud. 9, 43. Vide ad Ps. 19, 11.

[3] Item 23, 32. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

[4] Etiam in S.

[5] Similiter 25, 29. Vide ad Iob. 1, 3.

[6] Similiter 10, 20. 31, 4. 32, 35. 38, 10. Vide *Metheg-Setzung* § 39. not.

[7] Masora partes Ben-Ascheri sequitur (vide Mas. finalem p. 23 col. 7) Vide ad Jes. 28, 4.

[8] Vide ad Gen. 27, 36.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶֽׁר־שִׁלַּחְתֶּם	אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּם	34, 16.
שֻֽׁבוּ נָא	שֻׁבוּ־נָא	35, 15.
בֶּֽן־שְׁמַֽעְיָהוּ	בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ	36, 12.*
יִֽקְרָעֶהָ	יִקְרָעֶהָ	36, 23.*
כִּֽי־אִם הִכִּיתֶם	כִּי אִם־הִכִּיתֶם	37, 10.
אֶֽת־יִרְמְיָהוּ [1]	אֶת־יִרְמְיָהוּ	37, 13. 38, 14.
אֲשֶֽׁר־נִבְּאוּ	אֲשֶׁר־נִבְּאוּ	37, 19.*
וַֽיְשַׁלְּחוּ	וַיְשַׁלְּחוּ	38, 6.*
וְֽהַעֲלִיתָ אֶֽת־יִרְמְיָהוּ [2]	וְהַעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ	38, 10.*
וַֽיְשַׁלְּחֵם	וַיְשַׁלְּחֵם	38, 11.*
אֶֽל־צִדְקִיָּהוּ	אֶל־צִדְקִיָּהוּ	38, 17.*
אֶֽת־צִדְקִיָּהוּ	אֶת־צִדְקִיָּהוּ	39, 5.*
וַֽיִּשְׁחָטֵם	וַיִּשְׁחָטֵם	41, 7.*
בֶּֽן־הוֹשַֽׁעְיָה [3]	בֶּן־הוֹשַׁעְיָה	42, 1.* 43, 2.
לָֽגוּר־שָׁם [4]	לָגוּר־שָׁם	44, 14.*
הֲֽמִבַּלְעָדֵי	הֲמִבַּלְעָדֵי	44, 19.
אִֽם־יִהְיֶה	אִם־יִהְיֶה	44, 26.*
וְֽיֵדְעוּ [5]	וְיֵדְעוּ	44, 28.
מִֽבֵּיתְאֵל	מִבֵּיתְאֵל	48, 13.*
מָה נִהְיָתָה	מַה־נִּהְיָתָה	48, 19.*
וּֽלְמַמְלְכוֹת	וּלְמַמְלְכוֹת	49, 28.*
וּֽמַעֲלָה [6]	וּמַעֲלָה	50, 9.*

[1] At 37, 21. 38, 6. 7. 13. et ipse Ben-Ascher Gaja apponit.

[2] In utroque vocabulo discrepant.

[3] Ben Naphtali gutturali Scheba simplex quiescens impertit (vide ad Ps. 19, 11) et syllabae primae (ante Makkeph) Gaja apponit sicuti 26, 20. 36, 12.

[4] Vide 4, 11.

[5] Sic et Ez. 28, 22. 34, 27. Mas. ms. ait: כל וְיֵֽדְעוּ בגרשים לבן נפתלי געיא, בן אשר בלא געיא.

[6] Similiter 2, 6. Ps. 135, 7. Vide ibi ad 19, 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
וְהִֽתְגַּֽעֲשׁ֑וּ [1]	וְהִתְגַּֽעֲשׁ֑וּ	25, 16.*
אֲֽשֶׁר־נִקְרָ֤א שְׁמִי֙ [2]	אֲשֶׁ֣ר נִקְרָֽא־שְׁמִ֔י	25, 29.*
וְֽיִלְלַ֖ת [3]	וִֽילְלַ֖ת	25, 36.
אֶל־כָּל־קְהַ֖ל	אֶל־כָּל־קְהַ֥ל	26, 17.
בֶּן־שְׁמַֽעְיָ֖הוּ מתג [4]	בֶּן־שְׁמַעְיָ֖הוּ	26, 20.*
הַֽנִּבְּאִים, הַֽנִּבְּאִ֑ים	הַנִּבְּאִים, הַנִּבְּאִ֑ים	27, 15. 16. 29, 21.
מְשַׁלֵּ֣חֲךָ֔	מְשַֽׁלֵּ֣חֲךָ֔	28, 16.*
וְהִֽתְפַּֽלְל֥וּ [5]	וְהִֽתְפַּלְל֥וּ	29, 7.
אֲשֶֽׁר־הִדַּחְתִּ֥ים	אֲשֶֽׁר־הִדַּחְתִּ֥ים	29, 18.*
וַֽיְדַבְּר֨וּ	וַיְדַבְּר֨וּ	29, 23.*
וְיִסַּרְתִּ֣יךָ֔ [6]	וְיִסַּרְתִּ֣יךָ֔	30, 11. 46, 28.
וְנִבְנֵ֣ית	וְנִבְנֵ֣ית	31, 4.
וְעַל־בְּנֵי־צֹ֥אן	וְעַל־בְּנֵי־צֹ֥אן	31, 12.
אַכְתֲּבֶ֑נָּה פתח [7]	אֶכְתֳּבֶ֑נָּה קמץ	31, 33.
לְֽהַעֲבִ֣יר	לְהַעֲבִ֣יר	32, 35.*
בַּמָּק֣וֹם־הַזֶּ֔ה [8]	בַּמָּק֣וֹם־הַזֶּ֔ה	33, 10.*
יוֹמָ֣ם־וָלַ֔יְלָה [9]	יוֹמָם־וָלַ֔יְלָה	33, 20.*
וְכָל־חֵיל֗וֹ	וְכָל־חֵיל֗וֹ	34, 1.
וּבְמִשְׂרְפ֣וֹת	וּבְמִשְׂרְפ֣וֹת	34, 5.
שֶׁ֣בַע שָׁנִ֗ים	שֶׁבַע־שָׁנִ֗ים	34, 14.

[1] Similiter Lev. 21, 1. 23, 44. Ez. 45, 17. Mi. 4, 9. Eccl. 12, 3. Neh. 10, 34. Vide *Metheg-Setzung* § 26.

[2] Haec varietas Bibliis quoque magnis ad marginem adnotata est. Editiones falso secundum Ben-Naphtali interpungunt, supra vero 7, 14 et 2 Chr. 7, 14 accentus recte se habent.

[3] Vide ad Gen. 27, 28.

[4] Pari modo 36, 12.

[5] Itidem 2 Chr. 6, 24.

[6] Vide ad Gen. 27, 28 et *Dikduke hateamim* § 13.

[7] Similiter Ez. 35, 6.

[8] Similiter 4, 11. 11, 14. 23, 32. 33, 20. 44, 14.

[9] Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

V.

פסקתא בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae lineola Pasek notati.

1, 13.	יי ׀ אלי
4, 1.	ישראל ׀ נאם
4, 19.	מעי ׀ אחילה
6, 11.	יי ׀ מלאתי
6, 14.	שלום ׀ שלום
8, 11.	וחברו
7, 9.	הגנב ׀ רצח
9, 2.	אל־רעה ׀ יצאו
11, 5.	אמן ׀ יי
12, 5.	רגלים ׀ רצתה
15, 12.	ברזל ׀ ברזל
17, 25.	מלכים ׀ ושרים
21, 7.	ואחרי כן ׀ נאם
Ibid.	עבדיו ׀ ואת העם
23, 6.	יי ׀ צדקנו
31, 40.	הפגרים ׀ והדשן
32, 44.	בספר ׀ וחתום
33, 2.	יי ׀ שמו
33, 16.	יי ׀ צדקנו
34, 1.	בבל ׀ וכל חילו
35, 15.	הנבאים ׀ השכם
Ibid.	ושלח ׀ לאמר
41, 10.	וישב ׀ ישמעאל
44, 25.	מלאתם ׀ לאמר
48, 20.	הילילו ׀ וזעקו
49, 24.	ורטט ׀ החזיקה
49, 37.	עליהם ׀ רעה
50, 14.	על בבל ׀ סביב
50, 29.	אל בבל ׀ רבים
51, 2.	לבבל ׀ זרים
51, 37.	בבל ׀ לגלים ׀ מעון, ב׳ בו

VI.

סדרים בספר ירמיהו לא, וסמניהון:

Sectiones libri Jeremiae masoreticae.

1, 1.	דברי ירמיהו
3, 6.	ויאמר יי אלי, דבתר הינטור לעולם
5, 1.	שוטטו בחוצות
6, 2.	הנוה והמענגה דמיתי
7, 23.	כי אם את הדבר הזה צויתי

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֶל־יִדְרֹךְ	אֶל־יִדְרֹךְ	51, 3.*
כּוֹס זָהָב	כּוֹס־זָהָב	51, 7.
וּנְסַפְּרָה	וּנְסַפְּרָה	51, 10.
וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ[1]	וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ	51, 61.
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה[2]	תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה	52, 12.*
אֲשֶׁר הָיָה פָקִיד ׀[3]	אֲשֶׁר־הָיָה פָּקִיד ׀	52, 25.*

IV.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae vocalem non productam in pausa retinentes.

היה לָבַז	2, 14.	הַנֶּגֶב	32, 44.
לָנֶצַח	3, 5.	שמר הַסַּף	35, 4.
ולוא לְהָבַר	4, 11.	הַכֶּלֶא	37, 15.
ואמרתם נִצַּלְנוּ	7, 10.	באש תִּצַּתְנָה	49, 2.
משבה נִצַּחַת	8, 5.	קֶדֶם	49, 28.
בת עמי הָשְׁבָּרְתִּי	8, 21.	מני ואשכְּנַז	51, 27.
לא עָבָדוּ	10, 11.	באש יִצַּתּוּ	51, 58.
נוהו הֵשַׁמּוּ	10, 25.	שמרי הַסַּף	52, 24.
ושית לַעֲרָפֶל	13, 16.	הגלה נבוכדראצַּר	52, 28.
כלה מקללַוְני	15, 10.	עשרה לנבוכדראצַּר	52, 29.
ומשוח בַּשָּׁשַׁר	22, 14.	וכל לישן בָּבֶל, וכל לָבֶטַח דכוותה, בין באתנח בין בס״פ.	
אתן לָבַז	30, 16.		
שנה לנבוכדראצַּר	32, 1.		

[1] Similiter Deut. 4, 19. Thren. 1, 11. 3, 40. 5, 21. Est. 8, 6. Vide Argumenta.

[2] Aeque ac 2 Reg. 25, 8. Cf. *Metheg-Setzung* §. 43.

[3] Eodem modo 2 Reg. 25, 19.

VII.

חלופי קריאה בספר ירמיהו

*Loci libri Jeremiae aliorumque librorum consimiles qui facile confunduntur.**)

לְהַצִּילֶךָ נאם יי	1, 8 Primo
נאם יי לְהַצִּילֶךָ	1, 19 Secundo
לֶאֱכֹל פריה וְטובה	2, 7 Jer.
לֶאֱכֹל אֶת פריה וְאֶת טובה	9, 36 Neh.
וְכֹהֲנֵיהֶם ונביאיהם	2, 26 Primo
כֹּהֲנֵיהֶם ונביאיהם	32, 32 Secundo
בָּגוֹדָה אחותה יהודה	3, 7 Primo et 3, 10 Tertio
בֹּגֵדָה יהודה אחותה	3, 8 Secundo
הַעַל אֵלֶּה לוֹא אֶפְקֹד נאם יי	5, 9 Primo et 5, 29 Secundo
הַעַל אֵלֶּה לֹא אֶפְקָד־בָּם נאם יי	9, 8 Tertio
וְאִם בגוי אשר	5, 9 Primo
אִם בגוי אשר	5, 29 Secundo et 9, 8 Tertio
גשם יוֹרֶה ומלקוש	5, 24 Jer.
גשם מוֹרֶה ומלקוש. וסמן יומו.	2, 23 Jo.
הֲגָנֹב רָצֹחַ ונאף	7, 9 Jer.
וְרָצֹחַ וְגָנֹב ונאף	4, 2 Hos.
כי מִקְטַנָּם ועד גדוֹלָם כֻּלּוֹ (בו״ו), וּמִנביא ועד כֹהֵן כֻּלּוֹ (בו״ו)	6, 13 Primo
כי מקטֹן ועד גָּדוֹל כֻּלֹּה (בהא), מִנביא ועד כֹהֵן כֻּלֹּה (בהא)	8, 10 Secundo
וַיְרַפְּאוּ את שבר עמי	6, 14 Primo
וַיְרַפּוּ את שבר בַּת עמי	8, 10 Secundo
בעת פְּקַדְתִּים	6, 15 Primo

*) Locos librorum Jeremiae et Regum facile permiscendos in editione libri Regum, Deo volente, exhibebimus.

9, 24.	הנה ימים באים, דבתר כי אם בזאת יתהלל
12, 15.	והיה אחרי נתשי אותם
15, 1.	ויאמר יי אלי, דבתר היש בהבלי הגוים
17, 7.	ברוך הגבר אשר יבטח
18, 19.	הקשיבה יי אלי
20, 13.	שירו ליי הללו
23, 7.	לכן הנה ימים באים, דבתר בימיו תושע יהודה
25, 1.	הדבר אשר היה, דבתר ושלחתי בם את החרב
26, 1.	בראשית ממלכות יהויקים
27, 1.	בראשית ממלכת יהויקם
29, 8.	כי כה אמר יי, דבתר ודרשו את שלום
30, 10.	ואתה אל תירא עבדי, דבתר ועבדו את יי
31, 33.	כי זאת הברית אשר
32, 26.	ויהי דבר יי, דבתר ואתה אמרת אלי
33, 17.	כי כה אמר יי, דבתר בימים ההם תושע
35, 12.	ויהי דבר יי, דבתר ונשב בירושלם
36, 27.	ויהי דבר יי, דבתר ויצוה המלך את ירחמאל
38, 8.	ויצא עבד מלך מבית
40, 1.	הדבר אשר היה, דבתר כי מלט אמלטך
42, 12.	ואתן לכם רחמים
44, 24.	ויאמר ירמיהו אל כל העם
46, 27.	ואתה אל תירא עבדי, דבתר ונתתים ביד
49, 1.	לבני עמון כה אמר יי
50, 5.	ציון ישאלו דרך הנה
51, 10.	הוציא יי את צדקתינו
51, 59.	הדבר אשר צוה ירמיהו

לכן כה אמר יי צבאות עַל הַנְּבִאִים הנני מאכִיל אוֹתָם לענה	23, 15 Secundo
ויַעֲלֶה נשאים מקצה הָאָרֶץ (קרי).	10, 13 Primo
ויַעַל נשאים מקצה אָרֶץ	51, 16 Secundo
כי יוצר הכל הוא וְיִשְׂרָאֵל שבט נחלתו	10, 16 Primo
כי יוצר הכל הוא וְשבט נחלתו	51, 19 Secundo
שפך חמתך עַל הגוים אשר לא ידעוך ועל מִשְׁפָּחוֹת	10, 25 Jer.
שפך חמתך אֶל הגוים אשר לא ידעוך ועל מַמְלָכוֹת. וחד פסוק סמן, כי הנני קרא לכל משפחות ממלכות (Jer. 1, 15)	79, 6 Psalm.
כי אכְלוּ את יעקב וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ ואת נוהו השמו	10, 25 Jer.
כי אכַל את יעקב ואת נוהו השמו	79, 7 Psalm.
ולא אשמע אֲלֵיהֶם	11, 11 Jer.
ולא אשמע אוֹתָם	8, 18 Ez.
ויי צבאות שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כליות ולב, סמן שצ״ב	11, 20 Primo
ויי צבאות בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כליות ולב, סמן בצ״ר	20, 12 Secundo
עַל אנשי ענתות	11, 21 Primo
אֶל אנשי ענתות. וסמן עַל הכפרת, אֶל הכפרת (Ex. 25, 20)	11, 23 Secundo
בשו וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ ראשם	14, 3 Primo
בשו אִכָּרִים חָפוּ ראשם	14, 4 Secundo
מקוה ישראל מושיעו	14, 8 Primo
מקוה ישראל יְהוָה כל עזביך	17, 13 Secundo
חילך וְאוצרתיך לבז אתן	15, 13 Primo
חילך כָּל־אוצרתיך לבז אתן	17, 3 Secundo
והעברְתִּי את איביך בארץ לא ידעת	15, 14 Primo
והעבדְתִּיךָ את איביך בארץ אֲשֶׁר לא ידעת. וסמן ר״ד	17, 4 Secundo

בעת פְּקֻדָּתָם	8, 12 Secundo
בא מֵאֶרֶץ צפון	6, 22 Primo
בא מִצפון	50, 41 Secundo
וגוי גדול יֵעוֹר מירכתי ארץ	6, 22 Primo
וגוי גדול וּמְלָכִים רַבִּים יֵעֹרוּ מירכתי ארץ	50, 41 Secundo
אכזרי הוּא, עליך בת צִיּוֹן	6, 23 Primo
אכזרי הֵמָּה, עליך בת בָּבֶל	50, 42 Secundo
צרה החזיקתנוּ	6, 24 Primo
צרה החזיקתהוּ	50, 43 Secundo
וְקָרָאתָ שם את הדבר הזה	7, 2 Primo
וְדִבַּרְתָּ שם את הדבר הזה. וסמן ויקרא אל משה וידבר (Lev. 1, 1.)	22, 1 Secundo
ואמרת שִׁמְעוּ דבר יי כָּל יהודה	7, 2 Primo
ואמרת שְׁמַע דבר יי מֶלֶךְ יהודה	22, 2 Secundo
הַשְׁכֵּם ודבר	7, 13 Primo
אַשְׁכִּים ודבר. וסמן, הַאַף תספה	25, 3 Secundo
ואל תשא בעדם רנה ותפלה וְאַל תִּפְגַּע בִּי	7, 16 Primo
ואל תשא בעדם רנה ותפלָה	11, 14 Secundo
אשר לא צִוִּיתִי ולא עלתה על לבי	7, 31 Primo
אשר לא צִוִּיתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי ולא עלתה על לבי	19, 5 Secundo
אשר לא צִוִּיתִים ולא עלתה על לבי	32, 35 Tertio
לא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	8, 2 Primo
לא יִסָּפְדוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	16, 4 Secundo
לא יקברו ולא יִסְפְּדוּ לָהֶם	16, 6 Tertio
לא יִסָּפְדוּ וְלֹא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	25, 33 Quarto
לְעֵת מרפֵּה והנה בעתה (ה״א)	8, 15 Primo
וּלְעֵת מרפֵּא והנה בעתה (אל״ף)	14, 19 Secundo
נָדְדוּ הלכו	9, 9 Primo
נָדוּ הלכו	50, 3 Secundo
לכן כה אמר יי צבאות אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הנני מאכילָם אֶת הָעָם הַזֶּה לענה	9, 14 Primo

והיצא אֶל הכשדים וחיה והיתה לו נפשו לשלל וָחָי	38, 2 Secundo
והצילו גזול מיד עוֹשֵׁק	21, 12 Primo
והצילו גזול מיד עָשׁוּק	22, 3 Secundo
לכן כה אמר יי אֶל יהויקים	22, 18 Primo
לכן כה אמר יי עַל יהויקים	36, 30 Secundo
צמח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל ועשה משפט וצדקה בארץ	23, 5 Primo
צמח צְדָקָה ועשה משפט וצדקה בארץ	33, 15 Secundo
בְּיָמָיו תושע יהודה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לבטח וזה שְׁמוֹ אשר יקְרְאוֹ יי צדקנו	23, 6 Primo
בַּיָּמִים הָהֵם תושע יהודה וִירוּשָׁלַםִ תִּשְׁכּוֹן לבטח וזה אשר יקְרָא לָהּ יי צדקנו	33, 16 Secundo
חמה יצאה וְסַעַר מִתְחוֹלֵל	23, 19 Primo
חמה יצאה סַעַר מִתְגּוֹרֵר	30, 23 Secundo
לא ישוב אף יי—תתבוננו בה בִינָה	23, 20 Primo
לא ישוב חֲרוֹן אף יי—תתבוננו בָהּ׃ ס״פ	30, 24 Secundo
מה עָנָה יי	23, 35 Primo
מה עָנָךְ יי	23, 37 Secundo
לְחרפה וּלְמשל לִשנינה וְלִקללה	24, 9 Primo
לְשמה וְלִשרקה וּלחרבות עולם	25, 9 Secundo
לְחרבה לְשמה לִשרקה וְלִקללה	25, 18 Tertio
לְאלה וּלְשמה וְלִשרקה וּלְחרפה	29, 18 Quarto
לְאלה וּלְשמה וְלִקללה וּלְחרפה	42, 18 Quinto et 44, 12 Sexto
לְחרבה וּלְשמה ולקללה	44, 22 Septimo
לְשמה לְחרפה לְחרב וְלִקללה	49, 13 Octavo
ושבו עַל האדמה אשר נָתַן יְיָ לכם	25, 5 Primo
ושבו אֶל האדמה אשר נָתַתִּי לכם	35, 15 Secundo
קול צַעֲקַת הרעים	25, 36 Jer.
קול יִלְלַת הרעים	11, 3 Sach.
לְכל גויי הארץ	26, 6 Primo et 33, 9 Secundo

15, 14	Primo	כי אש קָדְחָה באפי עֲלֵיכֶם תוקד
17, 4	Secundo	כי אש קְדַחְתֶּם באפי עַד עוֹלָם תוקד
16, 14	Primo	ולא יֵאָמֵר עוד חי יי
23, 7	Secundo	ולא יֹאמְרוּ עוד חי יי
16, 15	Primo	אשר העלה את בני ישראל מארץ צָפוֹן
23, 8	Secundo	אשר העלה וַאֲשֶׁר הֵבִיא את זֶרַע בֵּית ישראל מארץ צָפוֹנָה
16, 15	Primo	אשר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים על אדמתם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם
23, 8	Secundo	אשר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ על אדמָתָם׃ (ס״פ)
17, 8	Jer.	והיה כעץ שתול על מַיִם
1, 3	Psalm.	והיה כעץ שתול על־פַּלְגֵי מָיִם
17, 10	Primo	וְלָתֵת לאיש כדרכיו כִּפְרִי מעלליו
32, 19	Secundo	לָתֵת לאיש כדרכיו וְכִפְרִי מעלליו
17, 25	Primo	ובאו בשערי הָעִיר הַזֹּאת מלכים וְשָׂרִים ישבים על כִּסֵּא דָוִד
22, 4	Secundo	ובאו בשערי הַבַּיִת הַזֶּה מלכים ישבים לְדָוִד על כִּסְאוֹ
18, 7	Primo	רֶגַע אדבר—לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד
18, 9	Secundo	וְרֶגַע אדבר—לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ
19, 7	Primo	לפני איביהם וּבְיַד מבקשי נפשם
49, 37	Secundo	לפני איביהם וְלִפְנֵי מבקשי נפשם
19, 13	Primo	לְכֹל הבתים אשר קטרו על גגתיהם לְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נסכים לאלהים אחרים
32, 29	Secundo	וְאֵת הבתים אשר קטרו על גגותיהם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נסכים לאלהים אחרים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי
21, 9	Primo	בחרב וּבָרָעָב ובדבר
38, 2	Secundo	בחרב בָּרָעָב ובדבר
21, 9	Primo	והיוצא וְנָפַל עַל הכשדים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם וחיה והיתה לו נפשו לשלל

את הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה	11, 12 Secundo
כי אשיב את שבותם נְאֻם יְיָ	32, 44 Primo
כי אשיב את שבותם וְרִחַמְתִּים	33, 27 Secundo
לִקרא דרור אִישׁ לְרעהו	34, 15 Primo
לִקרא דרור איש לְאָחִיו וְאִישׁ לרעהו	34, 17 Secundo
ונשמע־לְכל אשר צונו	35, 8 Primo
ונשב־כְּכֹל אשר צונו	35, 10 Secundo
בשנה התשעית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בחדש העשרי בא	39, 1 Primo
וַיְהִי בשנה התשעית לְמָלְכוֹ בחדש העשירי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בא	52, 4 Secundo
וְכל חילו אֶל ירושלם וַיָּצֻרוּ	39, 1 Primo
הוּא וְכל חילו עַל ירושלם וַיַּחֲנוּ	52, 4 Secundo
וַיִּברחו ויצאו לילה מִן הָעִיר	39, 4 Primo
יִברחו ויצאו מֵהָעִיר לילה	52, 7 Secundo
וַיֵּצֵא דרך הערבה	39, 4 Primo
וַיֵּלְכוּ דרך הערבה	52, 7 Secundo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵיהֶם	39, 5 Primo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ	52, 8 Secundo
וַיַּעֲלֻהוּ אל נְבוּכַדְרֶאצַּר מלך בבל	39, 5 Primo
וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אל מלך בבל	52, 9 Secundo
צדקיהו בְּרִבְלָה לעיניו	39, 6 Primo
צדקיהו לעיניו	52, 10 Secundo
וְאֵת כל חֹרֵי יהודה שחט מֶלֶךְ בָּבֶל	39, 6 Primo
וְגַם אֶת כל שָׂרֵי יהודה שחט בְּרִבְלָתָה	52, 10 Secundo
ואת יתר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים	39, 9 Primo et Secundo et 52, 15 Tertio
ואת יתר הָאָמוֹן	52, 15 Quarto
הנפלים אשר נפלו עָלָיו	39, 9 Primo
הנפלים אשר נפלו אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל	52, 15 Secundo
הגלה נבוזראדן רב טבחים בָּבֶל׃	39, 9 Primo
הגלה נבוזראדן רב טבחים	52, 15 Secundo et 52, 30 Tertio

בְּכל גויי הארץ. וסמן, לְכל באי שער, בְּכל באי שער (Gen. 23, 10. 18)	34, 8 Tertio
כי שקר הֵם נבאים לכם	27, 10 Primo et 14 Secundo
כי שקר הֵמָּה נבאים לכם	27, 16 Tertio
כי בְשקר הֵם נבאים לכם	29, 9 Quarto
הנותרים בְּבֵית יי ובית מלך יהודה ובירושלם בבלה	27, 18 Primo
הנותרים בֵּית יי ובית מלך יהודה וִירושלָם: ס״פ	27, 21 Secundo
כי סרה הִבַּרְתָּ אֶל יי	28, 16 Primo
כי סרה דִבֶּר עַל יי	29, 32 Secundo
לְכָל הגולה אשר הִגְלֵיתִי מירושלם בבלה	29, 4 Primo
כָּל הגולה אשר שִׁלַּחְתִּי מירושלם בבלה	29, 20 Secundo
ואִכלו בת פִּרְיָן	29, 5 Primo
ואִכלו את פִּרְיָהֶן	29, 28 Secundo
ואָכלו את פְּרִיהֶם	9, 14 Am.
ושבתי את שבות עמי ישראל וִיהוּדָה	30, 3 Jer.
ושבתי את שבות עמי ישראל	9, 14 Am.
וְאַתָּה אל תירא עבדי יעקב	30, 10 Primo et 46, 27 Secundo
אַתָּה אל תירא עבדי יעקב	46, 28 Tertio
כי אתך אֲנִי נאם יי לְהוֹשִׁיעֶךָ	30, 11 Primo
נאם יי כי אתך אָנִי	46, 28 Secundo
אשר הֲפִצוֹתִיךָ שָׁם אַךְ אתך	30, 11 Primo
אשר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאתך	46, 28 Secundo
על רב עונך עצמו חטאתָיִךְ: ס״פ	30, 14 Primo
על רב עונך עצמו חטאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ	30, 15 Secundo
ונבנתה עִיר	30, 18 Primo
ונבנתה הָעִיר	31, 38 Secundo
אבות אָכלו בסר ושני בָנים תקהינה	31, 29 Jer.
אבות יֹאכלו בסר ושני הַבָּנִים תקהינה	18, 2 Ez.
את סֵפֶר המקנה	11, 11 Primo et 11, 14 Tertio

וְיין מִיקבים השבתי לֹא ידרך הידד הֵידָד לֹא הֵידָד	48, 33 Jer.
יין בַּיְקבים לֹא ידרך הַדֹּרֵךְ הידד הִשְׁבַּתִּי	16, 10 Jes.
מִזַּעֲקַת חשבון עַד אלעלה עד יהץ נָתְנוּ קולם	48, 34 Jer.
וַתִּזְעַק חשבון וְאלעלה עד יהץ נִשְׁמַע קולם	15, 4 Jes.
כִּי כל ראש קרחה וְכל זקן גרֻעָה. אתנחתא	48, 37 Jer.
בְּכל ראשָׁיו קרחה כָּל זקן גרועָה: ס״פ.	15, 2 Jes.
פחד ופחת ופח עליך יושב מוֹאָב נְאֻם יְיָ	48, 43 Jer.
פחד ופחת ופח עליך יוֹשב הָאָרֶץ	24, 7 Jes.
הנס מִפְּנֵי הפחד יפל אל הפחת והעלה מִן הפחת	48, 44 Jer.
וְהָיָה הנס מִקּוֹל הפחד יפל אל הפחת והעולה מִתּוֹךְ הפחת	24, 18 Jes.
כמהפכת סדם וַעֲמרה ושכניה אָמַר יי	49, 18 Primo
כמהפכת אֱלֹהִים אֶת סדם וְאֶת עמרה וְאֶת שכניה נְאֻם יי	50, 40 Secundo
לֹא ישב שָׁם איש ולֹא יָגוּר בָּהּ בן אדם	49, 18 Primo et 33 Secundo et 50, 40 Tertio
לֹא ישב בָּהֵן כָּל איש ולא יַעֲבֹר בָּהֵן בן אדם	51, 43 Quarto
לֹא ישארו עוללות	49, 9 Jer.
הֲלֹא ישאירו עללות	5 Obad.
וציר בגוים שָׁלוּחַ	49, 14 Jer.
וציר בגוים שֻׁלָּח	1 Obad.
כִּי הנה קטן נתתיך בגוים בזוי בָּאָדָם	49. 15 Jer.
הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אַתָּה מְאֹד	2 Obad.
בחגוי הַסֶּלַע	Jer. 49, 16 et Cant. 2, 14
בחגוי סֶלַע	3 Obad.
כִּי תגביה כנשר קנך משם אורידך נאם יי	49, 16 Jer.
אִם תגביה כנשר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קנך משם אורידך נאם יי	4 Obad.
כי ארגיעה אריצֶנּוּ	49, 19 Primo

39, 18 Primo	וְהָיְתָה לְךָ נפשך לשלל
45, 5 Secundo	וְנָתַתִּי לְךָ אֶת נפשך לשלל
41, 2 Primo et 41, 18 Tertio	אשר הפקיד מֶלֶךְ בָּבֶל
41, 10 Secundo	אשר הפקיד נְבוּזַרְאֲדָן
41, 10 Primo	אשר הִפְקִיד נבוזראדן רב טבחים
43, 6 Secundo	אשר הִנִּיחַ נבוזראדן רב טבחים
41, 10 Primo	וילך לַעֲבֹר אל בני עמון
41, 15 Secundo	וילך אל בני עמון
42, 1 Primo	וְכל העם מִקטן ועד גדול
42, 8 Secundo	וּלְכל העם לְמִקטן ועד גדול
42, 17 Primo	אשר שמו אֶת פניהם לבוא מצרים
44, 12 Secundo	אשר שמו פניהם לבוא אֶרֶץ מצרים
44, 24 Primo	כל יהודה אֲשֶׁר בארץ מצרים
44, 26 Secundo	כל יהודה הַיֹּשְׁבִים בארץ מצרים
46, 7 Primo	יעלה כַּנהרות יתגעשו מֵימָיו
46, 8 Secundo	יעלה וְכנהרות יתגעשו מָיִם. וסמן הנקוד, הַגֹּר
48, 5 Jer.	בבכי יעלה בֶּכִי כי בְּמוֹרַד חרונים צָרֵי צַעקת שבר שָׁמֵעוּ
15, 5 Jes.	בבכי יעלה בּוֹ כי דֶּרֶךְ חרונים זַעקת שבר יְעֹעֵרוּ
48, 29 Jer.	שמענו גאון מואב גֵּאֶה מאד גָּבְהוֹ וגאונו וְגאותו
16, 6 Jes.	שמענו גאון מואב גֵּא מאד גַּאותו וגאונו
48, 9 Jer.	עֶברתו וְלֹא כן בדיו לֹא כֵן עשו
16, 6 Jes.	וְעברתו לא כן בדיו׃ ס״פ
48, 32 Jer.	הַגֶּפֶן שבמה
16, 8. 9 Jes.	גפן שבמה
48, 32 Jer.	על קיצך ועל בְּצירך שֹׁדֵד נפל
16, 9 Jes.	כִּי על קיצך ועל קְצירך הֵידָד נפל
48, 33 Jer.	ונֶאֶסְפָה שמחה וגיל מִכרמל
16, 10 Jes.	ונֶאֱסַף שמחה וגיל מִן הַכרמל

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
2, 20.	אעבוד (אֶעֱבוֹד)	אֶעֱבוֹר
2, 21.	כלה (כֻּלָּה), sic et 8,6. 10. 15,10. 20,7. 48,31. 38.	כֻּלּוֹ
2, 24.	נפשו (נַפְשׁוֹ)	נַפְשָׁהּ
2, 25.	וגורנך (וְגוֹרְנֵךְ)	וּגְרוֹנֵךְ
2, 27.	ילדתני (יְלִדְתָּנִי)	יְלִדְתָּנוּ
2, 33.	למדתי (לִמַּדְתִּי)	לִמַּדְתְּ
3, 2.	שגלת (שֻׁגַּלְתְּ)	שֻׁכַּבְתְּ
3, 4.	קראתי (קָרָאתִי)	קָרָאת
3, 5.	דברתי (דִּבַּרְתִּי)	דִּבַּרְתְּ
3, 7.	ותראה (וַתִּרְאֶה)	וַתֵּרֶא
3, 19.	תקראו (תִּקְרְאוּ)	תִּקְרְאִי
Ibid.	תשובו (תָּשׁוּבוּ)	תָּשׁוּבִי
4, 5.	ותקעו (וְתִקְעוּ)	תִּקְעוּ
4, 19.	אחולה (אָחוּלָה)	אֹחִילָה
Ibid.	שמעתי (שָׁמַעְתִּי)	שָׁמַעַתְּ
4, 30.	ואתי (וְאַתִּי)	וְאַתְּ
5, 7.	אסלוח (אֶסְלוֹחַ)	אֶסְלַח
5, 8.	מוזנים (מוּזָנִים)	מְיֻזָּנִים
5, 24.	ויורה (וְיוֹרֶה)	יוֹרֶה
6, 7.	בור (בּוֹר)	בַּיִר
6, 21.	יאבדו (יֹאבֵדוּ)	וְאָבָדוּ
6, 25.	תצאי (תֵּצְאִי)	תֵּצְאוּ
Ibid.	תלכי (תֵּלְכִי)	תֵּלֵכוּ
6, 29.	מאשתם (מֵאֶשְׁתָּם)	מֵאֵשׁ תַּם
7, 22.	הוציא (הוֹצִיא)	הוֹצִיאִי
8, 1.	ויוציאו (וְיוֹצִיאוּ)	יוֹצִיאוּ
8, 6.	במרצותם (בִּמְרֻצוֹתָם)	בִּמְרוּצָתָם
8, 7.	וסוס (וְסוּס)	וְסִיס
9, 7.	שוחט (שׁוֹחֵט)	שָׁחוּט
10, 13.	ארץ (אָרֶץ)	הָאָרֶץ

כי ארגיעה אריצם	50, 44 Secundo
יעץ אל אֱדוֹם־אל יֹשְׁבֵי תֵימָן־עליהם נְוֵהֶם	49, 20 Primo
יעץ אל בָּבֶל־אל אֶרֶץ כַּשְׂדִּים־עליהם נָוֶה	50, 45 Secundo
וכל אנשי הַמִּלְחָמָה ידמו ביום ההוא נאם יי צבאות	49, 26 Primo
וכל אנשי מִלְחַמְתָּהּ ידמו ביום ההוא נאם יְיָ׃ ס״פ	50, 30 Secundo
וְלֹא תשב עוד לנצח ולא תשכון עד דור ודר׃ ס״פ	50, 39 Jer.
לא תשב לנצח ולא תשכון עד דור ודור. אתנחתא	13, 20 Jes.
ומלטו איש נפשו	51, 6 Primo
ומלטו איש אֶת נפשו	51, 45 Secundo
נשבע יְיָ צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ	51, 14 Jer.
נשבע אֲדֹנָי יְיֶ בְּקָדְשׁוֹ	4, 2 Amos
נשבע אֲדֹנָי יְיֶ בְּנַפְשׁוֹ	6, 8 Amos
כי שממות עולם תהיה נְאֻם יְיָ	51, 26 Primo
כי שממות עולם תהיה׃ ס״פ	51, 62 Secundo
ופקדתי על פְּסִילֵי בָבֶל וְכָל ארצה תֵּבוֹשׁ	51, 47 Primo
ופקדתי על פְּסִילֶיהָ ובכל ארצה יֶאֱנֹק חָלָל	51, 52 Secundo
ויגעו עמים בדי ריק ולאמים בדי אש וְיָעֵפוּ	51, 58 Jer.
וייגעו עמים בדי אש ולאמים בדי ריק יִעָפוּ	2, 13 Hab.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:		קְרִי Legendum:
1, 5.	אצורך (h. e. אֲצוּרְךָ)	אֶצָּרְךָ
2, 3.	תבואתה (תְּבוּאָתָה)	תְּבוּאָתוֹ
2, 15.	נצתה (נִצְּתָה)	נִצְּתוּ
2, 16.	ותחפנס (וְתַחְפְּנֵס)	וְתַחְפַּנְחֵס

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
22, 4.	ועבדו (וַעֲבָדוֹ)	וַעֲבָדָיו
22, 6.	נושבה (נוֹשָׁבָה)	נוֹשָׁבוּ
22, 18.	הדה (הֹדָה)	הֹדוֹ
22, 23.	ישבתי (יֹשַׁבְתִּי)	יֹשַׁבְתְּ
Ibid.	מקננתי (מְקֻנַּנְתִּי)	מְקֻנַּנְתְּ
23, 18.	דברי (דְּבָרִי)	דְּבָרוֹ
25, 7.	הכעסוני (הִכְעִסוּנִי)	הַכְעִסֵינִי
25, 13.	והבאותי (וַהֲבֵאוֹתִי, cf. v. 9)	וְהֵבֵאתִי
25, 27.	וקיו (וּקְיוּ)	וּקִיוּ
26, 6.	הזאתה	הַזֹּאת
26, 18.	מיכיה (מִיכָיָה)	מִיכָה
28, 1. 32, 1.	בשנת (בִּשְׁנַת, cf. 46, 2)	בַּשָּׁנָה
29, 14.	שביתכם (שְׁבִיתְכֶם)	שְׁבוּתְכֶם
29, 23.	הוידע	הַיּוֹדֵעַ
31, 21.	הלכתי (הָלָכְתִּי)	הָלָכְתְּ
31, 38.	יָמִים	יָמִים בָּאִים
31, 39.	קוה (קָוֶה a קָוָה sicut קָנֶה a קָנָה Ez. 40,5)	קַו
31, 40.	השרמות (הַשְּׁרֵמוֹת)	הַשְּׁדֵמוֹת
32, 4.	עינו (עֵינוֹ)	עֵינָיו
32, 23.	ובתרותך (וּבְתֹרוֹתֶךָ)	וּבְתוֹרָתְךָ
32, 35.	החטי (הַחֲטִי, vide 19, 15)	הַחֲטִיא
33, 8.	לכול (לְכוֹל)	לְכָל־
33, 26. 49, 39.	אשוב (אָשׁוּב)	אָשִׁיב
34, 11.	ויכבישום (וַיִּכְבִּישׁוּם)	וַיִּכְבְּשׁוּם
37, 4. 52, 31.	הכליא (הַכְּלִיא)	הַכְּלוּא
37, 13. 14.	יראייה (יִרְאִיָּה)	יְרִאִיָּה
37, 19.	ואיו (וְאַיּוֹ)	וְאַיֵּה
38, 11.	הסחבות (הַסְּחָבוֹת)	סְחָבוֹת
38, 16.	את אשר (אֵת אֲשֶׁר)	אֲשֶׁר
39, 12.	כי אם (כִּי אִם)	כִּי

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
10, 17.	יושבתי (יוֹשַׁבְתִּי)	יוֹשֶׁבֶת
13, 16.	ישית (יָשִׁית)	וְשִׁית
13, 20.	שאי (שְׂאִי)	שְׂאוּ
Ibid.	וראי (וּרְאִי)	וּרְאוּ
14, 3.	צעוריהם (צְעוֹרֵיהֶם)	צְעִירֵיהֶם
14, 14.	ואלול (וֶאֱלוּל)	וֶאֱלִיל
Ibid.	ותרמות (וְתַרְמוּת)	וְתַרְמִית
15, 4.	לזועה (לִזְוָעָה), sic et 24, 9. 29, 18. 34,17.	לְזַעֲוָה
15, 8.	אלמנותו (אַלְמְנוּתוֹ)	אַלְמְנוֹתָיו
15, 9.	באה (בָּאָה)	בָּא
15, 11.	שרותך (שֵׁרוֹתְךָ)	שֵׁרִיתְךָ
15, 16.	דבריך (דְּבָרֶיךָ)	דְּבָרְךָ
16, 16.	לדוגים (לְדַוָּגִים, cf. Ez. 47, 10)	לְדַיָּגִים
17, 8.	ירא (יֵרֵא)	יִרְאֶה
17, 9.	כדרכו (כְּדַרְכּוֹ)	כִּדְרָכָיו
17, 11.	ימו (ימו)	יָמָיו
17, 13.	יסורי (יְסוּרַי)	וְסוּרַי
17, 19.	עם (עָם)	הָעָם
17, 23.	שומע (שׁוֹמֵעַ)	שְׁמוֹעַ
17, 24.	בה (בָּהּ)	בוֹ
18, 3.	והנהו (וְהִנֵּהוּ)	וְהִנֵּה הוּא
18, 10.	הרעה (הָרָעָה)	הָרָע
18, 15.	שבולי (שְׁבוּלֵי)	שְׁבִילֵי
18, 16.	שרוקת (שְׁרוּקַת)	שְׁרִיקֹת
18, 22.	שיחה (שִׂיחָה)	שׂוּחָה
18, 23.	והיו (וְהָיוּ)	וַיִּהְיוּ
19, 2.	החרסות (הַחֲרָסוֹת)	הַחַרְסִית
19, 15.	מבי (מֵבִי), sic et 39, 16.	מֵבִיא
21, 9.	יחיה (יִחְיֶה), sic et 38, 2.	וְחָיָה
21, 12.	מַעַלְלֵיהֶם	מַעַלְלֵיכֶם

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
50, 11.	ותצהלי (וְתִצְהֲלִי)	וְתִצְהֲלוּ
50, 15.	אשויתיה (אָשְׁוִיֹּתֶיהָ)	אָשְׁיוֹתֶיהָ
50, 29.	אַל־יְהִי	אַל־יְהִי־לָהּ
50, 44.	ארוצם (אֲרוּצֵם)	אֲרִיצֵם
51, 3.	ידרך אל־ידרך (אֶל־יִדְרֹךְ יִדְרֹךְ)	אֶל־יִדְרֹךְ
51, 13.	שכנתי (שֹׁכַנְתִּי)	שֹׁכַנְתְּ
51, 34.	אכלנו (אֲכָלָנוּ)	אֲכָלַנִי
Ibid.	הממנו (הֲמָמָנוּ)	הֲמָמַנִי
Ibid.	הציגנו (הִצִּיגָנוּ)	הִצִּיגַנִי
Ibid.	בלענו (בְּלָעָנוּ)	בְּלָעַנִי
Ibid.	הדיחנו (הֱדִיחָנוּ)	הֱדִיחָנִי
52, 1.	חמיטל (חֲמִיטַל)	חֲמוּטַל
52, 11.	בבית (בְּבֵית)	בֵּית
52, 21.	קומה (קוֹמָה)	קוֹמַת
52, 32.	מְלָכִים, sine art.	הַמְּלָכִים
52, 33.	חַיָּו	חַיָּיו

B. *Notae masoreticae.*

א׳ נָחָה Aleph quiescens. 40, 1.

ב׳ בְּפַתַּח Beth cum Pathach. 2, 31.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dages post Schurek. 11, 16. 31, 34.

ה׳ רָפָה He raphatum. 44, 19.

חֲצִי הַמִּקְרָא dimidium lectionis. 6, 7.

חֲצִי הַסֵּפֶר בַּפְּסוּקִים dimidium versuum libri. 28, 11.

י׳ בְּצֵרֵי Jod cum Zere. 17, 17.

יַתִּיר ה׳ abundans He. 26, 6. 38, 11. 48, 27.

יַתִּיר ו׳ abundans Vav. 1, 5. 33, 8. 49, 28.

יַתִּיר י׳ abundans Jod. 22, 23. 31, 21. 37, 13. 14. 45, 11. 51, 13.

כְּתִיב וְלֹא קְרֵי scriptum sed non legendum. 38, 16. 39, 12. 51, 3.

מִלֵּא א׳ plene cum Aleph. 30, 16.

מָלֵא ו׳ plene cum Vav. 5, 25. 27, 1. 30, 18. 33, 26. 45, 27. 51, 19.

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
40, 3.	דָּבָר	הַדָּבָר
40, 8.	עופי (עוֹפַי)	עֵיפַי
40, 16.	תעש (תַּעַשׂ)	תַּעֲשֶׂה
41, 17.	כמוהם (כְּמוֹהֶם)	כְּמֹהֶם
42, 6.	אנו (אָנוּ)	אֲנַחְנוּ
42, 20.	התעתים (הִתְעֵתִים)	הִתְעֵיתֶם
43, 10.	שפרורו (שַׁפְרוּרוֹ)	שַׁפְרִירוֹ
43, 11.	ובאה (וּבָאָה, vide 15, 9)	וּבָא
46, 11.	הרביתי (הִרְבֵּיתִי)	הִרְבֵּית
48, 4.	צעוריה (צְעוֹרֶיהָ)	צְעִירֶיהָ
48, 5.	הלחות (הַלְּחוֹת)	הַלֻּחִית
48, 7.	כמיש (כְּמִישׁ)	כְּמוֹשׁ
Ibid.	יחד (יָחַד)	יַחְדָּו
48, 18.	ישבי (יֹשְׁבִי)	וּשְׁבִי
48, 20.	הילילי (הֵילִלִי)	הֵילִילוּ
Ibid.	וזעקי (וּזְעָקִי)	וּזְעָקוּ
48, 21.	מופעת (מוֹפָעַת)	מֵיפָעַת
48, 27.	נמצאה (נִמְצָאָה)	נִמְצָא
48, 44.	הניס (הֵנִיס)	הַנָּס
49, 25.	תְּהִלָּה	תְּהִלַּת
49, 28.	נבוכדראצור (נְבוּכַדְרֶאצּוֹר, vide conspectum ad Esra 2, 1)	נְבוּכַדְרֶאצַּר
49, 30.	עֲלֵיהֶם	עֲלֵיכֶם
49, 36.	עולם (עוֹלָם)	עֵילָם
49, 39.	שבית (שְׁבִית)	שְׁבוּת
50, 6.	היה (הָיָה)	הָיוּ
Ibid.	שובבים (שׁוֹבָבִים)	שׁוֹבֲבוּם
50, 8.	יצאו (יֵצֵאוּ)	צֵאוּ
50, 11.	תשמחי (תִשְׂמְחִי)	תִשְׂמְחוּ
Ibid.	תעלזי (תַעַלְזִי)	תַעַלְזוּ
Ibid.	תפושי (תָפוּשִׁי)	תָפוּשׁוּ

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC JEREMIAE EDITIO CONTINET.

Pag.

Praefatio Francisci Delitzsch V

Jeremiae Textus 1

Appendices criticae et masoreticae:

I. Lectionum receptarum argumenta et rationes . . 83

II. Scripturae libri Jeremiae inter scholas Occidentales et Orientales controversae 119

III. Loci libri Jeremiae a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati 124

IV. Loci libri Jeremiae vocalem non productam in pausa retinentes 128

V. Loci libri Jeremiae lineola Pasek notati 129

VI. Sectiones libri Jeremiae masoreticae 129

VII. Loci libri Jeremiae aliorumque librorum consimiles qui facile confunduntur 131

VIII. Conspectus notarum masoreticarum:

A. Varietas scriptionis et lectionis (כתיב וקרי) . 140

B. Notae masoreticae 145

C. Clausula masoretica 146

מִלְעֵיל cum tono in penultima. 52, 23.

נוּן זְעֵירָא Nun minusculum. 39, 13.

פִּסְקָא בְּאֶמְצַע פָּסוּק intervallum in medio versu. 38, 28.

פַּתַח בְּאַתְנַח Pathach apud Athnach. 7, 10. 8, 5. 21. 10, 11. 49, 2. 51, 27. 58. 52, 28. 29.

פַּתַח בס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus. 2, 14. 4, 10. 10, 25. 15, 10. 22, 14. 30, 16. 32, 1. 35, 4.

צ׳ זְעֵירָא Zade minusculum. 14, 2.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. 2, 19. 3, 21. 4, 18. 6, 5. 10. 9, 18. 10, 2. 20. 16, 19. 17, 8. 11. 20, 8. 22, 14. 20. 35, 7. 40, 7.

קָמֵץ בְּטִפְּחָא Kamez apud Tiphcha. 3, 9. 8, 1. 13, 13.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez apud Paschta. 6, 26. 8, 6. 25, 30. 35, 7.

קָמֵץ בִּסְגּוֹלְתָּא Kamez apud Segolta. 31, 8.

קְרִי וְלֹא כְתִיב legendum sed non scriptum. 31, 38. 50, 29.

ר׳ בְּדָגֵשׁ Resch dagessatum. 22, 22. 39, 12.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Jeremiae mille et trecenti et sexaginta et quattuor, signum אִשָּׁה כְּטַל (א׳ = 1000, ש = 300, ה = 5, כ = 20, ט = 9, ל = 30). Medius eorum est versus 28, 11. Sectiones libri sunt triginta et una, signum אֵל (א = 1, ל = 30). Loci ejus pasekati sunt triginta duo, signum לֵב (ל = 30, ב = 2). Anni libri pertinent a tredecimo anno Josiae, regis Judae, filii Amonis, ad domum primam deletam, anni quadraginta et unus et sex menses et decem dies.

חֲזָק׃ סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל סֵפֶר יִרְמְיָהוּ אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן אִ׳שָּׁה כְּטָל. וְחֶצְיוֹ וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה (28, 11). וּסְדָרָיו אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים, וְסִמָּן אֵל. וּפִסְקְתוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְסִמָּן לֵב׃ שְׁנוֹת הַסֵּפֶר מִן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּה בֶּן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד שֶׁחָרֵב הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן, אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים׃

נביאים אחרונים

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1890.

2– 45003

UNIVERSITY OF CHICAGO
48 457 829